

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

L 6

Leidimas
lietuvių kalba

Teisės aktai

63 metai

2020 m. sausio 10 d.

Turinys

II Ne teisėkūros procedūra priimami aktai

TARPTAUTINIAI SUSITARIMAI

★ Informacija apie Europos bendrijos ir Albanijos Respublikos Ministrų Tarybos susitarimo dėl oro susisiekimo paslaugų tam tikrų aspektų įsigaliojimą	1
★ Informacija apie Europos bendrijos ir Armėnijos Respublikos susitarimo dėl oro susisiekimo paslaugų tam tikrų aspektų įsigaliojimą	2
★ Informacija apie Europos bendrijos ir Azerbaidžano Respublikos susitarimo dėl oro susisiekimo paslaugų tam tikrų aspektų įsigaliojimą	3
★ Informacija apie Europos bendrijos ir Bosnijos ir Hercegovinos susitarimo dėl oro susisiekimo paslaugų tam tikrų aspektų įsigaliojimą	4
★ Informacija apie Europos bendrijos ir buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos susitarimo dėl oro susisiekimo paslaugų tam tikrų aspektų įsigaliojimą	5
★ Informacija apie Europos bendrijos ir Gruzijos Vyriausybės susitarimo dėl oro susisiekimo paslaugų tam tikrų aspektų įsigaliojimą	6
★ Informacija apie Europos bendrijos ir Izraelio Valstybės susitarimo dėl oro susisiekimo paslaugų tam tikrų aspektų įsigaliojimą	7

REGLAMENTAI

★ 2019 m. spalio 29 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2020/11 kuriuo dėl informacijos, susijusios su neatidėliotinomis priemonėmis ekstremaliose sveikatai situacijose, iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo ⁽¹⁾	8
---	---

⁽¹⁾ Tekstas svarbus EEE.

DIREKTYVOS

- ★ 2019 m. rugpjūčio 2 d. Komisijos deleguotoji direktyva (ES) 2020/12 kuria Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/2397 papildoma kompetencijos ir atitinkamų žinių bei įgūdžių standartais, taip pat praktinių egzaminų, treniruoklių patvirtinimo ir sveikatos būklės tinkamumo standartais ⁽¹⁾ 15

SPRENDIMAI

- ★ 2019 m. gruodžio 19 d. Tarybos Sprendimas (ES) 2020/13 kuriuo iš dalies keičiami derybiniai nurodymai, skirti deryboms dėl ekonominės partnerystės susitarimų su Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybėmis ir regionais, tiek, kiek jie priklauso Sąjungos kompetencijai..... 101
- ★ 2019 m. gruodžio 19 d. Taryboje Posėdžiavusių Valstybių Narių Vyriausybių Atstovų Sprendimas (ES) 2020/14 kuriuo Europos Komisijai suteikiami įgaliojimai valstybių narių vardu vesti derybas dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybių bei regionų ekonominės partnerystės susitarimų tiek, kiek jie priklauso valstybių narių kompetencijai 112
- ★ 2020 m. sausio 9 d. Komisijos Įgyvendinimo Sprendimas (ES) 2020/15 kuriuo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo sprendimo 2014/709/ES dėl gyvūnų sveikatos kontrolės priemonių, susijusių su afrikinio kiaulių maru tam tikrose valstybėse narėse, priedas (*pranešta dokumentu Nr. C(2020) 122*) ⁽¹⁾ 114

⁽¹⁾ Tekstas svarbus EEE.

II

(Ne teisėkūros procedūra priimami aktai)

TARPTAUTINIAI SUSITARIMAI

Informacija apie Europos bendrijos ir Albanijos Respublikos Ministrų Tarybos susitarimo dėl oro susisiekimo paslaugų tam tikrų aspektų įsigaliojimą

2006 m. gegužės 5 d. Zalburge pasirašytas Europos bendrijos ir Albanijos Respublikos Ministrų Tarybos susitarimas dėl oro susisiekimo paslaugų tam tikrų aspektų įsigaliojo 2010 m. liepos 12 d. pagal Susitarimo 8 straipsnio 1 dalį, kadangi paskutinis pranešimas buvo deponuotas 2010 m. liepos 12 d.

**Informacija apie Europos bendrijos ir Armėnijos Respublikos susitarimo dėl oro susisiekimo
paslaugų tam tikrų aspektų įsigaliojimą**

2008 m. gruodžio 9 d. Briuselyje pasirašytas Europos bendrijos ir Armėnijos Respublikos susitarimas dėl oro susisiekimo paslaugų tam tikrų aspektų įsigaliojo 2009 m. lapkričio 12 d. pagal Susitarimo 9 straipsnio 1 dalį, kadangi paskutinis pranešimas buvo deponuotas 2009 m. lapkričio 12 d.

**Informacija apie Europos bendrijos ir Azerbaidžano Respublikos susitarimo dėl oro susisiekimo
paslaugų tam tikrų aspektų įsigaliojimą**

2009 m. liepos 7 d. Strasbūre pasirašytas Europos bendrijos ir Azerbaidžano Respublikos susitarimas dėl oro susisiekimo paslaugų tam tikrų aspektų įsigaliojo 2010 m. gruodžio 17 d. pagal Susitarimo 8 straipsnio 1 dalį, kadangi paskutinis pranešimas buvo deponuotas 2010 m. gruodžio 17 d.

**Informacija apie Europos bendrijos ir Bosnijos ir Hercegovinos susitarimo dėl oro susisiekimo
paslaugų tam tikrų aspektų įsigaliojimą**

2006 m. gegužės 5 d. Zalcburge pasirašytas Europos bendrijos ir Bosnijos ir Hercegovinos susitarimas dėl oro susisiekimo paslaugų tam tikrų aspektų įsigaliojo 2010 m. liepos 12 d. pagal Susitarimo 8 straipsnio 1 dalį, kadangi paskutinis pranešimas buvo deponuotas 2010 m. liepos 12 d.

**Informacija apie Europos bendrijos ir buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos susitarimo
dėl oro susisiekimo paslaugų tam tikrų aspektų įsigaliojimą**

2006 m. birželio 9 d. Liuksemburge pasirašytas Europos bendrijos ir buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos susitarimas dėl oro susisiekimo paslaugų tam tikrų aspektų įsigaliojo 2008 m. vasario 25 d. pagal Susitarimo 8 straipsnio 1 dalį, kadangi paskutinis pranešimas buvo deponuotas 2008 m. vasario 25 d.

**Informacija apie Europos bendrijos ir Gruzijos Vyriausybės susitarimo dėl oro susisiekimo paslaugų
tam tikrų aspektų įsigaliojimą**

2006 m. gegužės 3 d. Briuselyje pasirašytas Europos bendrijos ir Gruzijos Vyriausybės susitarimas dėl oro susisiekimo paslaugų tam tikrų aspektų įsigaliojo 2008 m. vasario 25 d. pagal Susitarimo 8 straipsnio 1 dalį, kadangi paskutinis pranešimas buvo deponuotas 2008 m. vasario 25 d.

**Informacija apie Europos bendrijos ir Izraelio Valstybės susitarimo dėl oro susisiekimo paslaugų tam
tikrų aspektų įsigaliojimą**

2008 m. gruodžio 9 d. Briuselyje pasirašytas Europos bendrijos ir Izraelio Valstybės susitarimas dėl oro susisiekimo paslaugų tam tikrų aspektų įsigaliojo 2009 m. lapkričio 4 d. pagal Susitarimo 8 straipsnį, kadangi paskutinis pranešimas buvo deponuotas 2009 m. lapkričio 4 d.

REGLAMENTAI

KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) 2020/11

2019 m. spalio 29 d.

kuriuo dėl informacijos, susijusios su neatidėliotinomis priemonėmis ekstremaliose sveikatai situacijose, iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo, iš dalies keičiantį ir panaikinantį direktyvas 67/548/EEB bei 1999/45/EB ir iš dalies keičiantį Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 ⁽¹⁾, ypač į jo 45 straipsnio 4 dalį ir 53 straipsnio 1 dalį,

kadangi:

- (1) Reglamentas (EB) Nr. 1272/2008 buvo iš dalies pakeistas Komisijos reglamentu (ES) 2017/542 ⁽²⁾ siekiant įtraukti tam tikrus reikalavimus dėl informacijos, susijusios su neatidėliotinomis priemonėmis ekstremaliose sveikatai situacijose, pateikimo ir dėl unikalaus mišinio identifikatoriaus įtraukimo į papildomą informaciją, pateikiamą pavojingo mišinio etiketėje. Pakeitimai bus taikomi nuo 2020 m. sausio 1 d., tačiau importuotojai ir tolesni naudotojai naujųjų taisyklių turės pradėti laikytis tik palaipsniui, atsižvelgdami į eilę atitikties užtikrinimo datų, kurios susijusios su rinkai tiekiamo mišinio panaudojimo paskirtimis. Pirmoji tokia atitikties užtikrinimo data yra 2020 m. sausio 1 d.;
- (2) priėmus Reglamentą (ES) 2017/542, diskusijų su nacionalinėmis valdžios institucijomis ir kitais suinteresuotaisiais subjektais metu pateikta keletas redakcinių pasiūlymų siekiant palengvinti tuo reglamentu nustatytų naujųjų taisyklių įgyvendinimą ir patikslinti jų reikšmę. Todėl tuo reglamentu nustatytos naujosios taisyklės turėtų būti iš dalies pakeistos siekiant jas sklandžiau išaiškinti, pagerinti vidinį nuoseklumą ir sušvelninti tam tikras nenumatytas pasekmes, paaiškęs tik po to reglamento priėmimo; Visų pirma, kadangi unikalų mišinio identifikatorių (UFI) gali tekti dažnai atnaujinti, naujosiomis taisyklėmis turėtų būti numatyta, kad UFI turi būti nurodomas arba pavojingo mišinio etiketėje, arba ant jo pakuotės greta etiketės. Jau ir Reglamento (EB) Nr. 1272/2008 31 straipsnio 5 dalyje buvo numatyta galimybė visus etiketės elementus pateikti ant pakuotės, o ne etiketėje. Be to, Reglamento (EB) Nr. 1272/2008 29 straipsnio 3 dalyje reglamentuojama situacija, kai mišinys tiekiamas be pakuotės;
- (3) be redakcinių pasiūlymų nacionalinės valdžios institucijos ir kiti suinteresuotieji subjektai iškėlė tam tikrų klausimų dėl Reglamentu (ES) 2017/542 nustatytų naujųjų taisyklių praktinio įgyvendinimo, kaip antai dėl didelio mišinio sudėties pokyčio, kurio priežastimi gali būti sudedamųjų dalių natūrali kilmė, poveikio, dėl to, kad sunku žinoti tikslią produktų sudėtį tuo atveju, kai tiekimo grandinės yra sudėtingos, ir dėl mišinio sudedamųjų dalių, turinčių tas pačias technines savybes ir keliančių tuos pačius pavojus, įvairių tiekėjų daromo poveikio. Kai tik bus rasti šiems klausimams išspręsti būtini sprendimai, atitinkami naujųjų taisyklių pakeitimai turės būti atlikti iki pirmosios atitikties užtikrinimo datos, nuo kurios importuotojai ir tolesni naudotojai privalės laikytis naujųjų taisyklių dėl

⁽¹⁾ OL L 353, 2008 12 31, p. 1.

⁽²⁾ 2017 m. kovo 22 d. Komisijos reglamentas (ES) 2017/542, kuriuo pridedant priedą dėl suderintos informacijos, susijusios su neatidėliotinomis priemonėmis ekstremaliose sveikatai situacijose, iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo (OL L 78, 2017 3 23, p. 1).

vartotojams skirtų mišinių. Todėl tikslinga perkelti pirmąją atitikties užtikrinimo datą iš 2020 m. sausio 1 d. į 2021 m. sausio 1 d., siekiant suteikti pakankamai laiko tam, kad būtų rasti reikiami sprendimai ir atlikti reikiami naujųjų taisyklių pakeitimai. Šis atidėjimas neturi įtakos reikalavimui, kad valstybių narių sistemos pradėtų veikti dar gerokai iki 2021 m. sausio 1 d. ir importuotojai ir tolesni naudotojai iki tos datos turėtų pakankamai laiko pasirengti teikti informaciją;

- (4) todėl Reglamentas (EB) Nr. 1272/2008 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas;
- (5) šio reglamento taikymo datą reikėtų atidėti, kad ji būtų suderinta su Reglamento (ES) 2017/542 taikymo data,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamentas (EB) Nr. 1272/2008 iš dalies keičiamas taip:

1. 25 straipsnio 7 dalis pakeičiama taip:

„7. Jeigu pagal VIII priedo nuostatas informacijos teikėjas sukuria unikalų mišinio identifikatorių, pagal to priedo A dalies 5 skirsnio nuostatas jis įtraukiamas į papildomą informaciją etiketėje.“;

2. 29 straipsnyje įterpiama ši dalis:

„4a. Jeigu pagal VIII priedo nuostatas informacijos teikėjas sukuria unikalų mišinio identifikatorių, užuot įtraukęs jį į papildomą informaciją etiketėje, jis gali jį nurodyti kitu, pagal to priedo A dalies 5 skirsnio nuostatas leidžiamu būdu.“;

3. VIII priedas iš dalies keičiamas pagal šio reglamento priedą.

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2020 m. sausio 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2019 m. spalio 29 d.

Komisijos vardu
Pirmininkas
Jean-Claude JUNCKER

PRIEDAS

Reglamento (EB) Nr. 1272/2008 VIII priedas iš dalies keičiamas taip:

1) A dalis iš dalies keičiama taip:

a) 1.1 skirsnis pakeičiamas taip:

„1.1. Importuotojai ir tolesni naudotojai, tiekiantys rinkai vartotojams skirtus mišinius, kaip apibrėžta šio priedo A dalies 2.4 skirsnyje, turi laikytis šio priedo nuostatų nuo 2021 m. sausio 1 d.“;

b) 2.3 skirsnis pakeičiamas taip:

„2.3. Jeigu tai mišiniai, tiekiami rinkai tik pramoniniam naudojimui, informacijos teikėjai gali pasirinkti nesilaikyti bendrųjų informacijos teikimo reikalavimų ir teikti mažiau išsamią informaciją pagal B dalies 3.1.1 skirsnį su sąlyga, kad yra galimybė greitai gauti papildomos išsamos informacijos apie produktą pagal tos dalies 1.3 skirsnį.“

c) 4.1 skirsnis pakeičiamas taip:

„4.1 Informacija apie daugiau nei vieną mišinį gali būti teikiama vienu kartu (toliau – informacijos apie mišinių grupę teikimas), jeigu visi tos grupės mišiniai klasifikuojami pagal tas pačias pavojaus savybes.“;

d) 4.3 skirsnis pakeičiamas taip:

„4.3. Nukrypstant nuo 4.2 skirsnio, informaciją apie mišinių grupę leidžiama teikti ir kai skirtingų tos grupės mišinių sudėtis tesiskiria kvapiosiomis medžiagomis su sąlyga, kad kiekviename mišinyje esančių kvapiųjų medžiagų bendra koncentracija neviršija 5 %.“;

e) 5.1 skirsnyje trečia pastraipa pakeičiama taip:

„Nukrypstant nuo antros pastraipos, naujo UFI nereikalaujama, kai teikiama informacija apie mišinių, kurių sudėtyje yra kvapiųjų medžiagų, grupę, su sąlyga, kad sudėties pokytis susijęs tik su tomis kvapiosiomis medžiagomis arba su tuo, kad buvo pridėta naujų kvapiųjų medžiagų.“;

f) 5.2 skirsnis pakeičiamas taip:

„5.2. Užuot įtraukęs UFI į papildomą informaciją etiketėje, informacijos teikėjas gali jį atspausdinti arba pritvirtinti ant vidinės pakuotės kartu su kitais etiketės elementais.

Jeigu UFI ant vidinės pakuotės pritvirtinti neįmanoma dėl jos formos arba mažo dydžio, informacijos teikėjas UFI gali atspausdinti arba pritvirtinti kartu su kitais etiketės elementais ant išorinės pakuotės.

Jeigu mišiniai yra be pakuočių, UFI nurodomas saugos duomenų lape arba, jeigu taikytina, greta 29 straipsnio 3 dalyje nurodytų etiketės elementų.

Prieš UFI įrašoma santrumpa didžiosiomis raidėmis „UFI“, o po jos dedamas dvitaškis („UFI:“); užrašas turi būti aiškiai matomas, įskaitomas ir nenutrinamas“;

g) 5.3 skirsnis pakeičiamas taip:

„5.3 Nukrypstant nuo 5.2 skirsnio pirmos pastraipos, jeigu mišiniai naudojami pramoninės gamybos vietose, UFI gali būti nurodomas ir saugos duomenų lape.“;

2) B dalis iš dalies keičiama taip:

a) 1.1 skirsnio antra pastraipa pakeičiama taip:

„Nurodomas visas mišinio prekybinis pavadinimas (-ai), įskaitant, kai tinka, etiketėje matomą prekės ženklą (-us), produkto pavadinimą ir pavadinimų variantus be santrumpų, leidžiančius produktą konkrečiai identifikuoti.“;

b) 1.2 skirsnis pakeičiamas taip:

„1.2. Informacijos teikėjo ir kontaktinio punkto duomenys

Nurodomas informacijos teikėjo vardas, pavardė arba pavadinimas, tikslus adresas, telefono numeris ir e. pašto adresas ir kontaktinio punkto pavadinimas, tikslus adresas, telefono numeris ir e. pašto adresas, jei šie duomenys skiriasi, kad būtų galima gauti papildomos informacijos, kurios prireikia imantis neatidėliotinų priemonių ekstremaliose sveikatai situacijose.“;

c) 1.3 skirsnis pakeičiamas taip:

„1.3. Vardas, pavardė arba pavadinimas, telefono numeris ir e. pašto adresas, kuriais galima kreiptis norint greitai gauti papildomos informacijos apie produktą

Jeigu pateikiama ribota informacija, kaip nustatyta A dalies 2.3 skirsnyje, nurodomas vardas ir pavardė arba pavadinimas, telefono numeris ir e. pašto adresas, kad imantis neatidėliotinų priemonių ekstremaliose sveikatai situacijose būtų galima greitai susisiekti ir gauti išsamios papildomos informacijos apie produktą A dalies 3.3 skirsnyje nurodyta kalba. Telefono numeriu turi būti įmanoma susisiekti visą parą kasdien.“;

d) 2.4 skirsnyje trečia įtrauka pakeičiama taip:

„– tiekiamo mišinio pH vertė, jei ji žinoma, arba, jei mišinys yra kietos būsenos, vandeninio tirpalo arba tam tikros koncentracijos tirpalo pH vertė. Nurodoma bandymo mišinio koncentracija vandenyje. Jei pH vertė nėra žinoma, nurodomos priežastys“;

e) 3.1 skirsnyje trečia ir ketvirta pastraipos pakeičiamos taip:

„Nukrypstant nuo antros pastraipos, kai teikiama informacija apie mišinių grupę, kvapiųjų sudedamųjų mišinio dalių turi būti bent viename iš mišinių.

Kai teikiama informacija apie mišinių grupę, kurios mišiniuose yra įvairių kvapiųjų medžiagų, pateikiamas mišinių ir juose esančių kvapiųjų medžiagų, įskaitant jų kategoriją, sąrašas.“;

f) 3.1.1 skirsnis pakeičiamas taip:

„3.1.1. Pramoniniam naudojimui skirtų mišinių reikalavimai

Kai pateikiama mažiau išsami informacija, kaip nustatyta A dalies 2.3 skirsnyje, teikiant informaciją apie pramoniniam naudojimui skirtą mišinio sudėtį galima pateikti tik saugos duomenų lape pagal Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 II priedą nurodytą informaciją su sąlyga, kad, kaip numatyta 1.3 skirsnyje, paprašius galima greitai gauti papildomos informacijos apie sudėtį.“;

g) 3.2 skirsnio antraštė pakeičiama taip:

„Mišinio sudedamųjų dalių identifikavimas“;

h) 3.2 skirsnyje prieš 3.2.1 skirsnį įterpiama ši pastraipa:

„Mišinio sudedamoji dalis – medžiaga arba mišinys mišinyje.“;

- i) 3.2.2 skirsnyje antra pastraipa pakeičiama taip:

„Informacija apie MIM sudėtyje esančias chemines medžiagas pateikiama pagal 3.2.1 skirsnio kriterijus, išskyrus atvejus, kai informacijos teikėjas neturi galimybės gauti informacijos apie visą MIM sudėtį. Pastaruoju atveju, vadovaujantis 18 straipsnio 3 dalies a punktu, MIM identifikuojamas pagal jo produkto identifikatorių, taip pat jo koncentraciją ir UFI, jei jis žinomas ir jei paskirtoji įstaiga iš anksto gavo informacijos apie MIM. Jeigu UFI nėra žinomas arba jei paskirtoji įstaiga iš anksto negavo informacijos apie MIM, vadovaujantis 18 straipsnio 3 dalies a punktu, MIM identifikuojamas pagal jo produkto identifikatorių, taip pat jo koncentraciją ir MIM bei visų kitų žinomų sudedamųjų dalių saugos duomenų lapuose pateikiamą informaciją apie sudėtį, MIM tiekėjo pavadinimą, e. pašto adresą ir telefono numerį.“;

- j) 3.2.3 skirsnis pakeičiamas taip:

„3.2.3. Bendriniai produkto identifikatoriai

Nukrypstant nuo 3.2.1 ir 3.2.2 skirsnių, mišinių sudedamosioms dalims, kurios naudojamos išskirtinai siekiant pridėti kvapiųjų medžiagų ar spalvos, žymėti gali būti naudojami bendriniai produkto identifikatoriai „kvapiosios medžiagos“ arba „dažikliai“, jei tenkinamos šios sąlygos:

- mišinio sudedamosios dalys yra priskiriamos prie pavojingų sveikatai,
- mišinio sudedamųjų dalių, pažymėtų tam tikru bendrinio produkto identifikatoriumi, bendra koncentracija neviršija:

- a) 5 % kvapiųjų medžiagų sumos ir
- b) 25 % dažiklių sumos.“

- k) 3.3 skirsnis pakeičiamas taip:

„3.3. Teikiant informaciją nurodytinoms mišinio sudedamosios dalys

Nurodomos šios mišinio sudedamosios dalys:

- (1) mišinio sudedamosios dalys, kurios nėra priskiriamos prie pavojingų dėl jų poveikio sveikatai arba fizinio poveikio:
 - kurių koncentracija lygi 0,1 % arba didesnė;
 - kurios yra pažymėtos, net jei jų koncentracija yra mažesnė nei 0,1 %, išskyrus atvejus, kai informacijos teikėjas gali įrodyti, kad šios sudedamosios dalys yra nesvarbios neatidėliotinoms priemonėms ekstremaliose sveikatai situacijose ir prevencinėms priemonėms;
- (2) mišinio sudedamosios dalys, kurios nėra priskiriamos prie pavojingų dėl jų poveikio sveikatai arba fizinio poveikio, kurios yra nurodytos ir kurių koncentracija yra lygi 1 % arba didesnė.“

- l) 3.4 skirsnis pakeičiamas taip:

„3.4. Mišinio sudedamųjų dalių koncentracija ir koncentracijos intervalai

Informacijos teikėjai pateikia 3.4.1 ir 3.4.2 skirsniuose nurodytą informaciją apie mišinio sudedamųjų dalių, pažymėtų pagal 3.3 skirsnį, koncentraciją.“

- m) 3.4.1 skirsnyje pateiktos 1 lentelės pavadinimas pakeičiamas taip:

„Koncentracijos intervalai, taikomi pavojingoms sudedamosioms dalims, kurios yra labai svarbios neatidėliotinoms priemonėms ekstremaliose sveikatai situacijose“;

n) 3.4.2 skirsnis pakeičiamas taip:

„3.4.2. Kitos pavojingos sudedamosios dalys ir prie pavojingų nepriskiriamos sudedamosios dalys

Mišinyje esančių pavojingų sudedamųjų dalių, kurios nepriskiriamos prie nė vienos iš 3.4.1 skirsnyje nurodytų pavojingumo kategorijų, ir pažymėtų sudedamųjų dalių, kurios nepriskiriamos prie pavojingų, koncentracija išreiškiama pagal 2 lentelę procentų intervalais mažėjančia tvarka pagal masę arba tūrį. Vietoj to galima nurodyti tikslas procentines dalis.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, informacijos teikėjai neprivalo pateikti informacijos apie kvapiųjų sudedamųjų dalių, kurios nėra priskiriamos prie jokios kategorijos arba priskiriamos tik 1, 1A arba 1B kategorijos odą jautrinančioms medžiagoms arba toksiškoms įkvėpus medžiagoms, koncentraciją, jeigu bendra jų koncentracija neviršija 5 %.

2 lentelė

Koncentracijos intervalai, taikomi kitoms pavojingoms sudedamosioms dalims ir prie pavojingų nepriskiriamoms sudedamosioms dalims

Mišinyje esančios sudedamosios dalies koncentracijos intervalas (%)	Didžiausias koncentracijos intervalas, naudotinas teikiant informaciją
$\geq 25 - < 100$	20 % vienetų
$\geq 10 - < 25$	10 % vienetų
$\geq 1 - < 10$	3 % vienetų
$> 0 - < 1$	1 % vienetų“;

o) 3.5 skirsnis pakeičiamas taip:

„3.5. Mišinio sudedamųjų dalių klasifikavimas

Nurodoma, kaip mišinio sudedamosios dalys klasifikuojamos pagal pavojų sveikatai ir fizinį pavojų (pavojingumo klasės, pavojingumo kategorijos ir pavojingumo frazės). Tai apima bent visų Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 II priedo dėl saugos duomenų lapo pildymo reikalavimų 3.2.1 punkte nurodytų cheminių medžiagų klasifikavimą. Jeigu, vadovaujantis B dalies 3.2.2 skirsnio nuostatomis, MIM identifikuojamas tik pagal jo produkto identifikatorių ir UFI, nurodoma tik kaip MIM klasifikuojamas pagal pavojų sveikatai ir fizinį pavojų.“;

p) 4.1 skirsnyje pateiktos 3 lentelės pavadinimas pakeičiamas taip:

„Sudedamųjų dalių koncentracijos pokyčiai, dėl kurių reikia atnaujinti pateiktą informaciją“;

q) 4.1 skirsnio antra pastraipa pakeičiama taip:

„Kai pasikeičia mišinių grupės kvapiosios medžiagos, atnaujinamas pagal 3.1 skirsnį pateiktas mišinių ir juose esančių kvapiųjų medžiagų sąrašas.“;

3) C dalis iš dalies keičiama taip:

a) 1.2 skirsnis pakeičiamas taip:

„1.2. Mišinio ir informacijos teikėjo identifikavimo duomenys

Produkto identifikatorius

- Visas produkto prekybinis pavadinimas (-ai) (kai teikiama informacija apie mišinių grupę, išvardijami visi produkto identifikatoriai)
- Kiti pavadinimai, sinonimai
- Unikalus mišinio identifikatorius (-iai) (UFI)
- Kiti identifikatoriai (leidimo numeris, bendrovės produkto kodai)

Informacijos teikėjo ir, jeigu taikytina, kontaktinio punkto kontaktiniai duomenys

- Vardas, pavardė arba pavadinimas
- Tikslus adresas
- Telefono numeris
- E. pašto adresas

Kontaktinė informacija siekiant greitai gauti papildomos informacijos apie produktą (visą parą kasdien). Taikoma tik kai galima teikti mažiau išsamią informaciją. Taikoma tik kai galima teikti mažiau išsamią informaciją.

- Vardas, pavardė arba pavadinimas
- Telefono numeris (visą parą kasdien)
- E. pašto adresas“

b) 1.3 skirsnyje sąrašas „Papildoma informacija apie mišinį“ pakeičiamas taip:

„Papildoma informacija apie mišinį

- Spalva (-os)
 - Tiekiamo mišinio pH vertė, jei ji žinoma, arba, jei mišinys yra kietos būsenos, vandeninio tirpalo arba tam tikros koncentracijos tirpalo pH vertė. Nurodoma bandymo mišinio koncentracija vandenyje. Jei pH vertė nėra žinoma, nurodomos priežastys
 - Fizinė būsena
 - Pakuotė (rūšis ir dydis)
 - Numatoma paskirtis (produkto kategorija)
 - Paskirtis (vartotojams, profesionaliam ar pramoniniam naudojimui)“.
-

DIREKTYVOS

KOMISIJOS DELEGUOTOJI DIREKTYVA (ES) 2020/12

2019 m. rugpjūčio 2 d.

kuria Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/2397 papildoma kompetencijos ir atitinkamų žinių bei įgūdžių standartais, taip pat praktinių egzaminų, treniruoklių patvirtinimo ir sveikatos būklės tinkamumo standartais

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2017 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2017/2397 dėl vidaus vandenų laivybos srities profesinių kvalifikacijų pripažinimo, kuria panaikinamos Tarybos direktyvos 91/672/EEB ir 96/50/EB (¹), ypač į jos 17 straipsnio 1 ir 4 dalis, 21 straipsnio 2 dalį ir 23 straipsnio 6 dalį,

kadangi:

- (1) Direktyvoje (ES) 2017/2397 nustatytos asmenų, dalyvaujančių eksploatuojant laivą, kuris plaukioja Sąjungos vidaus vandenų keliais, kvalifikacijų patvirtinimo pažymėjimu sąlygos ir tvarka. Patvirtinimu pažymėjimu siekiama palengvinti susisiekimą, užtikrinti laivybos saugą ir žmonių gyvybių ir aplinkos apsaugą;
- (2) siekiant nustatyti minimalius suderintus kvalifikacijų patvirtinimo pažymėjimu standartus Komisijai suteikti įgaliojimai priimti išsamias taisykles, kuriomis nustatomi kompetencijos ir atitinkamų žinių bei įgūdžių standartai, praktinių egzaminų standartai, treniruoklių patvirtinimo standartai ir sveikatos būklės tinkamumo standartai;
- (3) pagal Direktyvos (ES) 2017/2397 32 straipsnį deleguotuosiuose aktuose turėtų būti daroma nuoroda į Europos vidaus vandenų laivybos standartų rengimo komiteto (CESNI) nustatytus standartus ir į juos turėtų būti įtrauktas visas tų standartų tekstas, su sąlyga, kad tie standartai yra nustatyti ir aktualūs, atitinka visus taikytinus direktyvos prieduose nustatytus reikalavimus ir kad CESNI taikomo sprendimų priėmimo proceso pakeitimai nekenkia Sąjungos interesams. Per 2018 m. lapkričio 8 d. posėdį CESNI priėmus pirmuosius vidaus vandenų laivybos profesinių kvalifikacijų standartus šios trys sąlygos buvo įvykdytos;
- (4) kompetencijos standartuose turėtų būti nustatyta būtinoji kompetencija saugiai laivo eksploatacijai užtikrinti, t. y. įgulos narių eksploatavimo ir vadovaujamojo lygmens, laivavedžių, turinčių leidimą plaukti naudojant radiolokatorių, laivavedžių, turinčių leidimą plaukti jūrų laivybai tinkančiais vidaus vandenų keliais, keleivinės laivybos specialistų ir suskystintų gamtinių dujų (SGD) specialistų kompetencijos standartai. Kiekviena reikalaujama kompetencija turėtų būti apibūdinta atitinkamomis reikiamomis žiniomis ir įgūdžiais;

(¹) OL L 345, 2017 12 27, p. 53.

- (5) kad kompetentingos institucijos galėtų panašiu būdu rengti Direktyvos (ES) 2017/2397 17 straipsnio 3 dalyje reikalaujamus praktinius egzaminus, turėtų būti nustatyti praktinių egzaminų standartai. Šiuo tikslu standartuose kiekvienam praktiniam egzaminui turėtų būti nustatyta konkreti kompetencija ir situacijos, kai atliekamas vertinimas, įskaitant specialią vertinimo balais sistemą ir laivo ir sausumos įrenginiams taikomus techninius reikalavimus. Laivavedžio kvalifikaciją norintiems gauti asmenims, kurie anksčiau nebuvo perėję eksploatavimo lygmens vertinimo, turėtų būti taikomas papildomas modulis, kad taip pat būtų galima patikrinti gebėjimą atlikti susijusias prižiūrėjimo užduotis;
- (6) turėtų būti nustatyti treniruoklių tvirtinimo standartai, siekiant užtikrinti, kad kompetencijos vertinimui naudojami treniruokliai būtų suprojektuoti taip, kad būtų galima patikrinti gebėjimus, kaip nustatyta pagal praktinių egzaminų standartus. Standartai turėtų apimti laivo valdymo ir radarų treniruoklių techninius ir funkcinus reikalavimus, taip pat tų treniruoklių administracinio patvirtinimo tvarką;
- (7) siekiant sumažinti nacionalinius sveikatos reikalavimų ir sveikatos patikrinimo tvarkos skirtumus ir užtikrinti, kad vidaus vandenų laivybos denio įgulos nariams išduoti sveikatos pažymėjimai būtų galiojantis įrodymas, jog jų sveikatos būklė yra tinkama darbui, kurį jie atliks, reikėtų nustatyti sveikatos būklės tinkamumo standartus. Standartuose turėtų būti nurodyti testai, kuriuos praktikuojantys gydytojai turi atlikti, ir kriterijai, kuriuos jie turi taikyti, kad nustatytų denio įgulos narių tinkamumą darbui. Testais turėtų būti patikrintas regėjimas, klausa ir fizinė bei psichologinė būklė, dėl kurios asmuo gali būti laikinai ar nuolat netinkamas darbui, taip pat galimos sutrikimo poveikio mažinimo priemonės ir darbo apribojimai. Siekiant nuoseklumo, standartai turėtų būti grindžiami Tarptautinės darbo organizacijos ir Tarptautinės jūrų organizacijos paskelbtomis gairėmis dėl jūrininkų sveikatos patikrinimo, ypač dėl pakrančių paslaugoms taikomų kriterijų;
- (8) siekiant nuoseklumo ir veiksmingumo, šios deleguotosios direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę data turėtų būti suderinta su Direktyvos (ES) 2017/2397 perkėlimo į nacionalinę teisę datomis;
- (9) pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką informacija, kurią valstybės narės, perkeldamos direktyvas į nacionalinę teisę, privalo pateikti Komisijai, turi būti aiški ir tiksli. Tai taip pat galioja ir šiam deleguotajam aktui,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyvos (ES) 2017/2397 17 straipsnio 1 dalyje nurodyti kompetencijos ir atitinkamų žinių bei įgūdžių standartai yra nustatyti šios direktyvos I priede.

2 straipsnis

Direktyvos (ES) 2017/2397 17 straipsnio 3 dalyje nurodyti praktinių egzaminų standartai yra nustatyti šios direktyvos II priede.

3 straipsnis

Direktyvos (ES) 2017/2397 21 straipsnio 2 dalyje nurodyti treniruoklių tvirtinimo standartai yra nustatyti šios direktyvos III priede.

4 straipsnis

Direktyvos (ES) 2017/2397 23 straipsnio 6 dalyje nurodyti sveikatos būklės tinkamumo standartai yra nustatyti šios direktyvos IV priede.

5 straipsnis

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojūt įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo 2022 m. sausio 17 d. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. 1 dalis netaikoma valstybei narei, kuri pagal Direktyvos (ES) 2017/2397 39 straipsnio 2, 3 arba 4 dalis nėra perkélusi į nacionalinę teisę ir įgyvendinusi visų tos direktyvos nuostatų. Jeigu tokia valstybė narė visiškai perkelia ir įgyvendina Direktyvą (ES) 2017/2397, ji tuo pačiu metu užtikrina, kad įsigaliojūt įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad būtų laikomasi šios direktyvos, ir apie tai informuoja Komisiją.

3. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

6 straipsnis

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

7 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje 2019 m. rugpjūčio 2 d.

Komisijos vardu
Pirmininkas
Jean-Claude JUNCKER

I PRIEDAS

KOMPETENCIJOS IR ATITINKAMŲ ŽINIŲ IR ĮGŪDŽIŲ STANDARTAI

I. EKSPLOATAVIMO LYGMENS KOMPETENCIJOS STANDARTAI

1. Navigacija

1.1. Upeivis turi gebėti padėti laivo vadovybei manevruoti ir valdyti laivą vidaus vandenų keliuose. Upeivis turi gebėti tai daryti visų rūšių vandens keliuose ir visų rūšių uostuose.

Visų pirma upeivis turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. padėti atlikti švartavimosi, atsišvartavimo ir traukimo (vilkimo) operacijas;	1. Laive naudojamos įrangos, medžiagų ir procedūrų švartavimosi, atsišvartavimo ir traukimo (vilkimo) operacijoms atlikti išmanymas. 2. Gebėjimas laive naudoti reikiamą įrangą, pvz., knechtus ir suktuvus, švartavimosi, atsišvartavimo ir traukimo manevrams atlikti. 3. Gebėjimas naudoti laive turimas medžiagas, kaip antai virves ir lynus, laikantis atitinkamų darbo saugos taisyklių, įskaitant asmeninių apsaugos ir gelbėjimo priemonių naudojimą. 4. Gebėjimas palaikyti ryšį su vairine naudojant vidinio ryšio sistemas ir rankų signalus. 5. Vandens judėjimo aplink laivą poveikio ir vietinio poveikio laivo plaukimo sąlygoms, be kita ko diferento, sekumos poveikio laivo grimzei, išmanymas. 6. Žinios apie vandens judėjimą, kuris daro poveikį laivo manevravimui, įskaitant sąveikos poveikį, kai du laivai prasilenkia arba vienas kitą pralenkia siauruose farvateriuose, taip pat sąveikos poveikį išilgai borto prišvartuotam laivui, kai kitas laivas pradeda judėti farvateryje ir praplaukia nedideliu atstumu.
2. padėti atlikti stumiamųjų baržų sukabinimo operacijas;	1. Sukabinimo operacijoms naudojamos įrangos, medžiagų ir procedūrų išmanymas. 2. Gebėjimas naudojant reikiamą įrangą ir medžiagas prikabinti ir atkabinti stūmikus ir (arba) baržas. 3. Darbo saugos taisyklių, įskaitant susijusių su asmeninių apsaugos ir gelbėjimo priemonių naudojimu, išmanymas. 4. Gebėjimas taikyti darbo saugos taisykles ir bendrauti su susijusiais įgulos nariais.
3. padėti atlikti inkaravimo operacijas;	1. Įvairiose situacijose naudojamos inkaravimo įrangos, medžiagų ir taikomų procedūrų išmanymas. 2. Gebėjimas padėti atlikti inkaravimo manevrus, pvz., parengti inkaro įrangą inkaravimo operacijoms atlikti, nuimti inkarą, pradžioje pakankamai atlaisvinti lyną ar grandinę, nustatyti, kada inkaras laiko laivą buvimo vietoje (inkaravimas), baigus inkaravimą inkarus įtvirtinti, naudoti velkamuosius inkarus vykdant įvairius manevrus ir tvarkyti inkaro ženklus. 3. Darbo saugos taisyklių, įskaitant susijusių su asmeninių apsaugos ir gelbėjimo priemonių naudojimu, išmanymas.
4. vairuoti laivą laikantis vairavimo nurodymų, tinkamai naudojant vairo pavarą;	1. Įvairių varos ir vairavimo sistemų funkcijų ir tipų išmanymas. 2. Gebėjimas prižiūrimam vairuoti laivą ir laikytis vairavimo nurodymų.

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
5. vairuoti laivą laikantis vairavimo nurodymų ir atsižvelgiant į vėjo ir srovės poveikį;	1. Vėjo ir srovės poveikio plaukimui ir manevravimui išmanymas. 2. Gebėjimas vairuoti laivą, atsižvelgiant į vėjo poveikį plaukimui ir manevravimui vandens keliuose, kuriuose yra srovių arba jų nėra, ir atsižvelgiant į vėjo savybes.
6. prižiūrimam naudoti navigacijos priemonės ir prietaisus;	1. Žinios apie navigacijos priemones ir prietaisus, kaip antai laivo vairo indikatorių, radarą, posūkio kampinio greičio indikatorių, plaukimo greičio indikatorių. 2. Gebėjimas naudoti navigacijos priemonių, kaip antai šviesos ir plūdurių sistemų ir žemėlapių informaciją. 3. Gebėjimas naudoti navigacijos priemones, kaip antai kompasą, posūkio kampinio greičio indikatorių ir plaukimo greičio indikatorių.
7. imtis būtinų navigacijos saugą užtikrinančių veiksmų;	1. Žinios apie saugos taisykles ir kontrolinius sąrašus, kurių reikia laikytis pavojingose ir avarinėse situacijose. 2. Gebėjimas atpažinti nesaugias situacijas, į jas reaguoti ir imtis tolesnių veiksmų pagal saugos taisykles. 3. Gebėjimas iš karto įspėti laivo vadovybę. 4. Gebėjimas naudotis asmeninėmis apsaugos ir gelbėjimo priemonėmis. 5. Žinios apie priežiūros institucijos pavestą laivo ir jo įrangos, t. y. įrangos buvimo ir tinkamo veikimo, laivo sandarumo ir įrangos įtvirtinimo patikrinimą. 6. Gebėjimas denyje ir gyvenamosiose patalpose atlikti visus kontroliniame sąraše nurodytus darbus, pvz., uždaryti ir užsandarinti liukus ir triumus. 7. Gebėjimas atlikti darbą pagal mašinų skyriuje esantį kontrolinį sąrašą; sudėti ir pritvirtinti nepritvirtintus daiktus, pripildyti pagrindinius degalų bakus ir patikrinti ventiliacijos angas.
8. apibūdinti pagrindinių Europos vidaus vandenų kelių, uostų ir terminalų ypatybes reisui ir laivo valdymui parengti;	1. Svarbiausių nacionalinių ir tarptautinių vidaus vandenų kelių išmanymas. 2. Pagrindinių Europos vidaus vandenų transporto (IWT) tinklo uostų ir terminalų išmanymas. 3. Inžinerinių struktūrų, vandens kelių profilių ir apsaugos darbų poveikio išmanymas. 4. Jūrų laivybai tinkančių upių, kanalų ir vidaus vandenų klasifikavimo charakteristikų: dugno pločio, kranto tipo, kranto apsaugos, vandens lygio, vandens judėjimo, vertikalios ir horizontalios atstumo iki tilto ir gylis išmanymas. 5. Navigacijos priemonių ir prietaisų, reikalingų jūrų laivybai tinkančiuose vidaus vandenų keliuose, išmanymas. 6. Gebėjimas paaiškinti įvairių tipų vidaus vandenų kelių ypatybes reiso parengimui ir valdymui.
9. laikytis bendrųjų nuostatų, paisyti signalų, ženklų ir žymėjimo sistemos;	1. Sutartų vidaus vandenų laivybai taikomų taisyklių ir atitinkamiems vidaus vandenų keliams taikomų policijos taisyklių išmanymas. 2. Gebėjimas naudoti ir prižiūrėti laivo dieninio ir naktinio ženklinimo sistemą, jos ženklus ir garsinius signalus. 3. Plūdurių ir žymėjimo sistemos SIGNI (<i>Signalisation de voies de Navigation Intérieure</i>) ir IALA (Tarptautinė jūrų navigacijos įrenginių ir švyturių administracijų asociacija) A dalies išmanymas.
10. laikytis procedūrų, taikomų plaukiant per šliuzus ir po tiltais;	1. Žinios apie šliuzų ir tiltų formą, išdėstymą ir įrangą, uždarymo procesą, šliuzų, knechtų ir laiptų tipus ir kt. 2. Gebėjimas laikytis procedūrų artinantis prie šliuzo ar tilto, į šliuzą įplaukiant, jį uždarant ir šliuzą ar tiltą paliekant.

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
11. naudoti eismo kontrolės sistemas.	1. Įvairių naudojamų eismo kontrolės sistemų, kaip antai dieninių ir naktinių šliuzų, užtvankų ir tiltų ženklų išmanymas. 2. Gebėjimas nustatyti dieninius ir naktinius šliuzų, užtvankų ir tiltų ženklus ir laikytis kompetentingos institucijos, pvz., tilto ir šliuzo prižiūrėtojų ar eismo kontrolės operatorių, nurodymų. 3. Gebėjimas avarinėse situacijose naudoti radijo įrenginius. 4. Vidaus vandenų kelių automatinės identifikavimo sistemos (AIS) ir vidaus vandenų navigacijos elektroninių žemėlapių rodymo ir informacijos sistemos (ECDIS) išmanymas.

2. Laivo valdymas

2.1. Upeivis turi gebėti padėti laivo vadovybei prižiūrėti, kaip eksploatuojamas laivas, ir rūpintis laive esančiais asmenimis.

Upeivis turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. atskirti įvairių tipų laivus;	1. Dažniausiai pasitaikančių tipų laivų, įskaitant pervežimams Europos vidaus vandenų keliais naudojamus konvojus, ir jų atitinkamos konstrukcijos, matmenų ir tonažo išmanymas. 2. Gebėjimas paaiškinti dažniausiai pasitaikančių tipų laivų, įskaitant pervežimams Europos vidaus vandenų keliais naudojamus konvojus, ypatybes.
2. taikyti žinias apie vidaus vandenų kelių laivų konstrukciją ir jų eksploatavimo vandenyje ypatumus, ypač stovumą ir stiprumą;	1. Laivo judėjimo įvairiose situacijose poveikio, kurį sukelia išilginiai ir skersiniai įtempiai, ir skirtingų pakrovimo sąlygų poveikio išmanymas. 2. Gebėjimas paaiškinti laivo eksploatavimą esant skirtingoms pakrovimo sąlygoms, susijusį su laivo stovumu ir stiprumu.
3. taikyti žinias apie laivo konstrukcijos dalis ir nurodyti tas dalis pagal pavadinimą ir funkciją;	1. Sudėtinių laivo konstrukcijos dalių, susijusių su skirtingų tipų krovinių ir keleivių vežimu, įskaitant išilginę ir skersinę struktūrą bei vietos sutvirtinimus, išmanymas. 2. Gebėjimas pavadinti laivo konstrukcijos dalis ir apibūdinti jų funkcijas.
4. taikyti žinias apie laivo sandarumą;	1. Vidaus vandenų kelių laivo sandarumo išmanymas. 2. Gebėjimas patikrinti sandarumą.
5. taikyti žinias apie laivo eksploatavimui būtinus dokumentus.	1. Žinios apie laivo privalomus dokumentus. 2. Gebėjimas paaiškinti jų svarbą, kiek tai susiję su nacionaliniais ir tarptautiniais reikalavimais ir teisės aktais.

2.2. Upeivis turi gebėti naudoti laivo įrangą.

Upeivis turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. naudoti inkarus ir dirbti su inkarų suktuvais;	1. Žinios apie laive naudojamus skirtingų rūšių inkarus ir inkarų suktuvus.

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
	2. Gebėjimas įvardyti ir atpažinti laive naudojamus skirtingų rūšių inkarus ir inkarų suktuvus bei paaiškinti jų tikslinį naudojimą. 3. Gebėjimas įvairiomis aplinkybėmis ir sąlygomis saugiai dirbti su skirtingų rūšių inkarais ir inkarų suktuvais.
2. naudoti denio įrangą ir kėlimo įtaisus;	1. Laivo denyje naudojamos įrangos, pvz., (sukabinimo) suktuvų, liukų, kėlimo įtaisų, automobilinių kranų, vamzdžių sistemų, priešgaisrinių žarnų ir kt., išmanymas. 2. Gebėjimas pavadinti ir atpažinti denio įrangą bei kėlimo įtaisus ir paaiškinti, kaip jie naudojami. 3. Gebėjimas saugiai elgtis su denio įranga ir kėlimo įtaisais.
3. naudoti keleiviniuose laivuose naudojamą įrangą.	1. Žinios apie specifinius keleivinių laivų konstrukcijos reikalavimus, įrangą ir įtaisus. 2. Gebėjimas įvardyti ir atpažinti tik keleiviniuose laivuose naudojamą įrangą ir paaiškinti jos tikslinį naudojimą. 3. Gebėjimas saugiai dirbti su keleiviniuose laivuose naudojama įranga.

3. Krovinių tvarkymas, sukrovimas ir keleivių vežimas

3.1. Upeivis turi gebėti padėti laivo vadovybei paruošti, sukrauti ir stebėti krovinius per pakrovimo ir iškrovimo operacijas.

Upeivis turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. skaityti sukrovimo ir stabilumo planus;	1. Krovinių tipų poveikio sukrovimo ir stabilumo planams išmanymas. 2. Sukrovimo ir stabilumo planų išmanymas. 3. Gebėjimas suprasti sukrovimo planus. 4. Sausųjų krovinių laivų triumų ir tanklaivių rezervuarų skyrių numeracijos (N, C arba G) išmanymas ir žinios apie įvairių tipų krovinių krovimą. 5. Gebėjimas nustatyti pavojingus krovinius pagal Europos susitarimą dėl tarptautinio pavojingų krovinių vežimo vidaus vandenų keliais (ADN).
2. stebėti krovinių sukrovimą ir įtvirtinimą;	1. Žinios apie įvairius krovinių sukrovimo laive būdus siekiant užtikrinti saugų ir veiksmingą vežimą. 2. Laivo parengimo pakrovimo ir iškrovimo operacijoms procedūrų išmanymas. 3. Gebėjimas saugiai taikyti pakrovimo ir iškrovimo procedūras, t. y. atidarant ar uždariant triumus, budėti denyje per pakrovimo ir iškrovimo operacijas. 4. Gebėjimas užmegzti ir palaikyti veiksmingus ryšius pakrovimo ir iškrovimo metu. 5. Krovinių poveikio laivo stabilumui išmanymas. 6. Gebėjimas stebėti, ar krovinyje nepažeistas, ir pranešti apie pažeistą krovinį.
3. atpažinti įvairių rūšių krovinius ir jų savybes;	1. Žinios apie įvairių rūšių krovinius, pvz., palaidus birius krovinius, skystą piltinį krovinį, sunkius krovinius ir kt. 2. Logistikos grandinės ir daugiarūšio vežimo išmanymas. 3. Gebėjimas parengti laivą atsižvelgiant į pakrovimo ir iškrovimo procedūras, pvz., palaikyti ryšį su kranto tarnyba ir paruošti triumą.

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
4. naudoti balasto sistemą;	1. Žinios apie balasto sistemos veikimą ir naudojimą. 2. Gebėjimas naudoti balasto sistemą, pavyzdžiui, pripildyti ir ištuštinti balasto rezervuarus.
5. patikrinti krovinio kiekį;	1. Rankinių ir techninių metodų krovinio svoriui įvairių rūšių laivuose nustatyti išmanymas. 2. Pakraunamo arba iškraunamo krovinio kiekio nustatymo metodų išmanymas. 3. Žinios, kaip apskaičiuoti skystojo krovinio dydį naudojant zondus, rezervuarų lenteles arba abi šias priemones. 4. Gebėjimas nuskaityti grimzlės žymes ir grimzlės skales.
6. dirbti laikantis darbo saugos taisyklių.	1. Darbo saugos taisyklių ir procedūrų, taikomų laivo parengimo krauti įvairių tipų krovinius, jų pakrovimo ir iškrovimo etapais, išmanymas. 2. Gebėjimas laikytis darbo saugos taisyklių ir procedūrų, taikomų krovimo ir iškrovimo metu, ir naudoti asmeninę apsaugos ir gelbėjimo įrangą. 3. Gebėjimas užmegzti ir palaikyti veiksmingus žodinius ir nežodinius ryšius su visais su pakrovimo ir iškrovimo procedūromis susijusiais partneriais. 4. Techninių priemonių, susijusių su krovinių tvarkymu laive ir uoste bei iš laivo ir uosto, išmanymas ir žinios apie naudojamą darbo saugos priemones.

3.2. Upeivis turi gebėti padėti laivo vadovybei teikti paslaugas keleiviams ir tiesiogiai padėti neįgaliesiems bei riboto judumo asmenims pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1177/2010 ⁽¹⁾ IV priede nurodytus mokymo reikalavimus ir instrukcijas.

Upeivis turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. laikytis keleivių vežimui taikomų taisyklių ir konvencijų;	1. Galiojančių keleivių vežimo taisyklių ir konvencijų išmanymas. 2. Gebėjimas teikti tiesioginę pagalbą neįgaliesiems bei riboto judumo asmenims pagal Reglamento (ES) Nr. 1177/2010 IV priede nurodytus mokymo reikalavimus ir instrukcijas.
2. padėti užtikrinti saugų į laivą įlipančių ir iš jo išlipančių keleivių judėjimą;	1. Prieš keleivių įlaipinimą bei išlaipinimą ir įlaipinimo bei išlaipinimo metu taikomų procedūrų išmanymas. 2. Gebėjimas į vietą padėti įlaipinimo ir išlaipinimo įrangą ir taikyti saugos priemones.
3. padėti prižiūrėti keleivius avarinių situacijų metu;	1. Žinios apie esamą gelbėjimosi įrangą, naudotiną kilus avarinei situacijai, procedūras, kurių reikia laikytis pastebėjus žmogų už borto, nuotėkio, gaisro ar evakuacijos atveju, be kita ko siekiant suvaldyti krizę ir minią, ir pirmosios medicinos pagalbos laive išmanymas. 2. Gebėjimas padėti nuotėkio ir gaisro atveju, pastebėjus žmogų už borto, įvykus susidūrimui ir evakuacijos atveju, be kita ko siekiant suvaldyti krizę ir minią, naudoti gelbėjimosi įrangą avarinėse situacijose ir teikti pirmąją pagalbą laive.

(¹) 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1177/2010 dėl jūrų ir vidaus vandenų keliais vykstančių keleivių teisių, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004 (OL L 334, 2010 12 17, p. 1).

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
4. veiksmingai palaikyti ryšį su keleiviais.	1. Standartizuotų komunikacijos frazių, skirtų keleivių evakavimui avarinės situacijos atveju, išmanymas. 2. Gebėjimas elgtis ir kalbėti paslaugiai.

4. Jūrų hidrotechnika ir elektros, elektroninė bei valdymo įranga

4.1. Upeivis turi gebėti padėti laivo vadovybei naudoti jūrų hidrotechniką ir elektros, elektroninę bei valdymo įrangą, kad būtų užtikrinta bendra techninė sauga.

Upeivis turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. padėti stebėti variklius ir varos sistemą;	1. Varos sistemos principų išmanymas. 2. Įvairių tipų variklių ir jų konstrukcijos, veikimo ir terminijos išmanymas. 3. Oro tiekimo, degalų tiekimo, tepimo, aušinimo ir variklio išmetimo sistemos funkcijų ir veikimo išmanymas. 4. Pagrindinių ir pagalbinių variklių išmanymas. 5. Gebėjimas atlikti pagrindinius patikrinimus ir užtikrinti įprastą variklių veikimą.
2. parengti pagrindinius variklius ir pagalbinę įrangą darbui;	1. Pagrindinių variklių paleidimo sistemų, pagalbinės įrangos ir hidraulinių bei pneumatinių sistemų paleidimo laikantis instrukcijų išmanymas. 2. Atbulinės eigos sistemų principų išmanymas. 3. Gebėjimas parengti įrangą mašinų skyriuje pagal išvykimo kontrolinį sąrašą. 4. Gebėjimas pagal instrukcijas naudoti paleidimo sistemą ir pagalbinę įrangą, pvz., vairo mechanizmą. 5. Gebėjimas paleisti pagrindinius variklius laikantis paleidimo procedūrų. 6. Gebėjimas naudoti hidraulines ir pneumatines sistemas.
3. tinkamai reaguoti į variklių gedimus;	1. Žinios apie mašinų skyriaus valdymo įrangą ir pranešimo apie gedimus tvarką. 2. Gebėjimas atpažinti gedimus ir imtis atitinkamų priemonių gedimo atveju, įskaitant laivo vadovybės informavimą.
4. eksploatuoti mašinas, įskaitant siurblius, vamzdinius, triumo sausinimo ir balasto sistemas;	1. Saugaus mašinų skyriuje, balasto skyriuose ir triume esančių mašinų eksploatavimo ir valdymo laikantis procedūrų išmanymas. 2. Gebėjimas kontroliuoti saugų mašinų skyriuje esančių mašinų veikimą ir eksploatavimą ir vykdyti triumo sausinimo ir balasto sistemų techninę priežiūrą, be kita ko pranešti apie perkėlimo operacijų nesklaidumus ir teisingai matuoti bei pranešti rezervuarų užpildymo lygį. 3. Gebėjimas pasirengti mašinų išjungimo po naudojimo operacijoms ir jas vykdyti. 4. Gebėjimas valdyti triumo siurblių, balasto ir krovinių siurbimo sistemas.
5. padėti stebėti elektroninius ir elektros prietaisus;	1. Elektroninių ir elektros sistemų ir komponentų išmanymas. 2. Kintamosios ir nuolatinės srovės išmanymas. 3. Gebėjimas stebėti ir vertinti kontrolės prietaisus. 4. Magnetizmo ir natūralių ir dirbtinių magnetų skirtumo išmanymas. 5. Elektrohidraulinės sistemos išmanymas.

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
6. parengti, paleisti, prijungti ir keisti generatorius ir kontroliuoti jų sistemas bei elektros energijos tiekimą iš stacionariojo šaltinio;	1. Elektros įrenginių išmanymas. 2. Gebėjimas naudoti skirstomąjį skydą. 3. Gebėjimas naudoti stacionarųjį elektros energijos tiekimo šaltinį.
7. nustatyti gedimus ir bendras triktis ir apibūdinti veiksmus, kuriais siekiama išvengti žalos;	1. Gedimų už mašinų skyriaus ribų ir procedūrų, kurių reikia imtis įvykus gedimams ir siekiant išvengti žalos, išmanymas. 2. Gebėjimas nustatyti bendras triktis ir imtis priemonių, kad būtų išvengta žalos mechaninėms, elektros, elektroninėms, hidraulinėms ir pneumatinėms sistemoms.
8. naudoti reikiamas priemones bendrai techninei saugai užtikrinti.	1. Procesų ir medžiagų, naudojamų variklių ir įrangos priežiūrai ir remontui, ypatybių ir apribojimų išmanymas. 2. Gebėjimas atliekant variklių ir įrangos priežiūrą taikyti saugaus darbo metodus.

4.2. Upeivis turi gebėti atlikti jūrų hidrotechnikos ir elektros, elektroninės bei valdymo įrangos techninę priežiūrą, kad būtų užtikrinta bendra techninė sauga.

Upeivis turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. vykdyti kasdienes pagrindinių variklių, pagalbinių mašinų ir valdymo sistemų techninės priežiūros darbus;	1. Mašinų skyriaus, pagrindinio variklio, pagrindinių mašinų, pagalbinės įrangos ir valdymo sistemų techninės priežiūros procedūrų išmanymas. 2. Gebėjimas techniškai prižiūrėti pagrindinius variklius, pagalbinę įrangą ir valdymo sistemas.
2. vykdyti kasdienes mašinų, be kita ko siurblių, vamzdynų, triumo sausinimo ir balasto sistemų priežiūros darbus;	1. Kasdieninės techninės priežiūros procedūrų išmanymas. 2. Gebėjimas prižiūrėti siurblius, vamzdynus, triumo sausinimo ir balasto sistemas.
3. naudoti reikiamas priemones bendrai techninei saugai užtikrinti;	1. Žinios apie laive esančias techninės priežiūros medžiagas ir remonto įrangą, įskaitant jų savybes ir apribojimus. 2. Gebėjimas pasirinkti ir naudoti laive esančias techninės priežiūros medžiagas ir remonto įrangą.
4. laikytis techninės priežiūros ir remonto procedūrų;	1. Techninės priežiūros ir remonto vadovų ir instrukcijų išmanymas. 2. Gebėjimas atlikti techninės priežiūros ir remonto procedūras pagal taikomus vadovus ir instrukcijas.
5. naudoti techninę informaciją ir dokumentuoti technines procedūras.	1. Techninių dokumentų ir vadovų išmanymas. 2. Gebėjimas dokumentuoti techninės priežiūros darbus.

5. Techninė priežiūra ir remontas

5.1. Upeivis turi gebėti padėti laivo vadovybei atlikti laivo, jo prietaisų ir įrangos techninę priežiūrą ir remontą.

Upeivis turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. dirbti su įvairių rūšių medžiagomis ir įrankiais, naudojamais atliekant techninės priežiūros ir remonto darbus;	1. Reikalingų įrankių ir įrangos techninės priežiūros bei darbo saugos ir aplinkos apsaugos taisyklių išmanymas. 2. Gebėjimas taikyti atitinkamus laivo techninės priežiūros metodus, įskaitant gebėjimą pasirinkti skirtingas medžiagas. 3. Gebėjimas tinkamai prižiūrėti ir saugoti įrankius bei techninės priežiūros įrangą. 4. Gebėjimas atlikti techninės priežiūros darbus pagal darbo saugos ir aplinkos apsaugos taisykles.
2. atliekant techninę priežiūrą ir remonto darbus saugoti sveikatą ir aplinką;	1. Taikomų valymo ir priežiūros procedūrų bei higienos taisyklių išmanymas. 2. Gebėjimas užtikrinti visų gyvenamųjų patalpų ir vairinės švarą, tinkamai prižiūrėti ūkinę dalį, laikantis higienos taisyklių, įskaitant atsakomybę už savo gyvenamąją vietą. 3. Gebėjimas užtikrinti mašinų skyriaus ir variklių švarą naudojant tinkamas valymo priemones. 4. Gebėjimas pagal aplinkos apsaugos taisykles naudojant tinkamas priemones reikiama eilės tvarka valyti ir prižiūrėti laivo išorines dalis, korpusą ir denius. 5. Gebėjimas laikantis aplinkos apsaugos taisyklių rūpintis laivo ir ūkinės dalies atliekų šalinimu.
3. pagal technines instrukcijas prižiūrėti techninę įrangą;	1. Techninės priežiūros instrukcijų ir techninės priežiūros programų išmanymas. 2. Gebėjimas prižiūrėjimui laikantis instrukcijų prižiūrėti visą techninę įrangą ir taikyti techninės priežiūros programas (įskaitant skaitmenines).
4. saugiai elgtis su lynais ir virvėmis;	1. Įvairių rūšių virvių ir lynų savybių išmanymas. 2. Gebėjimas juos naudoti ir laikyti laikantis saugaus darbo praktikos ir taisyklių.
5. rišti ir jungti mazgus pagal jų paskirtį ir juos prižiūrėti;	1. Procedūrų, kurių reikia laikytis siekiant užtikrinti saugų laivo vilkimą ir jungimą naudojant laive turimas priemones, išmanymas. 2. Gebėjimas jungti lynus ir virves. 3. Gebėjimas rišti mazgus pagal jų paskirtį. 4. Prižiūrėti lynus ir virves.
6. kaip grupės nariui parengti ir įgyvendinti darbo planus ir patikrinti rezultatus.	1. Kolektyvinio darbo principų išmanymas. 2. Gebėjimas savarankiškai grupėje atlikti techninę priežiūrą ir paprastus remonto darbus. 3. Gebėjimas prižiūrėjimui atlikti sudėtingesnius remonto darbus. 4. Taikyti įvairius darbo metodus, įskaitant kolektyvinį darbą pagal saugos instrukcijas. 5. Gebėjimas įvertinti darbo kokybę.

6. Bendravimas

6.1. Upeivis turi gebėti perteikti bendrąją ir profesinę informaciją; tai apima ir gebėjimą vartoti standartizuotas komunikacijos frazes, kai kyla komunikacijos problemų.

Upeivis turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. naudoti informacijos ir ryšių sistemas;	1. Vidinio ryšio įrangos ryšiui laive arba su terminalu palaikyti, laivo (mobiliojo) telefono, radijo, (palydovinės) televizijos ir kameros sistemos išmanymas. 2. Gebėjimas naudoti laivo (mobiliojo) telefono sistemą, laivo radijo įrenginį, (palydovinės) televizijos ir kameros sistemą. 3. Vidaus vandenų automatinio identifikavimo sistemos (AIS) veikimo principų išmanymas. 4. Gebėjimas naudoti vidaus vandenų AIS duomenis susisiekti su kitais laivais.
2. spręsti įvairias užduotis naudojant įvairių tipų skaitmeninius įtaisus, informacijos paslaugas (pvz., upių informacijos paslaugas (RIS)) ir ryšių sistemas;	1. Vidaus vandenų kelių transporte naudojamų skaitmeninių įtaisų išmanymas. 2. Gebėjimas pagal instrukcijas naudoti laivo skaitmeninius įtaisus paprastoms užduotims atlikti.
3. rinkti ir saugoti duomenis, įskaitant atsargines kopijas ir duomenų atnaujinimą;	1. Laivo ryšių sistemos, skirtos duomenims rinkti, saugoti ir atnaujinti, išmanymas. 2. Gebėjimas griežtai prižiūrimam tvarkyti duomenis.
4. laikytis duomenų apsaugos nurodymų;	1. Duomenų apsaugos ir profesinės paslapties taisyklių išmanymas. 2. Gebėjimas tvarkyti duomenis laikantis duomenų apsaugos ir profesinės paslapties taisyklių.
5. pateikti faktus vartojant techninius terminus;	1. Standartizuotose komunikacijos frazėse vartojamų reikiamų techninių ir navigacinių terminų, taip pat su socialiniais aspektais susijusių terminų išmanymas. 2. Gebėjimas standartizuotose komunikacijos frazėse vartoti reikiamus techninius ir navigacinius terminus, taip pat su socialiniais aspektais susijusius terminus.
6. gauti navigacinę ir techninę informaciją, reikalingą navigacijos saugai užtikrinti.	1. Esamų informacijos šaltinių išmanymas. 2. Gebėjimas naudotis informacijos šaltiniais siekiant gauti navigacinę ir techninę informaciją, reikalingą navigacijos saugai užtikrinti.

6.2. Upeivis turi gebėti bendrauti.

Upeivis turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. laikytis nurodymų ir bendrauti su kitais pareigū laive vykdymo klausimais;	1. Žinios apie laivo vadovybės, oficialių ir neoficialių nurodymų, taisyklių ir procedūrų svarbą ir apie tai, kaip svarbu būti pavyzdžiu nepatyrusiems įgulos nariams. 2. Gebėjimas laikytis laivo vadovybės ir kitų nurodymų bei taisyklių, taip pat lydėti nepatyrusius įgulos narius. 3. Įgulos arba laivo taisyklių išmanymas. 4. Gebėjimas laikytis įgulos arba laivo taisyklių.
2. prisidėti prie gerų socialinių santykių ir bendradarbiauti laive su kitais;	1. Kultūrų įvairovės išmanymas. 2. Gebėjimas priimti skirtingus kultūrinius standartus, vertybes ir įpročius. 3. Gebėjimas dirbti ir gyventi grupėje.

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
	4. Gebėjimas dalyvauti grupės posėdžiuose ir vykdyti paskirstytas užduotis. 5. Suvokimas, kad svarbu gerbti kolektyvinį darbą. 6. Gebėjimas priimti seksualinius ir kultūrinius skirtumus ir pranešti apie susijusias problemas, įskaitant patyčias ir (seksualinį) priekabiavimą.
3. priimti socialinę atsakomybę, priimti įdarbinimo sąlygas, individualias teises ir pareigas; pripažinti piktnaudžiavimo alkoholiu ir narkotikais pavojus ir tinkamai reaguoti į nusižengimus ir pavojus;	1. Gebėjimas nustatyti nusižengimus ir galimus pavojus. 2. Gebėjimas aktyviai reaguoti į nusižengimus ir galimus pavojus. 3. Gebėjimas dirbti nepriklausomai pagal nurodymus. 4. Atskirų darbuotojų teisių ir pareigų išmanymas. 5. Žinios apie alkoholio ir narkotikų vartojimo darbo ir socialinėje aplinkoje pavojus. (Žinios apie policijos taisykles dėl toksikologijos). 6. Gebėjimas nustatyti su alkoholiu ir narkotikais susijusių pavojų saugiam laivo valdymui.
4. planuoti, pirkti ir ruošti paprastą maistą.	1. Maisto tiekimo galimybių ir sveikos mitybos principų išmanymas. 2. Gebėjimas paruošti paprastą maistą laikantis higienos taisyklių.

7. Sveikata, sauga ir aplinkos apsauga

7.1. Upeivis turi gebėti laikytis darbo saugos taisyklių ir suprasti sveikatos ir saugos taisyklių, taip pat aplinkosaugos svarbą.

Upeivis turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. dirbti laikydamasis saugos darbe ir nelaimingų atsitikimų prevencijos instrukcijų ir taisyklių;	1. Saugaus darbo praktikos privalumų išmanymas. 2. Laive kylančių pavojų pobūdžio išmanymas. 3. Gebėjimas imtis prevencinių priemonių dėl laive kylančių pavojų, pavyzdžiui: • susijusių su laivo judėjimu; • imtis priemonių saugiam įlaipinimui ir išlaipinimui užtikrinti (pvz., parūpinti trapą išlipti iš laivo, laivo valtį); • saugiai sukrauti judančius daiktus; • susijusių su darbu su mašinomis; • pripažinti elektros keliamus pavojus; • susijusių su priešgaisrinėmis priemonėmis ir gaisro gesinimu; • susijusių su profesionaliu rankinių įrankių naudojimu; • susijusių su profesionaliu nešiojamųjų elektros įrankių naudojimu; • susijusių su sveikatos ir higienos reikalavimų laikymusi; • pašalinti pavojus paslysti, kristi ir suklypti. 4. Atitinkamų sveikatos ir darbo saugos instrukcijų laive vykdant veiklą išmanymas. 5. Taikytinų taisyklių dėl saugių ir tvarių darbo sąlygų išmanymas. 6. Gebėjimas užkirsti kelią nelaimingiems atsitikimams vykdant veiklą, kuri gali būti pavojinga personalui arba laivui, susijusių su: • krovinių pakrovimu ir iškrovimu, • prisišvartavimu ir atsišvartavimu, • aukštuminiu darbu, • darbu su cheminėmis medžiagomis, • darbu su baterijomis, • darbu mašinų skyriuje,

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
	• krovinių kėlimu (rankiniu ir mechaniniu būdu), • patekimu į uždaras erdves ir darbu jose. 7. Gebėjimas suprasti nurodymus ir bendrauti su kitais su pareigų laive vykdytu susijusiais klausimais.
2. naudoti asmenines apsaugos priemones siekiant išvengti nelaimingų atsitikimų;	1. Asmeninių apsaugos priemonių išmanymas. 2. Gebėjimas naudotis asmeninėmis apsaugos priemonėmis, pavyzdžiui: • akių apsaugos priemonėmis, • kvėpavimo takų apsaugos priemonėmis, • ausų apsaugos priemonėmis, • galvos apsaugos priemonėmis, • apsaugine apranga.
3. imtis būtinų atsargumo priemonių prieš patenkant į uždaras erdves.	1. Pavojų, susijusių su patekimu į uždaras erdves, išmanymas. 2. Žinios apie atsargumo priemones, kurių būtina imtis, ir bandymus ar matavimus, kuriuos būtina atlikti siekiant nustatyti, ar saugu patekti į uždara erdvę ir joje dirbti. 3. Gebėjimas laikytis saugos nurodymų prieš patenkant į tam tikras patalpas laive, pavyzdžiui: • triumus, • koferdamus, • dvigubą korpusą. 4. Gebėjimas imtis atsargumo priemonių, susijusių su darbu uždaroje erdvėje.

7.2. Upeivis turi gebėti pripažinti mokymo laive svarbą ir veikti nedelsdamas avarinėse situacijose.

Upeivis turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. avarinėse situacijose elgtis pagal taikomas instrukcijas ir procedūras;	1. Žinios apie įvairių rūšių avarines situacijas. 2. Veiksmų, kurių reikia imtis pasigirdus pavojaus signalui, išmanymas. 3. Žinios apie nelaimingo atsitikimo atveju taikomas procedūras. 4. Gebėjimas veikti laikantis instrukcijų ir procedūrų.
2. suteikti pirmąją medicinos pagalbą;	1. Bendrųjų pirmosios pagalbos principų išmanymas ir žinios apie kūno sandarą ir funkcijas laive, įvertinus padėtį. 2. Gebėjimas teikiant pirmąją pagalbą išlaikyti fizinę ir psichinę būklę ir asmeninę higieną. 3. Žinios apie atitinkamas priemones, pagal pripažintą geriausią praktiką taikomas įvykus nelaimingam atsitikimui. 4. Gebėjimas įvertinti nekenčėjusiojo poreikius ir grėsmes savo saugumui. 5. Gebėjimas imtis reikiamų priemonių avarinėje situacijoje, be kita ko: a) paguldyti nukentėjusįjį, b) taikyti gaivinimo metodus, c) sustabdyti kraujavimą, d) imtis tinkamų priemonių padėti šoko būsenoje esančiam asmeniui, e) nudegimų ir nusiplikymo atveju, įskaitant elektros srovės sukeltų nelaimingų atsitikimų atveju, taikyti tinkamas priemones, f) gelbėti ir transportuoti nukentėjusįjį.

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
	6. Gebėjimas greitai uždėti tvarsčius ir naudoti skubiosios pagalbos priemonių rinkinyje esančias medžiagas.
3. naudoti ir prižiūrėti asmenines apsaugos priemones ir laive laikomą gyvybės gelbėjimo įrangą;	- Žinios apie periodines asmeninių apsaugos priemonių, evakuacijos kelių ir gelbėjimo įrangos patikras, siekiant nustatyti, ar jos veikia, yra nepažeistos, nesusidėvėjusios, taip pat kitus trūkumus. - Gebėjimas reaguoti, jei nustatyta trūkumų, be kita ko susijusių su atitinkamomis ryšio palaikymo procedūromis. - Gebėjimas naudotis asmeninėmis apsaugos priemonėmis, pavyzdžiui: - gelbėjimo plūdurais ir atitinkama įranga, ir - gelbėjimosi liemenėmis ir atitinkama gelbėjimosi liemenių įranga, pvz., stacionariais arba mirksinčiais žiburiais ir patikimai virve pritvirtintais švilpukais. - Laivo valties funkcijų išmanymas. - Gebėjimas paruošti, nuleisti, plaukti, sugrąžinti ir padėti į vietą laivo valtį.
4. padėti vykdyti gelbėjimo operacijas ir plaukti;	- Gebėjimas gelbėti ir transportuoti nukentėjusįjį. - Gebėjimas per gelbėjimo operacijas naudotis plaukimo įgūdžiais.
5. naudoti avarinius evakuacijos kelius;	Gebėjimas užtikrinti, kad evakuacijos keliai būtų laisvi (pagal laivo vietos ypatybes).
6. naudoti vidaus avarinio ryšio ir pavojaus pranešimo sistemas.	Gebėjimas naudoti avarinio ryšio ir pavojaus pranešimo sistemas bei įrangą

7.3. Upeivis turi gebėti imtis atsargumo priemonių, kad užkirstų kelią gaisrui, ir tinkamai naudoti gaisro gesinimo įrangą.

Upeivis turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. atskirti gaisro elementus bei užsiliepsnojimo šaltinius;	- Žinios apie galimas gaisro priežastis vykdant įvairią veiklą ir gaisrų klasifikavimo pagal Europos standartą EN arba lygiavertį standartą išmanymas. - Degimo proceso elementų išmanymas. - Gebėjimas taikyti pagrindines gaisro gesinimo procedūras.
2. naudoti įvairių tipų gesintuvus;	- Įvairių gesintuvų charakteristikų ir klasių išmanymas. - Gebėjimas taikyti įvairius gaisro gesinimo metodus ir naudoti gesinimo įrangą bei stacionarius įrenginius, atsižvelgiant į, pavyzdžiui: - įvairių tipų nešiojamųjų gesintuvų naudojimo ypatybes ir - vėjo poveikį artinantis prie ugnies.
3. veikti pagal gaisro gesinimo procedūras ir organizavimą;	- Laive esančių gaisro gesinimo sistemų išmanymas. - Gebėjimas gesinti gaisrą ir imtis atitinkamų pranešimo priemonių.
4. laikytis nurodymų, susijusių su asmenine įranga, metodais, gesinamosiomis medžiagomis ir procedūromis vykdant gaisro gesinimo ir gelbėjimo operacijas.	- Procedūras, kuriomis siekiama išvengti asmeninio pavojaus, išmanymas. - Gebėjimas veikti laikantis avarinių situacijų procedūrų.

7.4. Upeivis turi gebėti atlikti užduotis atsižvelgdamas į aplinkosaugos svarbą.

Upeivis turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. saugoti aplinką laikantis atitinkamų taisyklių;	1. Nacionalinių ir tarptautinių su aplinkosauga susijusių teisės aktų išmanymas. 2. Gebėjimas laikantis instrukcijų naudotis turimais dokumentais ir informacinėmis sistemomis aplinkosaugos klausimais. 3. Galimų nuotėkių, išsiliejimų ar teršalų išleidimo į aplinką pasekmių išmanymas. 4. Pavojingų krovinių ir su aplinkosaugos aspektais susijusių klasifikacijų išmanymas.
2. imtis atsargumo priemonių, kad būtų išvengta aplinkos taršos;	1. Bendrų atsargumo priemonių aplinkos taršai išvengti išmanymas. 2. Gebėjimas laikytis bendrų atsargumo priemonių ir taikyti saugaus bunkeravimo procedūras. 3. Gebėjimas imtis priemonių pagal instrukcijas susidūrimo atveju, pvz., šalinant nuotėkius.
3. efektyviai naudoti išteklius;	1. Žinios apie efektyvų degalų naudojimą. 2. Gebėjimas taupiai naudoti medžiagas ir taupyti energiją.
4. šalinti atliekas tausojant aplinką.	1. Taikomas taisyklių dėl atliekų išmanymas. 2. Gebėjimas rinkti, pristatyti ir šalinti: • laivo alyvą ir riebalus, • krovinio likučius ir • kitų rūšių atliekas.

II. VADOVAUJAMOJO LYGMENS KOMPETENCIJOS STANDARTAI

0. Priežiūra

Laivavedys turi gebėti duoti nurodymus kitiems denio įgulos nariams ir kontroliuoti jų vykdomas užduotis, kaip nurodyta Direktyvos (ES) 2017/2397 II priedo 1 skirsnyje; tai reiškia atitinkamą gebėjimą vykdyti tas užduotis.

Laivavedžiu norintis būti asmuo turi įrodyti, kad turi tolesniuose 0.1–7.4 skirsniuose nurodytas kompetencijas, nebent jis yra:

- baigęs patvirtintą mokymo programą, kuri atitinka kompetencijos einant eksploataavimo lygmens pareigas standartą,
- yra išlaikęs kompetencijos vertinimą, kurį administracinė institucija atliko siekdama patikrinti, ar tas asmuo atitinka kompetencijos einant eksploataavimo lygmens pareigas standartus.

0.1. Navigacija

Laivavedys turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. parodyti, kaip atlikti švartavimosi, atsišvartavimo ir traukimo (vilkimo) operacijas;	1. Įrangos, medžiagų ir procedūrų švartavimosi, atsišvartavimo ir traukimo (vilkimo) operacijoms atlikti išmanymas. 2. Gebėjimas naudoti laive turimas medžiagas, kaip antai suktuvus, knechtus, lynus ir laidus, laikantis atitinkamų darbo saugos taisyklių, įskaitant asmeninių apsaugos ir gelbėjimo priemonių naudojimą. 3. Gebėjimas palaikyti ryšį su vairine naudojant vidinio ryšio sistemas ir rankų signalus.

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
	4. Vandens judėjimo aplink laivą poveikio ir vietinio poveikio laivo plaukimo sąlygoms, be kita ko diferento, seklumos poveikio laivo grimzlei, išmanymas. 5. Žinios apie vandens judėjimą, kuris daro poveikį laivo manevravimui, įskaitant sąveikos poveikį, kai du laivai prasilenkia arba vienas kitą pralenkia siauruose farvateriuose, taip pat sąveikos poveikį išilgai borto prišvartuotam laivui, kai kitas laivas pradeda judėti farvateryje ir praplaukia nedideliu atstumu.
2. parodyti, kaip atlikti stumiamųjų baržų sukabinimo operacijas;	1. Sukabinimo operacijoms naudojamos įrangos, medžiagų ir procedūrų išmanymas. 2. Gebėjimas naudojant reikiamą įrangą ir medžiagas prikabinti ir atkabinti stūmikus ir (arba) baržas. 3. Gebėjimas naudoti laive turimą įrangą ir medžiagas sukabinimo operacijoms atlikti, laikantis atitinkamų darbo saugos taisyklių, įskaitant asmeninių apsaugos ir gelbėjimo priemonių naudojimą. 4. Gebėjimas bendrauti su stumiamųjų baržų sukabinimo operacijas atliekančiais denio įgulos nariais.
3. parodyti, kaip atlikti inkaravimo operacijas;	1. Inkaravimo operacijoms naudojamos įrangos, medžiagų ir procedūrų išmanymas. 2. Gebėjimas parodyti, kaip atlikti inkaravimo manevrus: parengti inkaro įrangą inkaravimo operacijoms atlikti, nuimti inkarą, pradžioje pakankamai atlaisvinti lyną ar grandinę ir nustatyti, kada inkaras laiko laivą buvimo vietoje (inkaravimas) ir baigus inkaravimą inkarus įtvirtinti ir naudoti velkamuosius inkarus vykdant įvairius manevrus bei tvarkyti inkaro ženklus. 3. Gebėjimas naudoti laive turimą įrangą ir medžiagas inkaravimo operacijoms atlikti, laikantis atitinkamų darbo saugos taisyklių, įskaitant asmeninių apsaugos ir gelbėjimo priemonių naudojimą. 4. Gebėjimas palaikyti ryšį su vairine naudojant vidinio ryšio sistemas ir signalizuojant rankomis.
4. imtis atitinkamų navigacijos saugą užtikrinančių veiksmų;	1. Gebėjimas nedelsiant įspėti laivo įgulą ir naudoti asmens apsaugos ir gelbėjimo įrangą. 2. Gebėjimas užtikrinti laivo sandarumą. 3. Gebėjimas denyje ir gyvenamosiose patalpose parodyti ir atlikti visus kontroliniame sąraše nurodytus darbus, kaip antai uždaryti ir užsandarinti liukus ir triumus.
5. apibūdinti įvairių tipų šliuzus ir tiltus pagal jų funkciją	1. Šliuzų ir tiltų formos, išdėstymo ir įrangos, uždarymo proceso, šliuzų, knechtų ir laiptų tipų ir kt. išmanymas. 2. Gebėjimas plaukiant per šliuzus, užtvankas ir po tiltais denio įgulos nariams paaiškinti ir pademonstruoti taikomas procedūras.
6. laikytis bendrųjų nuostatų, paisyti signalų, ženklų ir žymėjimo sistemos.	1. Atitinkamiems vidaus vandenų keliams taikomų policijos taisyklių išmanymas. 2. Gebėjimas naudoti ir prižiūrėti laivo dieninio ir naktinio ženklinimo sistemą, jos ženklus ir garsinius signalus. 3. Plūdurių ir ženklinimo sistemos pagal SIGNI ir IALA A dalį išmanymas.

0.2. Laivo valdymas

Laivavedys turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. atpažinti įvairių tipų laivus;	1. Dažniausiai pasitaikančių tipų laivų, įskaitant pervežimams Europos vidaus vandenų keliais naudojamus konvojus, ir jų atitinkamos konstrukcijos, matmenų ir tonažo išmanymas. 2. Gebėjimas paaiškinti dažniausiai pasitaikančių tipų laivų, įskaitant pervežimams Europos vidaus vandenų keliais naudojamus konvojus, ypatybes.
2. taikyti žinias apie laivo eksploatavimui būtinus dokumentus.	1. Privalomų laivo dokumentų išmanymas. 2. Gebėjimas paaiškinti su nacionaliniais ir tarptautiniais reikalavimais ir teisės aktais susijusių dokumentų svarbą.

0.3. Krovinių tvarkymas, sukrovimas ir keleivių vežimas

Laivavedys turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. paaiškinti Europos sutartį dėl tarptautinio pavojingų krovinių vežimo vidaus vandenų keliais (ADN), ženklavimo ir keleivių transporto saugos procedūrų;	1. Gebėjimas paaiškinti ADN pavojingų krovinių ženklavinimą etiketėmis. 2. Gebėjimas paaiškinti keleivinio transporto saugos procedūras, įskaitant Reglamento (ES) Nr. 1177/2010 taikymą. 3. Gebėjimas veiksmingai palaikyti ryšį su keleiviais.
2. paaiškinti ir parodyti, kaip naudojama balasto sistema;	1. Balasto sistemos veikimo ir naudojimo išmanymas. 2. Gebėjimas paaiškinti, kaip naudoti balasto sistemą, pavyzdžiui, pripildyti ir ištuštinti balasto rezervuarus.
3. patikrinti krovinio kiekį.	1. Rankinių ir techninių metodų krovinio svoriui įvairių rūšių laivuose nustatyti išmanymas. 2. Gebėjimas naudoti pakraunamo arba iškraunamo krovinio dydžio nustatymo metodus. 3. Gebėjimas apskaičiuoti skystojo krovinio dydį naudojant zondus ir (arba) rezervuarų lenteles.

0.4. Jūrų hidrotechnika ir elektros, elektroninė bei valdymo įranga

Laivavedys turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. eksploatuoti mašinas, įskaitant siurblius, vamzdinius, triumo sausinimo ir balasto sistemas;	1. Procedūrų, kurių reikia laikytis siekiant užtikrinti saugų mašinų ir triumo sausinimo ir balasto sistemos veikimą, taip pat tinkamą atliekų šalinimą, išmanymas. 2. Gebėjimas laikantis atitinkamų procedūrų eksploatuoti ir valdyti mašinų skyriuje esančias mašinas. 3. Gebėjimas paaiškinti, kaip užtikrinti saugų triumo sausinimo ir balasto sistemų veikimą, jas eksploatuoti ir prižiūrėti, be kita ko pranešti apie perkėlimo operacijų nesklaidumus ir teisingai matuoti bei pranešti rezervuarų užpildymo lygį.

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
	4. Gebėjimas pasirengti mašinų išjungimo po naudojimo operacijoms ir jas vykdyti. 5. Gebėjimas valdyti triumo siurblių, balasto ir krovinių siurbimo sistemas. 6. Gebėjimas paaiškinti tinkamo ir saugaus atliekų produktų surinkimo, saugojimo ir pristatymo būtinybę. 7. Gebėjimas naudoti hidraulinės ir pneumatines sistemas.
2. parengti, paleisti, prijungti ir keisti generatorius ir kontroliuoti jų sistemas bei elektros energijos tiekimą iš stacionariojo šaltinio;	1. Elektros įrangos išmanymas. 2. Gebėjimas naudoti skirstomąjį skydą. 3. Gebėjimas naudoti stacionarųjį elektros energijos tiekimo šaltinį.
3. naudoti reikiamas priemones ir medžiagas;	1. Procesų, priemonių ir medžiagų, naudojamų variklių ir įrangos priežiūrai ir remontui, ypatybių ir apribojimų išmanymas. 2. Gebėjimas taikyti saugias darbo procedūras.
4. atlikti kasdienius pagrindinių variklių, pagalbinių mašinų ir valdymo sistemų techninės priežiūros darbus;	Gebėjimas prižiūrėti mašinų skyrių, pagrindinį variklį, pagrindines mašinas, pagalbinę įrangą ir valdymo sistemas.
5. atlikti kasdienius mašinų, įskaitant siurblius, vamzdynus, triumo sausinimo ir balasto sistemas, priežiūros darbus.	Gebėjimas prižiūrėti siurblius, vamzdynus, triumo sausinimo ir balasto sistemas.

0.5. Techninė priežiūra ir remontas

Laivavedys turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. saugoti sveikatą ir aplinką atliekant techninę priežiūrą ir remontą;	1. Taikomų valymo ir priežiūros procedūrų bei higienos taisyklių išmanymas. 2. Gebėjimas užtikrinti visų gyvenamųjų patalpų ir vairinės švarą, tinkamai prižiūrėti ūkinę dalį, laikantis higienos taisyklių, įskaitant atsakomybę už savo gyvenamąją vietą. 3. Gebėjimas užtikrinti mašinų skyriaus ir variklių švarą naudojant tinkamas valymo priemones. 4. Gebėjimas pagal aplinkos apsaugos taisykles naudojant tinkamas priemones reikiama eilės tvarka valyti ir prižiūrėti laivo išorines dalis, korpusą ir denius. 5. Gebėjimas laikantis aplinkos apsaugos taisyklių rūpintis laivo ir ūkinės dalies atliekų šalinimu.
2. techniškai prižiūrėti prietaisus pagal technines instrukcijas;	1. Techninės priežiūros ir remonto programų techninių instrukcijų išmanymas. 2. Gebėjimas prižiūrėti visą techninę įrangą ir ja rūpintis pagal technines instrukcijas. 3. Gebėjimas prižiūrimam taikyti techninės priežiūros programas (įskaitant skaitmenines).
3. saugiai elgtis su lynais ir virvėmis;	1. Įvairių rūšių virvių ir lynų savybių išmanymas. 2. Gebėjimas juos naudoti ir taikyti laikantis saugaus darbo metodų ir taisyklių.

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
4. rišti ir jungti mazgus pagal jų paskirtį ir juos prižiūrėti.	1. Procedūrų, kurių reikia laikytis siekiant užtikrinti saugų laivo vilkimą ir jungimą naudojant laive turimas priemones, išmanymas. 2. Gebėjimas jungti lynus ir virves. 3. Gebėjimas rišti mazgus pagal jų paskirtį. 4. Gebėjimas prižiūrėti lynus ir virves.

0.6. Bendravimas

Laivavedys turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. pateikti faktus vartojant techninius terminus.	1. Standartizuotose komunikacijos frazėse vartojamų reikiamų techninių ir navigacinių terminų, taip pat su socialiniais aspektais susijusių terminų išmanymas. 2. Gebėjimas standartizuotose komunikacijos frazėse vartoti reikiamus techninius ir navigacinius terminus, taip pat su socialiniais aspektais susijusius terminus.

0.7. Sveikata, sauga ir aplinkos apsauga

Laivavedys turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. taikyti darbo saugos ir nelaimingų atsitikimų prevencijos taisykles;	1. Saugių darbo metodų išmanymas. 2. Laive kylančių pavojų pobūdžio išmanymas. 3. Gebėjimas imtis prevencinių priemonių dėl laive kylančių pavojų, pavyzdžiui: • susijusių su laivo judėjimu, • imtis priemonių saugiam įlaipinimui ir išlaipinimui užtikrinti (pvz., parūpinti trapą išlipti iš laivo, laivo valtį), • saugiai sukrauti judančius daiktus, • susijusių su darbu su mašinomis, • elektros keliamų pavojų pripažinimu, • susijusių su priešgaisrinėmis priemonėmis ir gaisro gesinimu, • susijusių su profesionaliu rankinių įrankių naudojimu, • susijusių su profesionaliu nešiojamųjų elektros įrankių naudojimu, • susijusių su sveikatos ir higienos reikalavimų laikymusi, • pašalinti pavojus paslysti, kristi ir suklypti. 4. Atitinkamų sveikatos ir darbo saugos instrukcijų laive vykdant veiklą išmanymas. 5. Taikytinų taisyklių dėl saugių ir tvarių darbo sąlygų išmanymas. 6. Gebėjimas užkirsti kelią veiklai, kuri gali būti pavojinga personalui arba laivui, pavyzdžiui: • pakraunant ir iškraunant krovinį, • prisišvartuojant ir atsišvartuojant, • dirbant aukštyje, • dirbant su cheminėmis medžiagomis, • dirbant su baterijomis, • esant mašinų skyriuje, • keliant krovinius (rankiniu ir mechaniniu būdu), • patekimu į uždaras erdves ir darbu jose.

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
2. naudoti asmenines apsaugos priemones siekiant išvengti nelaimingų atsitikimų;	1. Procedūrų, susijusių su reikiamos įrangos, reikalingos saugiam darbui laive užtikrinti, išmanymas. 2. Gebėjimas naudotis asmeninėmis apsaugos priemonėmis, pavyzdžiui: • akių apsaugos priemonėmis, • kvėpavimo takų apsaugos priemonėmis, • ausų apsaugos priemonėmis, • galvos apsaugos priemonėmis, • apsaugine apranga.
3. plaukti ir padėti vykdyti gelbėjimo operacijas;	1. Gebėjimas per gelbėjimo operacijas naudotis plaukimo įgūdžiais. 2. Gebėjimas gelbėjimo operacijose naudoti gelbėjimo įrangą. 3. Gebėjimas gelbėti ir transportuoti nukentėjusįjį.
4. naudoti avarinius evakuacijos kelius;	1. Evakuacijos procedūrų (atsižvelgiant į laivo ypatybes) išmanymas. 2. Gebėjimas užtikrinti, kad evakuacijos keliai būtų laisvi.
5. naudoti vidaus avarinio ryšio ir pavojaus pranešimo sistemas;	Gebėjimas naudoti avarinio ryšio ir pavojaus pranešimo sistemas bei įrangą.
6. atskirti gaisro elementus bei užsiliepsnojimo šaltinius;	1. Žinios apie galimas gaisro priežastis vykdant įvairią veiklą ir gaisrų klasifikavimą pagal Europos standartą EN arba lygiavertį standartą. 2. Degimo proceso elementų išmanymas. 3. Gebėjimas taikyti pagrindines gaisro gesinimo procedūras.
7. atpažinti ir naudoti įvairių tipų gesintuvus;	1. Įvairių gesintuvų charakteristikų ir klasių išmanymas. 2. Gebėjimas taikyti įvairius gaisro gesinimo metodus ir naudoti gesinimo įrangą bei stacionarius įrenginius, atsižvelgiant į, pavyzdžiui: • gesintuvų klases, • įvairių tipų nešiojamųjų gesintuvų naudojimą, • vėjo poveikį artinantis prie ugnies.
8. suteikti pirmąją medicinos pagalbą.	1. Bendrųjų pirmosios pagalbos principų išmanymas ir žinios apie kūno struktūrą ir funkcijas laive, įvertinus padėtį. 2. Gebėjimas teikiant pirmąją pagalbą išlaikyti fizinę ir psichinę būklę ir asmeninę higieną. 3. Žinios apie atitinkamas priemones, pagal pripažintą geriausią praktiką taikomas įvykus nelaimingam atsitikimui. 4. Gebėjimas įvertinti nekentėjusiojo poreikius ir grėsmes savo saugumui. 5. Gebėjimas imtis reikiamų priemonių avarinėje situacijoje, be kita ko: a) paguldyti nukentėjusįjį, b) taikyti gaivinimo metodus, c) sustabdyti kraujavimą, d) imtis tinkamų priemonių padėti šoko būsenoje esančiam asmeniui, e) nudegimų ir nusiplieskymo atveju, įskaitant elektros srovės sukeltų nelaimingų atsitikimų atveju, taikyti tinkamas priemones, f) gelbėti ir transportuoti nukentėjusįjį. 6. Gebėjimas greitai uždėti tvarsčius ir naudoti skubiosios pagalbos priemonių rinkinyje esančias medžiagas.

1. Navigacija

1.1. Laivavedys turi gebėti planuoti reisą ir vesti laivą vidaus vandenų keliais; tai apima gebėjimą pasirinkti logiškiausią, ekonomiškiausią ir ekologiškiausią plaukimo maršrutą į pakrovimo ir iškrovimo vietas, atsižvelgiant į taikomas eismo taisykles ir sutartas vidaus vandenų laivyboje taikomas taisykles.

Laivavedys turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. plaukti Europos vidaus vandenų keliais, be kita ko perplaukti per šliuzus ir naudoti liftais, kaip nurodyta su agentu sudarytuose navigacijos susitarimuose;	1. Vidaus vandenų laivybai naudojamų nacionalinių ir tarptautinių vandens kelių, geografinės upių, kanalų, jūrų uostų, vidaus vandenų uostų padėties ir ryšio su krovinių srautais išmanymas. 2. Naudojant šiuolaikines informacines sistemas, Europos transporto ministrų konferencijos (CEMT) vidaus vandenų kelių klasifikacijos, vandens kelių matmenų, palyginti su laivo matmenimis, išmanymas. 3. Naudojant tinkamus informacijos šaltinius gebėjimas apskaičiuoti vandens lygį, gylį ir (oro) trauką. 4. Gebėjimas apskaičiuoti atstumą ir plaukimo laiką naudojant informacijos šaltiniuose pateikiamus atstumo, šliuzų, apribojimų ir plaukimo greičio ar laiko duomenis. 5. Atsakomybės ir draudimo išmanymas. 6. Gebėjimas teikti nurodymus įgulos nariams ir laive dirbančiam personalui, kad jie galėtų saugiai atlikti užduotis.
2. siekiant išvengti žalos, laikytis vidaus vandenų laivybai taikomų eismo taisyklių ir jas taikyti;	1. Laivybos taisyklių, kaip antai sutartų vidaus vandenų laivybos taisyklių, kurios galioja vidaus vandenų kelyje, kuriuo plaukiama, ir kuriomis siekiama išvengti žalos (pvz., susidūrimo), išmanymas. 2. Gebėjimas plaukiant vidaus vandenų keliu taikyti atitinkamas jame galiojančias eismo taisykles.
3. laivą eksploatuoti atsižvelgiant į ekonominius ir ekologinius aspektus, t. y. jį naudoti efektyviai ir tausojant aplinką;	1. Aplinkosaugos aspektų plaukiant vidaus vandenų keliais išmanymas. 2. Gebėjimas vesti laivą aplinkos atžvilgiu tvariai ir ekonomiškai efektyviai, kiek tai susiję tokiais aspektais, kaip degalų naudojimo efektyvumas, bunkeravimas, teršalų išmetimo lygis, seklumos poveikis, prijungimas prie stacionariojo elektros energijos šaltinio ir atliekų tvarkymas.
4. atsižvelgti į vandenų kelių techninius statinius ir savybes bei imtis atsargumo priemonių;	1. Inžinerinių statinių, vandens kelių profilių ir apsauginių darbų poveikio išmanymas. 2. Gebėjimas plaukti per įvairių tipų šliuzus su įvairiomis leidimo per šliuzą procedūromis, po įvairių tipų tiltais, įvairių profilių kanalais bei upėmis ir gebėjimas naudotis „saugiais uostais“ ir pernakuojimo uostais.
5. dirbti su naujausiais jūrlapiais ir žemėlapiams, pranešimais laivavedžiams ir jūrininkams ir kitais leidiniais;	1. Navigacijos įrangos išmanymas. 2. Gebėjimas naudoti navigacijos įrangą, pvz., palydovinę buvimo vietos nustatymo sistemą. 3. Gebėjimas naudotis jūrlapiais, atsižvelgiant į jūrlapio tikslumui ir skaitymui įtaką darančius veiksnius, kaip antai jūrlapio datą, simbolius, matavimus zondų, dugno aprašą, gylį bei atskaitos duomenis (WGS84) ir naudoti tarptautinius žemėlapių standartus, kaip antai vidaus vandenų ECDIS. 4. Gebėjimas naudoti laivybos leidinius, tokius kaip pranešimai laivavedžiams ar jūrininkams, siekiant surinkti būtiną informaciją, reikalingą saugiai navigacijai užtikrinti, bet kuriuo metu nustatyti potvynio aukštį, informaciją apie ledą, aukštą arba žemą vandens lygį, prieplaukų ir uostų registrą.

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
6. naudoti atitinkamas eismo priežiūros priemonės ir jas taikyti.	1. Signalų išmanymas. 2. Gebėjimas naudoti dieninius ir naktinius ženklus, pavyzdžiui, žiburius laivui vesti. Žinios apie vidaus vandenų AIS, vidaus vandenų ECDIS, elektroninius pranešimus ir kitus pranešimus laivavedžiams ir jūrininkams, UIP, stebimas ir nestebimas laivų eismo valdymo sistemos (VTS) ir jų sudedamąsias dalis. 3. Gebėjimas naudotis eismo informacijos priemonėmis.

1.2. Laivavedys turi gebėti taikyti laivo įgulos komplektavimui, taip pat poilsio trukmei ir denio įgulos narių sudėčiai taikytinas taisykles;

Laivavedys turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. užtikrinti saugų laivo įgulos komplektavimą pagal taikomas taisykles, atsižvelgiant į poilsio laiką ir denio įgulos sudėtį.	1. Minimalių įgulos narių ir laive dirbančio personalo komplektavimo reikalavimų ir privalomos profesinės kvalifikacijos išmanymas. 2. Įgulos narių sveikatos būklės ir sveikatos patikrinimo reikalavimų išmanymas. 3. Duomenų registravimo tarnybos įrašų knygelėse administracinės procedūros išmanymas. 4. Taikytinų darbo taisyklių ir taisyklių dėl minimalaus poilsio laiko išmanymas. 5. Duomenų registravimo laivo žurnale administracinės procedūros išmanymas. 6. Darbo laiko taisyklių išmanymas. 7. Specialių leidimų reikalavimų išmanymas. 8. Žinios apie specialius laivams, kuriems taikoma Europos sutartis dėl tarptautinio pavojingų krovinių vežimo vidaus vandenų keliais (ADN), keleiviniams laivams ir, jei taikoma, SGD naudojančiams laivams taikomus įgulos komplektavimo reikalavimus. 9. Gebėjimas instruktuoti įgulos narius, kada pradėti ir baigti eiti pareigas.

1.3. Laivavedys turi gebėti plaukti ir manevruoti bet kokiais sąlygomis užtikrindamas saugų laivo eksploatavimą vidaus vandenų keliuose, įskaitant atvejus, kai yra didelis eismo intensyvumas ar kai kiti laivai veža pavojingus krovinius ir reikia žinoti bendruosius Europos sutarties dėl tarptautinio pavojingų krovinių vežimo vidaus vandenų keliais (ADN) principus.

Laivavedys turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. plukdyti ir manevruoti laivą atsižvelgiant į pagrindinių vidaus vandenų kelių geografines, hidrologines, meteorologines ir morfologines ypatybes;	1. Pagrindinių vandenų kelių hidrologinių ir morfologinių ypatybių, pvz., baseino ploto, upių tipų pagal vandens šaltinį, nuolydžio ir upės vagos, tėkmės greičio ir srovės modelio, žmogaus įsikišimo į upės vagą, išmanymas. 2. Žinios apie meteorologinį poveikį pagrindiniams vidaus vandenų keliams, pvz., orų prognozės ir išpėjimo paslaugas, Boforto skalę, teritorijos suskirstymą išpėjimo apie vėją ir audrą tikslu, tokius veiksnius kaip oro slėgis, vėjas, aukšto ir žemo slėgio vietos, debesys, rūkas, oro fronto tipai ir oro fronto judėjimas, išpėjimas apie ledą ir aukštą vandens lygį. 3. Gebėjimas taikyti geografinę, hidrologinę, meteorologinę ir morfologinę informaciją.

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
2. pateikti nurodymą prišvartuoti ir atšvartuoti laivą ir vykdyti traukimo (vilkimo) operacijas;	1. Techninių reikalavimų ir dokumentų, susijusių su švartavimusi ir vilkimo operacijomis, išmanymas. 2. Gebėjimas pradėti švartavimosi ir atšvartavimo manevrų procedūras ir užtikrinti, kad įvairių tipų laivų įrenginiai atitiktų laivo sertifikato reikalavimus. 3. Gebėjimas palaikyti ryšį su denio personalu, pvz., naudojant vidinio ryšio sistemas ir signalizuojant rankomis.
3. užtikrinti saugaus patekimo į laivą sąlygas;	1. Priemonės patekti laivą taikomų techninių reikalavimų išmanymas. 2. Gebėjimas užtikrinti saugų patekimą į plaukiantį, prišvartuotą ar stovintį su nuleistu inkaru laivą ir naudoti, pvz., laiptus, trapą, laivo valtį, apsaugos nuo kritimo, taip pat apšvietimo priemones.
4. naudoti šiuolaikines elektronines navigacijos priemones;	1. Navigacijos priemonių funkcijų ir veikimo išmanymas. 2. Navigacijos priemonių veikimo principų, apribojimų ir klaidų šaltinių išmanymas. 3. Gebėjimas naudoti navigacijos informaciją, pvz., (D) GPS, padėties, kurso, maršruto, greičio, atstumo, gylio, vidaus vandenų ECDIS, radiolokacinę, teikiančią navigacijos jutiklius ir indikatorius. 4. Gebėjimas naudoti upių informacijos paslaugomis (UIP) ir technologijomis, pvz., vidaus vandenų AIS, vidaus vandenų ECDIS, elektroniniais pranešimais ir pranešimais laivavedžiams, FIS (farvaterių informacijos paslaugomis), TIS (eismo informacijos paslaugomis), TMS (eismo valdymo paslaugomis), CAS (nelaimių padarinių mažinimo paslaugomis), ITL (transporto logistikos informacija), ILE (informacija teisėsaugos tikslais), ST (statistikos paslaugomis), WCHD (vandens kelių mokesčių ir uostų rinkliavų paslaugomis), atstumo ir gylio informacija, taip pat kartu su radaro informacija. 5. Gebėjimas nustatyti klaidingą informaciją ir taikyti koregavimo metodus.
5. laikytis vidaus vandenų laivybos techninių reikalavimų;	1. Taikomų techninių reikalavimų struktūros ir turinio ir laivo sertifikato turinio išmanymas. 2. Gebėjimas inicijuoti patikras ir sertifikavimo procedūras.
6. atsižvelgti į srovės, bangų, vėjo ir vandens lygio poveikį, susijusį su sąveika prasilenkiant, praplaukiant greta ir aplenkiant laivą, taip pat laivo ir kranto sąveika (kanalo poveikį);	1. Žinios apie bangų, vėjo ir srovės poveikį, įskaitant vėjo, pvz., šoninio vėjo poveikį laivą manevruojant, taip pat poveikį laivo aukštutinėms konstrukcijoms arba įplaukiant į uostus, šliuzus ir antrinius vandens kelius arba iš jų išplaukiant, plaukiančiam, manevruojančiam ar stovinčiam laivui. 2. Žinios apie srovės poveikį plaukiančiam, manevruojančiam ar stovinčiam laivui vidaus vandenų laivybai naudojamuose vandens keliuose, kaip antai srovės poveikį, pvz., manevruojant prieš srovę ir pasroviui arba kai laivas tuščias arba pakrautas ir, pvz., įplaukiant į uostus, šliuzus ir antrinius vandens kelius arba iš jų išplaukiant. 3. Žinios apie vandens judėjimo poveikį plaukiančiam, manevruojančiam ar stovinčiam laivui, kaip antai vandens judėjimo poveikį laivo traukai, priklausomai nuo vandens gylio ir reakcija į seklumos poveikį, pvz., plaukimo greičio sumažėjimas.

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
	4. Gebėjimas laivui plaukiant, manevruojant ir stovint siaurame farvateryje atsižvelgti į sąveikos poveikį ir atpažinti sąveikos poveikį tuščiam arba pakrautam laivui. 5. Žinios apie krovinių tvarkymo ir krovimo sąlygų poveikį plaukiančio, manevruojančio ir stovinčio laivo stabilumui. 6. Gebėjimas atsižvelgti į diferentą, pasvirimo į šoną kampą, užtvindymo kampą, svirties principą, sunkio centrus.
7. naudoti varos ir manevravimo sistemas bei atitinkamas ryšių ir signalizavimo sistemas;	1. Varos, vairavimo ir manevravimo sistemų ir jų įtakos manevringumui išmanymas. 2. Gebėjimas naudoti varos, vairavimo ir manevravimo sistemas. 3. Inkaravimo įtaisų išmanymas. 4. Gebėjimas naudoti inkarą įvairiose situacijose. 5. Ryšių ir signalizacijos sistemų išmanymas. 6. Gebėjimas duoti nurodymus, prireikus, pasigirdus pavojaus signalui.
8. plaukti ir manevruoti, taip pat kai yra didelis eismo intensyvumas arba kai kiti laivai veža pavojingus krovinius ir reikia žinoti bendruosius ADN principus.	1. Pagrindinės žinios apie ADN struktūrą, ADN dokumentus ir instrukcijas bei ADN reikalaujamus regimuosius signalus. 2. Gebėjimas ADN rasti instrukcijas ir nustatyti laivų, kuriems taikoma ADN, regimuosius ženklus.

1.4. Laivavedys turi gebėti reaguoti vidaus vandenų keliuose susidariusiose su navigacija susijusiose avarinėse situacijose.

Laivavedys turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. imtis atsargumo priemonių tokiu avariniu atveju, kai siekiant išvengti didesnės žalos laivą tenka specialiai užplukdyti ant seklumos;	1. Žinios apie smėlingas seklumas ir krantus, ant kurių galima užplukdyti laivą. 2. Gebėjimas tinkamai naudoti mašinas arba inkaravimo įrenginius tuo atveju, jei būtina laivą užplukdyti ant seklumos.
2. su pagalba arba be jos nutraukti laivą nuo seklumos;	1. Žinios apie priemones, kurių reikia imtis užplaukus ant seklumos, pvz., plyšių sandarinimą, ir veiksmus, reikalingus laivui grąžinti į farvaterį. 2. Gebėjimas sandarinti plyšius, taip pat grąžinti laivą į farvaterį padedant kitam laivui, pvz., stūmikai arba vilkikai.
3. imtis reikiamų veiksmų gresiant susidūrimui;	1. Taisyklių, taikomų gresiant susidūrimui ar avarijai, išmanymas. 2. Gebėjimas neišvengiamo susidūrimo atveju plukdyti laivą taip, kad kuo mažiau nukentėtų žmonės, pvz., keleiviai ir įgulos nariai, susiduriantieji laivai, kroviny ir aplinka.
4. imtis atitinkamų veiksmų po susidūrimo, įvertinti padarytą žalą.	1. Po susidūrimo ar avarijos taikomų taisyklių išmanymas. 2. Gebėjimas imtis reikiamų priemonių tais atvejais, kai atsiranda apgadinimų, įvyksta susidūrimas ar užplaukiama ant seklumos, be kita ko, įvertinti žalą, susisiekti su kompetentinga institucija ir gauti leidimą plaukti į taisymo vietą.

2. Laivo valdymas

2.1. Laivavedys turi gebėti eksploatuodamas įvairių rūšių laivus taikyti vidaus vandenų kelių laivų statybos ir konstravimo metodų žinias ir turėti bendrų žinių apie vidaus vandenų kelių laivams keliamus techninius reikalavimus, nurodytus Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2016/1629 ⁽²⁾.

Laivavedys turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. nepažeisti vidaus vandenų laivų statybos ir konstrukcijos principų;	1. Žinios apie galiojančias taisykles atitinkančių laivo ir vidaus vandenų kelio matmenų svarbą ir poveikį. 2. Gebėjimas laivą valdyti atsižvelgiant į jo matmenis ir galiojančius teisės aktus dėl laivų statybos. 3. Gebėjimas prižiūrėti, kad laivas atitiktų galiojančius teisės aktus dėl statybos metodų.
2. mokėti atskirti laivų statybos metodus ir jų eksploatavimo vandenyje ypatumus, ypač stovumą ir stiprumą;	1. Žinios apie laivo požymius, nustatytus įvairių tipų laivų konstrukcijos brėžiniuose, ir laivo konstrukcijos poveikį laivo judėjimui, stovumui ir stiprumui. 2. Laivo valdymo skirtingomis sąlygomis įvairioje aplinkoje ypatumų išmanymas. 3. Gebėjimas prižiūrėti laivo stovumą ir duoti atitinkamus nurodymus.
3. išmanyti struktūrines laivo dalis ir apgadinimų kontrolę bei analizę;	1. Žinios apie pagrindinius laivo elementus ir įvairius laivų tipus, taip pat bendras vidaus vandenų laivams taikomų techninių reikalavimų, nurodytų Direktyvoje (ES) 2016/1629, išmanymas. 2. Gebėjimas stebėti skirtingų tipų krovinio vežimui aktualius pagrindinius laivo elementus ir duoti atitinkamus nurodymus. 3. Išilginės ir skersinės struktūros ir vietinių sutvirtinimų išmanymas, padedantis vengti apgadinimų ir juos analizuoti. 4. Gebėjimas suprasti ir kontroliuoti įrangos funkcijas ir įvairių triumų bei skyrių paskirtį siekiant vengti apgadinimų ir juos analizuoti.
4. imtis priemonių laivo sandarumui išlaikyti.	1. Laivo sandarumo ypatybių išmanymas. 2. Gebėjimas prižiūrėti laivo sandarumą ir duoti atitinkamus nurodymus.

2.2. Laivavedys turi gebėti valdyti ir stebėti privalomą įrangą, kaip nurodyta galiojančiame laivo sertifikate.

Laivavedys turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. išmanyti laivo įrangos funkcijas;	1. Laivo privalomos įrangos išmanymas. 2. Gebėjimas naudoti ir valdyti visą įrangą priklausomai nuo jos funkcijų pagal taikomus teisės aktus ir duoti nurodymus bei atitinkamai prižiūrėti jų vykdymą.
2. laikytis specialių krovininių ir keleivių vežimo reikalavimų.	1. Laivo konstrukcijai ir įrangai, kuri reikalinga įvairiems kroviniams ir keleiviams skirtingų tipų laivais vežti, pagal taikomus teisės aktus taikomų specialių reikalavimų išmanymas.

⁽²⁾ 2016 m. rugsėjo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/1629, kuria nustatomi vidaus vandenų laivams taikomi techniniai reikalavimai, iš dalies keičiama Direktyva 2009/100/EB ir panaikinama Direktyva 2006/87/EB (OL L 252, 2016 9 16, p. 118).

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
	2. Gebėjimas duoti nurodymus ir atitinkamai prižiūrėti jų vykdymą. 3. Gebėjimas duoti nurodymus ir prižiūrėti, kad teisingai būtų taikomi sertifikato reikalavimai.

3. Krovinių tvarkymas, krovimas ir keleivių vežimas

3.1 Laivavedys turi gebėti planuoti ir užtikrinti saugų krovinių pakrovimą, sukrovimą, įtvirtinimą, iškrovimą ir priežiūrą reiso metu.

Laivavedys turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. išmanyti atitinkamas nacionalines, europines ir tarptautines taisykles, kodeksus ir standartus, susijusius su krovinių vežimu;	1. Nacionalinių, europinių ir tarptautinių taisyklių, taikomų pakrovimo, iškrovimo ir transportavimo operacijoms, išmanymas. 2. Taikyti atitinkamas logistikos ir daugiarūšio transporto srities taisykles ir standartus.
2. parengti sukrovimo planus, be kita ko, išmanyti krovinių pakrovimą ir balasto sistemas, kad laivo korpuso įtempis neviršytų leidžiamų ribų;	1. Sausųjų krovinių laivų (pvz., konteinerinių laivų) ir tanklaivių (N, C, G) eksploatavimo ir projektavimo apribojimų išmanymas. 2. Gebėjimas paaiškinti lenkimo momento ir šlyties jėgų ribas. 3. Gebėjimas naudoti sukrovimo ir stovumo kontrolės programinę įrangą. 4. Gebėjimas sudaryti sukrovimo planus, be kita ko, naudojant sukrovimo ir stovumo kontrolės programinę įrangą.
3. kontroliuoti pakrovimo ir iškrovimo procedūras siekiant užtikrinti saugų vežimą;	1. Žinios apie sukrovimo planus, jų įgyvendinimą ir turimus su kroviniu susijusius duomenis. 2. Gebėjimas sukrauti ir įtvirtinti krovinius, be kita ko naudojant reikiamą krovinių tvarkymo įrangą ir tvirtinimo bei pririšimo įrangą. 3. Žinios apie įvairius krovinių laivų ir tanklaivių kitų laivų krovinio svorio nustatymo metodus. 4. Pakrauto arba iškrauto krovinio kiekio nustatymo ir sauso bei skysto krovinio kiekio apskaičiavimo išmanymas. 5. Galimų žalingų netinkamo krovinių tvarkymo padarinių išmanymas. 6. Gebėjimas naudoti technines priemones, susijusias su krovinių tvarkymu laive arba iš laivo ir uosto, ir darbo saugos priemones jas naudojant.
4. mokėti skirti įvairias prekes ir jų savybes, kad būtų galima stebėti prekių pakrovimą ir užtikrinti jo saugumą laikantis sukrovimo plano.	1. Gebėjimas nustatyti saugaus krovinių tvarkymo procedūras pagal atitinkamų darbo saugos taisyklių nuostatas. 2. Veiksmingo ryšių ir darbo santykių su visais pakrovimo ir iškrovimo procedūrose dalyvaujančiais partneriais palaikymo išmanymas.

3.2. Laivavedys turi gebėti planuoti ir užtikrinti laivo stovumą.

Laivavedys turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. atsižvelgti į krovinio ir pakrovimo operacijų poveikį diferentui ir stovumui.	1. Žinios apie visų tipų krovinių ir laivų sandarumą ir stovumą. 2. Gebėjimas naudoti priemones diferentui ištaisyti ir stovumui išlaikyti.

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
2. patikrinti laivo faktinį tonažą, naudoti stovumo ir diferento schemas ir įtempio skaičiavimo įrangą, įskaitant automatinę duomenų bazę, pagal kurią tikrinamas sukrovimo planas.	1. Žinios apie specialią programinę įrangą stovumui, diferentui ir įtempiui apskaičiuoti. 2. Gebėjimas nustatyti stovumą ir diferentą bei naudoti įtempių lenteles, diagramas ir įtempio skaičiavimo įrangą.

3.3. Laivavedys turi gebėti planuoti ir užtikrinti saugų keleivių vežimą ir rūpinimąsi jais reiso metu, įskaitant tiesioginės pagalbos teikimą neįgaliesiems bei riboto judumo asmenims pagal Reglamento (ES) Nr. 1177/2010 IV priede nurodytus mokymo reikalavimus ir instrukcijas.

Laivavedys turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. išmanyti atitinkamas nacionalines, europines ir tarptautines taisykles, kodeksus ir standartus, susijusius su keleivių vežimu;	1. Galiojančių keleivių vežimo taisyklių ir konvencijų išmanymas. 2. Gebėjimas užtikrinti saugų keleivių įlaipinimą ir išlaipinimą ir rūpinimąsi jais reiso metu, skiriant ypatingą dėmesį asmenims, kuriems reikia pagalbos, ir tiesioginę pagalbą neįgaliesiems bei riboto judumo asmenims pagal Reglamento (ES) Nr. 1177/2010 IV priede nurodytus mokymo reikalavimus ir instrukcijas. 3. Gebėjimas kontroliuoti padėtį nuotėkio ar gaisro atveju, pastebėjus žmogų už borto, įvykus susidūrimui ir evakuacijos metu, įskaitant krizės ir minios valdymą.
2. rengti ir stebėti reguliarias saugos pratimus remiantis su sauga susijusiu laivo įgulos sąrašu, kad būtų galima užtikrinti saugų elgesį galimose pavojingose situacijose;	1. Žinios apie tarptautinėmis ir nacionalinėmis laivo, keleivių ir įgulos saugos taisyklėmis nustatytą atsakomybę. 2. Gebėjimas vykdyti su sauga susijusį laive dirbančio personalo valdymą ir mokymą. 3. Gebėjimas laive suteikti pirmąją medicinos pagalbą.
3. atsižvelgti į keleivių svorio pasiskirstymo poveikį ir elgesio bei ryšio palaikymo su keleiviais svarbą keleivinio laivo stovumui;	1. Su stovumu susijusių normų ir taisyklių išmanymas. 2. Gebėjimas taikyti atitinkamas sandarumo užtikrinimo priemones, be kita ko, atsižvelgiant į jų reikšmę keleivinio laivo diferentui ir stovumui. 3. Diferentui ir stovumui poveikį turinčių laivo konstrukcijos savybių išmanymas ir žinojimas, kokių veiksmų imtis keleiviniame laivui paradus dalį plūdumo / apgadinto laivo stovumo. 4. Gebėjimas vartoti standartizuotas komunikacijos frazes.
4. parengti su keleivių patekimu į tam tikras laivo zonas susijusios rizikos analizę ir pagal ją vykdyti stebėseną, taip pat parengti veiksmingą apsaugos laive sistemą, kuri užtikrintų neteisėto patekimo į tas zonas prevenciją;	1. Žinios apie keleivinio laivo sertifikatą atitinkančias keleivių skaičiaus ribas ir tų ribų laikymąsi. 2. Neteisėtos prieigos prevenciją užtikrinančių saugos ir saugumo sistemų išmanymas. 3. Gebėjimas organizuoti budėjimo (naktinio) sistemas atsižvelgiant į saugos ir saugumo reikalavimus.
5. nagrinėti keleivių teikiamus pranešimus (apie nenumatytus įvykius, garbės ir orumo įžeidimus, vandalizmą) ir tinkamai į juos reaguoti.	1. Žinios apie keleivių teises ir keleivių skundų tvarkymą, taip pat apie pavojus aplinkai, susijusius su keleivių vežimu. 2. Gebėjimas užtikrinti, kad keleiviai ir įgula neterštų aplinkos.

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
	3. Gebėjimas nagrinėti skundus ir valdyti konfliktus. 4. Gebėjimas palaikyti ryšį su laive dirbančiu personalu ir visomis sąveikaujančiomis šalimis.

4. Jūrų hidrotechnika ir elektros, elektroninė bei valdymo įranga

4.1. Laivavedys turi gebėti planuoti jūrų hidrotechnikos ir elektros, elektroninės bei valdymo įrangos naudojimą.

Laivavedys turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. naudoti pagrindinių variklių ir pagalbinės įrangos bei jų kontrolės sistemų funkcijas;	1. Pagrindinio variklio ir pagalbinės įrangos veikimo išmanymas. 2. Degalų ir tepalų charakteristikų išmanymas. 3. Kontrolės sistemų išmanymas. 4. Gebėjimas naudoti įvairias skirtingų varos sistemų ir pagalbinių mašinų ir įrangos sistemas.
2. stebėti ir prižiūrėti, kaip įgulos nariai eksploatuoja ir techniškai prižiūri pagrindinius variklius, pagalbines mašinas ir įrangą.	1. Gebėjimas vadovauti įgulai, kai tai susiję su techninės įrangos eksploatavimu ir priežiūra. 2. Gebėjimas vadovauti pagrindinės varos sistemos, pagalbinių mašinų ir įrangos paleidimo ir išjungimo darbams.

4.2. Laivavedys turi gebėti stebėti pagrindinius variklius ir pagalbines mašinas bei įrangą.

Laivavedys turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. duoti nurodymus parengti pagrindinį variklį ir pagalbines mašinas bei įrangą;	1. Gebėjimas duoti nurodymus įgulai, siekiant parengti ir naudoti pagrindines ir pagalbines mašinas ir įrangą. 2. Gebėjimas parengti ir stebėti kontrolinius sąrašus ir duoti nurodymus dėl tinkamo tokių kontrolinių sąrašų naudojimo. 3. Gebėjimas duoti nurodymus įgulai dėl principų, kurių reikia laikytis prižiūrint variklį.
2. nustatyti gedimus ir bendras triktis ir imtis veiksmų siekiant išvengti žalos;	1. Variklio ir mašinų gedimų nustatymo metodų išmanymas. 2. Gebėjimas nustatyti gedimus, dažnus klaidų šaltinius arba netinkamą priežiūrą ir tinkamai reaguoti. 3. Gebėjimas duoti nurodymus, kokių veiksmų reikia imtis siekiant išvengti žalos arba imtis žalos kontrolės priemonių.
3. suprasti fizines ir chemines alyvos ir kitų tepalų charakteristikas;	1. Naudojamų medžiagų charakteristikų išmanymas. 2. Gebėjimas pagal specifikacijas naudoti alyvą ir kitus tepalus. 3. Gebėjimas suprasti mašinų vadovus. 4. Įrangos ir sistemų veikimo charakteristikų išmanymas.
4. įvertinti variklio veikimą.	Gebėjimas tinkamai naudoti ir aiškinti vadovus siekiant įvertinti variklio veikimą ir tinkamai eksploatuoti variklius.

4.3. Laivavedys turi gebėti planuoti su laivo siurbliu ir siurblio valdymo sistemomis susijusį darbą ir duoti atitinkamus nurodymus.

Laivavedys turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. stebėti įprastą siurblinės, balasto ir krovimo siurblių sistemų veikimą.	1. Siurblių sistemų ir siurbimo operacijų išmanymas. 2. Gebėjimas užtikrinti saugaus triumo, balasto ir krovinio siurblio sistemų veikimo stebėseną ir duoti tinkamus nurodymus įgulai, atsižvelgiant į laisvųjų paviršių poveikį stabilumui.

4.4. Laivavedys turi gebėti pasirūpinti saugiu laivo elektrotechninių prietaisų naudojimu, taikymu, technine priežiūra ir remontu.

Laivavedys turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. užtikrinti, kad nebūtų gadinami laive esantys elektros ir elektronikos įtaisai;	1. Elektrotechnikos, elektroninės ir elektros įrangos bei saugos įtaisų, pvz., automatizavimo, matavimo aparatų ir valdymo sistemų, skirtų išvengti žalos, išmanymas. 2. Gebėjimas taikyti saugaus darbo praktiką.
2. bandyti valdymo sistemas ir priemones siekiant nustatyti gedimus ir kartu imtis elektros ar elektroninės valdymo įrangos remonto ir techninės priežiūros veiksmų;	1. Laivo elektrotechninių bandymo prietaisų išmanymas. 2. Gebėjimas valdyti, tikrinti ir prižiūrėti kontrolės sistemas ir imtis tinkamų priemonių.
3. duoti nurodymus prieš imantis veiksmų prijungti arba atjungti techninius krante esančius įrenginius ir po tų veiksmų.	1. Darbai su elektros sistemomis taikomų saugos reikalavimų išmanymas. 2. Laivo elektros sistemų ir įrangos, susijusios su krante esančia įranga, konstrukcijos ir eksploatacinių charakteristikų išmanymas. 3. Gebėjimas duoti nurodymus, kad nuolat būtų užtikrintas saugus prijungimas prie krante esančios įrangos, ir atpažinti pavojingas situacijas, susijusias su krante esančia įranga.

4.5. Laivavedys turi gebėti tikrinti, ar techninių įrenginių priežiūra ir remontas atliekami saugiai.

Laivavedys turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. užtikrinti tinkamą techninės įrangos priežiūrą ir remontui skirtų įrankių naudojimą;	1. Techninės įrangos priežiūros ir remonto procedūrų išmanymas. 2. Gebėjimas organizuoti saugią techninę priežiūrą ir remontą naudojant atitinkamas (kontrolės) procedūras, įrangą ir programinę įrangą ir gebėjimas duoti su tuo susijusius nurodymus.
2. įvertinti medžiagų charakteristikas ir apribojimus, taip pat reikiamas techninės įrangos priežiūrai ir remontui taikomas procedūras;	1. Techninės įrangos priežiūrai ir remontui naudojamų medžiagų charakteristikų išmanymas. 2. Gebėjimas laikantis vadovų vykdyti techninės priežiūros ir remonto procedūras.

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
3. įvertinti techninę ir vidinę dokumentaciją.	1. Konstrukcijos specifikacijų ir techninių dokumentų išmanymas. 2. Gebėjimas parengti techninės įrangos techninės priežiūros ir remonto kontrolinius sąrašus.

5. Techninė priežiūra ir remontas

5.1. Laivavedys turi gebėti organizuoti saugią laivo ir jo įrangos techninę priežiūrą ir remontą.

Laivavedys turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. užtikrinti, kad įgulos nariai medžiagas ir priedus naudotų saugiai;	1. Saugios ir veiksmingos techninės priežiūros remonto procedūrų išmanymas. 2. Gebėjimas stebėti ir prižiūrėti įgulą, kad ji imtųsi atsargumo priemonių ir prisidėtų prie jūros aplinkos taršos prevencijos. 3. Gebėjimas taikyti ir laikytis taikomų darbo teisės aktų bei saugaus darbo taisyklių ir užtikrinti, kad jų būtų laikomasi.
2. apibrėžti darbo nurodymus, kontroliuoti jų skirstymą ir užtikrinti, kad jie būtų perduoti, kad įgulos nariai techninę priežiūrą ir remontą galėtų atlikti nepriklausomai;	1. Ekonomiškai efektyvių ir veiksmingų techninės priežiūros darbų ir taikytinų teisinių reikalavimų išmanymas. 2. Gebėjimas veiksmingai naudoti (skaitmenines) techninės priežiūros planavimo programas. 3. Gebėjimas valdyti laivo vidaus ir išorės dalių techninę priežiūrą ir remontą atsižvelgiant į taikomus teisinius reikalavimus, pvz., saugos duomenų lapus. 4. Gebėjimas užtikrinti higieną laive. 5. Gebėjimas organizuoti atliekų tvarkymą atsižvelgiant į aplinkos apsaugos taisykles, pvz., Konvenciją dėl atliekų, susidarančių vykdant laivybą Reiniu ir vidaus vandenų keliais, surinkimo, pristatymo ir priėmimo (CDNI konvencija). 6. Gebėjimas parengti periodinę laivo techninės priežiūros programą. 7. Gebėjimas stebėti ir kontroliuoti laivo techninius dokumentus ir tvarkyti techninės priežiūros žurnalus.
3. medžiagas ir įrankius pirkti bei jų naudojimą kontroliuoti atsižvelgiant į sveikatos ir aplinkos apsaugą;	1. Gebėjimas administruoti laivo atsargas. 2. Gebėjimas laive organizuoti saugaus darbo sistemą, apimančią pavojingų medžiagų naudojimą valymo ir priežiūros darbams. 3. Gebėjimas patikrinti remonto darbų kokybę.
4. užtikrinti, kad lynai ir virvės būtų naudojami pagal gamintojo specifikacijas ir numatytą paskirtį.	Gebėjimas duoti nurodymus įgulai laikantis darbo procedūrų ir saugos apribojimų dėl virvių ir lynų naudojimo pagal laivo sertifikatą ir duomenų lapus ir prižiūrėti, kaip įgula tą daro.

6. Bendravimas

6.1. Laivavedys turi gebėti valdyti žmogiškuosius išteklius, būti socialiniu požiūriu atsakingas ir rūpintis darbo srauto ir mokymo organizavimu laive.

Laivavedys turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. organizuoti ir skatinti komandinį darbą ir konsultuoti įgulos narius pareigų laive vykdymo klausimais bei prireikus taikyti drausmines priemones;	1. Žmogiškųjų išteklių valdymo išmanymas. 2. Gebėjimas tinkamai ir profesionaliai duoti nurodymus įgulai. 3. Gebėjimas paaiškinti įgulai duotus nurodymus. 4. Gebėjimas įgulai teikti atsiliepimus apie profesinį ir socialinį elgesį laive. 5. Gebėjimas valdyti užduočių paskirstymą ir darbo krūvį, be kita ko: planuoti ir koordinuoti užduočių paskyrimą darbuotojams, atsižvelgti į laiko ir išteklių apribojimus, nustatyti prioritetus. 6. Gebėjimas pastebėti nuovargį ir siekti jo išvengti.
2. instrukuoti įgulą apie informacijos ir ryšių sistemas;	1. Laive esančių informacijos ir ryšių sistemų išmanymas. 2. Gebėjimas instrukuoti įgulą, kaip naudotis laivo ryšių, medijų ir IT sistemomis.
3. rinkti, saugoti ir tvarkyti duomenis laikantis duomenų apsaugos teisės aktų.	1. Laivo kompiuterinių sistemų naudojimo išmanymas. 2. Gebėjimas rinkti ir saugoti duomenis laikantis taikomų teisės aktų.

6.2. Laivavedys turi gebėti visą laiką užtikrinti gerą komunikaciją; tai apima gebėjimą vartoti standartizuotas komunikacijos frazes, kai kyla komunikacijos problemų.

Laivavedys turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. apibūdinti situaciją vartodamas techninius ir laivybos terminus;	1. Žinojimas, kaip teisingai vartoti atitinkamus techninius ir laivybos terminus. 2. Gebėjimas perteikti informaciją.
2. gauti, įvertinti ir naudoti su laivo sauga ir laivybos techniniais klausimais susijusią informaciją.	1. Komunikacijos procedūrų, susijusių su visais nelaimės, avariniais ir saugos pranešimais, išmanymas. 2. Gebėjimas vartoti standartizuotas komunikacijos frazes.

6.3 Laivavedys turi gebėti laive skatinti subalansuotą ir draugišką darbo aplinką.

Laivavedys turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. užtikrinti gerą socialinę darbo aplinką;	1. Gebėjimas imtis vadovaujančio vaidmens organizuoti grupės susitikimus, kad socialinė atmosfera laive būtų subalansuota. 2. Skirtumų, susijusių su lytimi, ir kultūrinių skirtumų išmanymas. 3. Atitinkamų studentų, pameistrių ir stažuotojų mokymo ir švietimo taisyklių išmanymas. 4. Gebėjimas įvairiais lygmenimis vadovauti studentams, pameistriams ir stažuotojams. 5. Gebėjimas laikytis pagrindinių grupės darbo principų ir praktikos, įskaitant konfliktų valdymą.

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
2. taikyti nacionalinius, Europos ir tarptautinius socialinės teisės aktus;	1. Įvairių nacionalinių, Europos ir tarptautinių socialinės teisės aktų išmanymas. 2. Gebėjimas duoti nurodymus įgulos nariams naudoti tam tikras taikomų socialinės teisės aktų dalis.
3. griežtai laikytis alkoholio ir narkotikų draudimo ir tinkamai reaguoti į pažeidimus, prisiimti atsakomybę ir paaiškinti netinkamo elgesio pasekmes;	1. Galiojančių taisyklių dėl alkoholio ir narkotikų išmanymas. 2. Gebėjimas supažindinti įgulą su taikomais teisės aktais ir užtikrinti, kad jų būtų laikomasi, bei informuoti apie įgulos taisykles dėl alkoholio ir narkotikų. 3. Gebėjimas tinkamai reaguoti, kai pažeidžiami teisės aktai arba įgulos taisyklės.
4. organizuoti maisto produktų tiekimą į laivą ir maisto ruošimą jame.	1. Sveikos mitybos principų išmanymas. 2. Gebėjimas duoti nurodymus įgulos nariams dėl valgio planavimo ir ruošimo. 3. Gebėjimas duoti nurodymus įgulos nariams dėl higienos reikalavimų ir juos prižiūrėti. 4. Gebėjimas supažindinti įgulos narius su pirkimo galimybių planavimu.

7. Sveikata ir sauga, keleivių teisės ir aplinkos apsauga

7.1. Laivavedys turi gebėti stebėti galiojančius teisinius reikalavimus ir imtis priemonių gyvybės apsaugai užtikrinti.

Laivavedys turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. taikyti nacionalinės ir tarptautinės teisės aktus ir imtis tinkamų sveikatos apsaugos ir nelaimingų atsitikimų prevencijos priemonių;	1. Teisės aktų dėl sveikatos apsaugos ir nelaimingų atsitikimų prevencijos išmanymas. 2. Gebėjimas taikyti saugos procedūras remiantis taikomais saugos ir darbo sąlygų srities teisės aktais.
2. tikrinti ir sekti laivo sertifikato ir kitų su laivu ir jo eksploatavimu susijusių dokumentų galiojimą;	1. Teisės aktų dėl reguliarių įrangos ir konstrukcijos dalių tikrinimų išmanymas. 2. Gebėjimas tikrinti laivo sertifikato ir kitų su laivu ir jo eksploatavimu susijusių dokumentų galiojimą.
3. per visas darbo procedūras laikytis saugos taisyklių ir taikyti atitinkamas saugos priemones, kad būtų vengiama nelaimingų atsitikimų;	1. Saugaus darbo praktikos ir procedūrų išmanymas. 2. Gebėjimas organizuoti saugaus darbo procedūras, motyvuoti įgulos narius taikyti darbo saugos taisykles ir stebėti, kaip jie tai daro.
4. kontroliuoti ir stebėti visas uždarytų patalpų valymo saugos priemones, kurių būtina imtis prieš asmenims tas patalpas atidarant, į jas įeinant ir pradėdant jas valyti;	1. Gebėjimas organizuoti saugos kontrolę ir stebėti saugos procedūras, įskaitant budėjimą, įgulos nariams arba kitiems asmenims esant uždaroje erdvėje (pvz., balasto cisternose, koferdamuose, rezervuaruose, dvigubo korpuso erdmėse). 2. Gebėjimas atlikti rizikos vertinimą prieš patenkant į uždaras erdves. 3. Žinios apie atsargumo priemones, kurių reikia imtis prieš patenkant į uždarytą erdvę ir kol joje atliekamas darbas, pvz.: • su uždaromis erdvėmis susijusių pavojų prevencija, • uždaro erdvės atmosferos tyrimus prieš į ją patenkant, • patekimo į uždaras erdves kontrolę, • patenkant į uždaras erdves taikomas apsaugos priemonės, • apsaugos įrangą (pvz., saugos diržus ir kvėpavimo įrangą), • darbo uždaroje erdvėje saugos priemones. 4. Gebėjimas imtis tinkamų veiksmų avarinėje situacijoje.

7.2. Laivavedys turi gebėti užtikrinti laive esančių asmenų saugą ir saugumą, įskaitant tiesioginės pagalbos teikimą neįgaliesiems bei riboto judumo asmenims pagal Reglamento (ES) Nr. 1177/2010 IV priede nurodytus mokymo reikalavimus ir instrukcijas.

Laivavedys turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. naudoti gelbėjimosi priemones ir laikytis gelbėjimosi tvarkos nukentėjusiųjų ir savo paties saugumui užtikrinti;	1. Žinios apie turimą gelbėjimosi įrangą. 2. Gebėjimas naudoti gelbėjimosi priemones ir laikytis gelbėjimosi tvarkos nukentėjusiųjų ir savo paties saugumui užtikrinti.
2. organizuoti krizių valdymo pratybas, per kurias mokoma, kaip elgtis avarinėse situacijose, pvz., gaisro, pranešimo apie nuotėkį, sprogimo, susidūrimo atvejais, pastebėjus žmogų už borto arba per evakuaciją;	1. Avarinių procedūrų išmanymas. 2. Gebėjimas įgulos nariams praveisti avarinių procedūrų instruktažą. 3. Gebėjimas laive organizuoti reguliarius mokymus įgulos nariams, per kuriuos jie rengiami avarinėms situacijoms, įskaitant gaisro gesinimo ir pasiūsinimo iš laivo pratybas.
3. vesti instruktažą apie gaisrinę saugą, asmeninės apsaugos priemones, metodus, gaisro gesinimo priemones, respiratorius ir galimą jų naudojimą avarinėse situacijose;	1. Taikomų gaisrinės saugos įstatymų ir taisyklių, kaip elgtis su rūkalais ir kitais galimais ugnies atsiradimo šaltiniais, išmanymas. 2. Gebėjimas laikytis atitinkamų su gaisro aptikimo sistemomis susijusių taisyklių, taip pat naudoti stacionariąją ir mobiliąją ugnies gesinimo įrangą ir kitą atitinkamą įrangą, pvz., siurblius, žmonių gelbėjimo ir objektų išsaugojimo priemones, asmeninės apsaugos priemones ir ryšių įrangą. 3. Gebėjimas kontroliuoti gaisro aptikimo ir gesinimo sistemų bei įrangos stebėseną ir priežiūrą. 4. Gebėjimas mokyti įgulą ir laive dirbantį personalą taikyti darbo saugos taisykles ir prižiūrėti asmenines apsaugos ir saugos priemones.
4. suteikti pirmąją pagalbą;	1. Gebėjimas laikytis pirmosios pagalbos standartų ir praktikos.
5. nustatyti veiksmingą laive taikomą sistemą, pagal kurią būtų kontroliuojamos gelbėjimosi priemonės ir užtikrinamas tinkamas asmeninės apsaugos įrangos naudojimas;	1. Taikomų teisės aktų dėl gelbėjimosi priemonių ir saugių darbo sąlygų taisyklių išmanymas. 2. Gebėjimas užtikrinti ir atlikti reguliarius gelbėjimosi, gaisro gesinimo ir kitokios saugos įrangos bei sistemų veikimo patikrinimus. 3. Gebėjimas mokyti įgulos narius ir laive dirbantį personalą tinkamai naudoti (asmeninę) saugos įrangą, motyvuoti juos tai daryti ir prižiūrėti, kaip jie tai daro.
6. organizuoti pagalbą neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims.	1. Reglamento (ES) Nr. 1177/2010 IV priede išdėstytų mokymo reikalavimų ir instrukcijų išmanymas. 2. Gebėjimas organizuoti ir teikti tiesioginę pagalbą neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims.

7.3. Laivavedys turi gebėti rengti avarinių veiksmų ir avarijos likvidavimo priemonių planus ir valdyti avarines situacijas.

Laivavedys turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. inicijuoti pasirengimą vykdyti įvairių tipų avarinių situacijų gelbėjimo planus;	1. Žinios apie įvairių tipų galimas avarines situacijas, kaip antai susidūrimą, gaisrą, užtvindymą, skendimą. 2. Gebėjimas rengti avarinėmis aplinkybėmis naudoti skirtus nenumatytų atvejų planus ir įgulos nariams paskirstyti specialias užduotis, įskaitant stebėsenos ir kontrolės.

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
2. atsižvelgiant į įgulos narių igūdžius mokytį juos, kaip išvengti gaisro, atpažinti gaisro šaltinį ir gesinti ugnį;	1. Gaisro gesinimo procedūrų, ypač taktikos ir komandų jam kilus, išmanymas. 2. Žinios apie vandens naudojimą gaisrui gesinti ir jo poveikį laivo stovumui ir gebėjimas imtis tinkamų priemonių. 3. Gebėjimas palaikyti ryšį (be kita ko, su išorės organizacijomis) ir koordinuoti veiksmus per gaisro gesinimo operacijas ir aktyviai dalyvauti gelbėjimo ir gaisro gesinimo operacijose.
3. rengti gelbėjimosi priemonių naudojimo mokymus;	1. Specifinių gelbėjimo įrenginių charakteristikų ir elementų išmanymas. 2. Gebėjimas nuleisti į vandenį ir sugrąžinti į laivą laivo valtį ir praveisti įgulos nariams ir laive dirbančiam personalui jos naudojimo instruktažą.
4. vesti instruktažą apie gelbėjimo planus, evakuacijos kelius ir vidaus ryšių bei signalizacijos sistemas.	1. Teisės aktų dėl gelbėjimo planų ir saugos tvarkaraščių išmanymas. 2. Gebėjimas praveisti instruktažą apie gelbėjimo planus, evakuacijos kelius ir vidaus ryšių bei signalizacijos sistemas.

7.4. Laivavedys turi gebėti užtikrinti, kad būtų laikomasi aplinkos apsaugos reikalavimų.

Laivavedys turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. imtis atsargumo priemonių siekiant išvengti aplinkos taršos ir naudoti atitinkamą įrangą;	1. Procedūrų aplinkos taršai išvengti išmanymas. 2. Gebėjimas imtis atsargumo priemonių, kad būtų išvengta aplinkos taršos. 3. Gebėjimas taikyti saugias bunkeravimo procedūras. 4. Gebėjimas imtis priemonių ir duoti nurodymus (įskaitant dėl plyšių sandarinimo) gedimo, susidūrimo ir užplaukimo ant seklumos atvejais.
2. taikyti aplinkos apsaugos įstatymus;	1. Aplinkos apsaugos taisyklių išmanymas. 2. Gebėjimas motyvuoti įgulos narius ir laive dirbantį personalą imtis atitinkamų priemonių aplinkai palankiai elgsenai užtikrinti arba savo veiksmais nekenkti aplinkai.
3. įrangą ir medžiagas naudoti ekonomiškai ir aplinką tausojančiu būdu.	1. Tausaus išteklių naudojimo priemonių išmanymas. 2. Gebėjimas mokytį įgulą naudoti įrangą ir medžiagas ekonomiškai ir aplinką tausojančiu būdu.
4. mokytį tvary būdu šalinti atliekas ir tą šalinimą stebėti.	1. Teisės aktų dėl atliekų šalinimo išmanymas. 2. Gebėjimas užtikrinti tvarų atliekų šalinimą ir praveisti atitinkamą instruktažą įgulos nariams ir laive dirbančiam personalui.

III. SU PLAUKIMU JŪRŲ LAIVYBAI TINKANČIAIS VIDAUS VANDENŲ KELIAIS SUSIJUSIOS KOMPETENCIJOS STANDARTAI

1. Jūrų laivybai tinkančiais vidaus vandenų keliais plaukiojantis laivavedys turi gebėti dirbti su naujausiais jūrlapiais ir žemėlapiams, pranešimais laivavedžiams ir jūrininkams ir kita minėto pobūdžio vandenų keliams būdinga informacija.

Laivavedys turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. naudotis informacija, gauta iš specialių laivybos informacijos šaltinių ir laikytis jūrų laivybai tinkantiems vidaus vandenų keliams taikomų taisyklių.	1. Naudojimosi jūrų laivybai tinkančių vidaus vandenų kelių jūrlapiais ir žemėlapiais žinios. 2. Gebėjimas naudotis ir tinkamai vadovautis jūrų laivybai tinkančių vidaus vandenų kelių jūrlapiais ir žemėlapiais siekiant atsižvelgti į žemėlapių skaitymo tikslumui įtaką darančius veiksnius, kaip antai žemėlapių datą, simbolius, matavimus, dugno aprašą, gylį, atskaitos duomenis ir tarptautinius žemėlapių standartus, pvz., ECDIS. 3. Navigacijos pagal sausumos orientyrus ir palydovinės navigacijos žinios, padedančios nustatyti laivo buvimo vietą pagal nuplauktą atstumą ir plaukimo kryptį, vykdyti locmano pareigas, nustatyti koordinatas, geodezinę platumą ir ilgumą, horizontalius geodezinius atskaitos duomenis, platumos ir ilgumos skirtumą, atstumą ir greitį dugno atžvilgiu, kryptį sausumos atžvilgiu, kursą, kursą dugno atžvilgiu, kompasinį kursą, pakoreguotą pagal vėjo krypties ir stiprumo sąlygojamą dreifą, kursą ir pelengą; mokėjimas nustatyti kursą, taip pat ir atsižvelgiant į vėjo bei srovės poveikį ir vien į srovės poveikį; mokėjimas nustatyti laivo buvimo vietą plaukiant maršrutu ir pagal pelengo duomenis. 4. Gebėjimas naudotis pranešimais laivavedžiams ir jūrininkams, taip pat kitomis informacinėmis priemonėmis, kaip antai navigaciniais nurodymais, planavimo gairėmis, žiburių sąrašais, saugios laivybos informacija. 5. Jūrų laivybai tinkančiuose vidaus vandenų keliuose taikomų eismo taisyklių, įskaitant atitinkamus Tarptautinių laivų susidūrimo jūroje prevencijos taisyklių skyrius, išmanymas. 6. Taisyklių, taikomų jūrų laivybai tinkančiuose vidaus vandenų keliuose susidarius avarinei situacijai, išmanymas. 7. Gebėjimas naudoti specialiose taisyklėse numatytą jūrų laivybos įrangą.

2. Jūrų laivybai tinkančiais vidaus vandenų keliais plaukiojantis laivavedys turi gebėti naudotis potvynių ir atoslūgių atskaitiniais duomenimis, informacija apie potvynių ir atoslūgių sroves, periodus ir ciklus, potvynių ir atoslūgių ir jų srovių laiką ir svyravimus skirtingose estuarijos vietose.

Laivavedys turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. prieš išplaukiant ir plaukiant atkreipti dėmesį į potvynius ir atoslūgius ir potvynių bei atoslūgių ir oro prognozes ir sąlygas.	1. Žinios apie potvynių ir atoslūgių ir srovių prognozes bei informacines priemones, kaip antai potvynių ir atoslūgių lenteles, prijungtinėms stotims skirtas potvynių ir atoslūgių prognozes, informaciją apie ledą, aukštą / žemą vandens lygį, prieplaukų ir uostų žinybus vandens lygiui, srovės kryptį bei stiprumui ir esamam gyliui nustatyti. 2. Oro sąlygų, kranto formos ir kitų veiksnių poveikio potvynių ir atoslūgių srovėms išmanymas. 3. Gebėjimas nustatyti potvynio (atoslūgio) lygio, srovės, vėjo sąlygų ir bangų poveikį suplanuoto reiso saugumui.

3. Jūrų laivybai tinkančiais vidaus vandenų keliais plaukiojantis laivavedys turi gebėti naudotis SIGNI ir IALA sistemomis saugiam plaukiojimui minėto pobūdžio vandens keliais užtikrinti.

Laivavedys turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. naudotis SIGNI, IALA ar kitomis vietinėmis ženklų ir signalų sistemomis.	- Žinios apie plūdurus, IALA A regiono sistemą, ženklų ir signalų sistemas, pvz., plūdūrų išdėstymo kryptį, numeravimą, objektų ir antstatų ženklavimą, pagrindinį ir šalutinį ženklavimą, farvaterio atsišakojimo plūdurus, papildomus ženklus, pavojingų vietų ir kliūčių ženklavimą, laivakelio kurso ženklavimą, taip pat kanalų, įplaukimo į uostą vietų žymėjimą, plūdūrų išdėstymą ir apšvietimą, apšvietimo savybes. - Gebėjimas naudotis ženklavimo ir signalų sistemomis siekiant rasti tinkamą padėtį laivui vandens kelyje, atsižvelgiant į vietos aplinkybes ir sąlygas.

IV. SU PLAUKIMU NAUDOJANT RADIOLOKATORIŲ SUSIJUSIOS KOMPETENCIJOS STANDARTAI

1. Laivavedys, kuris plaukioja naudodamas radiolokatorių, turi gebėti prieš išplaukdamas imtis tokio pobūdžio plaukiojimui reikiamų veiksmų.

Laivavedys turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. pasirengti pradėti reisą ir navigacijai naudoti navigacinius radiolokacinius įrenginius ir posūkio kampinio greičio indikatorius, ypač sumažėjusio matavimo sąlygomis.	- Bendrosios žinios apie radijo bangas, žinios apie radiolokatoriaus veikimo principus, konkrečiai - radijo bangų sklaidimo linijinį greitį, - radijo bangų atspindėjimą, - pagrindinius navigacinių radiolokacinių įrenginių parametrus (veikimo dažnių diapazoną, perdavimo galią, impulso trukmę, antenos sukimosi dažnį, antenos savybes, atvaizdo matmenis ir nuotolio skales, mažiausiąjį nuotolį, radialinę skyrą ir azimutinę skyrą, kt.). - Bendrosios žinios apie posūkio kampinio greičio indikatorius veikimo principą ir naudojimą. - Gebėjimas įjungti, sureguliuoti ir valdyti navigacinius radiolokacinius įrenginius tinkamai parenkant nuostačius, pvz., suderinimo, stiprinimo, įjungties / budėjimo veiksenos ir diapazono, naudoti posūkio kampinio greičio indikatorius ir užtikrinti, kad jie būtų naudojami tinkamai.

2. Laivavedys, kuris plaukioja naudodamas radiolokatorių, turi gebėti suprasti radiolokatoriaus rodmenis ir analizuoti jo teikiamą informaciją.

Laivavedys turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. iš radiolokatoriaus rodmenų tinkamai nustatyti savo ir kitų laivų buvimo vietą;	- Gebėjimas suprasti radiolokatoriaus rodmenis teisingai - randant antenos padėtį ekrane ir kurso liniją, - nustatant savojo laivo buvimo vietą, kursą ir posūkio kryptį, - įvertinant atstumus bei radiolokatoriaus veikimo diapazoną. - Gebėjimas suprasti kitų eismo dalyvių (stovinčių laivų, artėjančių laivų ir ta pačia kryptimi plaukiančių laivų) veiksmus;

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
2. analizuoti kitą radiolokatoriaus teikiamą informaciją.	1. Gebėjimas išanalizuoti radiolokatoriaus teikiamą informaciją, pvz., susijusią su kurso linija (HL), elektronine pelengo linija (EBL), nuotolio žiedais, kintamuoju nuotolio žymekliu (VRM), tiksline maršrutu, decentravimu ir lygiagrečiomis linijomis (P lines), ir paaiškinti radiolokacinį atvaizdą. 2. Žinios apie navigacinių radiolokacinių įrenginių teikiamos informacijos ribotumą. 3. Gebėjimas atpažinti radiolokatoriuje matomus stacionarius ir judančius objektus.

3. Laivavedys, kuris plaukioja naudodamas radiolokatorių, turi gebėti sumažinti įvairios kilmės trukdžius.

Laivavedys turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. atpažinti ir sumažinti savojo laivo keliamus trukdžius;	1. Žinios apie trukdžius, kuriuos gali kelti antenos spinduliuotės pluošto pertrūkis arba išsišakojimas, šešėliniai efektai (šešėlinis sektorius) arba daugybiniai atspindžiai (pvz., krovinių skyriuje). 2. Gebėjimas imtis veiksmų savojo laivo keliamiems trukdžiams sumažinti.
2. atpažinti ir sumažinti aplinkos keliamus trukdžius;	1. Žinios apie trukdžius, keliamus lietaus arba bangų, išsklaidytų laukų (sklindančių, pvz., nuo tiltų), daugybinių atspindžių, klaidinančių / pašalinių aidų, energijos perdavimo kabelių, ant radiolokatoriaus krintančių šešėlių ir šakotinio sklidimo efektų. 2. Gebėjimas imtis veiksmų siekiant sumažinti aplinkos keliamus trukdžius, naudojant lietaus ir jūros atspindžių mažinimo funkcijas (Anti-Rain Clutter (FTC) ir Anti-Sea Clutter (STC)).
3. atpažinti ir sumažinti kitų navigacinių radiolokacinių įrenginių keliamus trukdžius.	1. Žinios apie kitų navigacinių radiolokacinių įrenginių sukeltų trukdžių pasireiškimą. 2. Gebėjimas imtis veiksmų siekiant pašalinti kitų navigacinių radiolokacinių įrenginių sukeltus trukdžius (naudojant atsparumo trukdžiams priemones).

4. Laivavedys, kuris plaukioja naudodamas radiolokatorių, turi gebėti navigacijai naudoti radiolokatorių atsižvelgdamas į vidaus vandenų laivybai taikomas sutartas taisykles ir taisykles, kuriose išdėstyti navigacijos naudojant radiolokatorių reikalavimai (kaip antai įgulos komplektavimo reikalavimai arba techniniai laivo reikalavimai).

Laivavedys turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. taikyti radiolokatorių naudojimo taisykles.	1. Žinios apie konkrečias radiolokatorių naudojimo taisykles, įtrauktas į vidaus vandenų laivybai taikomų sutartų taisyklių rinkinį ir į taikomas policijos taisykles (pvz., dėl plaukiojimo esant sumažėjusiam matomumui, radiolokatoriaus naudojimo esant normaliam matomumui ir privalomo radiolokatoriaus naudojimo plaukimo metu), labai aukšto dažnio (VHF) ryšio naudojimą, garsinius signalus ir susitarimus dėl kurso, kurio turi būti laikomasi. 2. Techninių laivo, kuriame naudojamas navigacinis radiolokacinis įrenginys, reikalavimų, atitinkančių tokius taikomus techninius reikalavimus kaip ES-TRIN (Europos standartai, kuriais nustatomi vidaus vandenų laivų techniniai reikalavimai), išmanymas. 3. Gebėjimas teisingai naudoti navigacinį radiolokacinį įrenginį, posūkio kampinio greičio indikatorius ir vidaus vandenų ECDIS kartu su radiolokatoriumi. 4. Su įgula susijusių reikalavimų, taikomų esant sumažėjusiam matomumui ir geram matomumui, išmanymas. 5. Gebėjimas tinkamai paskirstyti užduotis ir duoti reikiamus nurodymus įgulos nariams.

5. Laivavedys, kuris plaukioja naudodamas radiolokatorių, turi gebėti tinkamai reaguoti specifinėmis aplinkybėmis, pvz., esant intensyviam eismui, sugedus prietaisams ar iškilus pavojui.

Laivavedys turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. tinkamai reaguoti išskirtinėmis aplinkybėmis, pvz., esant intensyviam eismui, sugedus prietaisams arba kitose neaiškiose ar pavojingose situacijose.	1. Galimų veiksmų esant intensyviam eismui išmanymas. 2. Gebėjimas imtis tinkamų priemonių esant dideliame eismo intensyvumui; 3. Padarinių švelninimo priemonių ir tinkamų reagavimo modelių, taikomų sugedus prietaisams, išmanymas. 4. Gebėjimas tinkamai reaguoti sugedus prietaisams. 5. Galimų veiksmų, kurių turi būti imtasi susidarius neaiškiai ar pavojingai eismo situacijai, išmanymas. 6. Gebėjimas tinkamai reaguoti susidarius neaiškiai ar pavojingai eismo situacijai.

V. KELEIVINĖS LAIVYBOS SPECIALISTAMS REIKALINGOS KOMPETENCIJOS STANDARTAI

1. Specialistas turi gebėti keleiviniuose laivuose organizuoti naudojimąsi gelbėjimosi įranga.

Specialistas turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. organizuoti naudojimąsi gelbėjimosi įranga.	1. Žinios apie saugos kontrolės planus, įskaitant: • saugos tvarkaraštį ir saugos planą, • avarinius planus ir procedūras. 2. Žinios apie gelbėjimosi įrangą bei jos funkcijas ir gebėjimas parodyti, kaip tą įrangą naudoti. 3. Žinios apie riboto judumo keleiviams pritaikytas zonas. 4. Gebėjimas parodyti, kaip gelbėjimosi įranga naudotis keleiviams, taip pat ir riboto judumo.

2. Specialistas turi gebėti taikyti saugos instrukcijas ir imtis būtinų keleivių bendrosios apsaugos priemonių, visų pirma, susidarius avarinei situacijai (pvz., kai vyksta evakuacija, laivas apgadinamas, susiduria, užplaukia ant seklumos, laive kyla gaisras, įvyksta sprogimas ar susidaro kitokia padėtis, dėl kurios gali kilti panika), įskaitant tiesioginės pagalbos teikimą neigaliesiems bei riboto judumo asmenims pagal Reglamento (ES) Nr. 1177/2010 IV priede nurodytus mokymo reikalavimus ir instrukcijas.

Specialistas turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. taikyti saugos instrukcijas;	1. Gebėjimas prižiūrėti saugos sistemas bei įrangą ir organizuoti keleivinių laivų saugos įrangos, įskaitant kvėpavimo aparatus, patikrinimus ir kontrolę. 2. Gebėjimas rengti avarinių veiksmų pratybas. 3. Gebėjimas mokyti pagal saugos tvarkaraštį užduotis atliekančius įgulos narius ir laive dirbantį personalą avarinėmis aplinkybėmis naudotis gelbėjimosi įranga, evakuacijos keliais, įgulos susirinkimo vietomis ir evakuacijos vietomis. 4. Gebėjimas reiso pradžioje keleivius informuoti apie elgesio kodeksą ir saugos plano turinį.
2. imtis būtinų keleivių apsaugos įprastomis ir avarinėmis aplinkybėmis priemonių;	1. Gebėjimas planuoti saugos tvarkaraštį laivo dalies ar viso laivo evakuacijos atvejams, atsižvelgiant į įvairias avarines situacijas (pvz., dūmus, gaisrą, nuotėkį, grėsmę laivo stovumui ir laive vežamo krovinio keliamą pavojų). 2. Krizių, minios ir konfliktų valdymo principų išmanymas.

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
	3. Gebėjimas teikti būtiną informaciją laivavedžiui, keleiviams ir išorės gelbėjimo pajėgoms.
3. užtikrinti reikiamą pagalbą ir duoti atitinkamus nurodymus, kad į laivą galėtų įlipti, juo plaukti ir iš jo išlipti neigalieji ir riboto judumo keleiviai.	1. Žinios apie neigaliųjų ir riboto judumo asmenų patekimo į laivą sąlygas ir jiems pritaikytas zonas, įskaitant, pvz., jų specialius poreikius atitinkančius avarinius išėjimus, ir tinkamą jų žymėjimą saugos planuose. 2. Gebėjimas įgyvendinti nediskriminacinės prieigos užtikrinimo riboto judumo keleiviams ir su jais susijusio saugos tvarkaraščio planavimo taisyklės ir įvykdyti visus Reglamento (ES) Nr. 1177/2010 IV priede nurodytus mokymo reikalavimus.

3. Specialistas turi gebėti bendrauti paprasta anglų kalba.

Specialistas turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. palaikyti ryšį saugos klausimais paprasta anglų kalba.	1. Paprastos anglų kalbos leksikos ir formuluočių, kurios padėtų visiems laive esantiems asmenims orientuotis įprastose situacijose ir pažadintų jų budrumą bei nurodytų, kaip elgtis, avarinėmis aplinkybėmis, mokėjimas. 2. Gebėjimas bendrauti paprasta anglų kalbos leksika ir naudoti tokias formuluotes, kurios padėtų visiems laive esantiems asmenims orientuotis įprastose situacijose ir pažadintų jų budrumą bei nurodytų, kaip elgtis, avarinėmis aplinkybėmis.

4. Specialistas turi gebėti vykdyti atitinkamus Reglamento (ES) Nr. 1177/2010 reikalavimus.

Specialistas turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. teikti pagalbą keleiviams keleivių teisių klausimais.	1. Reglamentu (ES) Nr. 1177/2010 nustatytų vidaus vandenų kelių transporto taisyklių, visų pirma su keleivių nediskriminavimu vežėjams siūlant vežimo sąlygas, keleivių teisėmis atšaukus kelionę ar vėluojant, būtiniausia keleiviams teiktina informacija ir skundų nagrinėjimu susijusių taisyklių ir bendrųjų vykdymo taisyklių, išmanymas. 2. Gebėjimas informuoti keleivius apie galiojančias keleivių teises. 3. Gebėjimas įgyvendinti taikomas procedūras dėl prieigos užtikrinimo ir profesionalios pagalbos.

VI. SUSKYSTINTŲ GAMTINIŲ DUJŲ (SGD) SPECIALISTŲ KOMPETENCIJOS STANDARTAI

1. Specialistas turi gebėti užtikrinti atitiktį teisės aktams ir standartams, taikomiems plaukiojančiajai priemonei, kurioje kaip degalai naudojamos SGD, taip pat kitoms atitinkamoms sveikatos ir saugos taisyklėms.

Specialistas turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. užtikrinti, kad būtų laikomasi atitinkamų laivams, kuriuose kaip degalai naudojamos SGD, taikomų teisės aktų ir standartų;	1. Su laivais, kuriuose kaip degalai naudojamos SGD, susijusių taisyklių, kaip antai atitinkamų policijos taisyklių ir atitinkamų su techniniais reikalavimais ir ADN susijusių taisyklių, išmanymas. 2. Klasifikacinių bendrovių taisyklių išmanymas.

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
	3. Gebėjimas duoti įgulos nariams operacinius nurodymus ir stebėti, kaip jie vykdomi, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi laivams, kuriuose kaip degalai naudojamos SGD, taikomų teisės aktų ir standartų, ypač bunkeravimo procedūros;
2. užtikrinti, kad plaukiant ir švartuojantis būtų laikomasi kitų atitinkamų sveikatos ir saugos taisyklių.	1. Atitinkamų sveikatos ir saugos taisyklių, įskaitant atitinkamus vietoje, visų pirma uosto teritorijoje, taikomus reikalavimus ir leidimus, išmanymas. 2. Gebėjimas duoti įgulos nariams operacinius nurodymus ir stebėti, kaip jie vykdomi, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi kitų atitinkamų sveikatos ir saugos taisyklių;

2. Specialistas turi žinoti, į ką konkrečiai atkreipti dėmesį naudojant suskystintas gamtines dujas, atpažinti riziką ir ją valdyti.

Specialistas turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. žinoti konkrečius svarbiausius aspektus, susijusius su specifinėmis SGD charakteristikomis;	1. SGD apibrėžties, sudėties ir kokybės požymių žinojimas, taip pat išmanymas apie saugos duomenų lapus, kuriuose išdėstytos produkto fizinės savybės ir charakteristikos ir su aplinkos apsauga susijusios charakteristikos. 2. Žinios apie tinkamą laikymo temperatūrą, pliūpsnio temperatūrą, sprogo ribas ir slėgio charakteristikas, kritinę temperatūrą, susijusius pavojus, oro sąlygas, kriogenines savybes, SGD elgseną ore, išgarintas dujas ir inertines dujas, pvz., azotą.
2. atpažinti riziką ir ją valdyti.	1. Saugos planų, pavojų ir rizikos išmanymas, įskaitant žinias apie įgulos sąrašą ir su juo susijusias saugos užduotis. 2. Gebėjimas vykdyti rizikos valdymą, dokumentuoti laive taikomas saugos priemones (įskaitant saugos planą ir saugos instrukcijas), įvertinti zonų pavojingumą ir kontroliuoti pavojingas zonas, užtikrinti priešgaisrinę saugą ir naudoti asmenines apsaugos priemones.

3. Specialistas turi gebėti saugiai naudoti su SGD susijusias sistemas.

Specialistas turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. saugiai valdyti sistemas, susijusias būtent su SGD naudojimu laive ir sujungtas su laivo sistemomis.	1. Žinios apie techninius SGD sistemos aspektus, kaip antai • bendrąją konfigūraciją ir eksploataavimo vadovą, • SGD bunkeravimo sistemą, • išsiliejimo kontrolės įrangą, • SGD laikymo sistemą, • dujų ruošimo sistemą, • SGD vamzdyno sistemą, • dujų tiekimo sistemą, • mašinų skyriaus koncepciją, • ventiliacijos sistemą, • temperatūrą ir slėgį (kaip interpretuoti slėgio ir temperatūros pasiskirstymo schemą), • čiaupus (visų pirma, pagrindinių dujų čiaupą), grįžtamuosius vožtuvus, • valdymo, priežiūros ir saugos sistemas, signalizacijas, dujų aptikimą ir sausąsias atsikabinančiąsias movas.

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
	2. Gebėjimas išdėstyti SGD veikimo principą, suprasti slėgio ir temperatūros rodmenis, atlikti stripingą, izoliavimą, valdyti dujų tiekimą, ventiliaciją, vamzdyną, saugos sistemas, vožtuvus, SGD išgarinimą;

4. Specialistas turi gebėti užtikrinti reguliary SGD sistemos tikrinimą.

Specialistas turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. atlikti ir stebėti reguliary SGD sistemos tikrinimą.	1. SGD sistemos techninės priežiūros ir stebėsenos išmanymas. 2. Žinios apie galimus gedimus ir signalizaciją. 3. Gebėjimas atlikti kasdienę, savaitinę ir periodinę techninę priežiūrą, pašalinti gedimus ir dokumentuoti techninės priežiūros darbą.

5. Specialistas turi žinoti, kaip saugiai ir kontroliuojamai atlikti suskystintų gamtinių dujų bunkeravimo operacijas.

Specialistas turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. saugiai atlikti ir stebėti bunkeravimo procedūras.	1. Žinios apie - identifikacinį ženklavimą, atitinkantį atitinkamas policijos ir uosto taisykles, - priplaukimo prie krantinės ir prišvartavimo bunkeravimo tikslais sąlygas, - SGD bunkeravimo procedūrą, - SGD sistemos valymą, - atitinkamus kontrolinius sąrašus ir pristatymo sertifikatą, - bunkeravimo saugos priemonės ir evakuacijos procedūras. 2. Gebėjimas inicijuoti ir stebėti bunkeravimo procedūras, įskaitant priemones, kuriomis užtikrinamas saugus švartavimasis, teisinga kabelių ir vamzdžių padėtis siekiant išvengti nuotėkio, taip pat imtis priemonių, kad prireikus bet kuriuo metu būtų galima saugiai atjungti SGD ir bunkerio jungtį. 3. Gebėjimas užtikrinti, kad būtų laikomasi atitinkamų saugos zonos taisyklių. 4. Gebėjimas pranešti apie bunkeravimo procedūros pradžią ir saugiai atlikti bunkeravimą laikantis žinyo nurodymų, be kita ko, sekti slėgį, temperatūrą ir SGD kiekį cisternose. 5. Gebėjimas prapūsti vamzdynus, uždaryti vožtuvus, atjungti laivą nuo bunkeravimo įrenginio ir užbaigus bunkeravimo procedūrą apie tai pranešti.

6. Specialistas turi gebėti parengti SGD sistemą laivo techninei priežiūrai.

Specialistas turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. parengti SGD sistemą laivo techninei priežiūrai ir pačios sistemos tolesniam naudojimui.	1. Tinkamas valymo procedūrų, kaip antai dujų išleidimo ir SGD sistemos prapūtimo prieš laivą paliekant laivų statykloje, išmanymas.

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
	2. Gebėjimas • stabilizuoti SGD sistemą, • atlikti SGD degalų bako išleidimo procedūrą, • pirmą kartą pripildyti SGD degalų baką (atlikti džiovinimą ir aušinimą), • pradėti eksploatuoti iš laivų statyklos paimtą laivą.

7. Specialistas turi gebėti tinkamai veikti su SGD susijusiomis avarinėmis aplinkybėmis.

Specialistas turi gebėti:

1 SKILTIS KOMPETENCIJA	2 SKILTIS ŽINIOS IR ĮGŪDŽIAI
1. tinkamai reaguoti avarinėse situacijose (pvz., išsiliejus SGD arba atsiradus jų nuotėkiui, žemos temperatūros medžiagai patekus ant odos, kilus gaisrui, ištikus incidentui, susijusiam su tam tikrą pavojų keliančio pavojingo krovinio vežimu, arba laivui užplaukus ant seklumos).	1. Avarinių priemonių ir laivo saugos dokumentų (įskaitant saugos planą ir saugos instrukcijas) išmanymas. 2. Gebėjimas tinkamai reaguoti avarinėse situacijose, pvz., • SGD išsiliejus ant denio, • SGD patekus ant odos, • SGD išsiliejus uždaroje patalpoje (pvz., mašinų skyriuose), • SGD išsiliejus arba gamtinėms dujoms nutekėjus erdvėse tarp kontūrų (pvz., kai degalų bakai arba vamzdžiai su dvigubomis sienelėmis), • jei netoli SGD degalų bakų arba mašinų skyriuose kyla gaisras, • kai dėl gresiančio išsiliejimo arba nuotėkio aktyvius avarinį išjungimą vamzdynuose susidaro slėgis. 3. Žinios apie pavojų, kylantį, kai pavojingą krovinį vežantis laivas užplaukia ant seklumos arba įvyksta susidūrimas. 4. Gebėjimas imtis avarinių priemonių ir avarinių nuotolinio stebėjimo priemonių, pvz., tinkamai valdyti padėtį užsidegus SGD, taip pat pasklidusios, čiurkšlinės ir pliūpsninės liepsnos atvejais.

II PRIEDAS

PRAKTINIŲ EGZAMINŲ STANDARTAS

I. PRAKTINIO EGZAMINO, LAIKOMO SIEKIANČIO GAUTI SPECIALŲ LEIDIMĄ PLAUKTI NAUDOJANT RADIOLOKATORIŲ, STANDARTAS

1. Konkreti kompetencija ir situacijos, kai atliekamas vertinimas

Egzaminuotojai gali savo nuožiūra spręsti dėl atskirų egzamino elementų turinio.

Egzaminuotojai tikrina 1–16 elementus ir bent vieną iš 17–19 elementų. Kandidatai iš kiekvieno elemento turi gauti ne mažiau kaip 7 iš 10 taškų.

Nr.	Kompetencija	Egzamino elementas:
1	1.1	įjungti ir sureguliuoti navigacinius radiolokacinius įrenginius, užtikrinti jų veikimo kontrolę;
2	1.1	įjungti ir sureguliuoti posūkio kampinio greičio indikatorių, užtikrinti jo veikimo kontrolę;
3	1.1	teisingai suprasti radiolokatoriaus monitoriuje pateiktą informaciją atitinkamai nustatant diapazoną, skyrą, ryškumą, stiprinimą, kontrastą, kitus susijusius aparatus, centrą ir suderinimą;
4	1.1	naudoti posūkio kampinio greičio indikatorių, posūkio kampinį greitį nustatant, pvz., pagal didžiausią laivo posūkio kampinį greitį;
5	2.1	rasti antenos padėtį ekrane ir kurso liniją, nustatyti savojo laivo koordinates, kursą ir posūkio kryptį, taip pat atstumus bei radiolokatoriaus veikimo diapazoną;
6	2.1	suprasti kitų eismo dalyvių (stovinčių laivų, artėjančių laivų ir ta pačia kryptimi plaukiančių laivų) veiksmus;
7	2.2	išanalizuoti radiolokatoriaus teikiamą informaciją, pvz., susijusią su kurso linija, elektronine pelengo linija, nuotolio žiedais, kintamuoju nuotolio žymekliu, tiksliniu maršrutu, decentravimu ir lygiagrečiomis linijomis, ir paaiškinti radiolokacinį atvaizdą;
8	3.1	sumažinti savojo laivo keliamus trukdžius patikrinant anteną ir apribojant šešėlių ir daugybinių atspindžių, pvz., triumų zonoje, kiekį;
9	3.2	imtis veiksmų, kuriais siekiama apriboti aplinkos keliamus trukdžius: mažinti lietaus ir bangų įtaką, tinkamai tvarkytis su išsklaidytais laukais (sklindančiais, pvz., nuo tiltų), energijos perdavimo linijų ir kabelių keliamais klaidinančiais / pašaliniais aidais, taip pat šešėliais ir šakotinio sklaidimo efektais;
10	3.3	pašalinti kitų navigacinių radiolokacinių įrenginių keliamus trukdžius naudojant atsparumo trukdžiams priemones;
11	4.1	tinkamai paskirstyti užduotis denio įgulos nariams;
12	4.1	užtikrinti prie vairalazdės esančio asmens ir navigacinius radiolokacinius įrenginius naudojančio asmens bendradarbiavimą atsižvelgiant į matomumą ir vairinės ypatumus;
13	4.1	naudoti posūkio kampinio greičio indikatorių ir vidaus vandenų elektroninių žemėlapių rodymo ir informacijos sistemą (ECDIS) arba panašius prietaisus kartu su radiolokatoriumi;
14	4.1	laikytis policijos taisyklių, taikomų esant sumažėjusiam matomumui ir geram matomumui;
15	4.1	naudotis radijo ryšiu, garsiniais signalais ir susitarti dėl kurso naudojant radiolokatoriaus teikiamą informaciją;
16	4.1	duoti nurodymus prie vairalazdės esančiam asmeniui, be kita ko, patikrinti, ar jis turi reikiamų žinių ir įgūdžių;
17	5.1	imtis tinkamų priemonių esant dideliame eismo intensyvumui;
18	5.1	imtis tinkamų priemonių sugedus prietaisams;
19	5.1	tinkamai reaguoti susidarius neaiškioms arba pavojingoms eismo sąlygoms.

2. Praktiniam egzaminui naudojamo laivo techniniai reikalavimai

Praktiniam egzaminui turi būti naudojamas laivas, kuriam taikomas Direktyvos (ES) 2017/2397 2 straipsnis.

Laivas, naudojamas praktiniam egzaminui, kuriuo siekiama įvertinti laivavedžio, kuris plaukioja naudodamas radiolokatorių, kompetenciją, turi atitikti Standarto ES-TRIN 2017/1 ⁽¹⁾ 7.06 straipsnyje nustatytus techninius reikalavimus. Laive turi būti veikianti vidaus vandenų ECDIS arba panašus elektroninius žemėlapius rodantis prietaisas.

II. PRAKTINIO EGZAMINO, LAIKOMO SIEKiant GAUTI KELEIVINĖS LAIVYBOS SPECIALISTO SĄJUNGOS KVALIFIKACIJOS PAŽYMĖJIMĄ, STANDARTAS

1. Konkreti kompetencija ir situacijos, kai atliekamas vertinimas

Egzaminuotojai gali savo nuožiūra spręsti dėl atskirų egzamino elementų turinio.

Egzaminuotojai tikrina vienuolika iš keturiolikos I kategorijos elementų, su sąlyga, kad būtų įvertinti 16 ir 20 elementai.

Egzaminuotojai tikrina septynis iš aštuonių II kategorijos elementų.

Kandidatai iš kiekvieno elemento gali gauti ne daugiau kaip 10 taškų.

Iš kiekvieno I kategorijos elemento kandidatai turi gauti ne mažiau kaip 7 iš 10 taškų. Bendras II kategorijos balas turi būti ne mažiau kaip 45 taškų.

Nr.	Kompetencija	Egzamino elementai:	Kategorija I–II
1	1.1	parodyti, kaip naudojami keleiviams skirti gelbėjimo plūdurai;	I
2	1.1	parodyti, kaip naudojamos keleiviams, denio igulos nariams ir laive dirbančiam personalui skirtos gelbėjimosi liemenės, įskaitant atskirą gelbėjimosi įrangą asmenims, kurie pagal saugos tvarkaraštį užduočių nevykdo;	I
3	1.1	parodyti, kaip naudojama atitinkama evakuacijos į seklumą, krantą ar kitą laivą įrangą;	I
4	1.1	parodyti, kaip naudojama laivo valtis, įskaitant jos variklį ir paieškos prožektorių, arba Standarto ES-TRIN 2017/1 19.15 straipsnyje nurodyta platforma, kuria galima pakeisti laivo valtį arba to standarto 19.09 straipsnio 5–7 dalyse nurodytą kolektyvinę gelbėjimosi įrangą;	I
5	1.1	parodyti, kaip naudojami tinkami neštuvai;	I
6	1.1	parodyti, kaip naudojami pirmosios pagalbos rinkiniai;	I
7	1.1	parodyti, kaip atskirai arba derinant tarpusavyje naudojami Standarto ES-TRIN 2017/1 19.12 straipsnio 10 dalyje nurodyti autonominių kvėpavimo aparatų komplektai, įrangos komplektai ir dūmų gaubtai;	I
8	2.1	tikrinti ir stebėti šios lentelės 1–7 eilutėse nurodytos įrangos patikrinimų intervalus;	II
9	2.1	tikrinti ir stebėti būtinąjį asmenų, naudojančių pirmosios pagalbos rinkinius, taip pat autonominių kvėpavimo aparatų komplektus, įrangos komplektus ir dūmų gaubtus, kvalifikaciją;	II
10	2.1	tinkamai sukrauti ir išskirstyti gelbėjimosi priemones;	I
11	2.3	nustatyti riboto judumo keleiviams pritaikytas zonas;	II
12	1.1	parodyti, kaip gelbėjimosi įrangą naudotis riboto judumo keleiviams;	I
13	2.1	paaiškinti saugos tvarkaraščio ir saugos plano elementus;	II

⁽¹⁾ Europos standartai, kuriais nustatomi vidaus vandenų laivų techniniai reikalavimai, pateikti adresu <https://www.cesni.eu>.

Nr.	Kompetencija	Egzamino elementai:	Kategorija I–II
14	2.1	paskirstyti užduotis laive dirbančiam personalui pagal saugos tvarkaraštį ir saugos planą;	II
15	2.3	paskirstyti užduotis laive dirbančiam personalui atsižvelgiant į nediskriminacinės prieigos užtikrinimą riboto judumo keleiviams ir su jais susijusio saugos tvarkaraščio planavimą;	II
16	2.3	pagal Reglamento (ES) Nr. 1177/2010 IV priedą rengti su riboto judumo asmenų poreikiais susijusius mokymus ir instrukcijas;	I
17	2.2	organizuoti keleivių zonos evakuaciją paaiškinant konkrečias priemones, taikomas susidūrimo, užplaukimo ant sekumos, dūmų ir gaisro atvejais;	I
18	2.2	gesinti beprasidedantį gaisrą ir naudoti vandeniui ir ugniai atsparias duris;	I
19	2.2	imituotomis avarinėmis aplinkybėmis teikti būtiną informaciją laivavedžiui, keleiviams ir išorinėms gelbėjimo pajėgoms;	II
20	3.1	vartoti paprastą anglų kalbos leksiką ir naudoti tokias formuluotes, kurios padėtų keleiviams ir laive dirbančiam personalui orientuotis įprastose situacijose ir pažadintų jų budrumą bei nurodytų, kaip elgtis, avarinėmis aplinkybėmis;	I
21	4.1	paaiškinti, kokios keleivių teisės galioja laive;	I
22	4.1	įgyvendinti atitinkamas prieigos ir profesinės pagalbos užtikrinimo keleiviams pagal Reglamentą (ES) Nr. 1177/2010 procedūras.	II

2. Praktiniam egzaminui naudojamo laivo ir kranto įrenginio techniniai reikalavimai

Vietoje, kurioje atliekamas vertinimas, turi būti 2 elementui pademonstruoti būtina keleivinių laivų gelbėjimosi įranga, įskaitant specialią laivų su kajutėmis gelbėjimosi įrangą, kaip nurodyta taikomame Standarte ES-TRIN 2017/1. Joje turi būti Standartą ES-TRIN 2017/1 atitinkantis saugos tvarkaraštis ir saugos planas, taip pat erdvės ir įranga, tinkamos vertinant gebėjimą organizuoti evakuaciją ir imtis ugnies gesinimo bei kitų veiksmų gaisro atveju.

Praktiniam egzaminui turi būti naudojamas laivas, kuriam taikomas Direktyvos (ES) 2017/2397 2 straipsnis.

III. PRAKTINIO EGZAMINO, LAIKOMO SIEKIANČIŲ GAUTI SUSKYSTINTŲ GAMTINIŲ DUJŲ (SGD) SPECIALISTO SĄJUNGOS KVALIFIKACIJOS PAŽYMĖJIMĄ, STANDARTAS

1. Konkreti kompetencija ir situacijos, kai atliekamas vertinimas

Egzaminuotojai gali savo nuožiūra spręsti dėl atskirų egzamino elementų turinio. Egzaminuotojai tikrina devynis iš vienuolikos I kategorijos elementų.

Egzaminuotojai tikrina penkis iš septynių II kategorijos elementų.

Kandidatai iš kiekvieno elemento gali gauti ne daugiau kaip 10 taškų.

Iš kiekvieno tikrinamo I kategorijos elemento kandidatai turi gauti ne mažiau kaip 7 iš 10 taškų. Bendras II kategorijos balas turi būti ne mažiau kaip 30 taškų.

Nr.	Komp.	Egzamino elementai:	Kategorija I–II
1	1.1	duoti įgulos nariams operacinius nurodymus ir stebėti, kaip jie vykdomi, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi laivams, kuriuose kaip degalai naudojamos SGD, taikomų teisės aktų ir standartų, ypač bunkeravimo procedūros;	II
2	1.2	duoti įgulos nariams operacinius nurodymus ir stebėti, kaip jie vykdomi, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi kitų atitinkamų sveikatos ir saugos taisyklių;	II

Nr.	Komp.	Egzamino elementai:	Kategorija I–II
3	2.2	vykdyti rizikos valdymą, dokumentuoti laive taikomas saugos priemonės (įskaitant saugos planą ir saugos instrukcijas), įvertinti zonų pavojingumą ir kontroliuoti pavojingąsias zonas, užtikrinti priešgaisrinę saugą ir naudoti asmenines apsaugos priemones;	II
4	3.1	išdėstyti SGD veikimo mechanizmą;	II
5	3.1	suprasti slėgio ir temperatūros rodmenis, atlikti stripingą, izoliavimą, valdyti vamzdyną, dujų tiekimą, ventiliaciją, saugos sistemą, vožtuvus, SGD išgarinimą;	I
6	4.1	vykdyti kasdienę, savaitinę ir periodinę techninę priežiūrą;	I
7	4.1	pašalinti per techninę priežiūrą nustatytus gedimus;	I
8	4.1	tvarkyti dokumentaciją;	II
9	5.1	inicijuoti ir stebėti bunkeravimo procedūras, įskaitant priemones, kuriomis užtikrinamas saugus švartavimasis, teisinga kabelių ir vamzdžių padėtis siekiant išvengti nuotėkio, taip pat imtis priemonių, kad prireikus bet kuriuo metu būtų galima saugiai atjungti SGD ir bunkerio jungtį;	I
10	5.1	užtikrinti, kad būtų laikomasi atitinkamų saugos zonos taisyklių;	II
11	5.1	pranešti apie bunkeravimo procedūros pradžią;	II
12	5.1	saugiai atlikti bunkeravimą laikantis žinyno nurodymų, be kita ko, gebėti sekti slėgį, temperatūrą ir SGD kiekį cisternose;	I
13	5.1	prapūsti vamzdynus, uždaryti vožtuvus, atjungti laivą nuo bunkeravimo įrenginio ir užbaigus bunkeravimo procedūrą apie tai pranešti;	I
14	6.1	atlikti šiuos veiksmus: • stabilizuoti SGD sistemą, • atlikti SGD degalų bako išleidimo procedūrą, • pirmą kartą pripildyti SGD degalų baką (atlikti džiovinimą ir aušinimą), • pradėti eksploatuoti iš laivų statyklos paimtą laivą;	I
15	7.1	tinkamai reaguoti avarinėse situacijose, pvz., ☐ SGD išsiliejus ant denio, ☐ SGD patekus ant odos, ☐ SGD išsiliejus uždaroje patalpoje (pvz., mašinų skyriuose), ☐ SGD išsiliejus arba gamtinėms dujoms nutekėjus erdvėje tarp kontūrų (pvz., kai degalų bakai arba vamzdžiai su dvigubomis sienelėmis);	I
16	7.1	tinkamai reaguoti, jei netoli SGD degalų bakų arba mašinų skyriuose kyla gaisras;	I
17	7.1	tinkamai reaguoti tais atvejais, kai dėl gresiančio išsiliejimo arba nuotėkio aktyvinus avarinį išjungimą vamzdynuose susidaro slėgis;	I
18	7.1	imtis avarinių priemonių ir avarinių nuotolinio stebėjimo priemonių, pvz., tinkamai valdyti padėtį užsidegus SGD, taip pat pasklidusios, čiurkšlinės ir pliūpsninės liepsnos atvejais.	I

2. Praktiniam egzaminui naudojamo laivo ir kranto infrastruktūros techniniai reikalavimai

Laivas ir kranto infrastruktūra privalo turėti

1. vertinimui reikalingus dokumentus, pvz.:

- 1.1. Standarto ES-TRIN 2017/1 30.03 straipsnyje nurodytą saugos tvarkaraštį (įskaitant saugos planą ir saugos instrukcijas);

- 1.2. Standarto ES-TRIN 2017/1 8 priedo I skirsnio 1.3 punkte nurodytą rizikos vertinimą;
- 1.3. visus kitus Standarto ES-TRIN 2017/1 30.01 straipsnio 5 dalyje nurodytus dokumentus, įskaitant to standarto 8 priedo I skirsnio 1.4.9 punkte nurodytą išsamų eksploatavimo vadovą;
2. specialias SGD naudojimo sistemas:
 - 2.1. SGD bunkeravimo sistemą, įskaitant bunkeravimo stotį;
 - 2.2. SGD laikymo sistemą;
 - 2.3. SGD vamzdyno sistemą;
 - 2.4. dujų tiekimo sistemą;
 - 2.5. dujų ruošimo sistemą;
3. tinkamą mašinų skyrių su
 - 3.1. ventiliacijos sistema;
 - 3.2. nuotėkio prevencijos ir kontrolės sistema;
 - 3.3. stebėsenos ir saugos sistema ir
 - 3.4. papildomomis gaisro gesinimo sistemomis.

Praktiniam egzaminui turi būti naudojamas laivas, kuriam taikomas Direktyvos (ES) 2017/2397 2 straipsnis.

IV. PRAKTINIO EGZAMINO, LAIKOMO SIEKiant GAUTI LAIVAVEDŽIO SĄJUNGOS KVALIFIKACIJOS PAŽYMĖJIMĄ, STANDARTAS

1. Konkreti kompetencija ir situacijos, kai atliekamas vertinimas

Egzaminą sudaro dvi dalys: reiso planavimas ir reiso vykdymas. Reiso vykdymo vertinimas atliekamas vienu kartu. Kiekvieną egzamino dalį sudaro keli elementai.

Reikalavimai, taikomi laivavedžiams, kurie nėra nei baigę patvirtintos mokymo programos, grindžiamos kompetencijos einant eksploatavimo lygmens pareigas standartais, nei praėję administracinės institucijos atliekamo kompetencijos vertinimo, kuriuo siekiama patikrinti atitiktį kompetencijos einant vadovaujamojo lygmens pareigas standartams, yra papildomi konkrečiais V skirsnyje išdėstytuose standartuose (papildomas priežiūros modulis, susijęs su praktiniu egzaminu siekiant gauti laivavedžio Sąjungos kvalifikacijos pažymėjimą) nustatytais elementais.

Egzamino turinys turi atitikti toliau nurodytus reikalavimus.

Reiso planavimas

Reiso planavimo dalį sudaro 1 priedėlio lentelėje išvardyti elementai. Elementai pagal svarbą suskirstyti į I ir II kategorijas. Iš to sąrašo atrenkama ir per egzaminą tikrinama 10 kiekvienos kategorijos elementų.

Reiso vykdymas

Kandidatai privalo parodyti, kad geba įvykdyti reisą. Būtina išankstinė sąlyga – kandidatai turi mokėti patys valdyti laivą. Atskiri tikrintini elementai nurodyti 2 priedėlio lentelėje ir, skirtingai nuo reiso planavimo dalies, visais atvejais turi būti tikrinami visi.

Egzaminuotojai gali savo nuožiūra spręsti dėl kiekvieno atskiro egzamino elemento turinio.

1 priedėlis

Reiso planavimo dalies turinys

Tikrinama po dešimt abiejų kategorijų elementų. Kandidatai iš kiekvieno elemento gali gauti ne daugiau kaip 10 taškų.

Iš kiekvieno tikrinamo I kategorijos elemento kandidatai turi gauti ne mažiau kaip 7 iš 10 taškų. Bendras II kategorijos balas turi būti ne mažiau kaip 60 taškų.

Nr.	Kompetencija	Egzamino elementai:	Kategorija I-II
1	1.1.1	plaukti Europos vidaus vandenų keliais, be kita ko, perplaukti per šliuzus ir naudotis liftais, kaip nurodyta su agentu sudarytuose navigacijos susitarimuose;	I
2	1.1.3	laivą eksploatuoti atsižvelgiant į ekonominius ir ekologinius aspektus, t. y. naudoti efektyviai, tausojant aplinką;	II

Nr.	Kompetencija	Egzamino elementai:	Kategorija I–II
3	1.1.4	atsižvelgti į vandenų kelių technines struktūras ir savybes bei imtis atsargumo priemonių;	I
4	1.2.1	užtikrinti, kad laivo įgula būtų komplektuojama pagal saugos reikalavimus, laikantis taikomų taisyklių;	I
5	1.3.3	užtikrinti saugias patekimo į laivą sąlygas;	II
6	2.1.1	nepažeisti vidaus vandenų laivų statybos ir konstrukcijos principų;	II
7	2.1.2	mokėti atskirti laivų statybos metodus ir jų eksploataavimo vandenyje ypatumus, ypač stovumą ir stiprumą;	II
8	2.1.3	išmanyti struktūrines laivo dalis ir apgadinimų kontrolę bei analizę;	II
9	2.1.4	imtis priemonių laivo sandarumui išlaikyti;	I
10	2.2.1	išmanyti laivo įrangos funkcijas;	II
11	2.2.2	laikytis specialių krovinių ir keleivių vežimo reikalavimų;	I
12	3.1.1	išmanyti atitinkamas nacionalines, europines ir tarptautines taisykles, kodeksus ir standartus, susijusius su krovinių vežimu;	II
13	3.1.2	parengti sukrovimo planus, be kita ko, išmanyti krovinių pakrovimą ir balasto sistemas, kad laivo korpuso įtempis neviršytų leidžiamų ribų;	I
14	3.1.3	kontroliuoti pakrovimo ir iškrovimo procedūras siekiant užtikrinti saugų vežimą;	I
15	3.1.4	mokėti skirti įvairias prekes ir jų savybes, kad būtų galima stebėti prekių pakrovimą ir užtikrinti jo saugumą laikantis sukrovimo plano;	II
16	3.2.1	atsižvelgti į krovinių ir pakrovimo operacijų poveikį diferentui ir stovumui.	I
17	3.2.2	patikrinti laivo faktinį tonažą, naudoti stovumo bei diferento diagramas ir įtempio skaičiavimo įrangą, įskaitant automatinę duomenų bazę (ADB), pagal kurią tikrinamas sukrovimo planas;	I
18	3.3.1	išmanyti atitinkamas nacionalines, europines ir tarptautines taisykles, kodeksus ir standartus, susijusius su keleivių vežimu;	II
19	3.3.2	rengti ir stebėti saugos pratybas remiantis su sauga susijusiu laivo įgulos sąrašu, kad būtų galima užtikrinti saugų elgesį galimose pavojingose situacijose;	II
20	3.3.3	avarinėse situacijose palaikyti ryšį su keleiviais;	I
21	3.3.4	parengti su keleivių patekimu į tam tikras laivo zonas susijusios rizikos analizę ir pagal ją vykdyti stebėseną, taip pat parengti veiksmingą apsaugos laive sistemą, kuri užtikrintų neteisėto patekimo į tas zonas prevenciją;	II
22	3.3.5	nagrinėti keleivių teikiamus pranešimus (apie nenumatytus įvykius, garbės ir orumo įžeidimus, vandalizmą) ir tinkamai į juos reaguoti;	II
23	4.4.1	užtikrinti, kad nebūtų gadinami laive esantys elektros ir elektronikos įtaisai;	II
24	4.5.3	įvertinti techninę ir vidinę dokumentaciją;	II

Nr.	Kompetencija	Egzamino elementai:	Kategorija I–II
25	5.1.1	užtikrinti, kad igulos nariai medžiagas ir priedus naudotų saugiai;	II
26	5.1.2	apibrėžti darbo nurodymus, kontroliuoti jų skirstymą ir užtikrinti, kad jie būtų perduoti, kad igulos nariai techninę priežiūrą ir remontą galėtų atlikti nepriklausomai;	II
27	5.1.3	medžiagas ir įrankius pirkti bei jų naudojimą kontroliuoti atsižvelgiant į sveikatos ir aplinkos apsaugą;	II
28	5.1.4	užtikrinti, kad virvės ir lynai būtų naudojami pagal gamintojo specifikacijas ir numatytą paskirtį;	II
29	6.3.2	taikyti nacionalinės, Europos ir tarptautinės socialinės teisės aktus;	II
30	6.3.3	griežtai laikytis alkoholio ir narkotikų draudimo ir tinkamai reaguoti į pažeidimus, priimti atsakomybę ir paaiškinti netinkamo elgesio pasekmes;	II
31	6.3.4	organizuoti maisto produktų tiekimą į laivą ir maisto ruošimą jame;	II
32	7.1.1	taikyti nacionalinės ir tarptautinės teisės aktus ir imtis tinkamų sveikatos apsaugos ir nelaimingų atsitikimų prevencijos priemonių;	II
33	7.1.2	tikrinti ir sekti laivo sertifikato ir kitų su laivu ir jo eksploatavimu susijusių dokumentų galiojimą;	I
34	7.1.3	per visas darbo procedūras laikytis saugos taisyklių ir taikyti atitinkamas saugos priemones, kad būtų vengiama nelaimingų atsitikimų;	I
35	7.1.4	kontroliuoti ir stebėti visas uždarų patalpų valymo saugos priemones, kurių būtina imtis prieš asmenims tas patalpas atidarant, į jas įeinant ir pradedant jas valyti;	II
36	7.2.5	kontroliuoti gelbėjimosi priemones ir užtikrinti tinkamą asmeninės apsaugos įrangos naudojimą;	II
37	7.3.1	inicijuoti pasirengimą vykdyti įvairių tipų avarinių situacijų gelbėjimo planus;	II
38	7.4.1	imtis atsargumo priemonių siekiant išvengti aplinkos taršos ir naudoti atitinkamą įrangą;	II
39	7.4.2	taikyti aplinkos apsaugos įstatymus;	II
40	7.4.3	įrangą ir medžiagas naudoti ekonomiškai ir aplinką tausojančiu būdu.	II

2 priedėlis

Reiso vykdymo dalies turinys

Tikrinami visi šioje egzamino dalyje išvardyti elementai. Kandidatas iš kiekvieno elemento turi gauti ne mažiau kaip 7 iš 10 (maksimalaus skaičiaus) taškų

Nr.	Kompetencija	Egzamino elementai:
1	1.1.1	plukdyti ir manevruoti laivą atsižvelgiant į aplinkybes ir laikantis laivavedybos teisės reikalavimų (susijusių su srovės greičiu ir kryptimi, vandens gylio ir pakrauto laivo grimzlės patikra, gyliu po kiliu, eismo intensyvumu, sąveika su kitais laivais ir t. t.);
2	1.1.4	teisingai ir tinkamai prišvartuoti ir atrišti vidaus vandenų kelių laivą, laikantis teisės aktais nustatytų ir (arba) su sauga susijusių reikalavimų;
3	1.1.5	prireikus sureguliuoti arba grąžinti į pradinę padėtį navigacijos įrangą;
4	1.1.5	surinkti visą navigacijos įrangos teikiamą navigacinę informaciją ir pagal ją derinti laivo valdymą;
5	1.1.6	įjungti visus reikalingus ant vairavimo pulto esančius prietaisus (navigacijos įrangą, pvz., vidaus vandenų automatinio identifikavimo sistemą (AIS), vidaus vandenų ECDIS) ir juos sureguliuoti;
6	2.2.2	patikrinti, ar laivas reisui parengtas ir krovinys bei kiti objektai sukrauti pagal saugos reikalavimus ir kitas taisykles;
7	4.2.2	tinkamai reaguoti į plaukiant atsiradusius (kai kuriais atvejais imituojamus) nesklandumus (pvz., aušinamojo vandens temperatūros padidėjimą, variklio alyvos slėgio sumažėjimą, pagrindinės (-ių) mašinos (-ų) gedimą, laivo vairo gedimą, radijo ryšio trukdžius, radiotelefoninio prietaiso gedimą, neaiškią kitų laivų plaukimo kryptį), priimti sprendimus dėl tolesnių veiksmų ir pasirūpinti tinkamomis techninės priežiūros priemonėmis arba jų imtis, kad būtų užtikrintas saugus plaukimas;
8	5.1.2	laivą valdyti taip, kad būtų pasirengta galimai avarijai ir išvengta nereikalingų nuostolių; dažnai tikrinti turimus rodiklius;
9	6.1.1	užmegzti specialius ryšius su igulos nariais (laivo vidaus priemonėmis), susijusius su įvairiais manevrais ir palaikomus darbuotojų posėdžiuose (pvz., informaciniuose susirinkimuose), arba su asmenimis, su kuriais reikalingas bendradarbiavimas (naudojant visus radijo ryšio tinklus);
10	6.2.2	vykdant čia aptariamą veiklą palaikyti ryšį su atitinkamais asmenimis (laive) ir su kitais subjektais (sektorinio eismo centrais, kitais laivais ir pan.) laikantis atitinkamų taisyklių (taikomų tinkluose, vandenų keliuose, kuriais plaukiama) – šiuo tikslu naudoti radiotelefoną ar telefoną;
11	7.3.3	tinkamai tvarkytis avarinėje situacijoje (kai kurios iš jų imituojamos, pvz., žmogus už borto, gedimas, gaisras laive, pavojingųjų cheminių medžiagų ištrūkis, nuotėkiai) skubiai ir apdairiai imantis gelbėjimo ir (arba) žalos apribojimo manevrų ar priemonių. Susidarius avarinei situacijai apie ją pranešti atitinkamiems asmenims ir kompetentingoms institucijoms ir pateikti reikiamą informaciją;
12	7.3.4	gedimo atveju susisiekti su atitinkamais asmenimis (vidiniais ryšių palaikymo būdais) ir su kitais subjektais (radiotelefonu, telefonu), kad būtų galima išspręsti problemą.

2. Praktiniam egzaminui naudojamo laivo techniniai reikalavimai

Praktiniam egzaminui turi būti naudojamas laivas, kuriam taikomas Direktyvos (ES) 2017/2397 2 straipsnis.

V. PAPILDOMO PRIEŽIŪROS MODULIO, SUSIJUSIO SU PRAKTINIŲ EGZAMINŲ, LAIKOMU SIEKIANČIU GAUTI LAIVAVEDŽIO SĄJUNGOS KVALIFIKACIJOS PAŽYMĖJIMĄ, STANDARTAS

Šį modulį turi išlaikyti kandidatai, kurie nėra nei baigę patvirtintos mokymo programos, grindžiamos kompetencijos einant eksploatavimo lygmens pareigas standartais, nei perėję administracinės institucijos atliekamo kompetencijos vertinimo, kuriuo siekiama patikrinti atitiktį kompetencijos einant vadovaujamojo lygmens pareigas standartams.

Toliau išdėstyti reikalavimai turi būti įvykdyti greta tų, kurie nurodyti praktinio egzamino, laikomo siekiant gauti laivavedžio Sąjungos kvalifikacijos pažymėjimą, standarte.

1. Konkreti kompetencija ir situacijos, kai atliekamas vertinimas

Egzaminuotojai gali savo nuožiūra spręsti dėl atskirų egzamino elementų turinio. Egzaminuotojai tikrina dvidešimt iš dvidešimt penkių I kategorijos elementų.

Egzaminuotojai tikrina aštuonis iš dvylikos II kategorijos elementų.

Kandidatai iš kiekvieno elemento gali gauti ne daugiau kaip 10 taškų.

Iš kiekvieno I kategorijos elemento kandidatai turi gauti ne mažiau kaip 7 iš 10 taškų. Bendras II kategorijos balas turi būti ne mažiau kaip 40 taškų.

Nr.	Kompetencija	Egzamino elementai:	Kategorija I–II
1	0.1.1	naudoti laive turimas priemonės, kaip antai suktuvus, knechtus, virves ir lynus, laikantis atitinkamų darbo saugos taisyklių, įskaitant asmeninių apsaugos ir gelbėjimo priemonių naudojimą;	I
2	0.1.2	naudojant reikiamą įrangą ir medžiagas prikabinti ir atkabinti stūmikų ir (arba) baržas;	I
3	0.1.2	naudoti laive turimą įrangą ir priemones sukabinimo operacijoms, laikantis atitinkamų darbo saugos taisyklių, įskaitant apsaugos ir gelbėjimo priemonių naudojimą;	I
4	0.1.3	pademonstruoti inkaravimo manevrus;	I
5	0.1.3	naudoti laive turimą įrangą ir priemones inkaravimo operacijoms, laikantis atitinkamų darbo saugos taisyklių, įskaitant asmeninių apsaugos ir gelbėjimo priemonių naudojimą;	I
6	0.1.4	užtikrinti laivo sandarumą;	I
7	0.1.4	ant denio ir gyvenamosiose patalpose atlikti visus kontroliniame sąraše nurodytus darbus, pvz., uždaryti ir užsandarinti liukus ir triumus;	I
8	0.1.5	plaukiant per šliuzus, užtvankas ir po tiltais denio įgulos nariams paaiškinti ir pademonstruoti taikomas procedūras;	II
9	0.1.6	naudoti ir prižiūrėti laivo dieninio ir naktinio ženklavimo sistemą, jos ženklus ir garsinius signalus;	I
10	0.3.3	taikyti pakraunamo arba iškraunamo krovinio dydžio nustatymo metodus;	II
11	0.3.3	apskaičiuoti skystojo krovinio dydį naudojant zondus, rezervuarų lenteles arba abi šias priemones;	II
12	0.4.1	laikantis atitinkamų procedūrų eksploatuoti ir valdyti mašinų skyriuje esančias mašinas;	I
13	0.4.1	paaiškinti, kaip užtikrinti saugų triumo sausinimo ir balasto sistemų veikimą, jas eksploatuoti ir prižiūrėti, be kita ko, pranešti apie perkėlimo operacijų nesklandumus ir teisingai matuoti bei pranešti rezervuarų užpildymo lygį;	II
14	0.4.1	pasirengti mašinų išjungimo po eksploatacijos operacijoms ir jas vykdyti;	I
15	0.4.1	valdyti triumo siurblių, balasto ir krovinių siurbimo sistemas;	I
16	0.4.1	naudoti hidraulinės ir pneumatines sistemas;	I
17	0.4.2	naudoti skirstomąjį skydą;	I
18	0.4.2	naudoti stacionarųjį elektros energijos tiekimo šaltinį;	I
19	0.4.3	prižiūrėti ir remontuojant mašinas ir įrangą taikyti darbo saugos procedūras;	I

Nr.	Kompetencija	Egzamino elementai:	Kategorija I–II
20	0.4.5	prižiūrėti siurblius, vamzdinius, triumo sausinimo ir balasto sistemas;	II
21	0.5.1	užtikrinti visų gyvenamųjų patalpų ir vairinės švarą, tinkamai prižiūrėti ūkinę dalį, laikantis higienos taisyklių ir reikalaujant atsakomybės už savo gyvenamąją vietą;	II
22	0.5.1	užtikrinti mašinų skyriaus ir mašinų švarą naudojant tinkamas valymo priemones;	I
23	0.5.1	pagal aplinkos apsaugos taisykles naudojant tinkamas priemones reikiama eilės tvarka valyti ir prižiūrėti laivo išorines dalis, korpusą ir denius;	II
24	0.5.1	laikantis aplinkos apsaugos taisyklių rūpintis laivo ir ūkinės dalies atliekų šalinimu;	II
25	0.5.2	laikantis instrukcijų prižiūrėti visą techninę įrangą ir naudoti techninės priežiūros programas (įskaitant skaitmenines);	I
26	0.5.3	virves ir lynus naudoti laikantis saugaus darbo praktikos ir taisyklių;	II
27	0.5.4	lynus ir virves jungti ir mazgus rišti pagal jų paskirtį, virves ir lynus tinkamai prižiūrėti;	I
28	0.6.1	standartinėse ryšių palaikymo frazėse vartoti reikiamus techninius ir navigacinius terminus, taip pat su socialiniais aspektais susijusius terminus;	I
29	0.7.1	užkirsti kelią laive kylančiam pavojui;	I
30	0.7.1	užkirsti kelią veiklai, kuri gali būti pavojinga personalui arba laivui;	I
31	0.7.2	naudoti asmenines apsaugos priemones;	I
32	0.7.3	per gelbėjimo operacijas naudotis plaukimo įgūdžiais;	II
33	0.7.3	vykdant gelbėjimo operacijas ir gelbėjant bei gabenant nukentėjusiuosius naudoti gelbėjimo įrangą;	II
34	0.7.4	užtikrinti, kad evakuacijos keliai būtų laisvi;	II
35	0.7.5	naudoti avarines ryšių ir signalizacijos sistemas bei įrangą;	I
36	0.7.6, 0.7.7	taikyti įvairius gaisro gesinimo metodus, naudoti gesinimo įrangą ir stacionariusius įrenginius;	I
37	0.7.8	suteikti pirmąją medicinos pagalbą.	I

2. Laivui, kuriame vyks praktinis egzaminas, taikomi būtinieji reikalavimai

Praktiniam egzaminui turi būti naudojamas laivas, kuriam taikomas Direktyvos (ES) 2017/2397 2 straipsnis.

IMITUOKLIŲ TVIRTINIMO STANDARTAI

I. VIDAUS VANDENŲ LAIVŲ VALDYMO IR JŲ RADIOLOKATORIŲ IMITUOKLIŲ TECHINIAI IR FUNKCINIAI REIKALAVIMAI

Nr.	Objektas	Techninio reikalavimo įvykdymo kokybės lygis	Tikrinimo procedūra	Laivo valdymo imituoklis	Radiolokatoriaus imituoklis
1.	Vidaus vandenų navigacinis radiolokacinis įrenginys	Imituoklyje turi būti įtaisytas bent vienas vidaus vandenų navigacinis radiolokacinis įrenginys, turintis tokias pačias funkcijas kaip pagal standartą ES-TRIN patvirtinto tipo vidaus vandenų navigacinis radiolokacinis įrenginys.	Turi būti patikrinta, ar įrenginio funkcijos yra tokios pačios kaip patvirtinto tipo navigacinio radiolokacinio įrenginio.	x	x
2.	Ryšių sistema	Imituoklyje turi būti ryšio sistema, kurią sudarytų — alternatyvus vidaus telefoninis ryšys ir — dvi nepriklausomos vidaus vandenų kelių radijo ryšio sistemos.	Turi būti patikrinta, ar imituoklyje yra ryšio sistemos.	x	x
3.	Vidaus vandenų ECDIS	Imituoklyje turi būti bent viena vidaus vandenų ECDIS.	Turi būti patikrinta, ar įrenginio funkcijos yra tokios pačios kaip vidaus vandenų ECDIS.	x	
4.	Pratybų zona	Pratybų zonoje turi būti bent viena reprezentatyvi upė su atšakomis arba kanalais ir uostais.	Zonos apžiūra	x	x
5.	Garsiniai signalai	Garsinius signalus galima duoti naudojant pedalus arba mygtukus.	Turi būti patikrinta, ar pedalai arba mygtukai veikia tinkamai.	x	x
6.	Naktinių navigacinių žiburių skydas	Imituoklyje yra įmontuotas naktinių navigacinių žiburių skydas.	Turi būti patikrinta, ar naktinių navigacinių žiburių skydas veikia tinkamai.	x	x
7.	Laivų matematiniai modeliai	Ne mažiau kaip trijų reprezentatyvaus tipo laivų su skirtingomis varos ir krovos technologijomis, tarp kurių yra vienas mažas kaip vilkikas galimas naudoti laivas, vienas vidutinio dydžio (pvz., 86 m ilgio) laivas ir vienas didelis (pvz., 110 arba 135 m ilgio) laivas, matematiniai modeliai.	Turi būti patikrinta, ar turimi visi trys privalomi modeliai.	x	
8.	Laivų matematiniai modeliai	Bent vienas reprezentatyvaus tipo laivo (pvz., 86 m ilgio) matematinis modelis.	Turi būti patikrinta, ar turimas privalomas modelis.		x
9.	Turimų svetimų laivų skaičius ⁽¹⁾	Tarp imituoklio valdomų svetimų laivų turi būti ne mažiau kaip penkių Europos transporto ministrų konferencijos (ETMK) nustatytų klasių laivų.	Turi būti patikrinta, ar turimas reikiamas svetimų laivų skaičius ir įvairovė.	x	x
10.	Operatoriaus stotis	Operatorius turi galėti palaikyti ryšį visais labai aukšto dažnio (VHF) ryšio kanalais. Jam turi būti užtikrinta galimybė stebėti, kaip naudojami kanalai.	Turi būti patikrinta, ar operatorius gali palaikyti ryšį visais VHF kanalais ir stebėti visų kanalų naudojimą.	x	x

Nr.	Objektas	Techninio reikalavimo įvykdymo kokybės lygis	Tikrinimo procedūra	Laivo valdymo imituoklis	Radiolokatoriaus imituoklis
11.	Įvairios pratybos	Turi būti užtikrinta galimybė kurti, kaupti ir leisti įvairias pratybas, kurios gali būti koreguojamos vyksmo metu.	Turi būti atliekamos įvairios operacijos.	x	x
12.	Pratybų atskyrimas	Egzaminą laikant daugiau nei vienam kandidatui vieno kandidato pratybos neturi įsiterpti į kito kandidato egzaminą.	Pratybos kiekvienam kandidatui pakartojamos atskirai.	x	x
13.	Laivo tiltelio funkcijos ir išplanavimas	Vairinės sekcija turi būti suprojektuota taip, kad joje radiolokacinį laivo valdymą galėtų vykdyti vienas asmuo, kaip nurodyta Standarte ES-TRIN 2017/1.	Turi būti patikrinta, ar tiltelio išplanavimas ir įrangos funkcijos atitinka vidaus vandenų laivams taikomus techninius reikalavimus. Turi būti patikrinta, ar vairinė suplanuota vieno asmens vykdomoms vairavimo operacijoms.	x	x
14.	Vairinė (tiltelis / kabina)	Vairinės konstrukcija ir matmenys turi būti panašūs į tuos, kurie būdingi vidaus vandenų laivams.	Apžiūra	x	x
15.	Operatoriaus stotis	1. Turi būti įrengta atskira patalpa operatoriui (-iams) ir egzaminuotojui (-ams), kurioje egzaminuotojas (-ai) galėtų matyti kandidato matomą radiolokacinį atvaizdą. 2. Vairinė ir operatoriaus vieta turi būti atskirtos viena nuo kitos. Jos turi būti kuo nelaidesnės garsui. 3. Operatoriui turi būti suteikta galimybė tuo pačiu metu naudotis bent dviem VHF kanalais. 4. Jis turi galėti aiškiai atskirti, kurį radijo ryšio kanalą naudoja kandidatas.	Operatoriaus stoties apžiūra ir jos veikimo patikrinimas.	x	x
16.	Instruktažo / rezultatų aptarimo stotis	Galimybė peržiūrėti pratybas operatoriaus ar rezultatų aptarimo stotyje.	Įvertinimo procesas turi būti stebimas.	x	x

Savasis laivas ⁽²⁾

17.	Laisvės laipsniai	Imituoklis turi gebėti sukurti šešių laisvės laipsnių judesio vaizdą.	Imituoklio atkuriamus laisvės laipsnius galima įvertinti stebint vizualizacijos sistemą arba prietaisais. Todėl toliau nurodyti manevrai atliekami naudojant mažą laivą, kuris paprastai juda aiškiau ir greičiau nei dideli laivai. — Jei plaukiant vingiais ir žiūrint į priekį horizontas svyruoja, įgyvendinta šoninio supimo funkcija. — Jeigu laivapriekis kyla ir leidžiasi smarkiu išilginiu pagreičiu, įgyvendinta išilginio supimo funkcija. — Jei plaukiant didesniu greičiu pastovaus gylio ruože echolotas rodo pokyčius, įgyvendinta vertikaliojo supimo funkcija. Per šį patikrinimą modeliuojamas laivagalio nugrimzdimo efektas.	x	
-----	-------------------	---	--	---	--

Nr.	Objektas	Techninio reikalavimo įvykdymo kokybės lygis	Tikrinimo procedūra	Laivo valdymo imituoklis	Radiolokatoriaus imituoklis
18.	Laisvės laipsniai	Imituoklis turi gebėti imituoti trijų laisvės laipsnių judesį.	Turi būti įvertinti imituoklyje atkuriami laisvės laipsniai.		x
19.	Varos sistema	Visų varos sistemos sudedamųjų komponentų veikimo imitavimas turi būti artimas realybei atsižvelgiant į visų aktualių veiksmų įtaką.	Varos sistema turi būti tikrinama atliekant įsibėgėjimo ir stabdymo manevrus, per kuriuos galima stebėti variklio (reakcijos į droselinę sklendę) ir laivo (laivo judėjimo esant didžiausiam greičiui ir laikui einant) veikimą.	x	x
20.	Valdymo įtaisai	Valdymo įtaiso veikimas, t. y. posūkio kampinis greitis sukant vairą, turi būti artimas realybei ir įtaisas turi reaguoti į svarbiausius veiksmus.	Tikrinant valdymo įtaisais pasiekiamą imitavimo kokybę galima atlikti įvairius tyrimus. Jei įvertinti veikimo neįmanoma be būsenos kintamųjų protokolo, nustatomi atitinkami apribojimai. — Reakcija: valdymo įtaisas naudojamas judėti pirmyn ir atgal. Stebima, ar neatsiranda laivo krypties pokyčių. — Posūkio kampinis greitis sukant vairą: naudojamas valdymo įtaisas ir monitoriuje stebimas posūkio kampinis greitis. Jį galima išmatuoti, jei greitis tikroviškas.	x	x
21.	Seklumos poveikis	Riboto vandens gylio poveikis galios poreikiui ir manevravimui turi būti modeliuojamas kokybiškai.	Siūlomi dviejų tipų patikrinimai, pagal kuriuos galima vertinti atsižvelgimo į seklumos poveikį kokybę: plaukimas tiesiai į priekį: išmatuojamas įvairiame gylyje pasiektas didžiausias greitis, jis standartizuojamas pagal greitį giliame vandenyje ir įvertinamas grimzlės pagal vandens gylį (T/h) parametro atžvilgiu. Duomenis palyginus su turimais modelio bandymų duomenimis gaunama informacija apie seklumos įtakos kokybę atliekant imitavimą; apsisukimo lankas: iš šonų neapribotu vandens ruožu varant laivą pastovia galia, vairą pasukus 20° kampu, galima laipsniškai mažėjančiame gylyje registruoti pastoviasias stovinčio besisukančio laivo greičio, dreifo kampo, posūkio kampinio greičio ir apsisukimo lanko skersmens vertes. Šiuos duomenis įvertinus T/h parametro atžvilgiu galima nustatyti, kaip dreifo kampas, posūkio kampinis greitis, greitis ir skersmuo kinta pagal vandens gylį.	x	

Nr.	Objektas	Techninio reikalavimo įvykdymo kokybės lygis	Tikrinimo procedūra	Laivo valdymo imituoklis	Radiolokatoriaus imituoklis
22.	Srovės įtaka	Laive turi būti bent du srovės matavimo taškai, kad būtų galima apskaičiuoti srovės pokrypio momentą.	Patikrinimai planuojami taip, kad būtų galima patikrinti, ar esama būdingųjų požymių ir kaip į juos atsižvelgiama imitavimo metu: — savasis laivas išjungta vara paleidžiamas į upę su esama srove. Stebima, ar srovė neša laivą. Taip pat tikrinama, ar jo judėjimas susilygina su srovės greičiu. Jei srovė atitinka upės tekėjimo kryptį, tikrinama, ar laivas nors kiek sukasi. — Tikrinimas, atliekamas įplaukiant į uostą iš upės su srove, rodo, kiek tikroviškai imituoklis apskaičiuoja srovės pokrypio momentą, atsiradusį dėl nevienalytės srovės.	x	x
23.	Vėjo įtaka	Dėl vėjo įtakos, priklausomai nuo jo realaus greičio ir krypties atsiranda jėgos horizontaliojoje plokštumoje. Vėjas taip pat sukelia ir pokrypio ir šoninio supimo momentus.	Norint patikrinti vėjo įtakos kokybės lygį, galima atlikti įvairius patikrinimus. Kad poveikį nustatyti būtų lengviau, reikia pasirinkti gana didelį vėjo greitį. Patikrinimas atliekamas kaip nurodyta toliau. Išbandomas tiek priešinis, tiek šoninis dviejų greičių vėjas tokioje vietoje, kur nėra kitų veiksnių įtakos. Aktyvinama vėjo funkcija ir fiksuojamas laivo veikimas. Tuomet vėjo funkcija sustabdoma ir veikimas toliau stebimas. Patikrinimas pradedamas laivui nejudant.	x	
24.	Kranto poveikis	Šoninė jėga ir pokrypio momentas paprastai būdingai kinta pagal atstumą nuo kranto ir greitį.	Kad imituoklyje būtų galima patikrinti kranto poveikį, reikia tokios pratybų zonos, kurioje iš vienos pusės būtų krantinė arba siena. Turi būti atliekami šie patikrinimai: — laivas plaukia išilgai sienos. Tikrinama, ar yra poveikis tiesiam judėjimui, taip pat žiūrima, ar laivas krypsta link sienos, ar laivapriekis tolsta nuo jos. — Pasirenkami įvairūs atstumai iki kranto arba sienos, kaitaliojamas laivo greitis ir tikrinama, kaip kinta poveikis.	x	
25.	Laivų tarpusavio sąveika	Laivai sąveikauja tarpusavyje ir vertinamas realus to poveikis.	Kad būtų galima atlikti visapusišką laivų tarpusavio sąveikos patikrinimą, imituoklio pratybos turėtų būti pradėtos su dviem savaisiais laivais iš šonų neapribotame vandens ruože. Jei tai neįmanoma, patikrinimas gali būti atliekamas vietoj vieno savojo laivo naudojant transportinį laivą. Kad būtų galima tinkamai įvertinti rezultatus, laivai turi pradėti plaukti lygiagrečiai, santykinai nedaug nutolę šonais vienas nuo kito.	x	

Nr.	Objektas	Techninio reikalavimo įvykdymo kokybės lygis	Tikrinimo procedūra	Laivo valdymo imituoklis	Radiolokatoriaus imituoklis
			— Tiek laivui lenkiant kitą laivą, tiek jiems susitinkant bus tikrinama, kiek savasis laivas krypsta link kito laivo ir sukasi. — Pasirenkamas mažesnis vandens gylis. Patikrinama, ar sąveikinis poveikis didėja. — Kad būtų galima nustatyti, ar poveikis mažėja, turi būti padidintas atstumas tarp laivų. — Padidinamas kito laivo greitis. Turi būti tikrinamas praplaukiančio laivo poveikio ir susitikimo greičio funkcinis santykis.		
26.	Laivagalio nugrimzdimas	Modeliuojamas tiek dinaminis grimzdimas, tiek diferentas priklausomai nuo greičio, vandens gylio ir grimzlės.	Šį parametą geriausia tikrinti iš šonų neapribotame vandens ruože, kuriame vandens gylis visur vienodas. — Patikrinimas turi parodyti, ar laivagalio nugrimzdimą galima patikrinti echolotais. — Laivo diferentą parodo įvairios gylio po kiliu vertės, gautos matuojant laivapriekyje ir laivagalyje. — Didinant greitį tikrinamas laivagalio nugrimzdimo (gylio po kiliu laivui stovint ir judant skirtumo) ir laivo greičio funkcinis santykis. — Tikrinama, ar laivagalio nugrimzdimas didėja, jei greitis išlika pastovus, bet mažėja vandens gylis.	x	
27.	Kanalo poveikis	Atsižvelgimas į priešrovę. Priešrovė nėra linijiška laivo greičiui.	Priešrovė – tai imituoklyje sukeltas fizinis veiksnys, laivą veikiantis pasipriešinimo jėga. Šiam parametrai patikrinti laivas paleidžiamas siaurame kanale lygiai plaukti pastovia galia. Išmatuojamas greitis. Didinama galia ir toliau matuojamas greitis. Patikrinimas kartojamas atvirose vandenyse pastovia (dviejų lygių) galia. Numatomas poveikis: — esant tai pačiai galiai siaurame kanale greitis yra mažesnis nei atvirose vandenyse, — esant didesnei galiai greičio skirtumas yra didesnis nei esant mažesnei galiai.	x	
28.	Šliuzo poveikis	Šliuze laivui daromas toks pat poveikis kaip kanale. Bet šliuzas turi dar ir papildomą poveikį dėl išstumiamo vandens srauto, kurį sukelia į šliuzą įplaukiantis dideliu blokavimo faktoriumi pasižymintis laivas (stūmoklio efektas).	Piešrovės poveikį rodo kanalo poveikio patikrinimas, todėl kartoti patikrinimo nereikia. Stūmoklio efektas gali būti parodytas taip:	x	

Nr.	Objektas	Techninio reikalavimo įvykdymo kokybės lygis	Tikrinimo procedūra	Laivo valdymo imituoklis	Radiolokatoriaus imituoklis
			— laivas gana dideliu greičiu įplukdomas į šliuzą. Įplaukęs į šliuzą laivas patiria papildomą pasipriešinimą (sumažėja greitis). Kai vara sustabdoma, atbulinės jėgos tebeveikia ir laivas šiek tiek pasislenka atgal, — esant šliuze įjungiamo vara ir paliekama pastovaus nuostačio. Išplaukiantį iš šliuzo laivą dėl stūmoklio efekto veiks pasipriešinimo jėga. Išplaukus iš šliuzo (kai laivas nebe šliuze) pasipriešinimo jėga išnyks ir staiga pastebimai padidės greitis.		
29.	Užplaukimas ant seklumos	Užplaukusio ant seklumos laivo greitis sumažėja, pasigirsta atitinkamas garsas, bet laivas ne visais atvejais priverstas sustoti. Apie užplaukimą ant seklumos pranešama operatoriui.	Užplaukimo ant seklumos patikrinimui reikia pratybų zonos, kurioje dugnas lygus ir šiek tiek kylantis. Čia tikrinamas ne vizualizacinės sistemos sukurtas vaizdas, o tai, ar pačiame imituoklyje esama tinkamos gylio informacijos. Jei pasirenkamas užplaukimo ant paplūdimio seklumos variantas, turi būti patikrinama, ar laivas tikrai sustoja, ir jei taip, ar sustoja staigiai ar palengva. Pasitelkus vizualizacijos sistemą turi būti patikrinta, ar laivui užplaukus ant seklumos pasvyra horizontalioji plokštuma. Jei užplaukiama ant plokščio dugno itin sekliame vandenyje, turi būti nuolat didinant greitį žiūrima, ar laivas ant seklumos užplaukė dėl laivagalio nugrimzdimo. Visais užplaukimo ant seklumos atvejais turi būti patikrinama, ar užplaukimo metu girdimas atitinkamas garsas.	x	
30.	Užplaukimas ant seklumos atsitrenkimas į krantą, susidūrimas su kitu laivu, atsitrenkimas į tiltą	Apie užplaukimą ant seklumos, atsitrenkimą į krantą, susidūrimą su kitu laivu ir atsitrenkimą į tiltą imituoklis praneša kandidatui ir operatoriui.	Apžiūra		x
31.	Atsitrenkimas į krantą	Apie atsitrenkimą į krantą imituoklis praneša bent garsiniu signalu. Jis sumažina laivo greitį. Atsitrenkimas apskaičiuojamas naudojant dvimatę laivo formą.	Atsitrenkimo į krantą imitavimas gali būti tikrinamas tik tose pratybų zonose, kuriose krante yra įvairių objektų. Plaukiant link įvairių objektų galima patikrinti, ar imituoklis juos aptinka ir reaguoja į juos.	x	

Nr.	Objektas	Techninio reikalavimo įvykdymo kokybės lygis	Tikrinimo procedūra	Laivo valdymo imituoklis	Radiolokatoriaus imituoklis
			Išbandant įvairius objektus turi būti žiūrima, ar tarp jų yra kokių nors tipų objektų, su kuriais susiduriant imituoklis niekaip nereaguoja. Atsitrenkimo garsas patikrinamas naudojant imituoklio garso sistemą, jei tokia yra. Atsitrenkimą stebint vizualizacinėje sistemoje matyti, ar atsitrenkimas įvyksta staigiai ar imituojamas suardymo ruožas. Atsitrenkimas plokščiuoju kampu esant mažam greičiui gali parodyti, ar apskaičiuojama tamprioji stūma.		
32.	Susidūrimas su kitu laivu	Apie susidūrimą su kitu laivu imituoklis praneša bent garsiniu signalu. Jis sumažina laivo greitį. Atsitrenkimas apskaičiuojamas naudojant dvimatę laivo formą.	Remiantis prielaida, kad savajam laivui nėra skirtumo, ar laivas, su kuriuo jis susiduria, yra kitas savasis laivas ar transportinis laivas, galima atlikti įvairius susidūrimus. Tikrinama, kaip susidūrimo su laivu atveju imituoklis reaguoja savojo laivo atžvilgiu ir ar galima girdėti atitinkamą garsą. Instruktoriaus stotyje pakankamai padidinus vaizdą tikrinama, ar susidūrimas nustatomas pagal laivų kontūrus. Tikrinama, ar susidūrimas įvyksta būtent tuo momentu, kai kontūrai susiliečia tarpusavyje. Patikrinama, ar susidūrimas pakankamai tiksliai nustatomas ir kitokių skirtingų formų laivų atveju.	x	
33.	Atsitrenkimas į tiltą	Atsitrenkimas į tiltą nustatomas naudojant statinio aukščio vertę (atitinkančią pažemintą vairinę ar stiebą). Apie atsitrenkimą imituoklis praneša bent garsiniu signalu. Jis sumažina laivo greitį.	Kad būtų galima tai patikrinti, pratybų zonoje turi būti tiltas ir turi būti naudojamas vidaus vandenų elektroninis navigacinis žemėlapis. Tikrinama, ar plaukiant po tiltu, po kuriuo nėra pakankamai vietos praplaukti, į jį atsitrenkiama ir kokios to pasekmės tolesniam imitavimui. Patikrinama, ar pakankamai sumažinus vandens lygį arba padidinus grimzlę galima saugiai praplaukti po tiltu. Tai taip pat patikrinama vizualizacinėje sistemoje. Norint patikrinti, kuriuo savo tašku laivas atsitrenkia į tiltą, jei toks taškas tik vienas, būtina atlikti skirtingus pakartojimus. Šiuo atveju taip pat galima nustatyti, ar į tiltą atsitrenkiama vidurio linija ar išoriniais kraštais.	x	

Nr.	Objektas	Techninio reikalavimo įvykdymo kokybės lygis	Tikrinimo procedūra	Laivo valdymo imituoklis	Radiolokatoriaus imituoklis
34.	Pakeliamoji vairinė	Atsitrenkimo aukštį ir akių aukštį turi būti įmanoma pritaikyti prie tilto padėties. Turėtų būti užtikrinta nenutrūkstamo pakeliamosios vairinės judėjimo galimybė.	Šio veikiamojo parametro tikrinimo išankstinė sąlyga – turėti tipinį vidaus vandenų kelių laivą, pvz., 110 m ilgio. Bazinį šios funkcijos prieinamumą galima patikrinti pagal tai, ar esama valdymo įtaiso, kuriuo būtų galima keisti tiltelio padėtį. Ši funkcija gali būti išbandyta ant tiltelio ir turi būti patikrinta, ar pozicijas galima pasirinkti savo nuožiūra ir ar judesys yra staigus ar tikroviško greičio. Netoliese paleidus dar vieną savąjį laivą vizualizacinėje sistemoje galima patikrinti, ar ši funkcija prieinama ir jame. Vizualizacinėje sistemoje galima stebėti, ar judant kito savojo laivo pakeliamajai vairinei taip pat juda ir navigaciniai žiburiai bei dieniniai ženklai.	x	
35.	Lynai	Vizualizacinėje sistemoje turi matytis tiek laivo, tiek lyno dinamika (pvz., atsileidimo laipsnis, elastingumas, svoris, pertrūkiai ir jungtys su knechtais).	Pratybų zonoje su prieplaukos sienele turi būti tikrinamas švartavimasis su lynu. Jei naudojamas lynas, turi būti patikrinta, ar jis pritvirtintas prie tam tikrų knechto vietų. Lyno trūkimas tikrinamas bandant lynu sustabdyti visu greičiu judantį laivą. Lyno laisvumas tikrinamas sumažinant jėgą ir atstumą.	x	
36.	Inkarai	Inkarai gali būti nuleidžiami ir ištraukiami. Atsižvelgiama į vandens gylį ir grandinės dinamiką.	Inkaro funkcija gali būti tikrinama riboto vandens gylio pratybų zonoje naudojant vieną ar kelis inkarus turintį savąjį laivą. Gerai būtų, jei zonoje būtų nuolatinė kintamo linijinio greičio srovė. Nuleisti ir ištraukti inkarą įmanoma tik jei turimi tinkami valdymo elementai. Taip pat reikia patikrinti, ar esama grandinės ilgį rodančių prietaisų. Tikrinama, ar skiriasi inkaro nuleidimo ir ištraukimo greitis. Be to, turi būti tikrinama, ar girdimas reikiamas garsas. Varijuojant vandens gylį turi būti tikrinama, ar gylis turi įtakos inkaro funkcijai.	x	

Nr.	Objektas	Techninio reikalavimo įvykdymo kokybės lygis	Tikrinimo procedūra	Laivo valdymo imituoklis	Radiolokatoriaus imituoklis
			Esant mažam linijiniam srovės greičiui turi būti tikrinama, ar nuleidus inkarą laivas svyruoja ir sustoja. Nepertraukiamai didinant srovę turi būti tikrinama, ar inkaras išlaiko laivą. Jeigu vienas inkaras laivo neišlaiko, turi būti patikrinta, ar išlaiko du inkarai, jei laive jie naudojami du.		
37.	Vilkimas (dviejų laivų operacija)	Vilkimo metu atsižvelgiama į abiejų laivų dinamiką ir lyno jungtį.	Vilkimo funkcijos pratybų zona gali būti atviros jūros plotas. Be velkančiojo ir velkamojo savųjų laivų būtinas dar vienas laivas (savasis arba transportinis). Pagrindinė vilkimo sąlyga gali būti patikrinta tarp savojo laivo ir kito laivo ištempiant vilkimo lyną. Jei tai neįmanoma, turi būti patikrinta, ar bent yra alternatyvus virtualiojo vilkiko jėgos nustatymo metodas. Patikrinama, ar kaip pagalbinė vilkimo priemonė naudojamas kitas laivas gali pagreitinti velkamąjį savąjį laivą ir inicijuoti pokrypio judesį šoniniu traukimu. Patikrinama, ar velkantysis savasis laivas gali tinkamais manevrais priversti judėti kitą laivą ir jį sustabdyti ir ar kitas laivas gali būti pasukamas šoniniu traukimu.	x	

Transportiniai laivai

38.	Transportinių laivų skaičius	Reikia turėti ne mažiau kaip dešimt transportinių laivų.	Patikrinimas turi parodyti, ar į pratybas galima įtraukti reikiamą jų skaičių.	x	x
39.	Transportinių laivų kontrolė	Transportiniai laivai gali plaukti maršrutais tikroviškai keisdami kursą ir greitį.	Kontrolės funkcijų prieinamumas turi būti tikrinamas sukuriant naujas pratybas, į kurias įtraukiami transportiniai laivai.	x	x
40.	Judėjimo pobūdis	Judėjimas gana tolygus.	Taikoma transportinio laivo kontrolės patikrinimo procedūra.	x	x
41.	Vėjo įtaka	Transportinis laivas į atitinkamą vėją reaguoja įgydamas dreifo kampą.	Per pratybas turi būti aktyvintas toks vėjas, kuris parodytų, kaip transportinio laivo dreifo kampas kinta pagal vėjo greitį ir kryptį.	x	
42.	Srovės įtaka	Transportinis laivas į atitinkamą srovę reaguoja įgydamas dreifo kampą.	Per pratybas turi būti aktyvinama tokia srovė, kuri parodytų, kaip transportinio laivo dreifo kampas kinta pagal srovės greitį ir kryptį.	x	x

Nr.	Objektas	Techninio reikalavimo įvykdymo kokybės lygis	Tikrinimo procedūra	Laivo valdymo imituoklis	Radiolokatoriaus imituoklis
43.	Vaizdo sekcija ir dydis	Vizualizacinė sistema leidžia matyti išilgai viso horizonto (360°). Horizontalusis matymo laukas gali būti gaunamas pasitelkiant fiksuotą bent 210° vaizdą ir papildomus (-ą) kaitaliojamus (-ą) likusios horizonto dalies vaizdus (-ą). Vertikalusis vaizdas leidžia matyti tokių patį vandens apačioje ir dangaus viršuje vaizdą, koks matomas iš įprastos vairavimo padėties vairinėje.	Veikiančio imituoklio apžiūra.	x	
44.	Kadro skiriamoji geba	Skiriamoji geba prilygsta žmogaus akies skiriamajai gebai. Kadravimo dažnis (idealiu atveju > 50 fps, vaizdas bent realistiškas ir vienalytis) užtikrina, kad nebūtų trūkčiojimų.	Skiriamoji geba turi būti tikrinama apžiūrint.	x	
45.	Vaizdo detalumas ir kokybė	Vaizdo sistemos atkuriamo vaizdo detalumas turi būti didesnis nei supaprastinto vaizdavimo. Sistema bet kokiomis aplinkybėmis turi atkurti gerą navigacinės zonos vaizdą.	Vaizdinis modelis patikrinamas apžiūrint.	x	
46.	Vandens paviršius	Laivo sukeltos bangos priklauso nuo jo linijinio greičio. Atsižvelgiama ir į vandens gylį. Vėjo sukeltos bangos atitinka vėjo kryptį ir greitį.	Apžiūra turi parodyti, ar laivo sukeltos bangos kinta pagal laivo greitį ir ar vėjo sukeltos bangos kinta pagal vėjo kryptį ir greitį.	x	
47.	Saulė, mėnulis, dangaus kūnai	Saulės ir mėnulio ciklai atitinka 24 valandų intervalą. Pozicijos gali ne visai atitikti imitavimo vietą ir datą. Naktinio dangaus žvaigždės galima pasirinkti.	Apžiūra turi parodyti, ar saulę, mėnulį ir dangaus kūnus galima keisti pagal tai, ar reikia, kad būtų diena, naktis ar prieblanda.	x	
48.	Oro sąlygos	Sukuriama aukštai esantys nejudančių debesų sluoksniai. Be to gali būti vaizduojamas lietus, migla ir rūkas.	Apžiūra turi parodyti reikiamą detalumo laipsnį.	x	
49.	Aplinkos triukšmas	Tikroviškai atkuriamas variklių garsas.	Variklių garsas turi būti tikrinamas ramiomis oro ir jūros sąlygomis, vertinamas visų variklio sukimosi dažnių garsas. Turi būti nustatyta, ar variklio garsas girdimas ir ar jo stiprumas bei pobūdis yra tokie, kokie turi būti.	x	x
50.	Išorinio triukšmo šaltiniai (pvz., variklio triukšmas, garsiniai išspėjamieji signalai ir inkarų garsas).	Atskiri garsiniai signalai turi būti tikroviški, tačiau negali būti lokalizuoti akustiškai.	Pirmasis etapas vykdomas nejudančio savojo laivo vairinėje vieną po kito aktyvinant visus turimus garsinius signalus. Vertinama, ar garsinių signalų pobūdis ir stiprumas yra tikroviški. Antruoju etapu tie patys garsiniai signalai aktyvinami kitame laive kaitaliojant atstumą iki to laivo. Turi būti patikrinta, ar leidžiami garsiniai signalai yra tinkami ir ar jų stiprumas teisingai sureguliuotas. Visi naudojami pagalbiniai galios įrenginiai (pvz., inkarai) laivo vairinėje aktyvinami atskirai. Turi būti patikrinta, ar įmanoma iš garso atpažinti jų darbinę būseną.	x	

Nr.	Objektas	Techninio reikalavimo įvykdymo kokybės lygis	Tikrinimo procedūra	Laivo valdymo imituoklis	Radiolokatoriaus imituoklis
51.	Išorinis triukšmas (garsiniai signalai)	Turi būti įmanoma girdėti svetimo laivo garsinius signalus.	Per pratybas turi būti duotas garso signalas iš svetimo laivo.		x
52.	Vidinė garsinė informacija	Tiltelio įrenginių garsiniai signalai skamba tikroviškai, bet sklinda iš imituoklio valdymo pulte įtaisytų garsiakalbių.	Vienas po kito aktyvinami visi visų vairinės prietaisų garsiniai signalai. Patikrinama, ar signalus skleidžia patys prietaisai ar imituoklio garsiakalbiai ir kiek jų garsas yra tikroviškas.	x	
53.	Klausymasis	Operatorius turi turėti galimybę klausytis visų iš laivo vairinės sklindančių garsų.	Imituoklio priemonėmis turi būti patikrinta, ar iš laivo vairinės perduodami garsai yra aiškūs ir suprantami ir ar jų stiprumą galima reguliuoti.	x	
54.	Įrašymas	Iš laivo vairinės sklindantys garsai įrašomi tuo pačiu metu, kai vykdomas imitavimas.	Į pratybas įtraukiamas ir radijo ryšys bei garsas. Per pakartojimą įrašas turi būti gerai girdimas, pakartojimas leidžiamas sinchroniškai su imituoklio proceso pakartojimu.	x	
55.	Radiolokatoriaus atitiktis reikalavimams	Horizontaliojo pelengo kampinių matavimų tikslumas turi atitikti Europos techninę specifikaciją (ETSI) EN 302 194. Turi būti įmanoma identifikuoti poveikį, susijusį su vertikaliu skėsties kampo ribojimu, pvz., plaukiant po tiltais.	„Vertikalumo“ atitiktis: plaukimo po tiltu imitavimas atsižvelgiant į — antenos aukštį virš vandens paviršiaus esant aktualiai grimzlei, — spinduliuotės kampą pagal radiolokatoriaus difrakcinį maksimumą ir laivo diferentą, — tilto aukštį matuojant nuo vandens paviršiaus iki apatinio krašto.	x	x
56.	Skiriamoji geba	Radaro imituoklis turi kurti tikrovišką radiolokacinį atvaizdą. Radaro imituoklis turi atitikti Standarto ETSI EN 302 194 reikalavimus [1].	Skiriamosios gebos tinkamumas įrodomas 1 200 m atstumu: 30 m azimutiniu atstumu vienas nuo kito esantys du objektai turi būti atpažinti kaip du atskiri objektai; 1 200 m atstumu ta pačia kryptimi nutolę du objektai, tarp kurių atstumas 15 m, turi būti atpažinti kaip du skirtingi objektai.	x	x
57.	Savojo laivo ar kito laivo metamas šešėlis	Šešėlio metimas atitinka trigonometrinių santykių, tačiau nepriklauso nuo laivo dinaminės padėties pokyčių.	Savojo laivo metamas šešėlis turi būti tikrinamas priartinant plūdūrą ir nustatant atstumą, kuriam esant plūdūrą paslepia laivapriekis. Šis atstumas turi būti tikroviškas. Kito laivo metamas šešėlis turi būti tikrinamas du laivus nukreipiant ta pačia kryptimi. Už didesnio laivo atsidūrusio mažesnio laivo radiolokatoriaus monitoriuje neturi matytis.	x	x
58.	Trukdžiai dėl jūros ir lietaus	Atitinkamai suregulavus filtrus jų poveikis atitinka patvirtintų realių prietaisų amplitudę.	Vertinimas atliekamas įjungiant ir sureguliuojant filtrus.	x	x

Nr.	Objektas	Techninio reikalavimo įvykdymo kokybės lygis	Tikrinimo procedūra	Laivo valdymo imituoklis	Radiolokatoriaus imituoklis
59.	Klaidinantys aidai	Sukuriami klaidinantys aidai. Be to, daugybinių aidų dažnis keičiasi priklausomai nuo atstumo, kaip tikrovėje.	Per pratybas su keliais svetimais laivais klaidinantys aidai turi matytis. Per patikrinimą stebėtojas turi ieškoti trukdžių ir daugybinių aidų.	x	x
60.	Vandens gylis	Dugno topografija išsamiai apibūdinama izobatėmis ir gylio zondavimo rezultatais arba bet kuria kita didele skiriamąja geba pasižyminčia forma, jei turima atitinkamų duomenų.	Plaukiant per tikrinti numatytą zoną, reikia žiūrėti, ar echoloto rodomos vertės tikroviškos.	x	
61.	Srovė	Srovė gali būti savo nuožiūra apibrėžta bent dvimačių vektorių didelės skiriamosios gebos laukais, atsižvelgiant į laivo dydį ir zoną.	Srovės poveikis turi būti patikrintas leidžiant savajam laivui dreifuoti upėje. Laivas pasroviui turi judėti tikroviškai.	x	x
62.	Potvyniai ir atoslūgiai	Potvynio ir atoslūgio duomenys pateikiami stambia erdvine, laikine ar abiejų rūšių skiriamąja geba.	Potvynio ir atoslūgio poveikis plūduriuojantiems objektams gali būti įvertinamas imituojant pasirinktiną nedidelį plūduriuojantį objektą be varos ar kitų jėgų (vėjo ar lynų) veikimo. Keičiant dienos laiką galima patikrinti, ar potvynio ir atoslūgio srovė ir vandens lygis priklauso nuo laiko ir yra tikroviški. Vandens lygis gali būti matomas tiesiai echolote, registruojamas visą parą ir lyginamas su išmatuotais ar apskaičiuotais duomenimis.	x	
63.	Vėjas	Gali būti apibrėžti ir lokaliai koreguojami svyravimai ir vėjo vektorius laukai.	Jei laive įrengtas anemometras, ant tiltelio esantis prietaisas turi parodyti santykinį vėjo greitį ir kryptį. Turi būti patikrinta įvairių tipų vėjo laukų įtaka laivo dinamikai.	x	
64.	Nejudančių objektų dvimačiai ir trimatai modeliai	Dvimačiai pakaitalai leidžiami tik tolimų objektų atveju ir nėra atpažįstami.	Laivui judant po visą imituojamą plotą, kuris turi būti patvirtintas, stebimi nejudantys objektai. Galima nustatyti, koku atstumu ir koku būdu sumažėja detalumo laipsnis ir ar naudojami dvimačiai modeliai.	x	
65.	Nejudančių objektų detalumo laipsnis	Didelis detalumo laipsnis gali užtikrinti tikroviškus objektus, bet ir supaprastinti variantai yra atpažįstami iš formos ir paviršiaus.	Įkeliama vertinti numatyta pratybų zona ir nustatomas savasis laivas. Pirmiausia būtina patikrinti, ar visi navigaciniu požiūriu svarbūs objektai yra atpažinti. Vaizdas iš pirmo žvilgsnio turi atrodyti tikroviškas.	x	
66.	Judamų objektų dieniniai ir naktiniai modeliai	Tamsoje bet kuris objektas gali būti apšviestas. Navigaciniu požiūriu svarbūs šviesos šaltiniai gali skleisti iš anksto nustatytų savybių šviesą.	Įkeliama vertinti numatyta pratybų zona ir nustatomas savasis laivas. Nustatytas imitavimo laikas – vidurnaktis. Reikia patikrinti, ar visi navigaciniu požiūriu svarbūs objektai yra apšviesti tikroviškai. Be to, reikia patikrinti, ar apšviesti ir kiti objektai. Instruktorius įjungia ir išjungia numatytų objektų apšvietimą, jei imituoklio programinė įranga šią funkciją turi.	x	

Nr.	Objektas	Techninio reikalavimo įvykdymo kokybės lygis	Tikrinimo procedūra	Laivo valdymo imituoklis	Radiolokatoriaus imituoklis
67.	Judamų objektų dvimačiai ir trimačiai modeliai	Dvimačiai objektai naudojami tik fone (dideliu atstumu), kad būtų vos matomi. Kitur naudojami trimačiai modeliai.	Įkeliama vertinti numatyta pratybų zona ir pasirenkamas savasis laivas. Navigacija vykdoma visoje pratybų zonoje; tuo pačiu metu naudojami turimi judami objektai, jie stebimi ir vertinami siekiant nustatyti, ar į stebėtoją atgręžti jų plokštieji paviršiai.	x	
68.	Detalumo laipsnis	Jei detalumo laipsnis geresnis, matomi tikroviški objektai, nors formos ir paviršiai atrodo supaprastinti.	Savasis laivas plaukia savo nuožiūra pasirinktoje veikimo zonoje. Naudojami vertinti galimi judami objektai. Jie turi atrodyti tikroviškai.	x	
69.	Žiburių ir dieninių signalų nustatymas	Rodomi žiburiai ir signalai gali būti įjungiami kiekvienas atskirai, t. y. visi žiburiai ir signalai atskirai saugomi duomenų bazėje ir išdėstomi pagal tikro laivo reikalavimus ir naudojamam laivui taikomas taisyklės.	Bet kurioje pratybų zonoje savasis laivas naudojamas arti transportinio laivo. Jei įmanoma, operatorius transportiniame laive įjungia visų rūšių dieninius signalus ir eismo žiburius. Jeigu imituoklis leidžia, vietoje transportinio laivo naudojamas kitas savasis laivas. Antrajame savajame laive taip pat įjungiami visų rūšių žiburiai ir dieniniai signalai. Pirmojo savojo laivo vairinėje bus tikrinama, kurie žiburiai ir dieniniai signalai matomi abiejuose kituose laivuose.	x	
70.	Dieniniai ir naktiniai modeliai	Šviesos šaltiniai gali blyksėti pagal tam tikras charakteristikas.	Savasis laivas plaukioja veikimo zonoje. Nustatytas imitavimo laikas – 24:00 val. Naudojami visi vertinti galimi judami objektai. Jei įmanoma, operatorius įjungia visus prieinamus objektuose įtaisytus šviesos šaltinius, kad būtų galima atlikti apžiūrą.	x	
71.	Radiolokatoriaus atšvaito geba	Radiolokacinio atvaizdo aidas turi būti tikroviškas ir priklausyti nuo žiūrėjimo kampo.	Turi būti patikrinta, ar atspindimųjų objektų aidas tikroviškas.	x	x
72.	Bangų ir kritulių sukeltas aidas	Jūros sąlygų aidai registruojami kaip tipiniai bangų modeliai, kurie apima ir jūros sąlygų lygių intervalą. Kritulių keliami aidai rodomi tikroviškai.	Jūros sąlygų aidai turi būti tikrinami įvedant skirtingo aukščio ir krypties bangas. Tikrinami kritulių keliami aidai.	x	x
73.	Bangos	Jūros sąlygas ir bangų kryptį galima koreguoti. Laivas juda tikroviškai.	Turi būti patikrinta, ar laivo judėjimas kinta priklausomai nuo jūros sąlygų. Bangų kryptis ir aukštis turi būti matomi.	x	
74.	Krituliai	Visos oro sąlygos (ribotas matomumas, krituliai, išskyrus žaibą, ir debesų struktūros) turi būti matomos sutapdintame atvaizde.	Turi būti atliekama apžiūra siekiant patikrinti, ar galima sumažinti matomumą.	x	

Nr.	Objektas	Techninio reikalavimo įvykdymo kokybės lygis	Tikrinimo procedūra	Laivo valdymo imituoklis	Radiolokatoriaus imituoklis
75.	Diagramos vaizdas	Informacijos teikimo veikseną nustatyta vidaus vandenų ECDIS turi atitikti naujausią standartą, paskelbtą Europos Sąjungos (Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) Nr. 909/2013) arba Centrinės laivybos Reiniu komisijos (CCNR) (CCNR vidaus vandenų ECDIS 2.3 redakciją arba atnaujintą pastarosios redakciją).	Turi būti patikrinta, ar ECDIS programinė įranga yra sertifikuota ir ar naudojamas vidaus vandenų elektroninis navigacinis žemėlapis.	x	
76.	Matavimo vienetai	Imituoklis turi naudoti Europos vidaus vandenų kelių navigacijos vienetų (km, km/h).	Rodomi vienetai turi būti įvertinti.	x	x
77.	Kalbos parinktys	Naudojama ta kalba, kuria laikomas egzaminas, ir (arba) anglų kalba.	Turi būti patikrinta prietaisų kalba.	x	x
78.	Pratybų skaičius	Turi būti užtikrinta galimybė kurti, kaupti ir leisti įvairias pratybas ir jas turi būti galima koreguoti vyksmo metu.	Turi būti atliekamos įvairios operacijos.	x	x
79.	Savųjų laivų skaičius	Kiekvienam tilteliui galima įkelti atskirą savąjį laivą.	Atskiros pratybos demonstruojamos ant kelių tiltelių (atitinkamais atvejais).	x	
80.	Duomenų saugojimas	Visos imitavimo vertės, reikalingos imitavimui peržiūrėti, įskaitant kandidato pasirodymo vaizdo ir garso įrašą, turi būti saugomos.	Pradėjus imitavimą pradedamas vykdyti išsaugojimas. Imitavimas įkeliamas iš naujo ir peržiūrimas siekiant įsitikinti, kad prieinami visi įrašyto imitavimo proceso duomenys.	x	x
81.	Rodomo egzaminio išsaugojimas	Turi būti užtikrinta galimybė peržiūrėti egzaminą operatoriaus kabinoje arba rezultatų aptarimo stotyje. Radijo ryšio pranešimus turi būti galima įrašyti.	Pratybos turi būti peržiūretos.	x	x

(¹) Svetimi laivai yra visiškai valdomi imituoklio ir jų judėjimo pobūdis gali būti kur kas paprastesnis nei savojo laivo.

(²) Savasis laivas – imituoklyje esantis objektas, visiškai kontroliuojamas žmogaus ir vizualiai perteikiantis scenarijų.

II. ADMINISTRACINĖS TVARKOS, TAIKOMOS TVIRTINANT LAIVO VALDYMO IMITUOKLIUS IR RADIOLOKATORIŲ IMITUOKLIUS, STANDARTAI

I. **Imituoklių, naudojamų laikant Direktyvos (ES) 2017/2397 17 straipsnio 3 dalies a ir b punktuose nurodytus egzaminus, patvirtinimo tvarka**

1. Subjektas, naudojantis imituokliu kompetencijai vertinti, turi valstybės narės kompetentingai institucijai pateikti patvirtinimo prašymą, kuriame nurodo:
 - a) kokiam kompetencijos vertinimui prašoma leisti naudoti imituoklį, t. y. ar praktiniam egzaminui, laikomam siekiant gauti laivavedžio Sąjungos kvalifikacijos pažymėjimą (laivo valdymo imituoklį), ar praktiniam egzaminui, laikomam siekiant gauti specialų leidimą plaukti naudojant radiolokatorių (radiolokatoriaus imituoklį), ar abiems;
 - b) kad imituoklis visiškai atitinka būtinuosius techninius ir funkcinius reikalavimus, nurodytus atitinkamame (-uose) imituoklių standarte (-uose).
2. Kompetentinga institucija užtikrina, kad atitiktis imituoklių techniniuose ir funkciniuose standartuose nurodytiems būtiniesiems reikalavimams būtų patikrinta pagal kiekvienam reikalavimų punktui skirtą patikrinimo procedūrą. Šiai užduočiai atlikti kompetentinga institucija pasitelkia nuo mokymo programą vykdančio subjekto nepriklausančius ekspertus. Ekspertai dokumentuoja atitiktis kiekvienam reikalavimų punktui patikrinimą. Jei patikrinimo procedūros rezultatai patvirtina atitiktį reikalavimams, kompetentinga institucija imituoklį patvirtina. Patvirtinimo dokumente nurodoma, kokiam konkrečiam kompetencijos vertinimui imituoklį galima naudoti.

II. **Pranešimas apie patvirtinimą ir kokybės standartų sistema**

1. Kompetentinga imituoklių tvirtinimo institucija apie imituoklio patvirtinimą praneša Europos Komisijai ir kiekvienai susijusiai tarptautinei organizacijai, nurodydama bent šią informaciją:
 - a) kokiam kompetencijos vertinimui leidžiama naudoti imituoklį, t. y. ar praktiniam egzaminui, laikomam siekiant gauti laivavedžio Sąjungos kvalifikacijos pažymėjimą (laivo valdymo imituoklį), ar praktiniam egzaminui, laikomam siekiant gauti specialų leidimą plaukti naudojant radiolokatorių (radiolokatoriaus imituoklį), ar abiems;
 - b) imituoklio operatoriaus vardą ir pavardę;
 - c) mokymo programos pavadinimą (jei taikoma);
 - d) kvalifikacijos pažymėjimus, specialius leidimus arba praktinių egzaminų pažymėjimus išduodančią įstaigą;
 - e) imituoklio patvirtinimo įsigaliojimo, panaikinimo arba galiojimo sustabdymo datą.
2. Direktyvos (ES) 2017/2397 27 straipsnyje nurodytos kokybės vertinimo ir užtikrinimo sistemos tikslais kompetentingos institucijos saugo I skirsnio 1 dalies a punkte nurodytus prašymus ir I skirsnio 2 dalyje nurodytus dokumentus.

IV PRIEDAS

SVEIKATOS BŪKLĖS TINKAMUMO STANDARTAI

SU SVEIKATOS SUTRIKIMAIS SUSIJĘ SVEIKATOS BŪKLĖS (BENDROS FIZINĖS BŪKLĖS, REGOS IR KLAUSOS) TINKAMUMO KRITERIJAI

Įvadas

Sveikatos būklę tikrinantis gydytojas turėtų atsižvelgti į tai, kad neįmanoma sudaryti išsamaus sveikatos būklės tinkamumo kriterijų sąrašo, į kurį būtų įtraukti visi įmanomi sveikatos sutrikimai ir jų pasireiškimo bei numatomos eigos variantai. Principus, kuriais remiantis sudaryta toliau pateikta lentelė, dažnai įmanoma ekstrapoliacijos būdu pritaikyti ir į ją neįtrauktiems sveikatos sutrikimams. Sprendimai dėl sveikatos būklės tinkamumo tais atvejais, kai yra koks nors sveikatos sutrikimas, grindžiami kruopščiu klinikiu vertinimu bei analize ir priimant tokį sprendimą turi būti atsižvelgta į šiuos aspektus:

- tinkama sveikatos būklė, kuri apima tinkamą fizinę ir psichologinę būklę, reiškia, kad vidaus vandenų laive dirbantis asmuo neserga jokia liga ir neturi negalios, dėl kurių jis nėra pajėgus
 - atlikti užduočių, reikalingų eksploatuojant laivą, arba
 - bet kuriuo metu vykdyti paskirtų užduočių, arba
 - teisingai suvokti aplinkos;
- išvardyti sveikatos sutrikimai yra įprasti sutrikimų, dėl kurių įgulos narių sveikatos būklė gali būti netinkama, pavyzdžiai. Šis sąrašas taip pat gali būti naudojamas atitinkamiems sveikatos būklės tinkamumo normatyvams nustatyti. Pateikti kriterijai gali būti tik gairės gydytojams ir negali pakeisti pagrįstos medicininės išvados;
- sveikatos sutrikimų poveikis darbo ir gyvenimo vidaus vandenų laive kokybei labai skiriasi, priklausomai nuo sutrikimo raidos ir gydymo galimybių. Priimant sprendimą dėl sveikatos būklės tinkamumo turi būti remiamasi žiniomis apie konkretų sveikatos sutrikimą ir jo pasireiškimą apžiūrinam asmeniui;
- jei sveikatos būklės tinkamumas negali būti visiškai patvirtintas, gali būti imtasi sveikatos sutrikimo poveikio švelninimo priemonių ir asmens darbo apribojimų su sąlyga, kad tai nepakenks navigacijos saugai. Poveikio švelninimo priemonių ir darbo apribojimų sąrašas pateikiamas šio teksto išnašoje. Prireikus nuoroda į tas poveikio švelninimo priemones ir darbo apribojimus daroma sveikatos būklės tinkamumo kriterijų aprašuose.

Lentelė išdėstyta taip:

1 stulpelis. Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) tarptautinės ligų klasifikacijos 10-ojo pataisyto leidimo (ICD10) kodai. Šie kodai padeda atlikti analizę ir ypač kaupti duomenis tarptautiniu mastu.

2 stulpelis. Bendrinis sveikatos sutrikimo arba sutrikimų grupės pavadinimas ir trumpa pastaba dėl sutrikimo reikšmės darbui vidaus vandenų laivuose.

3 stulpelis. Sveikatos būklės tinkamumo kriterijai, pagal kuriuos priimamas sprendimas, kad sveikatos būklė nėra tinkama.

4 stulpelis. Sveikatos būklės tinkamumo kriterijai, pagal kuriuos priimamas sprendimas, kad asmuo gali bet kuriuo metu vykdyti paskirtas užduotis.

Pateikti du priedėliai:

1 priedėlis dėl regos įvertinimo kriterijų (diagnostinis kodas H 0059),

2 priedėlis dėl klausos įvertinimo kriterijų (diagnostinis kodas H 68–95).

ICD 10 diagnostiniai kodai	Sveikatos sutrikimas <i>Pagrindas taikyti kriterijus</i>	Asmens sveikatos būklė netinkama paskirtoms užduotims bet kuriuo metu vykdyti — tikėtina, kad laikinai (T) — tikėtina, kad nuolat (P).	Asmuo gali bet kuriuo metu vykdyti paskirtas užduotis.
A 00–B99	INFEKCIJOS		
A 00–09	Žarnyno infekcija <i>Kitų asmenų užkrėtimas, pasikartojimas</i>	T – jei nustatoma dar krante (pasireiškia simptomai arba laukiama tyrimo dėl užkrato nešiotojo statuso rezultatų) arba, jei užkrato nešiotojo statusas patvirtintas, kol bus įrodytas užkrato išnaikinimas.	Jei nėra jokių įtakos darbo saugai turinčių simptomų.

ICD 10 diagnostiniai kodai	Sveikatos sutrikimas Pagrindas taikyti kriterijus	Asmens sveikatos būklė netinkama paskirtoms užduotims bet kuriuo metu vykdyti — tikėtina, kad laikinai (T) — tikėtina, kad nuolat (P).	Asmuo gali bet kuriuo metu vykdyti paskirtas užduotis.
A 15–16	Kvėpavimo organų tuberkuliozė Kitų asmenų užkrėtimas, pasikartojimas	T – jei teigiamas atrankinės patikros testas arba yra atitinkama ligos istorija, kol bus atlikti tyrimai; jei aptikta infekcija, kol gydymu bus stabilizuota būklė ir patvirtinta, kad nėra užkrečiamumo. P – atkryčio atveju arba jei padaryta didelė liekamoji žala.	Sėkmingai užbaigus gydymo kursą.
A 50–64	Lytiškai plintančios infekcijos Ūmus būklės pablogėjimas, pasikartojimas	T – jei nustatoma dar krante, kol bus patvirtinta diagnozė, paskirtas gydymas ir sėkmingai užbaigtas gydymo kursas. P – jei yra nepagydomų būklę bloginančių vėlai pasireišusių komplikacijų.	Jei nėra jokių įtakos darbo saugai turinčių simptomų.
B 15	Hepatitis A Galima užsikrėsti per užkrėstą maistą arba vandenį.	T – kol praeina gelta arba sugrįžta fizinis pajėgumas.	Jei nėra jokių įtakos darbo saugai turinčių simptomų.
B 16–19	Hepatitis B Galima užsikrėsti per kraują ar kitus kūno skysčius; nuolatinio kepenų būklės pablogėjimo ir kepenų vėžio rizika	T – kol praeina gelta arba sugrįžta fizinis pajėgumas. P – jei yra išliekantis kepenų būklės pablogėjimas, kurio simptomai turi įtakos darbo saugai arba kuris gali sukelti komplikacijų.	Jei nėra jokių įtakos darbo saugai turinčių simptomų, sveikatos būklė laikoma tinkama ne ilgesnį kaip dvejų metų laikotarpį.
	Hepatitis C Užsikrečiama per kraują ar kitus kūno skysčius; nuolatinio kepenų būklės pablogėjimo rizika	T – kol praeina gelta arba sugrįžta fizinis pajėgumas. P – jei yra išliekantis kepenų būklės pablogėjimas, kurio simptomai turi įtakos darbo saugai arba kuris gali sukelti komplikacijų.	Jei nėra jokių įtakos darbo saugai turinčių simptomų.
B 20–24	ŽIV+ Galima užsikrėsti per kraują ar kitus kūno skysčius; ŽIV sukeltos ligos ar AIDS	T – jei informuotumas apie sutrikimą pakankamas ir griežtai laikomasi gydymo rekomendacijų. P – jei susergama nepagydoma būklę bloginančia ŽIV sukelta liga; jei pasireiškia nuolatinis būklę bloginantis šalutinis vaistų poveikis.	Jei nėra jokių įtakos darbo saugai turinčių simptomų, sveikatos būklė laikoma tinkama ne ilgesnį kaip dvejų metų laikotarpį.
A 00–B 99 Neišvardyta atskirai.	Kitos infekcijos Asmens būklės blogėjimas, kitų asmenų užkrėtimas	T – jei infekcija sunki ir yra didelė kitų asmenų užkrėtimo rizika. P – jei nuolat išlieka kartotinio būklės blogėjimo arba infekcijos atsinaujinimo tikimybė.	Jei nėra jokių įtakos darbo saugai turinčių simptomų.
C00–48	VĖŽYS		
C 00–48	Piktybinės neoplazmos , įskaitant limfomą, leukemiją ir susijusias ligas Pasikartojimas, ypač ūmios komplikacijos, pvz., kraujavimo padaryta žala	T – kol atliekami tyrimai, taikomas gydymas ir vertinamos prognozės. P – nuolatinis būklės blogėjimas, kurio simptomai turi įtakos darbo saugai arba kuris pasižymi didele pasikartojimo tikimybe.	Jei nėra jokių įtakos darbo saugai turinčių simptomų. Turi būti patvirtinta oficialiu specialisto vertinimu.

ICD 10 diagnostiniai kodai	Sveikatos sutrikimas Pagrindas taikyti kriterijus	Asmens sveikatos būklė netinkama paskirtoms užduotims bet kuriuo metu vykdyti — tikėtina, kad laikinai (T) — tikėtina, kad nuolat (P).	Asmuo gali bet kuriuo metu vykdyti paskirtas užduotis.
D 50–89 KRAUJO LIGOS			
D 50–59	Anemija / hemoglobino-patija Sumažėjęs fizinis pajėgumas; epizodinės eritrocitų anomalijos	T – kol hemoglobino kiekis normalizuojasi arba stabilizuojasi. P – sunkios pasikartojančios arba užsitęsios anemijos atveju arba jei yra sveikatos būklė bloginančių nepašalinamų simptomų, atsiradusių dėl eritrocitų irimo.	Jei nėra jokių įtakos darbo saugai turinčių simptomų.
D 73	Splenektomija (daryta chirurginė operacija) Padidėjęs imlumas tam tikroms infekcijoms	T – kol užbaigiamas klinikinis gydymas ir grįžta fizinis pajėgumas.	Jei nėra jokių įtakos darbo saugai turinčių simptomų.
D 50–89 Neišvardyta atskirai.	Kitos kraujo ir kraujodros organų ligos Įvairūs: anomalaus kraujavimo kartojimasis, taip pat galbūt sumažėjęs fizinis pajėgumas ar atsparumas infekcijoms.	T – kol atliekami tyrimai. P – jei yra lėtinių kraujo krešėjimo sutrikimų.	Kiekvienas atvejis vertinamas atskirai.
E 00–90 ENDOKRININIAI IR MEDŽIAGŲ APYKAITOS SUTRIKIMAI			
E 10	Diabetas, kai vartojamas insulinas Ūmus būklės pablogėjimas dėl hipoglikemijos; komplikacijos, atsiradusios sutrikus gliukozės kiekio kraujyje kontrolei; padidėjusi regos, neurologinių ir kardiologinių problemų tikimybė	T – jei: 1. kontrolė nepakankamai gera, 2. netinkamai laikomasi gydymo nurodymų arba 3. nepakankamai juntami hipoglikemijos požymiai. P – jei kontrolė prasta arba nesilaikoma gydymo nurodymų; jei būta hipoglikemijos atvejų arba yra dingęs hipoglikemijos požymių pajutimas; jei yra būklė bloginančių diabeto komplikacijų.	Kiekvienas atvejis vertinamas atskirai, taikant ne ilgesnio kaip 5 metų laikotarpio apribojimą. Jei nustatoma, kad kontrolė tinkama, griežtai laikomasi gydymo rekomendacijų ir gerai juntami hipoglikemijos požymiai. Galima nurodyti taikyti *** išnašoje nurodytą 04 apribojimą.
E 11–14	Diabetas, negydomas insulinu Vartojami kiti vaistai. Būtinybė pereiti prie insulino vartojimo, padidėjusi regos, neurologinių ir kardiologinių problemų tikimybė	T – jei: 1. kontrolė nepakankamai gera, 2. netinkamai laikomasi gydymo nurodymų arba 3. nepakankamai juntami hipoglikemijos požymiai.	Jei sveikatos būklė stabili ir nėra jė bloginančių komplikacijų, ji laikoma tinkama ne ilgesnį kaip 5 metų laikotarpį.
	Diabetas, negydomas insulinu Gydomas tik dieta. Būtinybė pereiti prie insulino vartojimo, padidėjusi regos, neurologinių ir kardiologinių problemų tikimybė	T – jei: 1. kontrolė nepakankamai gera, 2. netinkamai laikomasi gydymo nurodymų arba 3. nepakankamai juntami hipoglikemijos požymiai.	Jei sveikatos būklė stabili ir nėra jė bloginančių komplikacijų, ji laikoma tinkama ne ilgesnį kaip 5 metų laikotarpį.

ICD 10 diagnostiniai kodai	Sveikatos sutrikimas Pagrindas taikyti kriterijus	Asmens sveikatos būklė netinkama paskirtoms užduotims bet kuriuo metu vykdyti — tikėtina, kad laikinai (T) — tikėtina, kad nuolat (P).	Asmuo gali bet kuriuo metu vykdyti paskirtas užduotis.
E 65–68	Nutukimas / normų neatitinkanti kūno masė (per didelė arba per maža) <i>Pačiam asmeniui kylanti nelaimingo atsitikimo rizika, sumažėjęs judumas ir fizinis pajėgumas atliekant įprastas ir avarines užduotis; padidėjusi diabeto, arterijų ligų ir artrito tikimybė</i>	T – jei nepajėgiama atlikti saugai svarbių užduočių, jei prasti gebėjimų ar fizinio krūvio testo rezultatai, jei kūno masės indeksas (KMI) ≥ 40 (3 laipsnio nutukimas). P – jei nepajėgiama atlikti saugai svarbių užduočių; jei prasti gebėjimų ar fizinio krūvio testo rezultatai ir nepavyksta jų pagerinti.	Asmens gebėjimai veikti įprastomis ir avarinėmis aplinkybėmis pakankami, kad galėtų vykdyti paskirtas saugai svarbias užduotis. Galima nurodyti taikyti *** išnašoje nurodytus 07 ir (arba) 09 apribojimus.
E 00–90 Neišvardyta atskirai.	Kitos endokrininės ir medžiagų apykaitos ligos (skydliaukės, antinksčių, išskaitant Adisono ligą, hipofizės, kiaušidžių, sėklidžių) <i>Atsinaujinimo arba komplikacijų tikimybė</i>	T – kol atliekami tyrimai, jei kontrolė pakankama ir laikomasi gydymo nurodymų; iki vieno metų po pradinės diagnozės arba atkryčio, atliekant reguliarių tikrinimų. P – jei būklė toliau blogėja, reikia dažnai koreguoti vaistus arba jei yra didelė sunkių komplikacijų tikimybė.	Kiekvienas atvejis vertinamas atskirai, jei vaistų parinktis stabilus ir nereikia dažno būklės tikrinimo, jei būklė neblogėja, o komplikacijų tikimybė labai maža.
F 00–99	PSICHIKOS, KOGNITYVINIAI IR ELGESIO SUTRIKIMAI		
F10	Piktnaudžiavimas alkoholiu (priklausomybė) <i>Atkryčiai, nelaimingi atsitikimai, permaininga elgsena / saugos reikalavimų nepaisymas</i>	T – kol atliekami tyrimai, jei kontrolė pakankama ir laikomasi gydymo nurodymų; iki vieno metų po pradinės diagnozės arba atkryčio, atliekant reguliarią peržiūrą. P – jei priklausomybė išliekanti arba pasireiškia gretutinė liga, yra progresavimo arba kartojimosi darbe tikimybė.	Trejus metus iš eilės sveikatos būklė laikoma ne ilgesnį kaip vieno metų laikotarpį, taikant *** išnašoje nurodytus 04 ir 05 apribojimus. Po to sveikatos būklė laikoma tinkama trejus metus, taikant *** išnašoje nurodytus 04 ir 05 apribojimus. Po to sveikatos būklė laikoma tinkama netaikant jokių apribojimų dvejus, trejus ir penkerius metus iš eilės, jei nėra atkryčio ir nepasireiškia gretutinės ligos ir jei kiekvieno laikotarpio pabaigoje atliekamas kraujo tyrimas nerodo nieko blogo.
F 11–19	Priklausomybė nuo narkotikų vartojimo / nuolatinis piktnaudžiavimas , įskaitant tiek neteisėtų narkotikų vartojimą, tiek priklausomybę nuo receptinių vaistų <i>Atkryčiai, nelaimingi atsitikimai, permaininga elgsena / saugos reikalavimų nepaisymas</i>	T – kol atliekami tyrimai, jei kontrolė pakankama ir laikomasi gydymo nurodymų; iki vieno metų po pradinės diagnozės arba atkryčio, atliekant reguliarią peržiūrą. P – jei priklausomybė išliekanti arba pasireiškia gretutinė liga, yra progresavimo arba kartojimosi darbe tikimybė.	Trejus metus iš eilės sveikatos būklė laikoma ne ilgesnį kaip vieno metų laikotarpį, taikant *** išnašoje nurodytus 04 ir 05 apribojimus. Po to sveikatos būklė laikoma tinkama trejus metus, taikant *** išnašoje nurodytus 04 ir 05 apribojimus. Po to sveikatos būklė laikoma tinkama netaikant jokių apribojimų dvejus, trejus ir penkerius metus iš eilės, jei nėra atkryčio ir nepasireiškia gretutinės ligos ir jei kiekvieno laikotarpio pabaigoje atliekamas kraujo tyrimas nerodo nieko blogo.

ICD 10 diagnostiniai kodai	Sveikatos sutrikimas Pagrindas taikyti kriterijus	Asmens sveikatos būklė netinkama paskirtoms užduotims bet kuriuo metu vykdyti — tikėtina, kad laikinai (T) — tikėtina, kad nuolat (P).	Asmuo gali bet kuriuo metu vykdyti paskirtas užduotis.
F 20–31	Psichozė (ūmi) – organinė, šizofreninė ar kitokios ICD nurodytos kategorijos; bipoliniai (maniakiniai depresiniai) sutrikimai. Pasikartojantys epizodai, per kuriuos pakinta suvokimas / pažinimas, gali įvykti nelaimingų atsitikimų, elgesys tampa permainingas ir nesaugus.	Po vienkartinio provokuojamųjų veiksmų sukulto epizodo: T – kol atliekami tyrimai, jei kontrolė pakankama ir laikomasi gydymo nurodymų; iki trijų mėnesių po pradinės diagnozės. Po vienkartinio epizodo be jokių provokuojamųjų veiksmų arba daugiau nei vieno epizodo, sukulto provokuojamųjų veiksmų arba be jų: T – kol atliekami tyrimai, jei kontrolė pakankama ir laikomasi gydymo nurodymų; iki dvejų metų po paskutinio epizodo. P – jei būta daugiau nei vieno epizodo arba jei išlieka pasikartojimo tikimybė; jei neatitinkama sveikatos būklės tinkamumo kriterijų su apribojimais arba be jų.	Jei denio igulos narys nepraradęs sveikos nuovokos, laikosi gydymo nurodymų ir nepatiria šalutinio vaistų poveikio, jo sveikatos būklė laikoma tinkama, tačiau turi būti taikomas *** išnašoje nurodytas 04 apribojimas. Galima nurodyti taikyti *** išnašoje nurodytą 05 apribojimą. Sveikatos būklė laikoma tinkama ir netaikomi jokie apribojimai vienerius metus po epizodo su sąlyga, kad visuomet įmanoma išvengti provokuojamųjų veiksmų ir tai bus daroma. Laikotarpiai: pirmuosius dvejus metus – šeši mėnesiai, kitus penkerius metus – vieni metai.
F 32–38	Nuotaikos / afektiniai sutrikimai Didelis nerimas, depresija arba bet koks kitas psichikos sutrikimas, kuris gali trukdyti tinkamai atlikti užduotis <i>Sutrikimo pasikartojimas, sumažėjęs darbingumas, ypač avarinėmis aplinkybėmis</i>	T – jei sutrikimas ūmus, atliekami tyrimai arba jei atsiranda būklę bloginančių simptomų ar šalutinis vaistų poveikis. P – jei išlieka arba kartojasi būklę bloginantys simptomai.	Asmeniui visiškai pasveikus ir išsamiai išnagrinėjus jo atvejį, priklausomai nuo nuotaikos sutrikimo ypatybių ir sunkumo gali būti pateikta išvada, kad sveikatos būklė yra tinkama. Laikotarpiai: pirma dveji metai, šeši mėnesiai, galima nurodyti taikyti *** išnašoje nurodytus 04 ir (arba) 07 apribojimus; paskui penkeri metai, vieni metai.
	Nuotaikos / afektiniai sutrikimai Nedideli ar reakciniai nerimo / depresijos simptomai. <i>Sutrikimo pasikartojimas, sumažėjęs užduočių atlikimo veiksmingumas, ypač avarinėmis aplinkybėmis</i>	T – kol išnyksta simptomai ir nustojama vartoti vaistus. P – jei išlieka arba kartojasi būklę bloginantys simptomai.	Jei nebėra būklę bloginančių simptomų arba vaistų šalutinio poveikio. Galima nurodyti taikyti *** išnašoje nurodytus 04 ir (arba) 07 apribojimus.
F 00–99 Neišvardyta atskirai.	Kiti sutrikimai pvz., asmenybės, dėmesio (ADHD), raidos (pvz., autizmas) sutrikimai. Blogiau atliekamos užduotys, sumažėjęs patikimumas ir poveikis santykiams su kitais	P – jei manoma, kad sutrikimas gali turėti saugai svarbių padarinių.	Jei nenumatyta jokio darbe pasireiškiančio neigiamo poveikio. Jei per ankstesnius tarnybos laikotarpius yra buvę incidentų, galima nurodyti taikyti *** išnašoje nurodytus 04 ir (arba) 07 apribojimus.

ICD 10 diagnostiniai kodai	Sveikatos sutrikimas Pagrindas taikyti kriterijus	Asmens sveikatos būklė netinkama paskirtoms užduotims bet kuriuo metu vykdyti — tikėtina, kad laikinai (T) — tikėtina, kad nuolat (P).	Asmuo gali bet kuriuo metu vykdyti paskirtas užduotis.
G 00–99 NERVŲ SISTEMOS LIGOS			
G 40–41	Vienkartinis priepuolis <i>Priepuolių daroma žala laivui, kitiems asmenims ir sau pačiam</i>	Vienkartinis priepuolis T – kol atliekami tyrimai ir vienus metus po priepuolio.	Praėjus vieniems metams po priepuolio tinkamai pritaikius vaistus, sveikatos būklė laikoma tinkama, tačiau turi būti taikomas *** išnašoje nurodytas 04 apribojimas. Sveikatos būklė laikoma tinkama ir netaikomi jokie apribojimai praėjus vieniems metams po priepuolio ir vieniems metams po gydymo pabaigos.
	Epilepsija be provokuojamųjų veiksnių (<i>daugybiniai priepuoliai</i>) <i>Priepuolių daroma žala laivui, kitiems asmenims ir sau pačiam</i>	T – kol atliekami tyrimai ir dvejus metus po paskutinio priepuolio. P – pasikartojantys priepuoliai, kurių vaistai nepadaeda kontroliuoti.	Jei nebevertinama vaistų arba vaistai tinkamai pritaikyti ir laikomasi gydymo nurodymų, sveikatos būklė laikoma tinkama, tačiau turi būti taikomas *** išnašoje nurodytas 04 apribojimas. Sveikatos būklė laikoma tinkama be jokių apribojimų, jei priepuoliai nesikartoja ir vaistų nevartojama mažiausiai dešimt metų.
	Epilepsija, išprovokuota alkoholio, vaistų, galvos traumos <i>(daugybiniai priepuoliai)</i> <i>Priepuolių daroma žala laivui, kitiems asmenims ir sau pačiam</i>	T – kol atliekami tyrimai ir dvejus metus po paskutinio priepuolio. P – pasikartojantys priepuoliai, kurių vaistai nepadaeda kontroliuoti.	Jei nebevertinama vaistų arba vaistai tinkamai pritaikyti ir laikomasi gydymo nurodymų, sveikatos būklė laikoma tinkama, tačiau turi būti taikomas *** išnašoje nurodytas 04 apribojimas. Sveikatos būklė laikoma tinkama be jokių apribojimų, jei priepuoliai nesikartoja ir vaistų nevartojama mažiausiai penkerius metus.
G 43	Migrena (dažni nedarbingumą sukeliantys priepuoliai) <i>Tokių priepuolių pasikartojimo tikimybė</i>	P – jei dažni nedarbingumą sukeliantys priepuoliai.	Nenumatyta jokio darbe pasireiškiančio nedarbingumą sukeliančio neigiamo poveikio. Jei per ankstesnius tarnybos laikotarpius incidentų nėra buvę.
G 47	Miego apnėja Nuovargis ir miego epizodai darbo metu	T – kol bus pradėtas ir sėkmingai tris mėnesius taikomas gydymas. P – jei gydymas nesėkmingas arba nesi- laikoma jo nurodymų.	Jei įrodoma, kad gydymas veiksmingas tris mėnesius. Kas šešis mėnesius atliekami atitikties vertinimai. Galima nurodyti taikyti *** išnašoje nurodytą 05 apribojimą.
	Narkolepsija Nuovargis ir miego epizodai darbo metu	T – jei gydymu būklė kontroliuojama mažiausiai dvejus metus. P – jei gydymas nesėkmingas arba nesi- laikoma jo nurodymų.	Jei specialistas patvirtina, kad gydymu išlaikoma visiška būklės kontrolė mažiausiai dvejus metus, sveikatos būklė laikoma tinkama, tačiau turi būti taikomas *** išnašoje nurodytas 04 apribojimas.
G 00–99 Neišvardyta atskirai.	Kitos organinių pakitimų sukeltos nervų ligos pvz., išsėtinė sklerozė, Parkinsono liga. <i>Pasikartojimas / progresavimas; raumėnų jėgos, pusiausvyros, koordinacijos ir judumo sumažėjimas</i>	T – kol atliekami tyrimai, jei būklė pakankamai kontroliuojama ir laikomasi gydymo nurodymų. P – jei sumažėję pajėgumai turi įtakos darbo saugai arba kliudo atitikti fizinio pajėgumo reikalavimus.	Kiekvienas atvejis vertinamas atskirai remiantis darbe ir avarinėse situacijose keliamais reikalavimais, konsultuojantis su neurologo psichiatru.

ICD 10 diagnostiniai kodai	Sveikatos sutrikimas Pagrindas taikyti kriterijus	Asmens sveikatos būklė netinkama paskirtoms užduotims bet kuriuo metu vykdyti — tikėtina, kad laikinai (T) — tikėtina, kad nuolat (P).	Asmuo gali bet kuriuo metu vykdyti paskirtas užduotis.
R 55	Sinkopė ir kiti sąmonės sutrikimai Pasikartojantys epizodai, per kuriuos kyla traumų ar kontrolės praradimo grėsmė	T – kol atliekami tyrimai siekiant nustatyti priežastį ir įrodyti, kad priežastinis sutrikimas gali būti kontroliuojamas. Epizodas – tai: a) paprastas apalpinimas / idiopatinė sinkopė; b) neįprastas apalpinimas / idiopatinė sinkopė. Nepaaiškinamas sutrikimas – nesikartojantis ir neturintis jokių nustatytų kardiologinių, metabolinių ar neurologinių priežasčių; T – keturias savaites. c) sutrikimas – pasikartojantis arba turintis kardiologinę, metabolinę arba neurologinę priežastį. T – jei yra galima nenustatyta ar neįmanoma pašalinti priežastis, šešis mėnesius nuo epizodo, jei nėra pasikartojimų. T – jei yra galima priežastis arba jei priežastis nustatyta ir gydoma, vieną mėnesį po sėkmingo gydymo. d) Sąmonės sutrikimas su priepuolio požymiais: žr. G 40–41. P – visais nurodytais atvejais, jei nepaisant išsamių tyrimų ir tinkamo gydymo epizodai nuolat kartojasi.	Kiekvienas atvejis vertinamas atskirai. Galima nurodyti taikyti *** išnašoje nurodytą 04 apribojimą. Kiekvienas atvejis vertinamas atskirai. Galima nurodyti taikyti *** išnašoje nurodytą 04 apribojimą.
T 90	Intrakranijinė chirurginė operacija / trauma , įskaitant kraujagyslių anomalijų ar sunkios galvos traumos, kurios metu pažeistos smegenys, gydymą Priepuolių daroma žala laivui, kitiems asmenims ir sau pačiam; kognityvinių, sensorinių ar motorinių funkcijų sutrikimai; priežastinio sutrikimo pasikartojimas arba sukeltos komplikacijos	T – vienus metus ar ilgiau, kol, remiantis specialisto nuomone, priepuolio tikimybė taps maža*. P – jei dėl priežastinio sutrikimo, traumos ar pasikartojančių priepuolių būklė nuolat blogėja.	Jei priepuolio tikimybė maža * ir dėl priežastinio sutrikimo ar traumos būklė neblogėja, mažiausiai po vieno metų sveikatos būklė laikoma tinkama, tačiau turi būti taikomas *** išnašoje nurodytas 04 apribojimas. Sveikatos būklė laikoma tinkama, jei dėl priežastinio sutrikimo ar traumos būklė neblogėja ir nereikia vartoti vaistų nuo epilepsijos, taip pat jei priepuolio tikimybė labai maža*.

ICD 10 diagnostiniai kodai	Sveikatos sutrikimas Pagrindas taikyti kriterijus	Asmens sveikatos būklė netinkama paskirtoms užduotims bet kuriuo metu vykdyti — tikėtina, kad laikinai (T) — tikėtina, kad nuolat (P).	Asmuo gali bet kuriuo metu vykdyti paskirtas užduotis.
H00–99	AKIŲ IR AUSŲ LIGOS		
H00–59	Regos sutrikimai – progresuojantys ar pasikartojantys (pvz., glaukoma, makulopatija, diabetinė retinopatija, pigmentinis retinitas, keratokonusas, dvejinimasis (diplopija), blefarospazmas, uveitas, ragenos opa, tinklainės atšokimas) <i>Regos kriterijų neatitikimas ateityje, pasikartojimo rizika</i>	T – jei neatitiktis taikomiems regos kriterijams (žr. 1 priedėlį) yra laikina ir tolesnio būklės blogėjimo ar būklę bloginančio pasikartojimo po gydymo ar pasveikimo tikimybė yra maža. P – jei netenkinami taikomi regos kriterijai (žr. 1 priedėlį) arba jei yra padidėjusi tolesnio būklės blogėjimo ar būklę bloginančio pasikartojimo po gydymo tikimybė.	Jei pasikartojimo tikimybė labai maža; jei pablogėjimo iki tokio lygio, kad sertifikato galiojimo laikotarpiu regos kriterijai nebus tenkinami, tikimybė labai maža.
H65–67	Otitas – išorinis arba vidurinis Pasikartojimas; jei asmuo dirba su maistu, yra rizika, kad jis taps infekcijos šaltiniu; problemos naudojant klausos apsaugos priemonės	T – jei yra įtakos darbo saugai turinčių simptomų. P – jei asmuo dirba su maistu ir iš ausies nuolat teka išskyros.	Jei gydymas veiksmingas ir nėra pasikartojimo tikimybės.
H68–95	Klausos sutrikimai progresuojantys (pvz., otosklerozė)	T – jei neatitiktis taikomiems klausos kriterijams (žr. 2 priedėlį) yra laikina ir tolesnio būklės blogėjimo ar būklę bloginančio pasikartojimo po gydymo ar pasveikimo tikimybė yra maža. P – jei netenkinami taikomi klausos kriterijai (žr. 2 priedėlį) arba jei yra padidėjusi tolesnio būklės blogėjimo ar būklę bloginančio pasikartojimo po gydymo tikimybė.	Kai pasikartojimo dažnis labai mažas*; jei pablogėjimo iki tokio lygio, kad sertifikato galiojimo laikotarpiu klausos kriterijai nebus tenkinami, tikimybė labai maža.
H81	Menjero liga ir kitų formų lėtinis ar pasikartojantis nedarbingumą sukeliantis galvos svaigimas <i>Negebėjimas išlaikyti pusiausvyros, dėl kurio sumažėja judumas ir atsiranda pykinimas</i>	T – ūminiu etapu. P – jei dažni nedarbingumą sukeliantys priepuoliai.	Jei darbe pasireiškiančio būklę bloginančio poveikio tikimybė maža*.

ICD 10 diagnostiniai kodai	Sveikatos sutrikimas Pagrindas taikyti kriterijus	Asmens sveikatos būklė netinkama paskirtoms užduotims bet kuriuo metu vykdyti — tikėtina, kad laikinai (T) — tikėtina, kad nuolat (P).	Asmuo gali bet kuriuo metu vykdyti paskirtas užduotis.
I00–99	ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ SISTEMA		
I 05–08 I 34–39	Ilgimos širdies ydos ir širdies vožtuvo ydos (įskaitant tokiais ydai pašalinti atliktą chirurginę operaciją); anksčiau netirti širdies užesiai <i>Progresavimo tikimybė, sumažėjęs pajėgumas pakelti fizinį krūvį</i>	T – kol bus atlikti tyrimai ir prireikus sėkmingai praeitas gydymas. P – jei sumažėjęs fizinis pajėgumas arba atsiranda nedarbingumo epizodų, jei vartojami antikoagulantai arba nuolat išlieka didelė būklė pabloginsiančio epizodo tikimybė.	Kiekvienas atvejis vertinamas atskirai, remiantis kardiologo nuomone.
I 10–15	Hipertenzija Padidėjusi išeminės širdies ligos, akių bei inkstų pažeidimų ir insulto rizika; ūmaus hipertenzijos epizodo rizika	T – įprastais atvejais, jei sistolinis kraujospūdis > 160 mm Hg arba diastolinis – > 100 mm Hg, kol bus atlikti tyrimai ir prireikus sėkmingai praeitas gydymas. P – jei sistolinis kraujospūdis > 160 mm Hg arba diastolinis – > 100 mm Hg laikosi nuolat, praėjus gydymą arba jo nepraėjus.	Jei praeitas gydymas ir nėra sutrikimo ar vaistų sukulto būklė bloginančio poveikio.
I 20–25	Širdies veiklos sutrikimas , t. y. miokardo infarktas, ankstesnį miokardo infarktą rodantys elektrokardiogramos duomenys arba naujai pripažinta kairiosios Hiso pluošto kojos blokada, krūtinės angina, širdies sustojimas, vainikinių kraujagyslių šuntavimas, vainikinė angioplastika <i>Staugus nedarbingumas, sumažėjęs fizinis pajėgumas; sunkumai susidoroti su darbe pasikartojusiu širdies veiklos sutrikimu</i>	T – tris mėnesius po pradinių tyrimų atlikimo ir gydymo, ilgiau, jei simptomai neišnyksta ir jei dėl pataloginių pakitimų yra padidėjusi pasikartojimo tikimybė. P – jei netenkinami sertifikato išdavimo kriterijai ir epizodo pasikartojimo tikimybė greičiausiai nemažės.	Jei pasikartojimo dažnis labai mažas* ir visiškai atitinka rizikos mažinimo rekomendacijas ir jei nepasireiškia susijusi gretutinė liga, pirma išduodamas šešių mėnesių sertifikatas, o vėliau – metinis. Kai pasikartojimo dažnis mažas*; sveikatos būklė laikoma tinkama, tačiau turi būti taikomas *** išnašoje nurodytas 04 apribojimas. Sveikatos būklė laikoma tinkama ne ilgesnį kaip vienų metų laikotarpį.
I 44–49	Širdies aritmija ir laidumo defektai (įskaitant atvejus, kai asmeniui implantuotas širdies raumens stimulatorius arba kardioverteris defibriliatorius (ICD)) <i>Būklės blogėjimo dėl pasikartojimo tikimybė, staigus darbingumo praradimas, sumažėjęs fizinis pajėgumas; stimulatoriaus ir ICD veiklą gali trikdyti stiprūs elektros laukai.</i>	T – kol bus atlikti tyrimai, taikomas gydymas ir patvirtintas gydymo tinkamumas. P – jei atsiranda nedarbingumą sukeliančių simptomų arba yra pernelyg didelė būklės pablogėjimo dėl pasikartojimo tikimybė, įskaitant ICD implanto atveju.	Kai pasikartojimo dažnis mažas*, sveikatos būklė laikoma tinkama, tačiau turi būti taikomas *** išnašoje nurodytas 04 apribojimas. Sveikatos būklė laikoma tinkama ne ilgesnį kaip vienų metų laikotarpį.

ICD 10 diagnostiniai kodai	Sveikatos sutrikimas Pagrindas taikyti kriterijus	Asmens sveikatos būklė netinkama paskirtoms užduotims bet kuriuo metu vykdyti — tikėtina, kad laikinai (T) — tikėtina, kad nuolat (P).	Asmuo gali bet kuriuo metu vykdyti paskirtas užduotis.
I 61–69 G 46	Išeminė cerebrovaskulinė liga (insultas arba praeinantis smegenų išemijos priepuolis) <i>Padidėjusi pasikartojimo tikimybė, staigus darbingumo praradimas, judumo sumažėjimas; kitos kraujotakos ligos, dėl kurios staiga prarandamas darbingumas, atsiradimo rizika</i>	T – kol atliekami tyrimai, jei kontrolė pakankama ir laikomasi gydymo nurodymų; iki trijų mėnesių po pradinės diagnozės. P – jei liekamieji simptomai trukdo atlikti užduotis arba yra pernelyg didelė pasikartojimo tikimybė.	Sveikatos būklės tinkamumas užduotims atlikti vertinamas kiekvienu atveju atskirai; nurodoma taikyti *** išnašoje nurodytą 04 apribojimą. Vertinime nurodoma širdies veiklos sutrikimų ateityje rizika. Asmens gebėjimai veikti įprastomis ir avarinėmis aplinkybėmis pakankami, kad galėtų vykdyti paskirtas saugai svarbias užduotis; sveikatos būklė laikoma tinkama ne ilgesnį kaip vienerių metų laikotarpį.
I 73	Arterinė liga – protarpinis šlubumas Kitos kraujotakos ligos, dėl kurios staiga prarandamas darbingumas, tikimybė; fizinio pajėgumo sumažėjimas	T – kol bus įvertinta būklė. P – jei asmuo nepajėgus atlikti užduotis.	Jei simptomai nežymūs ir netrukdo atlikti pagrindinių užduočių arba jei jie pašalinami chirurgine operacija ar kitu gydymu, sveikatos būklė laikoma tinkama, tačiau turi būti taikomas *** išnašoje nurodytas 04 apribojimas. Vertinama širdies veiklos sutrikimų ateityje rizika. Sveikatos būklė laikoma tinkama ne ilgesnį kaip vienerių metų laikotarpį.
I 83	Venų varikozė Kraujavimo dėl sužeidimo rizika, odos pakitimai ir išopėjimas	T – jei yra būklę bloginančių simptomų, kol taikomas gydymas; po chirurginės operacijos – iki vieno mėnesio.	Jei nėra būklę bloginančių simptomų ar komplikacijų.
I 80.2–3	Giliųjų venų trombozė / plaučių embolija Pasikartojimo ir sunkios plaučių embolijos rizika; gydymo antikoaguliantais sukeltos kraujavimo tikimybės	T – kol bus atlikti tyrimai bei taikomas gydymas ir paprastai kol taikomas trumpalaikis gydymas antikoaguliantais. P – svarstoma, jei sutrikimas kartojasi arba taikomas nuolatinis gydymas antikoaguliantais.	Būklę stabilizavus antikoaguliantais ir nuolat stebint koaguliacijos lygį sveikatos būklė gali būti laikoma tinkama darbui, jei užtikrinama maža sužeidimų rizika.
I 00–99 Neišvardyta atskirai.	Kitos širdies ligos , pvz., kardiomiopatija, perikarditas, širdies nepakankamumas <i>Pasikartojimo tikimybė, staigus darbingumo praradimas, judumo sumažėjimas</i>	T – kol bus atlikti tyrimai, taikomas gydymas ir patvirtintas gydymo tinkamumas. P – jei yra būklę bloginančių simptomų arba būklės pablogėjimo dėl pasikartojimo tikimybė.	Kiekvienas atvejis vertinamas atskirai, remiantis specialistų ataskaitomis.
J 00–99	KVĖPAVIMO SISTEMA		
J 02–04 J 30–39	Nosies, gerklės ir sinusų funkcijų sutrikimai Asmens sveikatos būklė bloginantys sutrikimai; <i>tam tikromis sąlygomis infekcija gali patekti į maistą / gali užsikrėsti kiti įgulos nariai</i>	T – kol nėra jokių įtakos darbo saugai turinčių simptomų. P – jei sutrikimas kartojasi ir blogina sveikatos būklę.	Užbaigus gydymą, jei nėra sutrikimų pasikartoti palankių veiksmų.

ICD 10 diagnostiniai kodai	Sveikatos sutrikimas Pagrindas taikyti kriterijus	Asmens sveikatos būklė netinkama paskirtoms užduotims bet kuriuo metu vykdyti — tikėtina, kad laikinai (T) — tikėtina, kad nuolat (P).	Asmuo gali bet kuriuo metu vykdyti paskirtas užduotis.
J 40–44	Lėtinis bronchitas ir (arba) emfizema <i>Sumažėjęs fizinis pajėgumas ir būklė bloginantis simptomai</i>	T – jei ūmus epizodas. P – jei kartojasi sunkūs epizodai, jei netenkinami bendrieji sveikatos būklės tinkamumo standartai arba jei kamuoja būklę bloginantis dusulys.	Turi būti apsvaistytas, ar sveikatos būklė tinkama avarinėmis aplinkybėmis. Asmens gebėjimai veikti įprastomis ir avarinėmis aplinkybėmis pakankami, kad galėtų vykdyti paskirtas saugai svarbias užduotis. Sveikatos būklė laikoma tinkama ne ilgesnį kaip vienų metų laikotarpį.
J 45–46	Astma (visi nauji igulos nariai išsamiai tikrinami konsultuojantis su specialistu) <i>Neprognozuojami sunkaus dusulio epizodai</i>	T – kol baigiasi priepuolis, ištiriamos priežastys (įskaitant galimus profesinius veiksnius) ir pritaikomas veiksmingas gydymo režimas; jei asmuo jaunesnis nei 20 metų, yra gulėjęs ligoninėje arba pastaruosius trejus metus vartojo per burną vartojamus steroidus. P – jei reali staigus gyvybei pavojingo astmos priepuolio darbe tikimybė arba jei praeityje yra buvę nekontroliuojamų astmos priepuolių, t. y. daug kartų guldyta į ligoninę.	Sveikatos būklė laikoma tinkama, jei asmuo turi suaugusiųjų astmą**, kuri tinkamai kontroliuojama inhaliatoriais, jei pastaruosius dvejus metus nepasitaikė epizodų, dėl kurių reikėjo vykti į ligoninę arba vartoti per burną vartojamus steroidus, ir nėra buvę fizinio krūvio sukeltos astmos, kuriai reikia nuolatinio gydymo.
J 93	Pneumotoraksas (savaiminis ar trauminis) <i>Ūmus pasikartojimo sukeltas būklės pablogėjimas</i>	T – paprastai 12 mėnesių po pirmojo epizodo. P – epizodams kartojantis, išskyrus atvejus, kai atlikta pleurektomija arba pleurodezė.	Paprastai praėjus 12 mėnesių arba mažiau po epizodo laikantis specialisto rekomendacijos.
K 00–99	VIRŠKINIMO SISTEMA		
K 01–06	Burnos ertmės sveikata <i>Ūmus dantų skausmas; pasikartojančios burnos ir dantenų infekcijos</i>	T – kol nėra jokių įtakos darbo saugai turinčių simptomų.	Jeigu dantų ir dantenų (jei savų dantų nėra, tik dantenų, su sąlyga, kad yra tinkamai pritaikytas ir gerai prižiūrimas dantų protezas) būklė atrodo gera. Jei protezas neprobleminis arba jei praėjusiais metais atlikta dantų patikra ir reikiamos procedūros ir nuo to laiko problemų nebūta.
K 25–28	Peptinė opa <i>Pasikartojimas su skausmu, kraujavimu arba prakiurimu</i>	T – kol opa užgyja arba užgydoma chirurgine intervencija ar helikobakterijomis ir tris mėnesius maitinamasi įprastai. P – jei nepaisant operacijos ir vaistų opa neišnyksta.	Kai opa išgydyta ir tris mėnesius maitinamasi įprastai.
K 40–41	Išvaržos – kirkšnies ir šlaunies <i>Stranguliacijos rizika</i>	T – kol atliekami tyrimai, kad būtų galima patvirtinti, jog nėra stranguliacijos rizikos, ir kol taikomas gydymas, jei jo reikia.	Kai sėkmingai praeinamas gydymas arba kai chirurgas praneša, kad stranguliacijos rizikos nėra.

ICD 10 diagnostiniai kodai	Sveikatos sutrikimas Pagrindas taikyti kriterijus	Asmens sveikatos būklė netinkama paskirtoms užduotims bet kuriuo metu vykdyti — tikėtina, kad laikinai (T) — tikėtina, kad nuolat (P).	Asmuo gali bet kuriuo metu vykdyti paskirtas užduotis.
K 42–43	Išvaržos – bambos, pilvo sienos <i>Pilvo sienos nestabilumas lenkiantis ir keliant</i>	Kiekvienas atvejis vertinamas atskirai priklausomai nuo simptomų ar būklės sunkumo. Apsvarstyti reguliariai visam kūnui tenkančio sunkaus fizinio krūvio padarinius.	Kiekvienas atvejis vertinamas atskirai priklausomai nuo simptomų ar būklės sunkumo. Apsvarstyti reguliariai visam kūnui tenkančio sunkaus fizinio krūvio padarinius.
K 44	Išvaržos – diafragmos <i>Skrandžio turinio ir rūgščių refliuksas, sukeliantis rėmenį ir pan.</i>	Kiekvienas atvejis vertinamas atskirai pagal gulint juntamų simptomų sunkumą ir pagal tų simptomų sukeliamą miego sutrikimą.	Kiekvienas atvejis vertinamas atskirai pagal gulint juntamų simptomų sunkumą ir pagal tų simptomų sukeliamą miego sutrikimą.
K 50, 51, 57, 58, 90	Neinfekcinis enteritas, kolitas, Krono liga, divertikulitas ir kt. <i>Būklės pablogėjimas ir skausmas</i>	T – kol atliekami tyrimai ir atliekamas gydymas. P – jei sutrikimas sunkus arba pasikartojantis.	Kiekvieną atvejį atskirai vertina specialistas. Jei pasikartojimo tikimybė maža.
K 60 I 84	Išangės sutrikimai – hemorojus, įplėšos, fistulės <i>Skausmą keliančio ir veiklos galimybes ribojančio epizodo tikimybė</i>	T – jei yra įtakos darbo saugai turinčių simptomų. P – svarstoma, jei sutrikimas neišgydomas arba pasikartojantis.	Kiekvienas atvejis vertinamas atskirai.
K 70, 72	Kepenų cirozė <i>Kepenų nepakankamumas Išsiplėtusių stemplės veninių mazgų kraujavimas</i>	T – kol bus atlikti išsamūs tyrimai. P – jei sutrikimas sunkus arba kyla komplikacijų dėl ascito ar išsiplėtusių stemplės veninių mazgų.	Kiekvienas atvejis svarstomas atskirai, remiantis specialisto vertinimu. Sveikatos būklė laikoma tinkama ne ilgesnį kaip vieno metų laikotarpį.
K 80–83	Tulžies latakų liga <i>Tulžies pūslės akmenligės sukelta tulžies kolika, gelta, kepenų nepakankamumas</i>	T – jei diagnozuota tulžies kolika, kol ji bus visiškai išgydyta. P – jei diagnozuota pažengusi kepenų liga, yra atsinaujinančių arba nenykstančių būklę bloginančių simptomų.	Kiekvieną atvejį atskirai vertina specialistas. Ūmi tulžies kolika mažai tikėtina.
K 85–86	Pankreatitas <i>Pasikartojimo tikimybė</i>	T – kol pasveikstama. P – jei liga kartojasi arba susijusi su alkoholiu, išskyrus atvejus, kai užtikrinama abstinencija.	Kiekvienas atvejis vertinamas atskirai, remiantis specialistų ataskaitomis.
Y 83	Stoma (ileostomija, kolostomija) <i>Būklės pablogėjimas, jei prarandama kontrolė – pritrūksta maišelių ir pan.; galimos problemos ilgalaikėmis avarinėmis aplinkybėmis</i>	T – kol atliekami tyrimai, jei kontrolė pakankama ir laikomasi gydymo nurodymų; P – prastos kontrolės atveju.	Kiekvienas atvejis vertinamas atskirai.
N 00–99	LYTIES ORGANŲ IR ŠLAPIMO SISTEMOS SUTRIKIMAI		
N 00, N 17	Ūmus nefritas <i>Inkstų nepakankamumas, hipertenzija</i>	P – kol pasveikstama.	Jei yra liekamųjų reiškinių, vertinamas kiekvienas atvejis atskirai.
N 03–05, N 18–19	Poūmis arba lėtinis nefritas arba nefrozė <i>Inkstų nepakankamumas, hipertenzija</i>	T – kol atliekami tyrimai.	Kiekvienas atvejis atskirai vertinamas specialisto remiantis inkstų funkcijos duomenimis ir komplikacijų tikimybe.

ICD 10 diagnostiniai kodai	Sveikatos sutrikimas Pagrindas taikyti kriterijus	Asmens sveikatos būklė netinkama paskirtoms užduotims bet kuriuo metu vykdyti — tikėtina, kad laikinai (T) — tikėtina, kad nuolat (P).	Asmuo gali bet kuriuo metu vykdyti paskirtas užduotis.
N 20–23	Inkstų arba šlapimtakių akmenys <i>Inkstų dieglių sukeltas skausmas</i>	T – kol bus atlikti tyrimai ir patvirtinta, kad nėra jokių įtakos darbo saugai turinčių simptomų tikimybės. P – sunkiais pasikartojančio akmenų formavimosi atvejais.	Kiekvienas atvejis vertinamas atskirai.
N 33, N40	Prostatos padidėjimas / šlapimtakio nepraeinamumas <i>Ūmus šlapimo susilaikymas</i>	T – kol atliekami tyrimai ir taikomas gydymas. P – jei atvejis neišgydomas.	Kiekvienas atvejis vertinamas atskirai.
N 70–98	Ginekologiniai sutrikimai – gausus kraujavimas iš makšties, didelis menstruacinis skausmas, endometriozė, lyties organų nusileidimas (prolapsas) ir kt. <i>Būklės pablogėjimas dėl skausmo arba kraujavimo</i>	T – jei būklė blogėja arba reikalingi tyrimai priežastiai nustatyti ir pašalinti.	Kiekvienu atveju atskirai vertinama, ar sutrikimui pašalinti reiso metu gali prireikti gydymo ir ar jis gali turėti poveikį darbingumui.
R 31, 80, 81, 82	Proteinurija, hematurija, gliukozurija ar kiti šlapimo pakitimai <i>Inkstų ar kitokių ligų rodiklis</i>	T – jei pradinės išvados reikšmingos klinikiniu požiūriu. P – jei yra rimta nepašalinama priežastis, pvz., inkstų funkcijos sutrikimas.	Jei sunkaus priežastinio sutrikimo tikimybė labai maža.
Z 90.5	Inksto pašalinimas arba vienas neveikiantis inkstas <i>Vienam inkstui nepakankamai veikiant, ekstremalio- mis sąlygomis sumažėja skysčių reguliavimas.</i>	P – jei asmuo yra naujas denio įgulos narys, atsiradus bet kokiam likusio inksto veiklos sutrikimui; jei įgulos narys yra jau dirbantis seniau, atsiradus dideliu likusio inksto veiklos sutrikimui.	Likęs inkstas turi tinkamai veikti ir remiantis jo tyrimais bei specialisto ataskaita asmeniui neturi grėsti jokia su inkstu susijusi progresuojanti liga.
O 00–99	NĖŠTUMAS		
O 00–99	Nėštumas <i>Komplicacijos, sumažėjęs judumas vėlyvuojau laikotarpiu; galima žala motinai ir kūdikiui, jei darbo vietoje įvyktų priešlaikinis gimdymas.</i>	T – sprendimas turi atitikti nacionalinės teisės aktus; jei nėštumas kompliktuotas ir reikalinga aukšto lygio priežiūra.	Jei nėštumas nekomplikuotas ir niekaip neblogina būklės. Sprendimai turi atitikti nacionalinę praktiką ir teisės aktus.
L00–99	ODOS LIGOS		
L 00–08	Odos infekcijos <i>Pasikartojimas, kitų asmenų užkrėtimas</i>	T – jei yra įtakos darbo saugai turinčių simptomų. P – svarstoma, jei įgulos nariui odos problemos kartojasi.	Atsižvelgiant į infekcijos pobūdį ir sunkumą.
L10–99	Kitos odos ligos , pvz., egzema, dermatitas, psoriazė <i>Ligos pasikartojimas, kai kuriais atvejais dėl profesinių veiksnių</i>	T – jei yra įtakos darbo saugai turinčių simptomų.	Sprendimas priimamas kiekvienu atveju atskirai; gali būti taikomi atitinkami apribojimai, jei odos būklė blogėja nuo karščio ar darbe naudojamų medžiagų.

ICD 10 diagnostiniai kodai	Sveikatos sutrikimas Pagrindas taikyti kriterijus	Asmens sveikatos būklė netinkama paskirtoms užduotims bet kuriuo metu vykdyti — tikėtina, kad laikinai (T) — tikėtina, kad nuolat (P).	Asmuo gali bet kuriuo metu vykdyti paskirtas užduotis.
M00–99 RAUMENŲ IR SKELETO FUNKCIJŲ SUTRIKIMAI			
M 10–23	Osteoartritas , kitos sąnarių ligos ir sąnarių keitimas Skausmas ir sumažėjęs judumas, trukdantis atlikti įprastas ar avarines užduotis; infekcijos ar išnirimo rizika ir ribota dirbtinių sąnarių galiojimo trukmė	T – kad po kelio ar klubo sąnario keitimo operacijos būtų galima grįžti į darbą, jo funkcija turi būti visiškai atkurta ir tai patvirtinta oficialiu specialisto vertinimu. P – įsisenėjusiais ir sunkiais atvejais.	Kiekvienas atvejis vertinamas atskirai. Jei asmuo geba tinkamai įvykdyti avarinių užduočių atlikimo reikalavimus ir jei tikimybė, kad būklė taip pablogės, jog jis tų užduočių atlikti negalės, yra labai maža.
M 24.4	Atsinaujinantis peties ar kelio sąnario nestabilumas <i>Staigus judumo sumažėjimas ir skausmas</i>	T – kol sąnario funkcija pakankamai atsikurs ir taps stabili.	Kiekvienas pasitaikančio nestabilumo atvejis vertinamas atskirai.
M 54.5	Nugaros skausmas Skausmas ir judumo sumažėjimas, kliudantys atlikti įprastas arba avarines užduotis; būklės paūmėjimas	T – paūmėjimo etapu. P – jei būklė pasikartoja arba dėl jos prarandamas darbingumas.	Kiekvienas atvejis vertinamas atskirai.
Y 83,4 Z 97.1	Galūnės protezas <i>Judumo sumažėjimas, kliudantis atlikti įprastas arba avarines užduotis</i>	P – jei nepajėgiama atlikti pagrindinių užduočių.	Jei asmuo gali atlikti įprastas ir avarines užduotis, galima jam riboti specifines šalutines užduotis. Galima nurodyti taikyti *** išnašoje nurodytą 03 apribojimą.
BENDRO POBŪDŽIO SUTRIKIMAI			
R 47, F 80	Kalbos sutrikimai Ribotos bendravimo galimybės	P – kai sutrikimas neleidžia užtikrinti, kad įprastos ar avarinės užduotys bus atliktos saugiai ir veiksmingai.	Jei sutrikimas nekliudo baziniam kalbiniam bendravimui.
T 78 Z 88	Alergijos (išskyrus alerginių dermatitą ir astmą) <i>Pasikartojimo ir vis sunkėjančios alerginės reakcijos tikimybė; sumažėjęs gebėjimas atlikti užduotis</i>	T – kol nėra jokių įtakos darbo saugai turinčių simptomų. P – jei pagrįstai baiminamasi gyvybei pavojingos alerginės reakcijos.	Kai alerginė reakcija nėra pavojinga gyvybei, tik blogina savijautą ir jos poveikis gali būti kontroliuojamas ilgalaikie savigyda nesteroidiniais vaistais arba gyvenimo būdo pokyčiais, kurie suderinami su darbu ir neturi neigiamų padarinių saugai.

ICD 10 diagnostiniai kodai	Sveikatos sutrikimas Pagrindas taikyti kriterijus	Asmens sveikatos būklė netinkama paskirtoms užduotims bet kuriuo metu vykdyti — tikėtina, kad laikinai (T) — tikėtina, kad nuolat (P).	Asmuo gali bet kuriuo metu vykdyti paskirtas užduotis.
Z 94	Persodinimas – inkstų, širdies, plaučių, kepenų (dėl protezų, sąnarių, galūnių protezų, kontaktinių lęšių, klausos aparatų, dirbtinių širdies vožtuvų ir pan., žr. su konkrečiu sutrikimu susijusias skiltis) Atmetimo rizika; šalutinis vaistų poveikis	T – kol stabilizuojasi operacijos rezultatai ir atmetimo reakciją slopinančių vaistų poveikis. P – kiekvienu atveju vertinant atskirai ir sprendimą grindžiant oficialiu specialisto vertinimu.	Kiekvienas atvejis vertinamas atskirai, remiantis specialisto nuomone. Sveikatos būklė laikoma tinkama ne ilgesnį kaip vienų metų laikotarpį.
Klasifikuojama pagal sutrikimą	Progresuojantys sutrikimai , kurie šiuo metu dar nepažeidžia sveikatos tinkamumo kriterijų, pvz., Hantingtono chorėja (įskaitant atvejus, kai liga kartojasi šeimoje), keratokonusas	T – kol atliekami tyrimai ir taikomas gydymas, jei paskirta. P – jei tikėtinas žalingas progresavimas.	Kiekvienas atvejis vertinamas atskirai, remiantis specialisto nuomone. Tokie sutrikimai laikomi suderinami su darbu, jei manoma, kad žalingo progresavimo iki kitos medicininės patikros greičiausiai nebus.
Klasifikuojama pagal sutrikimą	Į sąrašą atskirai neįtraukti sutrikimai	T – kol atliekami tyrimai ir taikomas gydymas, jei paskirta. P – jei būklė nuolat blogėja.	Vadovaujamosi nurodymais dėl analogiškų sutrikimų. Atsižvelgiama į tai, ar staigus darbingumo praradimo, sutrikimo pasikartojimo ar progresavimo, taip pat pajėgumo atlikti įprastas ir avarines užduotis sumažėjimo tikimybė nėra pernelyg didelė. Jei yra abejonių, konsultuojamasi su specialistu arba svarstoma skirti apribojimus ir šiuo klausimu kreipiamasi į nepriklausomą ekspertą.

1 priedėlis

Regos įvertinimo kriterijai (diagnostinis kodas H 0059)**Minimalūs regos kriterijai**1. *Regos aštrumas dieną*

Matymo abiem akimis tuo pat metu arba geresne akimi su regos korekcija arba be jos aštrumas turi būti ne mažesnis kaip 0,8. Monokulinė rega laikoma tinkama.

Nekoreguojamas akivaizdus dvejinimasis akyse (judumas) laikomas nesuderinamu su darbu. Jei rega monokulinė, geroji akis turi pasižymėti normaliu judumu.

Galima nurodyti taikyti *** išnašoje nurodytą 01 apribojimą.

2. *Rega auštant ir temstant*

Glaukominių tinklainės pažeidimų arba vidutinio skaidrumo netekimo (pvz., kataraktos) atveju turi būti atliekamas patikrinimas. Kontrastinis jautrumas, kai nėra jokio akinimo, turi būti 0,032 cd/m²; regos prieblandoje tyrimo rezultatas turi būti 1:2,7 arba geresnis.

3. *Regos laukas*

Horizontalusis regos laukas turi būti ne mažesnis kaip 120 laipsnių. Jo apimtis turi būti ne mažesnė kaip 50 laipsnių į kairę ir dešinę ir 20 laipsnių į viršų ir apačią. Centriniam 20 laipsnių regos spindulyje neturi būti jokių defektų.

Bent viena akis turi atitikti regos aštrumo standartą, o jos regos laukas turi būti be patologinių skotomų. Jei per pirminį patikrinimą nustatyta anomalijų, taip pat glaukomos ar tinklainės distrofijos atveju privalomas oficialus akių gydytojo patikrinimas.

4. *Navigacinės užduoties atliekantiems denio įgulos nariams taikomi spalvinės regos reikalavimai*

Spalvinis jutimas laikomas tinkamu, jei kandidatas išlaiko 24 lapų Išiharos testą padarydamas ne daugiau kaip dvi klaidas. Jei kandidatas šio testo neišlaiko, jis turi laikyti vieną iš nurodytų patvirtintų alternatyvių testų. Jei kyla abejonių, atliekamas tyrimas anomaloskopu. Anomaloskopo koeficientas turi būti 0,7–1,4, t. y. reiškiantis normalią trichromatinę regą.

Patvirtinti alternatyvūs Išiharos lapų testai:

- a) *Velhagen / Broschmann* (ne daugiau kaip dvi klaidos);
- b) *Kuchenbecker-Broschmann* (ne daugiau kaip dvi klaidos);
- c) HRR (minimalus rezultatas – lengvo laipsnio);
- d) TMC (minimalus rezultatas – antro laipsnio);
- e) *Holmes Wright B* (ne daugiau kaip 8 klaidos mažojo testo atveju);
- f) *Farnsworth Panel D 15* (minimalus rezultatas: ne daugiau kaip viena diametrinė sankirta spalvų išdėstymo diagramoje);
- g) Spalvinio matymo vertinimo ir diagnostikos (CAD) testas (rezultatas turi būti ne daugiau kaip keturi CAD vienetai).

Pagal Tarybos direktyvą 96/50/EB ⁽¹⁾ išduotų laivavedžio pažymėjimų turėtojais, kurių anomaloskopu nustatytas spalvinio jutimo koeficientas yra 0,7–3,0, laikomi atitinkančiais kriterijus, jei jų pažymėjimas išduotas iki 2004 m. balandžio 1 d.

Neleidžiama naudoti spalvinių regos korekcijos priemonių su filtravimo stiklu, pvz., spalvotų kontaktinių lęšių ir akinių.

⁽¹⁾ 1996 m. liepos 23 d. Tarybos direktyva 96/50/EB dėl nacionalinių laivų kapitonų pažymėjimų, leidžiančių vežti krovinius ir keleivius Bendrijos vidaus vandenų keliais, igijimo sąlygų suderinimo (OL L 235, 1996 9 17, p. 31).

2 priedėlis

Klausos įvertinimo kriterijai (diagnostinis kodas H 68–95)**Minimalūs klausos kriterijai**

Klausa laikoma tinkama, jei abiejų ausų klausos praradimo vidutinė vertė su klausos aparatu arba be jo neviršija 40 dB esant 500, 1 000, 2 000 ir 3 000 Hz dažniams. Jei 40 dB vertė viršijama, klausa vis tiek laikoma tinkama, jei išlaikomas klausos testas standartą ISO 8253-1:2010 arba lygiavertį standartą atitinkančiu audiometru.

Galima nurodyti taikyti *** išnašoje nurodytą 02 apribojimą.

Lentelės ir priedėlių išnašos** Sutrikimo pasikartojimo dažnis*

Jei pasikartojimo tikimybė apibūdinama terminais „labai maža“ ir „maža“, šis apibūdinimas turi būti išimtinai klinikinio pobūdžio, tačiau kai kuriems sutrikimams yra nustatyti kiekybiniai pasikartojimo tikimybės rodikliai. Tokiu rodikliu, pvz., priepuolių ar širdies veiklos sutrikimų atveju, gali būti nurodoma, kad reikia papildomų tyrimų konkretaus atvejo pasikartojimo tikimybei nustatyti. Apytikriai kiekybiniai pasikartojimo dažniai:

labai mažas – pasikartojimo dažnis mažesnis nei 2 % per metus;

mažas – pasikartojimo dažnis 2–5 % per metus.

*** Suaugusiųjų astma*

Astma gali būti sergama nuo vaikystės ar ja susergama vyresniame nei 16 metų amžiuje. Yra daugybė vidinių ir išorinių priežasčių, dėl kurių astma gali susirgti suaugęs asmuo. Vėlesniems naujokams, kuriems astma prasidėjo suaugus, turi būti atliktas reakcijos į konkrečius alergenų, įskaitant sukeliančių profesinę astmą, tyrimas. Turi būti atsižvelgta ir į bendresnius veiksnius, kaip antai šaltį, fizinį krūvį ir kvėpavimo takų infekcijas, nes visi jie gali turėti poveikį darbui vidaus vandenų laivuose.

Lengva su pertrūkiais pasireiškianti astma – nedažni lengvi švokštimo epizodai, pasireiškiantys rečiau nei kartą per dvi savaites ir lengvai bei greitai palengvinami beta agonistų inhaliatoriumi.

Lengva astma – dažni švokštimo epizodai, per kuriuos reikia naudoti beta agonistų inhaliatorių arba net kortikosteroido inhaliatorių. Reguliariai naudojant steroidų (arba steroidų / ilgo veikimo beta agonistų) inhaliatorių simptomai gali išnykti ir nebereikia gydymo beta agonistais.

Fizinio krūvio sukelta astma – fizinio krūvio, ypač šaltyje, išprovokuoti švokštimo ir dusulio epizodai. Epizodai gali būti veiksmingai kontroliuojami steroidų (arba steroidų / ilgo veikimo beta agonistų) inhaliatoriumi arba kitais per burną vartojamais vaistais.

Vidutinio sunkumo astma – dažni švokštimo epizodai, pasireiškiantys nepaisant reguliaraus įkvėpiamų steroidų (arba steroidų / ilgo veikimo beta agonistų) vartojimo, reikalaujantys nuolatinio gydymo dažnai įkvėpiant beta agonistų, be kurių dar gali būti vartojami ir kiti vaistai, o kartais – ir per burną vartojami steroidai.

Sunki astma – dažni švokštimo ir dusulio epizodai, dėl kurių tenka dažnai gulėti lignoninėje ir dažnai vartoti per burną vartojamus steroidus.

**** Sutrikimo poveikio švelninimo priemonės ir darbo apribojimai*

01 reikalinga regos korekcija (akiniai arba kontaktiniai lęšiai, arba abeji),

02 reikalingas klausos aparatas,

03 reikalingas galūnės protezas,

04 užduočių vairinėje negalima atlikti vienam,

05 tik šviesiu paros metu,

06 neleidžiama vykdyti navigacinių užduočių,

- 07 užduotys tik viename laive, pavadinimu
- 08 ribotoje zonoje, konkrečiai
- 09 tik tam tikros užduotys, konkrečiai ,
- Sutrikimo poveikio švelninimo priemonės ir darbo apribojimai gali būti derinami tarpusavyje. Tai daroma iškilus būtinybei.
-

SPRENDIMAI

TARYBOS SPRENDIMAS (ES) 2020/13

2019 m. gruodžio 19 d.

kuriuo iš dalies keičiami derybiniai nurodymai, skirti deryboms dėl ekonominės partnerystės susitarimų su Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybėmis ir regionais, tiek, kiek jie priklauso Sąjungos kompetencijai

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 90 straipsnį, 100 straipsnio 2 dalį, 207 straipsnio 4 dalies pirmą pastraipą ir 209 straipsnį kartu su 218 straipsnio 3 ir 4 dalimis,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

kadangi:

- (1) 2002 m. birželio 17 d. Taryba suteikė įgaliojimus Komisijai pradėti derybas dėl ekonominės partnerystės susitarimų (EPS) su Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno (AKR) valstybėmis ir regionais ir priėmė tokioms deryboms skirtus derybinius nurodymus;
- (2) į su AKR valstybėmis ir regionais sudarytus EPS įtrauktos peržiūros sąlygos dėl būsimos tų susitarimų peržiūros;
- (3) atsižvelgiant į prekybos raidą visame pasaulyje, derybinius nurodymus būtina iš dalies pakeisti, kad vedant naujas derybas būtų galima tiksliau atsižvelgti į naujausias Sąjungos politikos iniciatyvas ir prioritetus;
- (4) EPS yra apskritai Sąjungos bei jos valstybių narių ir AKR valstybių santykių dalis, kaip nustatyta Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybių grupės narių ir Europos bendrijos bei jos valstybių narių partnerystės susitarime (¹) su paskutiniais pakeitimais (Kotonu partnerystės susitarime) ir, kai jis bus taikytinas, jį pakeisiančiame susitarime. Kotonu partnerystės susitarimo 34 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad bendradarbiaujant ekonomikos ir prekybos srityje tarp šalių siekiama skatinti sklandžią ir laipsnišką AKR valstybių integraciją į pasaulio ekonomiką, reikiamai atsižvelgiant į jų politinį pasirinkimą ir plėtros prioritetus, tokiu būdu skatinant jų darnų vystymąsi ir prisidedant prie skurdo panaikinimo AKR valstybėse. Šiame kontekste EPS galima laikyti vystymosi priemonėmis, kaip nurodyta Kotonu partnerystės susitarimo 36 straipsnio 2 dalyje. Todėl derybose reikėtų konkrečiai atsižvelgti į skirtingus šalių išsivystymo lygius ir konkrečius ekonominius, socialinius bei aplinkosauginius suvaržymus, kylančius AKR valstybėms, ir tų šalių gebėjimą pritaikyti savo ekonomiką prie liberalizavimo proceso ir ją atitinkamai pakoreguoti,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Komisijai suteikti derybiniai nurodymai, skirti deryboms dėl ekonominės partnerystės susitarimų su Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybėmis ir regionais, tiek, kiek jie priklauso Sąjungos kompetencijai, iš dalies keičiami taip, kaip išdėstyta papildyme.

2 straipsnis

Derybos vedamos konsultuojantis su AKR darbo grupe. Prekybos politikos komitetas dalyvauja konkrečių su prekyba susijusių klausimų svarstyme.

(¹) OL L 317, 2000 12 15, p. 3.

3 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Komisijai.

Priimta Briuselyje 2019 m. gruodžio 19 d.

Tarybos vardu
Pirmininkė
K. MIKKONEN

PRIEDĖLIS

Derybiniai nurodymai, skirti deryboms dėl ekonominės partnerystės susitarimų su Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybėmis ir regionais**1. Preambulė**

Derybose remiamasi Kotonu susitarimu ⁽¹⁾ ir jį pakeisiančiu susitarimu, kai jis bus taikomas, ir akcentuojami, *inter alia*, šie aspektai:

- šalių įsipareigojimas skatinti ir spartinti AKR valstybių ekonominę, kultūrinę ir socialinę vystymąsi, siekiant prisidėti prie taikos, gerovės, saugumo ir darnaus vystymosi, taip pat siekiant skatinti stabilų ir demokratinę politinę aplinką,
- šalių įsipareigojimas gerbti žmogaus teises, įskaitant pagrindines darbuotojų teises, demokratinius principus ir teisinę valstybę, kurie yra esminiai AKR ir ES partnerystės elementai, ir užtikrinti gerą valdymą, įskaitant kovą su korupcija, kuris yra pagrindinis AKR ir ES partnerystės elementas,
- šalių įsipareigojimas laikytis tarptautiniu mastu pripažintų principų ir taisyklių, kuriais skatinama prekybos ir darnaus vystymosi tarpusavio parama, be kita ko, remti Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m. (Darbotvarkę iki 2030 m.) ir jos darnaus vystymosi tikslus, tarptautinius darbo susitarimus ir standartus, įskaitant visiško ir našaus užimtumo ir deramo darbo visiems skatinimą, ir tarptautinius klimato susitarimus, kaip antai Paryžiaus susitarimą ir JT bendrąją klimato kaitos konvenciją,
- šalių įsipareigojimas savo partnerystę grįsti siekiu mažinti ir panaikinti skurdą, užtikrinant darną su darnaus vystymosi tikslais ir laipsniškos AKR valstybių integracijos į pasaulio ekonomiką tikslais, ir tuo remiantis AKR ir ES bendradarbiavimą ekonomikos ir prekybos srityje grįsti AKR valstybėse įgyvendinamomis regioninės integracijos iniciatyvomis,
- AKR ir ES bendradarbiavimo ekonomikos ir prekybos srityse tikslas skatinti sklandžią ir laipsnišką AKR valstybių integraciją į pasaulio ekonomiką, tinkamai atsižvelgiant į jų politinius pasirinkimus ir vystymosi prioritetus, visų pirma į pačių valstybių skurdo mažinimo strategijas, tokiu būdu skatinant jų darnų vystymąsi ir prisidedant prie skurdo panaikinimo AKR valstybėse,
- šalių įsipareigojimas remti AKR valstybių grupės regioninės integracijos procesą ir skatinti regioninę integraciją kaip vieną iš svarbiausių priemonių AKR valstybėms integruoti į pasaulio ekonomiką,
- šalių įsipareigojimas stiprinti bendradarbiavimą ekonomikos, prekybos ir investicijų srityse ir kurti naują jų tarpusavio prekybos ir investicijų dinamiką, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas AKR valstybėms pereiti prie liberalizuotos pasaulio ekonomikos ir skatinti privačiojo sektoriaus, ypač labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių (MVI), plėtrą,
- šalių įsipareigojimas atsižvelgti į skirtingus AKR valstybių ir regionų poreikius ir išsivystymo lygį,
- šalių įsipareigojimas laikytis prievolių, priimtų pagal Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) susitarimus, ir remti PPO tikslų įgyvendinimą,
- bendras šalių tikslas stiprinti atitinkamai bendradarbiavimą ir gebėjimų stiprinimą visose su tvaria prekyba ir tvariomis investicijomis susijusiose srityse ir siekti laipsniško bei abipusio prekybos prekėmis ir paslaugomis liberalizavimo pagal PPO taisykles, atsižvelgiant į AKR valstybių išsivystymo lygį ir ekonominius, socialinius ir aplinkosauginius suvaržymus, su kuriais jos susiduria,
- šalių įsipareigojimas užtikrinti, kad pastangos, dedamos pagal Kotonu susitarimą ir jį pakeisiantį susitarimą bei pagal ekonominės partnerystės susitarimus (EPS), vienos kitas papildytų,

⁽¹⁾ AKR ir ES partnerystės susitarimas buvo iš dalies pakeistas 2005 m. birželio 25 d. Liuksemburge pasirašytu susitarimu (OL L 209, 2005 8 11, p. 27) ir 2010 m. birželio 22 d. Uagadugu pasirašytu susitarimu (OL L 287, 2010 11 4, p. 3).

- teisė reglamentuoti ekonominę veiklą atsižvelgiant į viešąjį interesą, laikantis tarptautinių įsipareigojimų, kad būtų pasiekti tokie teisėti viešosios politikos tikslai kaip visuomenės sveikatos apsauga ir visuomenės sveikatingumo skatinimas, socialinės paslaugos, valstybinis švietimas, sauga, aplinkos apsauga, visuomenės dorovė, socialinė ar vartotojų apsauga, privatumo ir duomenų apsauga, kultūrų įvairovės skatinimas ir apsauga.

2. EPS pobūdis ir taikymo sritis

Derybų tikslas – sudaryti EPS tarp Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybių ir regionų. EPS tikslas – skatinti sklandžią ir laipsnišką AKR valstybių integraciją į pasaulio ekonomiką, deramai atsižvelgiant į jų politinius pasirinkimus ir vystymosi prioritetus, tokiu būdu skatinant jų darnų vystymąsi ir prisidedant prie skurdo panaikinimo AKR valstybėse.

Pagal Kotonu susitarimo 36 straipsnio 1 dalies nuostatas ir jį pakeisiančio susitarimo, kai jis bus taikomas, atitinkamas nuostatas derybomis siekiama sudaryti ir, kai taikytina, stiprinti EPS su AKR pogrupiais, apibrėžtais pagal Kotonu susitarimo 37 straipsnio 3 dalies nuostatas ir jį pakeisiančio susitarimo, kai jis bus taikomas, atitinkamas nuostatas, atsižvelgiant į AKR vidaus regioninės integracijos procesą.

EPS siekiama skatinti glaudesnę šalių ekonominę integraciją, palaipsniui panaikinant prekybos tarp jų kliūtis ir stiprinant bendradarbiavimą visose su prekyba susijusiose srityse, visiškai laikantis PPO nuostatų.

EPS grindžiami Kotonu susitarimo tikslais ir principais, visų pirma jo esminiais ir pagrindiniais elementais bei jo II antraštinės dalies III dalies nuostatomis ir jį pakeisiančio susitarimo, kai jis bus taikomas, atitinkamomis nuostatomis. Todėl derantis dėl EPS visų pirma atsižvelgiama į skirtingą šalių išsivystymo lygį, taip pat į konkrečius ekonominius, socialinius ir aplinkosauginius AKR valstybių suvaržymus ir į gebėjimą pritaikyti ir pritaikyti savo ekonomiką atsižvelgiant į liberalizavimo procesą.

3. Prekyba prekėmis

3.1. Tikslas

EPS siekiama sukurti laisvosios prekybos zonas tarp šalių, remiantis Kotonu susitarimo ir jį pakeisiančio susitarimo vystymosi tikslais, laikantis PPO nuostatų. Todėl laikoma, kad toliau išvardytos patekimo į rinką sąlygos bus taikomos tik šių EPS kontekste. Bet kokios būsimos su EPS susijusios derybos dėl prekybos prekėmis grindžiamos derybose jau sutartų nuostatų *acquis*.

3.2. Importo muitai

— Importas į Europos Sąjungą

EPS grindžiami jau nustatytais patekimo į rinką sąlygomis ir jas toliau gerina. Derybų metu nustatomos konkrečios tolesnio muitų tarifų panaikinimo priemonės, atsižvelgiant į esamus ir galimus AKR valstybių eksporto interesus ir į prekybos liberalizavimo priemonių poveikį, visų pirma AKR regioninei integracijai.

— Importas į AKR valstybes

Laikantis svarbiausio tikslo – skatinti darnų vystymąsi vykdant regioninę ekonominę integraciją ir tinkamą politiką – derybomis siekiama 1) importo iš Europos Sąjungos muitų panaikinimo per tam tikrą pereinamąjį laikotarpį iš esmės visai prekybai, 2) visų mokesčių, kurių poveikis prilygsta muitams, panaikinimo pradėjus taikyti EPS, ir 3) lygiavėrio poveikio kiekybinių apribojimų ir priemonių panaikinimo pradėjus taikyti EPS.

Tarifų panaikinimo tvarkaraštis ir galutinė produktų, kuriems taikomas AKR valstybių prekybos liberalizavimas, aprėptis, atspindi ekonominius, socialinius ir aplinkosauginius suvaržymus, su kuriais jos susiduria, ir jų pajėgumą pritaikyti savo ekonomiką atsižvelgiant į liberalizavimo procesą. Todėl pereinamasis laikotarpis, atitinkantis Kotonu susitarimo ir jį pakeisiančio susitarimo tikslus bei PPO taisykles, taikomas lanksčiai, atsižvelgiant į konkrečius atitinkamų AKR valstybių suvaržymus. Toks pat lankstumas taikomas produktų aprėptčiai ir AKR valstybių prisiimamų liberalizavimo įsipareigojimų tvarkaraščiui ir (arba) periodiškumui.

Nedarant poveikio tam, kas išdėstyta pirmiau, AKR valstybės Europos Sąjungai bet kuriuo metu nustato režimą, ne mažiau palankų nei didžiausio palankumo režimas. Tai netaikoma koncesijoms, kurias AKR valstybės suteikia vienos kitoms arba kurias AKR valstybės suteikia kitoms besivystančioms valstybėms, kurios nėra stipriausios prekybos ekonomikos valstybės, pagal regioninius susitarimus arba kitas prekybos nuostatas, atitinkančias PPO reikalavimus.

Vykstant deryboms, atsižvelgiant į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 349 straipsnį ir į EPS, sudarytus pagal Kotonu susitarimą ir jį pakeisiantį susitarimą, kai jis bus taikomas, atsižvelgiama į specifinius Europos Sąjungos atokiausių regionų interesus. Atsižvelgiant į tai, EPS visų pirma gali būti numatytos konkrečios produktams iš šių regionų skirtos priemonės, kuriomis siekiama šių regionų integracijos į regionų vidaus prekybą trumpuoju laikotarpiu, laikantis PPO nuostatų. Atsižvelgiant į Užjūrio asociacijos sprendimą ⁽²⁾, taip pat reikėtų atsižvelgti į užjūrio šalių ir teritorijų interesus.

AKR valstybės įsipareigoja bent jau Europos Sąjungai taikomą režimą automatiškai taikyti ir visoms kitoms atitinkamo EPS šalims, pageidautina prieš prekybos liberalizavimą Europos Sąjungos atžvilgiu.

Jei dėl prekybos liberalizavimo kyla didelių sunkumų, AKR valstybės, pasikonsultavusios su Europos Sąjunga, gali laikinai nesilaikyti liberalizavimo tvarkaraščio ir prireikus koreguoti ar pritaikyti pažangos tempą siekiant galutinai sukurti laisvosios prekybos zoną, visapusiškai laikantis PPO nuostatų.

AKR valstybių prekybos liberalizavimo planai ir tvarkaraštis įtraukiami į EPS. Jame pateikiami atitinkami produktų sąrašai ir tarifų panaikinimo tvarkaraščiai. Šie sąrašai ir tvarkaraščiai galutinai patvirtinami per derybas.

— Baziniai muitai

Baziniai muitai, kuriems turi būti taikomas sutartas mažinimas, yra didžiausio palankumo režimo muitai, kuriuos AKR valstybės faktiškai taiko EPS pasirašymo dieną. Jie apibrėžiami prie kiekvieno EPS pridedamame sąrašė.

3.3. Bendrosios nuostatos

Eksporto muitai. Visi šalių tarpusavio prekybai taikomi eksporto muitai panaikinami laikantis sutarto tvarkaraščio per ne ilgesnį nei dešimties metų laikotarpį.

Kiekybiniai apribojimai ir lygiavėčio poveikio priemonės, taikomi šalių tarpusavio eksportui arba importui, panaikinami pradėjus taikyti EPS.

Nacionalinis režimas ir fiskalinės priemonės. Į EPS įtraukiama standartinė nuostata dėl nacionalinio režimo, kuria užtikrinama, kad šalių produktams būtų taikomos ne mažiau palankios sąlygos nei panašioms nacionalinės kilmės produktams. Visos jau esamos diskriminacinės vidaus fiskalinės priemonės arba praktika panaikinami pradėjus taikyti EPS.

Apmokestinimas. Į EPS turėtų būti įtrauktos nuostatos dėl išimties, susijusios su apmokestinimu, grindžiamos atitinkamais PPO susitarimų straipsniais.

Įvairi sparta. Jei tai suderinama su atitinkamų AKR regionų integracijos tikslais, EPS numatoma įvairi prekybos liberalizavimo sparta pagal atitinkamų AKR valstybių išsivystymo lygį ir galimą skirtingą integracijos intensyvumą regione, atsižvelgiant į regiono vidaus integracijos procesą.

Aprūpinimo maistu saugumo nuostata. Į EPS įtraukiamos nuostatos, kuriomis siekiama skatinti aprūpinimo maistu saugumą pagal PPO taisykles.

Apsaugos priemonės. Laikantis atitinkamų PPO nuostatų, taikomos nuostatos dėl apsaugos priemonių.

Antidempingas. Jei viena iš šalių nustato, kad kita šalis prekyboje taiko žalingą dempingą ar subsidijavimą, kaip apibrėžta GATT nuostatose, ji gali imtis atitinkamų priemonių prieš tokią praktiką pagal GATT arba PPO taisykles ir praktiką. Šiomis aplinkybėmis Europos Sąjunga ypač atsižvelgia į konkrečią ekonominę ir socialinę atitinkamų AKR valstybių padėtį.

⁽²⁾ 2013 m. lapkričio 25 d. Sprendimas Nr. 2013/755/ES dėl užjūrio šalių bei teritorijų ir Europos Sąjungos asociacijos (Užjūrio asociacijos sprendimas), OL L 344, 2013 12 19, p. 1.

Sustabdymas Šalys susitaria, kad, pradėjus taikyti regioninės grupės ir Europos Sąjungos EPS, nebus įvesta naujų muitų ir galiojantys muitai nebus padidinti, be to, nė viena šalis nenustatys nei jokių naujų kiekybinių apribojimų, nei lygiavėrio poveikio priemonių. Šalys turėtų nuo derybų pradžios atsižvelgti į šį principą.

Skaidrumas. Abi pusės turi perduoti viena kitai savo muitų tarifų sąrašą ir visus vėlesnius jo pakeitimus.

Prekių klasifikavimas Klasifikuojant prekes, kuriomis šalys prekiauja tarpusavyje, taikoma Suderinta sistema.

3.4. *Kilmės taisyklės ir administracinis bendradarbiavimas*

Derybose dėl kilmės taisyklių ir administracinio bendradarbiavimo atsižvelgiama į naujausius ES kilmės taisyklių pasikeitimus ir pagal kiekvieną EPS galiojančias kilmės taisykles. Šiame kontekste Europos Sąjunga įvertina kiekvieną konkretų AKR valstybės (-ių) pateiktą prašymą dėl kilmės taisyklių pakeitimų, kuriais siekiama supaprastinti esamas taisykles ir pagerinti dabartines AKR valstybių narių galimybes patekti į rinką, atsižvelgdama į valstybių padėtį ir ypač į jų lengvatinės prekybos santykių patirtį ir struktūrą.

Ekonominės partnerystės susitarimais šalims suteikiami įgaliojimai imtis atitinkamų priemonių administracinio bendradarbiavimo trūkumo ar netinkamo valdymo atveju. Sprendžiant klausimą dėl muitų nuostolių, susijusių su netinkamu lengvatinio importo valdymu, atitinkamos priemonės galėtų būti nustatytos remiantis horizontaliuoju Tarybos sprendimu.

3.5. *Muitinės, prekybos lengvinimas, kovos su sukčiavimu priemonės ir finansinė atsakomybė*

Derybose siekiama supaprastinti visus su importu ir eksportu susijusius reikalavimus ir procedūras, visų pirma susijusius su muitinės procesais, importo licencijų išdavimu, muitiniu įvertinimu, tranzito taisyklėmis ir tikrinimu prieš išsiuntimą, remiantis aukščiausiais tarptautiniais standartais ir laikantis PPO prekybos lengvinimo susitarimo nuostatų. Į EPS įtraukiamas Protokolas dėl tarpusavio administracinės pagalbos muitinių veiklos srityje. Į juos taip pat įtraukiama kovos su sukčiavimu nuostata, kuria siekiama užkirsti kelią piktnaudžiavimui muitų tarifų lengvatomis.

4. **Prekyba paslaugomis, investicijos ir skaitmeninė prekyba**

4.1. *Taikymo sritis*

EPS numatomas laipsniškas ir abipusis prekybos paslaugomis ir investicijų liberalizavimas, kuriuo siekiama užtikrinti panašų patekimo į rinką galimybių lygį, kuris atitiktų atitinkamas PPO taisykles, visų pirma GATS V straipsnį, atsižvelgiant į atitinkamų AKR valstybių išsivystymo lygį. EPS turėtų apimti visus tiekimo ir teikimo būdus.

Turėtų būti išlaikyta aukšta ES viešųjų paslaugų kokybė laikantis SESV ir visų pirma Protokolo Nr. 26 dėl bendrus interesus tenkinančių paslaugų ir atsižvelgiant į ES įsipareigojimus šioje srityje, įskaitant GATS. Dėl paslaugų, kurios teikiamos vykdant Vyriausybės pavestas funkcijas, kaip apibrėžta GATS I straipsnio 3 dalyje, šiose derybose neturi būti deramasi. EPS dar kartą patvirtinama šalių teisė reglamentuoti ekonominę veiklą atsižvelgiant į viešąjį interesą, laikantis tarptautinių įsipareigojimų.

Be to, į EPS turėtų būti įtrauktos reglamentavimo priemonės, skirtos už valstybės sienos taikomų kliūčių klausimams spręsti, be kita ko, kai taikytina, vidaus reglamentavimo srityje. Į EPS taip pat gali būti įtrauktos priemonės dėl veiksmingumo reikalavimų, susijusių su investicijomis.

Atsižvelgiant į didėjančią prekybos skaitmeninimą ir į tai, kad skaitmeninei prekybai būdingi ryškūs vystymosi aspektai, derybose turėtų būti susitarta dėl taisyklių, reglamentuojančių skaitmeninę prekybą, įskaitant tarpvalstybinius duomenų srautus, tačiau derybos neturi apimti ES asmens duomenų apsaugos taisyklių ir neturi turėti joms įtakos, nedarant poveikio ES teisės aktams. Šiomis taisyklėmis turėtų būti siekiama pagerinti skaitmeninės prekybos sąlygas verslo ir vartotojų naudai ir padidinti labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių (MVI) dalyvavimą, taip pat suteikti naujų galimybių skatinti įtraukų ir tvarų ekonomikos augimą ir vystymąsi. EPS turėtų būti numatytas tinkamas lankstumas, bendradarbiavimas ir dialogas skaitmeninei prekybai kylančiais reglamentavimo klausimais.

EPS nustatoma, kad dėl garso ir vaizdo paslaugų susitariama atskirai konkrečiuose susitarimuose dėl šalių kultūrinio bendradarbiavimo ir partnerystės. Šiais susitarimais užtikrinama galimybė Europos Sąjungai ir jos valstybėms narėms, taip pat AKR išsaugoti ir plėtoti savo gebėjimus apibrėžti ir įgyvendinti savo kultūros ir audiovizualinę politiką, kuria siekiama išsaugoti savo kultūros įvairovę, kartu pripažįstant, išsaugant ir skatinant AKR kultūros vertybes ir tapatybę, siekiant puoselėti kultūrų dialogą tobulinant šių valstybių kultūros prekių ir

paslaugų patekimo į rinką galimybes pagal Kotonu susitarimo 27 straipsnio nuostatas ir pagal jį pakeisiančio susitarimo, kai jis bus taikomas, atitinkamą nuostatą.

Šalys susitaria, kad, kai bus pradėti taikyti regioninės grupės ir Europos Sąjungos EPS, nė viena šalis nepriims jokių naujų ar labiau diskriminacinių priemonių. Šalys turėtų nuo derybų pradžios atsižvelgti į šį principą.

Liberalizavimo procesas vyksta asimetriškai. AKR valstybės gali naudotis tam tikru lankstumu, atsižvelgiant į jų bendrą išsivystymo lygį bei į sektorių ir subsektorių išsivystymo lygį, atsižvelgiant į GATS nuostatas, visų pirma susijusias su besivystančių šalių dalyvavimu liberalizavimo susitarimuose.

Europos Sąjungai taikomas perinamasis laikotarpis neturėtų būti ilgesnis nei 10 metų.

AKR pereinamasis laikotarpis, atitinkantis Kotonu susitarimo ir jį pakeisiančio susitarimo tikslus bei PPO taisykles, taikomas lanksčiai, kad būtų atsižvelgta į konkrečius atitinkamų AKR valstybių suvaržymus, tačiau iš esmės jis neturėtų būti ilgesnis nei 15 metų.

EPS priklausančios AKR valstybės įsipareigoja viena kitai taikyti bent jau tokias pačias nuostatas, kokias jos taiko Europos Sąjungai.

EPS dar kartą patvirtinami su paslaugomis susiję įsipareigojimai, priiinti pagal Kotonu susitarimą ir jį pakeisiančio susitarimo, kai jis bus taikomas, atitinkamas nuostatas.

4.2. *Praktinio pobūdžio nuostatos*

Kai tai pateisinama konkrečiais ekonominiais, socialiniais ir aplinkosauginiais suvaržymais, su kuriais susiduria AKR valstybės, derybos gali būti atidėtos. Tokiu atveju šalys reguliariai vertina padėtį derybose dėl EPS. Jos užtikrina, kad šių derybų parengiamasis etapas būtų aktyviai naudojamas deryboms pasirengti, visų pirma tinkamai remiant paslaugų plėtoją pagal Kotonu susitarimo nuostatas, visų pirma pagal jo 41 straipsnio 5 dalį, ir pagal jį pakeisiančio susitarimo, kai jis bus taikomas, atitinkamas nuostatas.

5 **Einamieji mokėjimai ir kapitalo judėjimas**

EPS dar kartą patvirtinami įsipareigojimai, priiinti pagal Kotonu susitarimo II priedo 12 straipsnį ir jį pakeisiančio susitarimo, kai jis bus taikomas, atitinkamas nuostatas.

EPS turėtų būti siekiama visiško einamųjų mokėjimų ir kapitalo judėjimo, susijusių su EPS reglamentuojamais sandoriais, liberalizavimo. Į juos turėtų būti įtrauktos visos apsaugos priemonės ir išimtys (pvz., dėl Sąjungos ekonominės ir pinigų sąjungos ir mokėjimų balanso), kurios turėtų atitikti SESV nuostatas dėl laisvo kapitalo judėjimo.

6. **Su prekyba susijusios sritys**

6.1. *Bendrosios nuostatos*

EPS dar kartą patvirtinami atitinkami įsipareigojimai su prekyba susijusiose srityse, priiinti pagal Kotonu susitarimą ⁽³⁾ ir jį pakeisiantį susitarimą, visų pirma susiję su konkurencijos politika, intelektinės nuosavybės teisių apsauga (įskaitant geografines nuorodas), standartizavimu ir sertifikavimu, sanitarijos ir fitosanitarijos priemonėmis, prekyba ir aplinka, prekybos ir darbo standartais, vartotojų politika ir vartotojų sveikatos apsauga. Šios EPS nuostatos peržiūros atsižvelgiant į daugiašalių, keliašalių ir dvišalių prekybos derybų rezultatus.

6.2. *Konkrečios sritys*

Be to, toliau nurodytoms sritims taikomos šios nuostatos:

Investicijos. Atsižvelgdamos į tikslą „mažinti ir galiausiai visiškai panaikinti skurdą, derinant su darnaus vystymosi tikslais“ (taip pat į Kotonu susitarimo 1, 29, 75–78 straipsnius ir II priedą ir jį pakeisiančio susitarimo, kai jis bus taikomas, atitinkamas nuostatas), šalys susitaria nustatyti sistemą, kuri palengvins, sustiprins ir skatins abipusiai naudingas tvarias savitarpio investicijas, atsižvelgdamos į daugiašales iniciatyvas dėl palankesnių sąlygų investicijoms sudarymo. Ši sistema grindžiama nediskriminavimo, atvirumo, skaidrumo ir stabilumo principais.

⁽³⁾ Kotonu susitarimo 45–51 ir 78 straipsniai ir jį pakeisiančio susitarimo, kai jis bus taikomas, atitinkamos nuostatos.

Šalys skatina plėtoti patrauklią ir stabilią investavimo aplinką, remdamos stabilių ir skaidrių taisyklių taikymą investuotojams, ir siekia gerinti finansinę įtrauktį ir galimybes gauti finansavimą.

Gali būti deramasi dėl nuostatų dėl investicijų apsaugos, jei abi šalys identifikavo tai kaip derybų sritį, laikantis papildomų konkrečiai šaliai ar konkrečiam regionui skirtų derybinių nurodymų. Šios nuostatos turi atitikti reformuotą ES požiūrį į investicijų apsaugą, įskaitant investicinių ginčų sprendimą. Be to, jomis užtikrinama tvirta investuotojų ir investicijų apsauga, kartu visiškai išsaugant susitarimo šalių teisę į reglamentavimą savo teritorijose siekiant teisėtų politikos tikslų. Galimose derybose turėtų būti atsižvelgiama ir į atitinkamus tarptautiniu mastu pripažintus principus ir gaires, susijusius su darniu vystymusi ir atsakingu verslo elgesiu, kaip nurodyta reformuotame Europos Sąjungos požiūryje į investicijų apsaugą.

Viešieji pirkimai. EPS siekiama užtikrinti visišką viešųjų pirkimų taisyklių ir metodų skaidrumą visais valdžios lygmenimis laikantis Sutarties dėl viešųjų pirkimų (PPO) principų. Be to, šalys gali siekti laipsniškai liberalizuoti savo viešųjų pirkimų rinkas remdamosi nediskriminavimo principu ir atsižvelgdamos į savo išsivystymo lygį.

Standartai, techniniai reglamentai ir atitikties vertinimas. Į EPS turėtų būti įtrauktas išsamus skyrius dėl techninių prekybos klišių, kuris būtų grindžiamas PPO sutartimi dėl techninių prekybos klišių ir ja neapsiribotų. Šiuo skyriumi turėtų būti siekiama, *inter alia*, techninių reglamentų suderinamumo ir konvergencijos, taikant tarptautinius standartus ir racionalizuojant bandymų ir sertifikavimo reikalavimus, priėmus riziką grindžiamas atitikties vertinimo procedūras ir padidinus skaidrumą.

Sanitarijos ir fitosanitarijos standartai. Į EPS turėtų būti įtrauktas išsamus skyrius apie sanitarinius ir fitosanitarinius standartus (SFS), atitinkantis kitus neseniai sudarytus ES susitarimus. Remiantis PPO susitarimo dėl SFS principais, derybose turėtų būti siekiama įtraukti tokius klausimus kaip tarptautinių standartų (IPPC, OIE ir Codex) taikymas, skaidrumas ir nediskriminavimas, nepagrįsto vėlavimo vengimas, suderinimas, lygiavertiškumo pripažinimas, šalių sveikatos ir užkrėtimo kenkėjais statuso pripažinimas, skirstymas į regionus (skirstymas į zonas), kontrolė, tikrinimas ir tvarkos patvirtinimas, atsargumo principas, auditas, sertifikavimas, importo patikros, ekstremaliosios situacijos priemonės, išankstinis įtraukimas į sąrašą veterinarijos srityje, Europos Sąjungos traktavimas kaip vieno subjekto, techninis bendradarbiavimas, geresnis bendradarbiavimas atsparumo antimikrobinėms medžiagoms ir gyvūnų gerovės srityje ir mechanizmas, skirtas spręsti su SFP priemonėmis susijusius konkrečius prekybos klausimus. Be to, tame skyriuje turėtų būti pabrėžiama šalių keitimosi informacija svarba standartų keitimo atveju ir gretutinės politikos poreikis, įskaitant techninį bendradarbiavimą.

Duomenų apsauga. EPS bus nustatytas tikslas užtikrinti aukšto lygio privatumo ir asmens duomenų apsaugą taikant tinkamą teisinę tvarką ir politiką, įskaitant veiksmingą nepriklausomų priežiūros institucijų atliekamą vykdymo užtikrinimą, kadangi tai yra vienas iš pagrindinių piliečių pasitikėjimo skaitmenine ekonomika veiksnių ir vienas iš pagrindinių aspektų siekiant sudaryti palankesnes sąlygas šalių komerciniams mainams ir bendradarbiavimui vykdymo užtikrinimo srityje.

Intelektinės nuosavybės teisės. EPS turėtų būti sukurtas tinkamas, subalansuotas ir veiksmingas apsaugos lygis ir numatytos civilinės ir sienos apsaugos užtikrinimo nuostatos intelektinės nuosavybės teisių srityje, įskaitant geografines nuorodas (GN), neapsiribojant PPO sutartimi dėl intelektinės nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba (TRIPS sutartis). EPS turėtų būti dar kartą patvirtintos lankstumo priemonės, nustatytos pagal TRIPS sutartį. EPS turėtų pripažinti 2001 m. lapkričio 14 d. PPO ministrų konferencijos priimtos Deklaracijos dėl TRIPS sutarties ir visuomenės sveikatos svarbą. Aiškindamos ir įgyvendindamos pagal EPS nustatytas teises ir prievoles, šalys turi užtikrinti atitiktį Dohos deklaracijai. *Inter alia*, šalys turėtų įgyvendinti TRIPS sutarties 31a straipsnį, taip pat tos sutarties priedą ir priedo priedėlį, kurie įsigaliojo 2017 m. sausio 23 d.

EPS turėtų būti užtikrinama tiesioginė apsauga ir veiksmingas pripažinimas susitariant dėl GN sąrašo (vynai, spiritiniai gėrimai, žemės ūkio ir maisto produktai), remiantis TRIPS sutarties 23 straipsnyje nustatyto apsaugos lygiu, įskaitant nuostatas, apsaugančias nuo pavadinimo mėgdžiojimo, neteisėto kito gamintojo vardo naudojimo, taip pat nuostatas dėl tinkamo ir veiksmingo vykdymo užtikrinimo, GN naudojimo su *bona fide* ankstesniais prekių ženklais, apsaugos nuo vėlesnio GN naudojimo bendriniais pavadinimais, ir numatomos nuostatos dėl

naujų GN įtraukimo. Siekiant abiem pusėms priimtina išspręsti iškilusius konfliktus, turėtų būti aptariami tokie klausimai kaip individualios ankstesnės teisės, pvz., susijusios su augalų veislėmis, prekių ženklais, bendro pobūdžio arba kitu teisėtu ankstesniu naudojimu.

Prekyba ir konkurencija. EPS turėtų būti siekiama kuo labiau sumažinti konkurencijos iškraipymus taikant nuostatas, susijusias su konkurencijos politika, subsidijomis ir valstybės valdomomis įmonėmis. Šios nuostatos neturi trukdyti teikti viešąsias paslaugas. Be to, šiomis nuostatomis suteikiama reikiamo lankstumo įgyvendinti priemones, kuriomis skatinama ekonominė plėtra, kovojama su skurdu arba siekiama kitų viešosios politikos tikslų, pavyzdžiui, apsirūpinimo maistu saugumo.

Prekyba ir darnus vystymasis. EPS turėtų būti skatinama įgyvendinti Darbotvarkę iki 2030 m. ir laikytis susijusių tarptautiniu mastu sutartų principų ir taisyklių dėl darbuotojų teisių, įskaitant nediskriminavimą lyties pagrindu.

Todėl į EPS turėtų būti įtrauktos nuostatos dėl darbo, lyčių lygybės ir moterų galimybių prekybos srityje didinimo, taip pat dėl prekybos ir darnaus vystymosi aplinkosaugos aspektų (įskaitant tausią žuvininkystę ir akvakultūrą, biologinę įvairovę, miškus ir miškininkystės produktus) ir dėl su klimato kaita susijusių aspektų, visų pirma dėl UNFCCC ir Paryžiaus susitarimo ir su klimato kaitos švelninimu susijusių iniciatyvų, pavyzdžiui, Tarptautinės jūrų organizacijos (IMO) iniciatyvų.

Į EPS turėtų būti įtrauktos nuostatos, kuriomis skatinama laikytis susijusių tarptautiniu mastu sutartų principų ir taisyklių, įskaitant pagrindinius Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) darbo standartus ir svarbiausias konvencijas bei daugiašalius aplinkosaugos susitarimus, taip pat darbuotojų saugos ir sveikatos, darbo inspekcijų ir socialinio dialogo, taip pat socialinės bei darbo apsaugos principų ir taisyklių, ir skatinama veiksmingai juos įgyvendinti. Į juos turėtų būti įtrauktas kiekvienos šalies įsipareigojimas nuolat dėti ilgalaikes pastangas siekiant ratifikuoti svarbiausias TDO konvencijas.

EPS turėtų būti dar kartą patvirtinta šalių teisė reglamentuoti darbo ir aplinkosaugos sritis laikantis jų tarptautinių įsipareigojimų ir skatinama užtikrinti aukšto lygio apsaugą, be kita ko, atsižvelgiant į aplinkos požiūriu naudingiausias galimybes. EPS turėtų būti pakartota, kad turi būti laikomasi atsargumo principo. Į EPS būti įtrauktos nuostatos, kuriomis neleidžiama sumažinti darbuotojų ir aplinkos apsaugos lygio tam, kad būtų skatinama prekyba ir tiesioginės užsienio investicijos. EPS turėtų būti numatytas įsipareigojimas nenukrypti nuo nacionalinių darbuotojų ar aplinkos apsaugos įstatymų arba nuo pareigos užtikrinti jų vykdymą.

EPS turėtų būti skatinamas didesnis prekybos ir investicijų, įskaitant tiesiogines užsienio investicijas siekiant darnaus vystymosi, indėlis, be kita ko, aptariant tokius klausimus kaip prekybos aplinkai ir klimatui nekenkiančiomis prekėmis ir paslaugomis lengvinimas ir savanoriškų darnumo užtikrinimo programų bei įmonių socialinės atsakomybės skatinimas, atsižvelgiant į tarptautiniu mastu pripažintas priemones ir skatinant šalis taikyti tarptautinę praktiką, įskaitant EBPO ir JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinius principus ir konkrečių sektorių gaires.

Į EPS turėtų būti įtrauktos nuostatos dėl veiksmingo šių nuostatų įgyvendinimo ir stebėsenos, taip pat mechanizmas visiems ginčams tarp susitarimo šalių spręsti. EPS turėtų būti numatytas pilietinės visuomenės institucijų dalyvavimas, įskaitant reguliarias konsultacijas ir komunikacijos veiksmus. Šios institucijos turėtų vykdyti viso susitarimo įgyvendinimo stebėseną ir šalių atžvilgiu turėti atlikti patariamąjį vaidmenį.

Dialogas žemės ūkio klausimais. Atsižvelgiant į žemės ūkio sektoriaus svarbą AKR valstybių socialiniam ir ekonominiam vystymuisi ir apsirūpinimo maistu saugumui, EPS turėtų būti numatytas dialogas žemės ūkio klausimais (žemės ūkio partnerystė), kuris gali apimti tokius klausimus kaip biržos prekės (ypač susijusios su apsirūpinimo maistu saugumu) ir regioninės vertės grandinės, naujų technologijų naudojimas, prekybos lengvinimas, pateikimas į rinką, atsakingos investicijos, moksliniai tyrimai ir inovacijos, skiriant deramą dėmesį prisitaikymui prie klimato kaitos ir jos švelninimui, taip pat biologinė įvairovė ir tvarios maisto sistemos.

6.3. Įgyvendinimas

EPS taryba (žr. 8 punktą), kuriai padeda jungtinis susitarimo įgyvendinimo komitetas, sudarytas iš vyresniųjų techninių ekspertų, stebi, kaip įgyvendinamos šios nuostatos. Jungtinis susitarimo įgyvendinimo komitetas posėdžiauja reguliariai ir ne rečiau kaip kartą per metus. Jis rengia metines ataskaitas, kuriose įvertinama padaryta pažanga ir pateikiamos rekomendacijos dėl tolesnių pasiekimų priemonių, įskaitant vystomojo bendradarbiavimo nuostatas pagal Kotonu susitarimo nuostatas ir jį pakeisiančio susitarimo, kai jis bus taikomas, atitinkamą nuostatą. Prireikus galėtų būti svarstomas specialių pakomitečių tam tikroms su prekyba susijusioms sritims įsteigimas.

7. Papildomumas

EPS ir AKR partnerių vystymosi strategijos turi vieni kitus papildyti. Visų pirma, kad būtų lengviau pasiekti EPS tikslus, AKR šalys įsipareigoja visapusiškai integruoti EPS į savo vystymosi strategijas, o Europos Sąjunga – į savo vystomojo bendradarbiavimo strategijas. Tai apimtų paramos privačiojo sektoriaus (visų pirma labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių (MVI)) vystymuisi skatinimą, įskaitant lyčių aspektą, ir pagal lytį suskirstytų duomenų rinkimo svarbos tolesniems veiksams ir įgyvendinimui akcentavimą. Šalys įsipareigoja skirti pakankamai išteklių šiam tikslui nacionalinėse ir regioninėse orientacinėse programose pagal atitinkamas Kotonu susitarimo nuostatas ir jį pakeisiančio susitarimo, kai jis bus taikomas, atitinkamas nuostatas.

8. Institucinė struktūra

Kiekvienam EPS įsteigiama jungtinė EPS taryba, kuri atlieka šias funkcijas:

- užtikrina tinkamą EPS veikimą,
- nagrinėja šalių ekonominio ir prekybos bendradarbiavimo raidą,
- ieško tinkamų būdų užkirsti kelią problemoms, kurios gali kilti EPS reglamentuojamose srityse, ypač atsižvelgiant į EPS vystymosi tikslų įgyvendinimą,
- keičiasi nuomonėmis ir teikia rekomendacijas visais bendro intereso klausimais, susijusiais su bendradarbiavimu ekonomikos ir prekybos srityje, įskaitant būsimus tinkamo EPS įgyvendinimo veiksmus ir, visų pirma, vystomojo bendradarbiavimo poreikį pagal atitinkamas Kotonu susitarimo nuostatas ir jį pakeisiančio susitarimo, kai jis bus taikomas, atitinkamas nuostatas.

Pasikonsultavusios tarpusavyje šalys susitaria dėl jungtinės EPS tarybos posėdžių sudėties, dažnumo, darbotvarkės ir vietos.

EPS taryba turi įgaliojimus priimti sprendimus dėl visų klausimų, kuriems taikomas EPS. Ji teikia ataskaitas Ministrų tarybai, įsteigtai pagal Kotonu susitarimo 15 straipsnio nuostatas ir jį pakeisiančio susitarimo, kai jis bus taikomas, atitinkamas nuostatas, visai AKR valstybių grupei ir Europos Sąjungai bendrai rūpimais klausimais.

EPS turėtų būti numatytos reguliarios konsultacijos ir komunikacija su pilietine visuomene.

9. Išlyga dėl išimtinių atvejų

Į EPS įtraukiama standartinė išlyga dėl išimtinių atvejų, taikytina atitinkamoms šių susitarimų dalims, pagal kurią leidžiama imtis priemonių, pavyzdžiui, dėl viešosios tvarkos apsaugos, žmonių, gyvūnų ar augalų gyvybės ar sveikatos apsaugos, senkančių gamtos išteklių išsaugojimo ir t. t., su sąlyga, kad tokios priemonės taikomos laikantis PPO taisyklių.

10. Baigiamosios nuostatos

Į EPS įtraukiama:

- skyrius dėl ginčų sprendimo ir nuostata dėl nevykdymo, įskaitant nuostatas, atitinkančias Kotonu susitarimo 96 ir 97 straipsnius ir jį pakeisiančio susitarimo, kai jis bus taikomas, atitinkamas nuostatas. Ginčų sprendimo nuostatos dėl prekybos ar su prekyba susijusių klausimų neturės poveikio šalių teisėms ir prievolėms pagal PPO taisykles, visų pirma Susitarimą dėl ginčų sprendimo taisyklių ir tvarkos,
- nuostata dėl būsimų pokyčių, numatant, kad, atsižvelgiant į regioninės integracijos pažangą, EPS gali būti išplečiami, visų pirma prisijungimu, arba sujungiami,
- nuostata dėl jų įsigaliojimo, galiojimo trukmės (neribota), nutraukimo, reikalavimo pranešti apie denonsavimą ir nuostata dėl teritorinio taikymo.

EPS tikslais AKR šalys – tai regioninė grupė arba jos valstybės narės, arba regioninė grupė ir jos valstybės narės, atsižvelgiant į atitinkamas jų kompetencijos sritis. EPS taip pat taikomi bet kokių valstybės, regionų ar vietos valdžios institucijų veiksams šalių teritorijose.

11. Derybų struktūra ir organizavimas

Remiantis atitinkamomis Kotonu susitarimo nuostatomis ir jį pakeisiančio susitarimo, kai jis bus taikomas, atitinkamomis nuostatomis, derybų laikotarpis taip pat naudojamas AKR valstybių viešojo ir privačiojo sektorių gebėjimams stiprinti, siekiant sustiprinti jų gebėjimą apibrėžti ir įgyvendinti atitinkamas regionines ir daugiašales prekybos strategijas ir politiką. Tai apima priemones, skirtas konkurencingumui didinti, regioninėms organizacijoms stiprinti ir regioninės prekybos integracijos iniciatyvoms remti, kai tinkama, su parama biudžeto koregavimui ir fiskalinei reformai, taip pat infrastruktūrai atnaujinti ir investicijoms gerinti. Šių priemonių stebėseną vykdoma regioniniu lygmeniu, kai tinkama, ją vykdo derybose dėl EPS dalyvaujanti regioninė grupė ir Europos Sąjunga. Ta regioninė grupė, *inter alia*, teikia pasiūlymus, kurie svarstomi palaikant Europos Sąjungos ir AKR valstybių nacionalinio ir regioninio programavimo dialogą.

Nustatomi tinkami mechanizmai siekiant užtikrinti, kad Europos Sąjungos ir AKR valstybių nevalstybiniai subjektai būtų informuojami ir su jais būtų konsultuojamasi dėl derybų turinio ir kad būtų užtikrintas vykstančių AKR ir ES dialogų koordinavimas.

Šie nurodymai bus peržiūrimi ir, kai tikslinga, patikslinami ne rečiau kaip kas 10 metų.

**TARYBOJE POSĖDŽIAVUSIŲ VALSTYBIŲ NARIŲ VYRIAUSYBIŲ ATSTOVŲ SPRENDIMAS
(ES) 2020/14**

2019 m. gruodžio 19 d.

kuriuo Europos Komisijai suteikiami įgaliojimai valstybių narių vardu vesti derybas dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybių bei regionų ekonominės partnerystės susitarimų tiek, kiek jie priklauso valstybių narių kompetencijai

TARYBOJE POSĖDŽIAVĘ EUROPOS SĄJUNGOS VALSTYBIŲ NARIŲ VYRIAUSYBIŲ ATSTOVAI,

kadangi:

- (1) 2002 m. birželio 17 d. Taryba įgaliojo Komisiją vesti derybas dėl ekonominės partnerystės susitarimų su Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybėmis ir regionais ir priėmė toms deryboms skirtus derybinius nurodymus;
- (2) Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai valstybių narių vardu vesti derybas dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybių bei regionų ekonominės partnerystės susitarimų tiek, kiek jie priklauso valstybių narių kompetencijai, remiantis iš dalies pakeistais derybiniais nurodymais,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

1. Valstybių narių vyriausybės atstovai suteikia įgaliojimus Komisijai valstybių narių vardu vesti derybas dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybių ir regionų ekonominės partnerystės susitarimų tiek, kiek jie priklauso valstybių narių kompetencijai.
2. Derybos vedamos remiantis, kai taikytina, derybiniais nurodymais, išdėstytais Tarybos sprendimo (ES) 2020/13 ⁽¹⁾ papildyme.

2 straipsnis

1 straipsniu nedaromas poveikis būsimiems valstybių narių sprendimams, susijusiems su jų atstovų skyrimu jų kompetencijai priklausančioms klausimams spręsti.

3 straipsnis

Derybos vedamos konsultuojantis su AKR darbo grupe. Prekybos politikos komitetas dalyvauja konkrečių su prekyba susijusių klausimų svarstyme.

⁽¹⁾ 2019 m. gruodžio 19 d. Tarybos sprendimas (ES) 2020/13, kuriuo iš dalies keičiami derybiniai nurodymai, skirti deryboms dėl ekonominės partnerystės susitarimų su Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybėmis ir regionais, tiek, kiek jie priklauso Sąjungos kompetencijai (žr. šio Oficialiojo leidinio p. 101).

4 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Komisijai.

Priimta Briuselyje 2019 m. gruodžio 19 d.

Valstybių narių vyriausybės atstovų vardu

Pirmininkė

K. MIKKONEN

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS (ES) 2020/15

2020 m. sausio 9 d.

kuriuo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo sprendimo 2014/709/ES dėl gyvūnų sveikatos kontrolės priemonių, susijusių su afrikinio kiaulių maru tam tikrose valstybėse narėse, priedas

(pranešta dokumentu Nr. C(2020) 122)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 1989 m. gruodžio 11 d. Tarybos direktyvą 89/662/EEB dėl veterinarinių patikrinimų, taikomų Bendrijos vidaus prekyboje, siekiant sukurti vidaus rinką ⁽¹⁾, ypač į jos 9 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 1990 m. birželio 26 d. Tarybos direktyvą 90/425/EEB dėl Sąjungos vidaus prekyboje tam tikrais gyvūnais ir produktais taikomų veterinarinių patikrinimų, siekiant užbaigti vidaus rinkos kūrimą ⁽²⁾, ypač į jos 10 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos direktyvą 2002/99/EB, nustatančią gyvūnų sveikatos taisykles, reglamentuojančias žmonėms skirtų gyvūninės kilmės produktų gamybą, perdirbimą, paskirstymą ir importą ⁽³⁾, ypač į jos 4 straipsnio 3 dalį,

kadangi:

- (1) Komisijos įgyvendinimo sprendime 2014/709/ES ⁽⁴⁾ nustatytos gyvūnų sveikatos kontrolės priemonės, susijusios su afrikinio kiaulių maru tam tikrose valstybėse narėse, kuriose nustatyta patvirtintų tos ligos atvejų naminių arba laukinių kiaulių populiacijoje (toliau – susijusios valstybės narės). To įgyvendinimo sprendimo priedo I–IV dalyse nustatytos ir išvardytos tam tikros susijusių valstybių narių sritys, išskirstytos pagal dėl šios ligos susiklosčiusią epizootinę padėtį grindžiamos rizikos lygį. Įgyvendinimo sprendimo 2014/709/ES priedas buvo kelis kartus iš dalies pakeistas, kad jame būtų atsižvelgta į Sąjungos epizootinės padėties, susijusios su afrikinio kiaulių maru, pokyčius. Įgyvendinimo sprendimo 2014/709/ES priedas buvo paskutinį kartą iš dalies pakeistas Komisijos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2019/2169 ⁽⁵⁾ pakitus epizootinei padėčiai, susijusiai su afrikinio kiaulių maru naminių kiaulių populiacijoje, Lenkijoje ir Slovakijoje ir nustačius kitą afrikinio kiaulių maro atvejų laukinių kiaulių populiacijoje Lenkijoje, Lietuvoje ir Vengrijoje;
- (2) po Įgyvendinimo sprendimo (ES) 2019/2169 priėmimo dienos nustatyta kitų afrikinio kiaulių maro atvejų laukinių kiaulių populiacijoje Lenkijoje ir Vengrijoje, ir naminių kiaulių populiacijoje – Bulgarijoje. Atsižvelgiant į esamą epizootinę padėtį Sąjungoje šių trijų valstybių narių skirstymas į regionus buvo iš naujo įvertintas ir atnaujintas. Rizikos valdymo priemonės taip pat buvo iš naujo įvertintos ir atnaujintos. Į šiuos pokyčius taip pat turi būti atsižvelgta Įgyvendinimo sprendimo 2014/709/ES priede;
- (3) 2019 m. gruodžio mėn. du afrikinio kiaulių maro atvejai nustatyti laukinių kiaulių populiacijoje Lenkijos Žarų ir Lipsko apskrityse – srityse, kurios įtrauktos į Įgyvendinimo sprendimo 2014/709/ES priedo I dalį. Dėl šių afrikinio kiaulių maro atvejų laukinių kiaulių populiacijoje padidėja rizikos lygis ir į tai reikėtų atsižvelgti tame priede. Todėl šios afrikinio kiaulių maro paveiktos Lenkijos sritys turėtų būti įtrauktos į Įgyvendinimo sprendimo 2014/709/ES priedo II dalį, o ne į I dalį;

⁽¹⁾ OL L 395, 1989 12 30, p. 13.

⁽²⁾ OL L 224, 1990 8 18, p. 29.

⁽³⁾ OL L 18, 2003 1 23, p. 11.

⁽⁴⁾ 2014 m. spalio 9 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas 2014/709/ES dėl gyvūnų sveikatos kontrolės priemonių, susijusių su afrikinio kiaulių maru tam tikrose valstybėse narėse, ir kuriuo panaikinamas Įgyvendinimo sprendimas 2014/178/ES (OL L 295, 2014 10 11, p. 63).

⁽⁵⁾ 2019 m. gruodžio 17 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2019/2169, kuriuo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo sprendimo 2014/709/ES dėl gyvūnų sveikatos kontrolės priemonių, susijusių su afrikinio kiaulių maru tam tikrose valstybėse narėse, priedas (OL L 328, 2019 12 18, p. 97).

- (4) be to, 2019 m. gruodžio mėn. pabaigoje keli afrikinio kiaulių maro atvejai nustatyti laukinių kiaulių populiacijoje Lenkijos Grujeco, Krasniko ir Nisko apskrityse – srityse, kurios įtrauktos į įgyvendinimo sprendimo 2014/709/ES priedo II dalį, labai netoli nuo sričių, kurios įtrauktos į jo priedo I dalį. Dėl šių afrikinio kiaulių maro atvejų laukinių kiaulių populiacijoje padidėja rizikos lygis ir į tai reikėtų atsižvelgti tame priede. Todėl tos į įgyvendinimo sprendimo 2014/709/ES priedo I dalį įtrauktos Lenkijos sritys, esančios netoli nuo naujų afrikinio kiaulių maro atvejų paveiktų ir į II dalį įtrauktų sričių, turėtų būti įtrauktos į jo priedo II dalį, o ne į I dalį;
- (5) be to, 2019 m. gruodžio mėn. pabaigoje keli afrikinio kiaulių maro atvejai nustatyti laukinių kiaulių populiacijoje Vengrijos Békéšo, Jaso-Nadkuno-Solnoko ir Haidū Biharo medėse – srityse, kurios įtrauktos į įgyvendinimo sprendimo 2014/709/ES priedo II dalį, labai netoli nuo sričių, kurios įtrauktos į jo priedo I dalį. Dėl šių afrikinio kiaulių maro atvejų laukinių kiaulių populiacijoje padidėja rizikos lygis ir į tai reikėtų atsižvelgti tame priede. Todėl tos į įgyvendinimo sprendimo 2014/709/ES priedo I dalį įtrauktos Vengrijos sritys, esančios labai netoli nuo naujų afrikinio kiaulių maro atvejų paveiktų ir į II dalį įtrauktų sričių, turėtų būti įtrauktos į jo priedo II dalį, o ne į I dalį;
- (6) 2020 m. sausio mėn. vienas afrikinio kiaulių maro atvejis naminių kiaulių populiacijoje nustatytas Bulgarijos Šumeno regione – srityje, kuri įtraukta į įgyvendinimo sprendimo 2014/709/ES priedo II dalį. Dėl šio afrikinio kiaulių maro protrūkio naminių kiaulių populiacijoje padidėja rizikos lygis, ir į tai reikėtų atsižvelgti tame priede. Todėl ši afrikinio kiaulių maro paveikta Bulgarijos sritis turėtų būti įtraukta į įgyvendinimo sprendimo 2014/709/ES priedo III dalį, o ne į II dalį. Atsižvelgiant į tai, kad į įgyvendinimo sprendimo 2014/709/ES priedo III dalį įtrauktos sritys, kuriose epizootinė padėtis vis dar kinta ir yra labai dinamiška, darant bet kokius pakeitimus, susijusius su toje dalyje išvardytomis sritimis, ypatingas dėmesys turi būti skiriamas poveikiui aplinkinėse teritorijose, kaip šiuo atveju ir buvo padaryta;
- (7) siekiant atsižvelgti į naujausią epizootinę afrikinio kiaulių maro raidą Sąjungoje ir aktyviai kovoti su rizika, susijusia su šios ligos plitimu, turėtų būti nustatytos naujos pakankamo dydžio didelės rizikos zonos Lenkijoje, Vengrijoje ir Bulgarijoje ir jos turėtų būti tinkamai įtrauktos į įgyvendinimo sprendimo 2014/709/ES priedo I, II ir III dalių sąrašus. Todėl įgyvendinimo sprendimo 2014/709/ES priedas turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas;
- (8) atsižvelgiant į tai, kad į epizootinę padėtį Sąjungoje dėl afrikinio kiaulių maro plitimo reikia reaguoti skubiai, svarbu, kad įgyvendinimo sprendimo 2014/709/ES priedo pakeitimai, padaryti šiuo sprendimu, įsigaliotų kuo greičiau;
- (9) šiame sprendime nustatytos priemonės atitinka Augalų, gyvūnų, maisto ir pašarų nuolatinio komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Įgyvendinimo sprendimo 2014/709/ES priedas pakeičiamas šio sprendimo priedo tekstu.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje 2020 m. sausio 9 d.

Komisijos vardu
Stella KYRIAKIDES
Komisijos narė

PRIEDAS

Igyvendinimo sprendimo 2014/709/ES priedas pakeičiamas taip:

„PRIEDAS

I DALIS

1. Belgija

Šios Belgijos sritys:

in Luxembourg province:

- the area is delimited clockwise by:
- Frontière avec la France,
- Rue Mersinhat,
- La N818jusque son intersection avec la N83,
- La N83 jusque son intersection avec la N884,
- La N884 jusque son intersection avec la N824,
- La N824 jusque son intersection avec Le Routeux,
- Le Routeux,
- Rue d'Orgéo,
- Rue de la Vierre,
- Rue du Bout-d'en-Bas,
- Rue Sous l'Eglise,
- Rue Notre-Dame,
- Rue du Centre,
- La N845 jusque son intersection avec la N85,
- La N85 jusque son intersection avec la N40,
- La N40 jusque son intersection avec la N802,
- La N802 jusque son intersection avec la N825,
- La N825 jusque son intersection avec la E25-E411,
- La E25-E411jusque son intersection avec la N40,
- N40: Burnaimont, Rue de Luxembourg, Rue Ranci, Rue de la Chapelle,
- Rue du Tombois,
- Rue Du Pierroy,
- Rue Saint-Orban,
- Rue Saint-Aubain,
- Rue des Cottages,
- Rue de Relune,
- Rue de Rulune,
- Route de l'Ermitage,
- N87: Route de Habay,
- Chemin des Ecoliers,
- Le Routy,
- Rue Burgknapp,
- Rue de la Halte,
- Rue du Centre,
- Rue de l'Eglise,

- Rue du Marquisat,
- Rue de la Carrière,
- Rue de la Lorraine,
- Rue du Beynert,
- Millewée,
- Rue du Tram,
- Millewée,
- N4: Route de Bastogne, Avenue de Longwy, Route de Luxembourg,
- Frontière avec le Grand-Duché de Luxembourg,
- Frontière avec la France,
- La N87 jusque son intersection avec la N871 au niveau de Rouvroy,
- La N871 jusque son intersection avec la N88,
- La N88 jusque son intersection avec la rue Baillet Latour,
- La rue Baillet Latour jusque son intersection avec la N811,
- La N811 jusque son intersection avec la N88,
- La N88 jusque son intersection avec la N883 au niveau d'Aubange,
- La N883 jusque son intersection avec la N81 au niveau d'Aubange,
- La N81 jusque son intersection avec la E25-E411,
- La E25-E411 jusque son intersection avec la N40,
- La N40 jusque son intersection avec la rue du Fet,
- Rue du Fet,
- Rue de l'Accord jusque son intersection avec la rue de la Gaume,
- Rue de la Gaume jusque son intersection avec la rue des Bruyères,
- Rue des Bruyères,
- Rue de Neufchâteau,
- Rue de la Motte,
- La N894 jusque son intersection avec la N85,
- La N85 jusque son intersection avec la frontière avec la France.

2. Estija

Šios Estijos sritys:

- Hiiu maakond.

3. Vengrija

Šios Vengrijos sritys:

- Békés megye 950150, 950250, 950350, 950450, 950550, 950650, 950660, 950750, 950950, 950960, 950970, 951050, 951950, 952050, 952750, 952850, 952950, 953050, 953150, 953650, 953660, 953750, 953850, 953960, 954250, 954260, 954350, 954450, 954550, 954650, 954750, 954850, 954860, 954950, 955050, 955150, 955250, 955260, 955270, 955350, 955450, 955510, 955650, 955750, 955760, 955850, 955950, 956050, 956060, 956150, 956160 és 956450 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Bács-Kiskun megye 600150, 600850, 601550, 601650, 601660, 601750, 601850, 601950, 602050, 603250, 603750 és 603850 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Budapest 1 kódszámú, vadgazdálkodási tevékenységre nem alkalmas területe,
- Csongrád megye 800150, 800160, 800250, 802220, 802260, 802310 és 802450 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,

- Fejér megye 400150, 400250, 400351, 400352, 400450, 400550, 401150, 401250, 401350, 402050, 402350, 402360, 402850, 402950, 403050, 403250, 403350, 403450, 403550, 403650, 403750, 403950, 403960, 403970, 404570, 404650, 404750, 404850, 404950, 404960, 405050, 405750, 405850, 405950, 406050, 406150, 406550, 406650 és 406750 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Hajdú-Bihar megye 900750, 901250, 901260, 901270, 901350, 901551, 901560, 901570, 902650, 902660, 902670, 902750, 903650, 903750, 903850, 903950, 903960, 904050, 904060, 904150, 904250, 904350, 904950, 904960, 905050, 905060, 905070, 905080, 905150, 905250 és 905260 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Jász-Nagykun-Szolnok megye 750150, 750160, 750260, 750350, 750450, 750460, 754450, 754550, 754560, 754570, 754650, 754750, 754950, 755050, 755150, 755250, 755350 és 755450 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Komárom-Esztergom megye 251360, 251550, 251850, 251950, 252050, 252150, 252250, 252350, 252450, 252550, 252650, 252750, és 253550 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Nógrád megye 552010, 552150, 552250, 552350, 552450, 552460, 552520, 552550, 552610, 552620, 552710, 552850, 552860, 552950, 552970, 553050, 553110, 553250, 553260, 553350, 553650, 553750, 553850, 553910 és 554050 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Pest megye 570150, 570250, 570350, 570450, 570550, 570650, 570750, 570850, 571050, 571150, 571250, 571350, 571550, 571610, 571750, 571760, 572150, 572250, 572350, 572550, 572650, 572750, 572850, 572950, 573150, 573250, 573260, 573350, 573360, 573450, 573850, 573950, 573960, 574050, 574150, 574350, 574360, 574550, 574650, 574750, 574850, 574860, 574950, 575050, 575150, 575250, 575350, 575550, 575650, 575750, 575850, 575950, 576050, 576150, 576250, 576350, 576450, 576650, 576750, 576850, 576950, 577050, 577150, 577250, 577350, 577450, 577650, 577850, 577950, 578050, 578150, 578250, 578350, 578360, 578450, 578550, 578560, 578650, 578850, 578950, 579050, 579150, 579250, 579350, 579450, 579460, 579550, 579650, 579750, 580050, 580250 és 580450 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Szabolcs-Szatmár-Bereg megye 851950, 852350, 852450, 852550, 852750, 853751, 853850, 853950, 853960, 854050, 855650 és 855660 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe.

4. Latvija

Šios Latvijos sritys:

- Alsungas novads,
- Kuldīgas novada Gudenieku pagasts,
- Pāvilostas novads,
- Stopiņu novada daļa, kas atrodas uz rietumiem no autoceļa V36, P4 un P5, Acones ielas, Dauguļupes ielas un Dauguļupītes,
- Ventspils novada Jūrkalnes pagasts,
- Grobiņas novads,
- Rucavas novada Dunikas pagasts.

5. Lietuva

Šios Lietuvos sritys:

- Klaipėdos rajono savivaldybės: Agluonėnų, Priekulės, Veiviržėnų, Judrėnų, Endriejavo ir Vėžaičių seniūnijos,
- Plungės rajono savivaldybės: Babrungo, Kulių, Nausodžio, Paukštakių, Platelių, Plungės miesto, Šateikių ir Žemaičių Kalvarijos seniūnijos,
- Skuodo rajono savivaldybės: Aleksandrijos, Lenkimų, Mosėdžio, Notėnų, Skuodo, Skuodo miesto, Šačių seniūnijos.

6. Lenkija

Šios Lenkijos sritys:

w województwie warmińsko-mazurskim:

- gminy Wielbark i Rozogi w powiecie szczycieńskim,
- gminy Janowiec Kościelny, Janowo i Kozłowo w powiecie nidzickim,
- powiat działdowski,
- gminy Łukta, Miłomłyn, Dąbrówno, Grunwald i Ostróda z miastem Ostróda w powiecie ostródzkim,
- gminy Kisielice, Susz, Iława z miastem Iława, Lubawa z miastem Lubawa, w powiecie iławskim,

w województwie podlaskim:

- gminy Kulesze Kościelne, Wysokie Mazowieckie z miastem Wysokie Mazowieckie, Czyżew w powiecie wysokomazowieckim,
- gminy Miastkowo, Nowogród, Śniadowo i Zbójna w powiecie łomżyńskim,
- powiat zambrowski,

w województwie mazowieckim:

- powiat ostrołęcki,
- powiat miejski Ostrołęka,
- gminy Bielsk, Brudzeń Duży, Drobin, Gąbin, Łąck, Nowy Duninów, Radzanowo, Słupno i Stara Biała w powiecie płońskim,
- powiat miejski Płock,
- powiat sierpecki,
- powiat żuromiński,
- gminy Andrzejewo, Brok, Małkinia Górna, Stary Lubotyń, Szulborze Wielkie, Wąsewo, Zaręby Kościelne i Ostrów Mazowiecka z miastem Ostrów Mazowiecka w powiecie ostrowskim,
- gminy Dzierzgowo, Lipowiec Kościelny, miasto Mława, Radzanów, Szreńsk, Szydłowo i Wieczfnia Kościelna, w powiecie mławskim,
- powiat przasnyski,
- powiat makowski,
- gminy Gzy, Obryte, Zatory, Pułtusk i część gminy Winnica położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Bielany, Winnica i Pokrzywnica w powiecie pułtuskim,
- gminy Brańszczyk, Długosiodło, Rząśnik, Wyszaków, Zabrodzie i część gminy Somianka położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 62 w powiecie wyszkowskim,
- gminy Kowala, Przytyk, Wierzbica, Wolanów, Zakrzew, część gminy Jedlińsk położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr S7 i część gminy Iłża położona na zachód od linii wyznaczonej od drogi nr 9 w powiecie radomskim,
- powiat miejski Radom,
- powiat szydłowiecki,
- gminy Borkowice, Gielniów, Odrzywół, Przysucha, Rusinów, Wieniawa w powiecie przysuskim,
- gmina Kazanów w powiecie zwoleńskim,
- powiat gostyniński,

w województwie podkarpackim:

- gmina Wielkie Oczy w powiecie lubaczowskim,
- gminy Laszki, Radymno z miastem Radymno, część gminy Wiązownica położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 867 i gmina wiejska Jarosław w powiecie jarosławskim,
- powiat tarnobrzeski,
- gminy Przeworsk z miastem Przeworsk, Gać Jawornik Polski, Kańczuga, Tryńcza i Zarzecze w powiecie przeworskim,
- powiat łańcucki,
- gminy Trzebownisko, Głogów Małopolski i część gminy Sokołów Małopolski położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 875 w powiecie rzeszowskim,
- powiat kolbuszowski,

w województwie świętokrzyskim:

- gminy Lipnik, Opatów, Wojciechowice, Sadowie i część gminy Ożarów położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 74 w powiecie opatowskim,
- powiat sandomierski,
- gmina Skarżysko Kościelne w powiecie skarżyskim,
- gminy Brody i Mirzec w powiecie starachowickim,

— powiat ostrowiecki,

w województwie łódzkim:

— gminy Łyszkowice, Kocierzew Południowy, Kiernoza, Chąsno, część gminy wiejskiej Łowicz położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 92 i Nieborów w powiecie łowickim,

— gminy Biała Rawska, Cieladz, Rawa Mazowiecka z miastem Rawa Mazowiecka, Regnów i Sadkowice w powiecie rawskim,

— powiat skierniewicki,

— powiat miejski Skierniewice,

— gminy Drzewica i Poświętne w powiecie opoczyńskim,

— gminy Czerniewice, Inowódz, Rzeczyca i Żelechlinek w powiecie tomaszowskim,

w województwie pomorskim:

— powiat nowodworski,

— gminy Lichnowy, Miłoradz, Nowy Staw, Malbork z miastem Malbork w powiecie malborskim,

— gminy Mikołajki Pomorskie, Stary Targ i Sztum w powiecie sztumskim,

— powiat gdański,

— Miasto Gdańsk,

— powiat tczewski,

— powiat kwidzyński,

w województwie lubuskim:

— gminy Szlichtyngowa i Wschowa w powiecie wschowskim,

— miasto Gozdnic w powiecie żagańskim,

— gminy Brody, Przewóz, Trzebiel, Tuplice, część gminy Lubsko położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 287, miasto Łęknica w powiecie żarskim,

— gminy Bytnica, Krosno Odrzańskie, Maszewo i Gubin z miastem Gubin w powiecie krośnieńskim,

— gminy Międzyrzecz, Pszczew, Trzciel w powiecie międzyrzeckim,

— gmina Lubrza, Łągów, Skąpe, część gminy Zbąszynek położona na północ od linii wyznaczonej przez linię kolejową, część gminy Szczaniec położona na północ od linii wyznaczonej przez linię kolejową, część gminy Świebodzin położona na północ od linii wyznaczonej przez linię kolejową w powiecie świebodzińskim,

w województwie dolnośląskim:

— gminy Bolesławiec z miastem Bolesławiec, Gromadka i Osiecznica w powiecie bolesławieckim,

— gmina Węgliniec w powiecie zgorzeleckim,

— gminy Pęcław, Jerzmanowa, część gminy wiejskiej Głogów położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 12 i miasta Głogów położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 12 w powiecie głogowskim,

— gminy Chocianów, Grębocice, Radwanice, Przemków i część gminy Polkowice położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 331 w powiecie polkowickim,

— gmina Niechlów w powiecie górowskim.

w województwie wielkopolskim:

— powiat leszczyński,

— powiat miejski Leszno,

— powiat nowotomyski,

— gminy Granowo, Grodzisk Wielkopolski i Kamieniec w powiecie grodziskim,

— gminy Stęszew i Buk w powiecie poznańskim,

— powiat kościański.

7. Rumunija

Šios Rumunijos sritys:

— Județul Suceava.

8. Slovakija

Šios Slovakijos sritys:

- the whole district of Vranov nad Topľou,
- the whole district of Humenné,
- the whole district of Snina,
- the whole district of Sobrance,
- the whole district of Košice-mesto,
- in the district of Michalovce, the whole municipalities of Tušice, Moravany, Pozdišovce, Michalovce, Zalužice, Lúčky, Závadka, Hnojné, Poruba pod Vihorlatom, Jovsa, Kušín, Klokočov, Kaluža, Vinné, Trnava pri Laborci, Oreské, Staré, Zbudza, Petrovce nad Laborcom, Lesné, Suché, Rakovec nad Ondavou, Nacina Ves, Voľa, Pusté Čemerné and Strážske,
- in the district of Košice - okolie, the whole municipalities not included in Part II.

9. Graikija

Šios Graikijos sritys:

- in the regional unit of Drama:
 - the community departments of Sidironero and Skaloti and the municipal departments of Livadero and Ksiropotamo (in Drama municipality),
 - the municipal department of Paranesti (in Paranesti municipality),
 - the municipal departments of Kokkinogeia, Mikropoli, Panorama, Pyrgoi (in Prosotsani municipality),
 - the municipal departments of Kato Nevrokopi, Chrysokéfalo, Achladea, Vathytopos, Volakas, Granitis, Dasotos, Eksohi, Katafyto, Lefkogeia, Mikrokleisoura, Mikromilea, Ochyro, Pagoneri, Perithorio, Kato Vrontou and Potamoi (in Kato Nevrokopi municipality),
- in the regional unit of Xanthi:
 - the municipal departments of Kimmerion, Stavroupoli, Gerakas, Dafnonas, Komnina, Kariofyto and Neochori (in Xanthi municipality),
 - the community departments of Satres, Thermes, Kotyli, and the municipal departments of Myki, Echinis and Oraio and (in Myki municipality),
 - the community department of Selero and the municipal department of Sounio (in Avdira municipality),
- in the regional unit of Rodopi:
 - the municipal departments of Komotini, Anthochorio, Gratini, Thrylorio, Kalhas, Karydia, Kikidio, Kosmio, Pandrosos, Aigeiros, Kallisti, Meleti, Neo Sidirochori and Mega Doukato (in Komotini municipality),
 - the municipal departments of Ipio, Arriana, Darmeni, Archontika, Fillyra, Ano Drosini, Aratos and the Community Departments Kehros and Organi (in Arriana municipality),
 - the municipal departments of Iasmos, Sostis, Asomatoi, Polyanthos and Amvrosia and the community department of Amaxades (in Iasmos municipality),
 - the municipal department of Amaranta (in Maroneia Sapon municipality),
- in the regional unit of Evros:
 - the municipal departments of Kyriaki, Mandra, Mavroklisi, Mikro Dereio, Protokklisi, Roussa, Goniko, Geriko, Sidirochori, Megalo Derio, Sidiro, Giannouli, Agriani and Petrolofos (in Soufli municipality),
 - the municipal departments of Dikaia, Arzos, Elaia, Therapio, Komara, Marasia, Ormenio, Pentalofof, Petrola, Plati, Ptelea, Kyprinos, Zoni, Fulakio, Spilaio, Nea Vyssa, Kavili, Kastanies, Rizia, Sterna, Ampelakia, Valtos, Megali Doxipara, Neochori and Chandras (in Orestiada municipality),
 - the municipal departments of Asvestades, Ellinochori, Karoti, Koufovouno, Kiani, Mani, Sitchori, Alepochori, Asproneri, Metaxades, Vrysika, Doksa, Elafoxori, Ladi, Paliouri and Poimeniko (in Didymoteicho municipality),
- in the regional unit of Serres:
 - the municipal departments of Kerkini, Livadia, Makrynitsa, Neochori, Platanakia, Petritsi, Akritochori, Vyroneia, Gonimo, Mandraki, Megalochori, Rodopoli, Ano Poroia, Katw Poroia, Sidirokastro, Vamvakophyto, Promahonas, Kamaroto, Strymonochori, Charopo, Kastanousi and Chorero and the community departments of Achladochori, Agkistro and Kapnophyto (in Sintiki municipality),

- the municipal departments of Serres, Elaionas and Oinoussa and the community departments of Orini and Ano Vrontou (in Serres municipality),
- the municipal departments of Dasochoriou, Irakleia, Valtero, Karperi, Koimisi, Lithotopos, Limnochori, Podismeno and Chrysochorafa (in Irakleia municipality).

II DALIS

1. Belgija

Šios Belgijos sritys:

in Luxembourg province:

- the area is delimited clockwise by:
- La frontière avec la France au niveau de Florenville,
- La N85 jusque son intersection avec la N894 au niveau de Florenville,
- La N894 jusque son intersection avec la rue de la Motte,
- La rue de la Motte jusque son intersection avec la rue de Neufchâteau,
- La rue de Neufchâteau,
- La rue des Bruyères jusque son intersection avec la rue de la Gaume,
- La rue de la Gaume jusque son intersection avec la rue de l'Accord,
- La rue de l'Accord,
- La rue du Fet,
- La N40 jusque son intersection avec la E25-E411,
- La E25-E411 jusque son intersection avec la N81 au niveau de Weyler,
- La N81 jusque son intersection avec la N883 au niveau d'Aubange,
- La N883 jusque son intersection avec la N88 au niveau d'Aubange,
- La N88 jusque son intersection avec la N811,
- La N811 jusque son intersection avec la rue Baillet Latour,
- La rue Baillet Latour jusque son intersection avec la N88,
- La N88 jusque son intersection avec la N871,
- La N871 jusque son intersection avec la N87 au niveau de Rouvroy,
- La N87 jusque son intersection avec la frontière avec la France.

2. Bulgarija

Šios Bulgarijos sritys:

- the whole region of Haskovo,
- the whole region of Yambol,
- the whole region of Sliven,
- the whole region of Stara Zagora,
- the whole region of Gabrovo,
- the whole region of Pernik,
- the whole region of Kyustendil,
- the whole region of Plovdiv,
- the whole region of Pazardzhik,
- the whole region of Smolyan,
- the whole region of Burgas excluding the areas in Part III,
- the whole region of Veliko Tarnovo excluding the areas in Part III,
- the whole region of Dobrich excluding the areas in Part III,
- the whole region of Varna excluding the areas in Part III.

3. Estija

Šios Estijos sritys:

— Eesti Vabariik (välja arvatud Hiiu maakond).

4. Vengrija

Šios Vengrijos sritys:

- Békés megye 950850, 950860, 951150, 951250, 951260, 951350, 951450, 951460, 951550, 951650, 951750, 952150, 952250, 952350, 952450, 952550, 952650, 953250, 953260, 953270, 953350, 953450, 953510, 953950, 954050, 954060, 954150, 956250, 956350, 956550, 956650 és 956750 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Borsod-Abaúj-Zemplén megye 650100, 650200, 650300, 650400, 650500, 650600, 650700, 650800, 650900, 651000, 651100, 651200, 651300, 651400, 651500, 651610, 651700, 651801, 651802, 651803, 651900, 652000, 652100, 652200, 652300, 652601, 652602, 652603, 652700, 652900, 653000, 653100, 653200, 653300, 653401, 653403, 653500, 653600, 653700, 653800, 653900, 654000, 654201, 654202, 654301, 654302, 654400, 654501, 654502, 654600, 654700, 654800, 654900, 655000, 655100, 655200, 655300, 655400, 655500, 655600, 655700, 655800, 655901, 655902, 656000, 656100, 656200, 656300, 656400, 656600, 656701, 656702, 656800, 656900, 657010, 657100, 657300, 657400, 657500, 657600, 657700, 657800, 657900, 658000, 658100, 658201, 658202, 658310, 658401, 658402, 658403, 658404, 658500, 658600, 658700, 658801, 658802, 658901, 658902, 659000, 659100, 659210, 659220, 659300, 659400, 659500, 659601, 659602, 659701, 659800, 659901, 660000, 660100, 660200, 660400, 660501, 660502, 660600 és 660800, valamint 652400, 652500 és 652800 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Fejér megye 403150, 403160, 403260, 404250, 404550, 404560, 405450, 405550, 405650, 406450 és 407050 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Hajdú-Bihar megye 900150, 900250, 900350, 900450, 900550, 900650, 900660, 900670, 901850, 900850, 900860, 900930, 900950, 901050, 901150, 901450, 901580, 901590, 901650, 901660, 901750, 901950, 902050, 902150, 902250, 902350, 902450, 902550, 902850, 902860, 902950, 902960, 903050, 903150, 903250, 903350, 903360, 903370, 903450, 903550, 904450, 904460, 904550 és 904650, 904750, 904760, 904850, 904860, 905350, 905360, 905450 és 905550 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Heves megye 700150, 700250, 700260, 700350, 700450, 700460, 700550, 700650, 700750, 700850, 700860, 700950, 701050, 701111, 701150, 701250, 701350, 701550, 701560, 701650, 701750, 701850, 701950, 702050, 702150, 702250, 702260, 702350, 702450, 702550, 702750, 702850, 702950, 703050, 703150, 703250, 703350, 703360, 703370, 703450, 703550, 703610, 703750, 703850, 703950, 704050, 704150, 704250, 704350, 704450, 704550, 704650, 704750, 704850, 704950, 705050, 705150, 705250, 705350, 705450, 705510 és 705610 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Jász-Nagykun-Szolnok megye 750250, 750550, 750650, 750750, 750850, 750970, 750980, 751050, 751150, 751160, 751250, 751260, 751350, 751360, 751450, 751460, 751470, 751550, 751650, 751750, 751850, 751950, 752150, 752250, 752350, 752450, 752460, 752550, 752560, 752650, 752750, 752850, 752950, 753060, 753070, 753150, 753250, 753310, 753450, 753550, 753650, 753660, 753750, 753850, 753950, 753960, 754050, 754150, 754250, 754360, 754370, 754850, 755550, 755650 és 755750 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Komárom-Esztergom megye: 252460, 252850, 252860, 252950, 252960, 253050, 253150, 253250, 253350 és 253450 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Nógrád megye 550110, 550120, 550130, 550210, 550310, 550320, 550450, 550460, 550510, 550610, 550710, 550810, 550950, 551010, 551150, 551160, 551250, 551350, 551360, 551450, 551460, 551550, 551650, 551710, 551810, 551821, 552360 és 552960 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Pest megye 570950, 571850, 571950, 572050, 573550, 573650, 574250 és 580150 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Szabolcs-Szatmár-Bereg megye 850950, 851050, 851150, 851250, 851350, 851450, 851550, 851560, 851650, 851660, 851751, 851752, 852850, 852860, 852950, 852960, 853050, 853150, 853160, 853250, 853260, 853350, 853360, 853450, 853550, 853560, 853650, 854150, 854250, 854350, 854450, 854550, 854560, 854650, 854660, 854750, 854850, 854860, 854870, 854950, 855050, 855150, 855250, 855350, 855450, 855460, 855550, 855750, 855850, 855950, 855960, 856051, 856150, 856250, 856260, 856350, 856360, 856450, 856550, 856650, 856750, 856760, 856850, 856950, 857050, 857150, 857350, 857450, 857650, valamint 850150, 850250, 850260, 850350, 850450, 850550, 852050, 852150, 852250, 857550, 850650, 850850, 851851 és 851852 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe.

5. Latvija

Šios Latvijas sritys:

- Ādažu novads,
- Aizputes novads,
- Aglonas novads,
- Aizkraukles novads,
- Aknīstes novads,
- Alojas novads,
- Alūksnes novads,
- Amatas novads,
- Apes novads,
- Auces novads,
- Babītes novads,
- Baldones novads,
- Baltinavas novads,
- Balvu novads,
- Bauskas novads,
- Beverīnas novads,
- Brocēnu novads,
- Burtnieku novads,
- Carnikavas novads,
- Cēsu novads,
- Cesvaines novads,
- Ciblas novads,
- Dagdas novads,
- Daugavpils novads,
- Dobeles novads,
- Dundagas novads,
- Durbes novads,
- Engures novads,
- Ērgļu novads,
- Garkalnes novads,
- Gulbenes novads,
- Iecavas novads,
- Ikšķiles novads,
- Ilūkstes novads,
- Inčukalna novads,
- Jaunjelgavas novads,
- Jaunpiebalgas novads,
- Jaunpils novads,
- Jēkabpils novads,
- Jelgavas novads,
- Kandavas novads,
- Kārsavas novads,
- Ķeguma novads,
- Ķekavas novads,

- Kocēnu novads,
- Kokneses novads,
- Krāslavas novads,
- Krimuldas novads,
- Krustpils novads,
- Kuldīgas novada Ēdoles, Īvandes, Padures, Rendas, Kabiles, Rumbas, Kurmāles, Pelču, Snēpeles, Turlavas, Laidu un Vārmes pagasts, Kuldīgas pilsēta,
- Lielvārdes novads,
- Līgatnes novads,
- Limbažu novads,
- Līvānu novads,
- Lubānas novads,
- Ludzas novads,
- Madonas novads,
- Mālpils novads,
- Mārupes novads,
- Mazsalacas novads,
- Mērsraga novads,
- Naukšēnu novads,
- Neretas novads,
- Ogres novads,
- Olaines novads,
- Ozolnieku novads,
- Pārgaujas novads,
- Pļaviņu novads,
- Preiļu novads,
- Priekules novads,
- Priekuļu novads,
- Raunas novads,
- republikas pilsēta Daugavpils,
- republikas pilsēta Jelgava,
- republikas pilsēta Jēkabpils,
- republikas pilsēta Jūrmala,
- republikas pilsēta Rēzekne,
- republikas pilsēta Valmiera,
- Rēzeknes novads,
- Riebiņu novads,
- Rojas novads,
- Ropažu novads,
- Rugāju novads,
- Rundāles novads,
- Rūjienas novads,
- Salacgrīvas novads,
- Salas novads,

- Salaspils novads,
- Saldus novads,
- Saulkrastu novads,
- Sējas novads,
- Siguldas novads,
- Skrīveru novads,
- Skrundas novads,
- Smiltenes novads,
- Stopiņu novada daļa, kas atrodas uz austrumiem no autoceļa V36, P4 un P5, Acones ielas, Dauguļupes ielas un Dauguļupītes,
- Strenču novads,
- Talsu novads,
- Tērvetes novads,
- Tukuma novads,
- Vaiņodes novads,
- Valkas novads,
- Varakļānu novads,
- Vārkavas novads,
- Vecpiebalgas novads,
- Vecumnieku novads,
- Ventspils novada Ances, Tārgales, Popes, Vārves, Užavas, Piltenes, Puzes, Ziru, Ugāles, Usmas un Zlēku pagasts, Piltenes pilsēta,
- Viesītes novads,
- Viļakas novads,
- Viļānu novads,
- Zilupes novads.

6. Lietuva

Šios Lietuvos sritys:

- Alytaus miesto savivaldybė,
- Alytaus rajono savivaldybė: Alytaus, Alovės, Butrimonių, Daugų, Nemunaičio, Pivašiūnų, Punios, Raitininkų seniūnijos,
- Anykščių rajono savivaldybė,
- Akmenės rajono savivaldybė,
- Biržų miesto savivaldybė,
- Biržų rajono savivaldybė,
- Druskininkų savivaldybė,
- Elektrėnų savivaldybė,
- Ignalinos rajono savivaldybė,
- Jonavos rajono savivaldybė,
- Joniškio rajono savivaldybė,
- Jurbarko rajono savivaldybė,
- Kaišiadorių rajono savivaldybė,
- Kalvarijos savivaldybė,
- Kauno miesto savivaldybė,

- Kauno rajono savivaldybė: Domeikavos, Garliavos, Garliavos apylinkių, Karmėlavos, Lapių, Linksmakalnio, Neveronių, Rokų, Samylų, Taurakiemio, Vandžiogalos ir Vilkijos seniūnijos, Babtų seniūnijos dalis į rytus nuo kelio A1, Užliedžių seniūnijos dalis į rytus nuo kelio A1 ir Vilkijos apylinkių seniūnijos dalis į vakarus nuo kelio Nr. 1907,
- Kelmės rajono savivaldybė,
- Kėdainių rajono savivaldybė,
- Kupiškio rajono savivaldybė,
- Lazdijų rajono savivaldybė,
- Marijampolės savivaldybė: Degučių, Marijampolės, Mokolų, Liudvinavo ir Narto seniūnijos,
- Mažeikių rajono savivaldybė,
- Molėtų rajono savivaldybė,
- Pagėgių savivaldybė,
- Pakruojo rajono savivaldybė,
- Panevėžio rajono savivaldybė,
- Panevėžio miesto savivaldybė,
- Pasvalio rajono savivaldybė,
- Radviliškio rajono savivaldybė,
- Rietavo savivaldybė,
- Prienų rajono savivaldybė: Stakliškių ir Veiverių seniūnijos,
- Plungės rajono savivaldybė: Alsėdžių, Žlibinų ir Stalgėnų seniūnijos,
- Raseinių rajono savivaldybė,
- Rokiškio rajono savivaldybė,
- Skuodo rajono savivaldybės: Barstyčių ir Ylakių seniūnijos,
- Šakių rajono savivaldybė,
- Šalčininkų rajono savivaldybė,
- Šiaulių miesto savivaldybė,
- Šiaulių rajono savivaldybė,
- Šilutės rajono savivaldybė,
- Širvintų rajono savivaldybė,
- Šilalės rajono savivaldybė,
- Švenčionių rajono savivaldybė,
- Tauragės rajono savivaldybė,
- Telšių rajono savivaldybė,
- Trakų rajono savivaldybė,
- Ukmergės rajono savivaldybė,
- Utenos rajono savivaldybė,
- Varėnos rajono savivaldybė,
- Vilniaus miesto savivaldybė,
- Vilniaus rajono savivaldybė,
- Vilkaviškio rajono savivaldybė: Bartninkų, Gražiškių, Keturvalakių, Kybartų, Klausučių, Pajevonio, Šeimenos, Vilkaviškio miesto, Virbalio, Vištyčio seniūnijos,
- Visagino savivaldybė,
- Zarasų rajono savivaldybė.

7. Lenkija

Šios Lenkijos sritys:

w województwie warmińsko-mazurskim:

- gminy Kalinowo, Prostki i gmina wiejska Elk w powiecie elckim,
 - gminy Elbląg, Gronowo Elbląskie, Milejewo, Młynary, Markusy, Rychliki i Tolkmicko w powiecie elbląskim,
 - powiat miejski Elbląg,
 - powiat gołdapski,
 - gmina Wieliczki w powiecie oleckim,
 - powiat piski,
 - gmina Górowo Iławeckie z miastem Górowo Iławeckie w powiecie bartoszyckim,
 - gminy Biskupiec, Gietrzwałd, Jonkowo, Purda, Stawiguda, Świątki, Olsztynek i miasto Olsztyn oraz część gminy Barczewo położona na południe od linii wyznaczonej przez linię kolejową w powiecie olsztyńskim,
 - gmina Miłakowo, część gminy Małdyty położona na południowy – zachód od linii wyznaczonej przez linię kolejową biegnącą od Olsztyna do Elbląga i część gminy Morąg położona na południe od linii wyznaczonej przez linię kolejową biegnącą od Olsztyna do Elbląga w powiecie ostródzkim,
 - część gminy Ryn położona na południe od linii wyznaczonej przez linię kolejową łączącą miejscowości Giżycko i Kętrzyn w powiecie giżyckim,
 - gminy Braniewo i miasto Braniewo, Frombork, Lelkowo, Pieniężno, Płoskinia oraz część gminy Wilczęta położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 509 w powiecie braniewskim,
 - gmina Reszel, część gminy Kętrzyn położona na południe od linii kolejowej łączącej miejscowości Giżycko i Kętrzyn biegnącej do granicy miasta Kętrzyn, na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 591 biegnącą od miasta Kętrzyn do północnej granicy gminy oraz na zachód i na południe od zachodniej i południowej granicy miasta Kętrzyn, miasto Kętrzyn i część gminy Korsze położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od wschodniej granicy łączącą miejscowości Krelikiejmy i Sątoczno i na wschód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Sątoczno, Sajna Wielka biegnącą do skrzyżowania z drogą nr 590 w miejscowości Glitajny, a następnie na wschód od drogi nr 590 do skrzyżowania z drogą nr 592 i na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 592 biegnącą od zachodniej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 590 w powiecie kętrzyńskim,
 - gminy Lubomino i Orneta w powiecie lidzbarskim,
 - gmina Nidzica w powiecie nidzickim,
 - gminy Dźwierzuty, Jedwabno, Pasym, Szczytno i miasto Szczytno i Świętajno w powiecie szczycieńskim,
 - powiat mrągowski,
 - gmina Zalewo w powiecie iławskim,
- w województwie podlaskim:
- gminy Rudka, Brańsk z miastem Brańsk, i część gminy Boćki położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 19 w powiecie bielskim,
 - powiat grajewski,
 - powiat moniecki,
 - powiat sejneński,
 - gminy Łomża, Piątnica, Jedwabne, Przytuły i Wiznaw powiecie łomżyńskim,
 - powiat miejski Łomża,
 - gminy Dziadkowice, Grodzisk, Mielnik, Nurzec-Stacja i Siemiatycze z miastem Siemiatycze w powiecie siemiatyckim,
 - gminy Białowieża, Czyże, Narew, Narewka, Hajnówka z miastem Hajnówka i część gminy Dubicze Cerkiewne położona na północny wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 1654B w powiecie hajnowskim,
 - gminy Klukowo, Szepietowo, Kobylin-Borzymy, Nowe Piekuty i Sokoły w powiecie wysokomazowieckim,
 - powiat kolneński z miastem Kolno,
 - gminy Czarna Białostocka, Dobrzyniewo Duże, Gródek, Michałowo, Supraśl, Tykocin, Wasilków, Zabłudów, Zawady, Choroszcz i część gminy Poświętne położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 681 w powiecie białostockim,
 - powiat suwalski,
 - powiat miejski Suwałki,
 - powiat augustowski,

- powiat sokólski,
- powiat miejski Białystok,
- w województwie mazowieckim:
- powiat siedlecki,
- powiat miejski Siedlce,
- gminy Bielany, Ceranów, Kosów Lacki, Repki i gmina wiejska Sokołów Podlaski w powiecie sokołowskim,
- powiat węgrowski,
- powiat łosicki,
- gminy Grudusk, Opinogóra Górna, Gołymin-Ośrodek i część gminy Gliniojeck położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 7 w powiecie ciechanowskim,
- powiat sochaczewski,
- gminy Policzna, Przyłęk, Tczów i Zwolen w powiecie zwoleńskim,
- gminy Garbatka – Letnisko, Gniewoszów i Sieciechów w powiecie kozienickim,
- powiat lipski,
- gminy Gózd, Jastrzębia, Jedlnia Letnisko, Pionki z miastem Pionki, Skaryszew, część gminy Jedlińsk położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr S7 i część gminy Iłża położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 9 w powiecie radomskim,
- gminy Bodzanów, Bulkowo, Staroźreby, Słubice, Wyszogród i Mała Wieś w powiecie płońskim,
- powiat nowodworski,
- powiat płoński,
- gminy Pokrzywnica, Świercze i część gminy Winnica położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Bielany, Winnica i Pokrzywnica w powiecie pułtuskim,
- powiat wołomiński,
- część gminy Somanika położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 62 w powiecie wyszkowskim,
- gminy Borowie, Garwolin z miastem Garwolin, Górzno, Miastków Kościelny, Parysów, Pilawa, Trojanów, Żelechów, część gminy Wilga położona na północ od linii wyznaczonej przez rzekę Wilga biegnącą od wschodniej granicy gminy do ujścia do rzeki Wisły w powiecie garwolińskim,
- gmina Boguty – Pianki w powiecie ostrowskim,
- gminy Stupsk, Wiśniewo i część gminy Strzegowo położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 7 w powiecie mławskim,
- powiat otwocki,
- powiat warszawski zachodni,
- powiat legionowski,
- powiat piaseczyński,
- powiat pruszkowski,
- powiat grójecki,
- powiat grodziski,
- powiat żyrardowski,
- gminy Białobrzegi, Promna, Radzanów, Stara Błotnica, Wyśmierzyce w powiecie białobrzeskim,
- gminy Klwów i Potworów w powiecie przysuskim,
- powiat miejski Warszawa,
- w województwie lubelskim:
- powiat bialski,
- powiat miejski Biała Podlaska,

- gminy Aleksandrów, Biłgoraj z miastem Biłgoraj, Biszczka, Józefów, Księżpol, Łukowa, Obsza, Potok Górny i Tarnogród, część gminy Frampol położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 74, część gminy Goraj położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 835, część gminy Terespol położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 858, część gminy Turobin położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 835 w powiecie biłgorajskim,
 - powiat janowski,
 - powiat puławski,
 - powiat rycki,
 - gminy Stoczek Łukowski z miastem Stoczek Łukowski, Wola Mysłowska, Trzebieszów, Stanin, gmina wiejska Łuków i miasto Łuków w powiecie łukowskim,
 - gminy Bychawa, Jabłonna, Krzczonów, Garbów Strzyżewice, Wysokie, Bełżyce, Borzechów, Niedrzwica Duża, Konopnica, Wojciechów i Zakrzew w powiecie lubelskim,
 - gminy Rybczewice i Piaski w powiecie świdnickim,
 - gmina Fajslawice, część gminy Żółkiewka położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 842 i część gminy Łopiennik Górny położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 17 w powiecie krasnostawskim,
 - powiat hrubieszowski,
 - gminy Krynice, Rachanie, Tarnawatka, Łaszczów, Telatyn, Tyszowce i Ulhówek w powiecie tomaszowskim,
 - gminy Białopole, Chełm, Dorohusk, Dubienka, Kamień, Leśniowice, Ruda – Huta, Sawin, Wojsławice, Żmudź w powiecie chełmskim,
 - powiat miejski Chełm,
 - gmina Adamów, Miączyn, Sitno, Komarów-Osada, Krasnobród, Łabunie, Zamość, Grabowiec, część gminy Zwierzyniec położona na południowy-wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 858 i część gminy Skierbieszów położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 843 w powiecie zamojskim,
 - powiat miejski Zamość,
 - powiat kraśnicki,
 - powiat opolski,
 - gminy Dębowa Kłoda, Jabłoń, Podedwórze, Sosnowica w powiecie parczewskim,
 - gminy Hanna, Stary Brus, Wola Uhruska, Wyryki, gmina wiejska Włodawa oraz część gminy Hańsk położona na wschód od linii wyznaczonej od drogi nr 819 w powiecie włodawskim,
 - gmina Komarówka Podlaska w powiecie radzyńskim,
- w województwie podkarpackim:
- powiat stalowowolski,
 - gminy Horyniec-Zdrój, Cieszanów, Oleszyce, Stary Dzików i Lubaczów z miastem Lubaczów w powiecie lubaczowskim,
 - gminy Adamówka i Sieniawa w powiecie przeworskim,
 - część gminy Wiązownica położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 867 w powiecie jarosławskim,
 - gmina Kamień, część gminy Sokołów Małopolski położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 875 w powiecie rzeszowskim,
 - powiat leżajski,
 - powiat niżański,
- w województwie pomorskim:
- gminy Dzierżgoń i Stary Dzierżgoń w powiecie sztumskim,
 - gmina Stare Pole w powiecie malborskim,
- w województwie świętokrzyskim:
- gmina Tarłów i część gminy Ożarów położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 74 w powiecie opatowskim,
- w województwie lubuskim:
- gmina Sława w powiecie wschowskim,
 - gminy Bobrowice i Dąbie w powiecie krośnieńskim,

- powiat nowosolski,
- powiat zielonogórski,
- powiat miejski Zielona Góra,
- gmina Jasień, Lipniki Łużyckie, Żary, część gminy Lubsko położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 287 i część gminy wiejskiej Żary położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 12 w powiecie żarskim,
- gminy Brzeźnica, Iłowa, Małomice, Niegosławice, Szprotawa, Wymiarki, Żagań i miasto Żagań w powiecie żagańskim,
- część gminy Zbąszynek położona na południe od linii wyznaczonej przez linię kolejową, część gminy Szczaniec położona na południe od linii wyznaczonej przez linię kolejową, część gminy Świebódzin położona na południe od linii wyznaczonej przez linię kolejową w powiecie świebodzińskim,

w województwie dolnośląskim:

- gmina Kotla, Żukowice, część gminy wiejskiej Głogów położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 12, część miasta Głogów położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 12 w powiecie głogowskim,
- gmina Gaworzyce w powiecie polkowickim,

w województwie wielkopolskim:

- powiat wolsztyński,
- gminy Rakoniewice i Wielichowo w powiecie grodziskim.

8. **Slovakija**

Šios Slovakijos sritys:

- in the district of Košice – okolie, the whole municipalities of Ďurkov, Kalša, Košický Klečenov, Nový Salaš, Rákoš, Ruskov, Skároš, Slančík, Slanec, Slanská Huta, Slanské Nové Mesto, Svinica and Trstené pri Hornáde,
- the whole district of Trebisov,
- in the district of Michalovce, the whole municipalities of the district not already included in Part I.

9. **Rumunija**

Šios Rumunijos sritys:

- Județul Bistrița-Năsăud.

III DALIS

1. **Bulgarija**

Šios Bulgarijos sritys:

- the whole region of Kardzhali,
- the whole region of Blagoevgrad,
- the whole region of Montana,
- the whole region of Ruse,
- the whole region of Razgrad,
- the whole region of Silistra,
- the whole region of Pleven,
- the whole region of Vratza,
- the whole region of Vidin,
- the whole region of Targovishte,
- the whole region of Lovech,
- the whole region of Sofia city,
- the whole region of Sofia Province,
- the whole region of Shumen,
- in the region of Dobrich:
 - the whole municipality of Tervel,

- in the region of Varna:
 - the whole municipality of Dalgopol,
 - the whole municipality of Provadiya,
 - the whole municipality of Valchi dol,
 - the whole municipality of Vetrino,
- in the region of Veliko Tarnovo:
 - the whole municipality of Svishtov,
 - the whole municipality of Pavlikeni,
 - the whole municipality of Polski Trambesh,
 - the whole municipality of Strajitsa,
- in Burgas region:
 - the whole municipality of Burgas,
 - the whole municipality of Kameno,
 - the whole municipality of Malko Tarnovo,
 - the whole municipality of Primorsko,
 - the whole municipality of Sozopol,
 - the whole municipality of Sredets,
 - the whole municipality of Tsarevo,
 - the whole municipality of Sungurlare,
 - the whole municipality of Ruen,
 - the whole municipality of Aytos.

2. Lietuva

Šios Lietuvos sritys:

- Alytaus rajono savivaldybė: Simno, Krokialaukio ir Miroslovo seniūnijos,
- Birštono savivaldybė,
- Kauno rajono savivaldybė: Akademijos, Alšėnų, Batniavos, Čekiškės, Ežerėlio, Kačerginės, Kulautuvos, Raudondvario, Ringaudų ir Zapyškio seniūnijos, Babtų seniūnijos dalis į vakarus nuo kelio A1, Užliedžių seniūnijos dalis į vakarus nuo kelio A1 ir Vilkijos apylinkių seniūnijos dalis į rytus nuo kelio Nr. 1907,
- Kazlų Rudos savivaldybė,
- Marijampolės savivaldybė: Gudelių, Igliaukos, Sasnavos ir Šunskų seniūnijos,
- Prienų rajono savivaldybė: Ašmintos, Balbieriškio, Išlaužo, Jiezno, Naujosios Ūtos, Pakuonio, Prienų ir Šilavotos seniūnijos,
- Vilkaviškio rajono savivaldybės: Gižų ir Pilviškių seniūnijos.

3. Lenkija

Šios Lenkijos sritys:

w województwie warmińsko-mazurskim:

- Gminy Bisztynek, Sępole i Bartoszyce z miastem Bartoszyce w powiecie bartoszyckim,
- gminy Kiwity i Lidzbark Warmiński z miastem Lidzbark Warmiński w powiecie lidzbarskim,
- gminy Srokowo, Barciany, część gminy Kętrzyn położona na północ od linii kolejowej łączącej miejscowości Giżycko i Kętrzyn biegnącej do granicy miasta Kętrzyn oraz na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 591 biegnącą od miasta Kętrzyn do północnej granicy gminy i część gminy Korsze położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od wschodniej granicy łączącą miejscowości Krelikiejmy i Sątoczno i na zachód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Sątoczno, Sajna Wielka biegnącą do skrzyżowania z drogą nr 590 w miejscowości Glitajny, a następnie na zachód od drogi nr 590 do skrzyżowania z drogą nr 592 i na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 592 biegnącą od zachodniej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 590 w powiecie kętrzyńskim,
- gmina Stare Juchy w powiecie elckim,

- część gminy Wilczęta położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 509 w powiecie braniewskim,
- część gminy Morąg położona na północ od linii wyznaczonej przez linię kolejową biegnącą od Olsztyna do Elbląga, część gminy Małdyty położona na północny – wschód od linii wyznaczonej przez linię kolejową biegnącą od Olsztyna do Elbląga w powiecie ostródzkim,
- gminy Godkowo i Pasłęk w powiecie elbląskim,
- gminy Kowale Oleckie, Olecko i Świętajno w powiecie oleckim,
- powiat węgorzewski,
- gminy Kruklanki, Wydminy, Miłki, Giżycko z miastem Giżycko i część gminy Ryn położona na północ od linii kolejowej łączącej miejscowości Giżycko i Kętrzyn w powiecie giżyckim,
- gminy Jeziorany, Kolno, Dywity, Dobrze Miasto i część gminy Barczewo położona na północ od linii wyznaczonej przez linię kolejową w powiecie olsztyńskim,

w województwie podlaskim:

- gminy Orla, Wysзки, Bielsk Podlaski z miastem Bielsk Podlaski i część gminy Boćki położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 19 w powiecie bielskim,
- gminy Łapy, Juchnowiec Kościelny, Suraż, Turośń Kościelna, część gminy Poświętne położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 681 w powiecie białostockim,
- gminy Kleszczewo, Czeremcha i część gminy Dubicze Cerkiewne położona na południowy zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 1654B w powiecie hajnowskim,
- gminy Perlejewo, Drohiczyn i Milejczyce w powiecie siemiatyckim,
- gmina Ciechanowiec w powiecie wysokomazowieckim,

w województwie mazowieckim:

- gminy Łaskarzew z miastem Łaskarzew, Maciejowice, Sobolew i część gminy Wilga położona na południe od linii wyznaczonej przez rzekę Wilga biegnącą od wschodniej granicy gminy do ujścia dorzeczki Wisły w powiecie garwolińskim,
- powiat miński,
- gminy Jabłonna Lacka, Sabnie i Sterdyń w powiecie sokołowskim,
- gminy Ojrzeń, Sońsk, Regimin, Ciechanów z miastem Ciechanów i część gminy Gliniojeck położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 7 w powiecie ciechanowskim,
- część gminy Strzegowo położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 7 w powiecie mławskim,
- gmina Nur w powiecie ostrowskim,
- gminy Grabów nad Pilicą, Magnuszew, Głowaczów, Kozienice w powiecie kozienickim,
- gmina Stromiec w powiecie białobrzeskim,

w województwie lubelskim:

- gminy Bełżec, Jarczów, Lubycza Królewska, Susiec, Tomaszów Lubelski i miasto Tomaszów Lubelski w powiecie tomaszowskim,
- gminy Wierzbica, Rejowiec, Rejowiec Fabryczny z miastem Rejowiec Fabryczny, Siedliszcze w powiecie chełmskim,
- gminy Izbica, Gorzków, Rudnik, Kraśniczyn, Krasnystaw z miastem Krasnystaw, Siennica Różana i część gminy Łopiennik Górny położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 17, część gminy Żółkiewka położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 842 w powiecie krasnostawskim,
- gmina Stary Zamość, Radecznica, Szczepietnica, Sulów, Nielisz, część gminy Skierbieszów położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 843, część gminy Zwierzyniec położona na północny-zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 858 w powiecie zamojskim,
- część gminy Frampol położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 74, część gminy Goraj położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 835, część gminy Tereszpol położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 858, część gminy Turobin położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 835 w powiecie biłgorajskim,
- gmina Urszulín i część gminy Hańsk położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 819 w powiecie włodawskim,
- powiat łęczyński,
- gmina Trawniki w powiecie świdnickim,

- gminy Adamów, Krzywda, Serokomla, Wojcieszków w powiecie łukowskim,
 - gminy Milanów, Parczew, Siemień w powiecie parczewskim,
 - gminy Borki, Czemierniki, Kąkolewnica, Radzyń Podlaski z miastem Radzyń Podlaski, Ulan-Majorat, Wohyń w powiecie radzyńskim,
 - powiat lubartowski,
 - gminy Głusk, Jastków, Niemce i Wólka w powiecie lubelskim,
 - gminy Mielgiew i miasto Świdnik w powiecie świdnickim,
 - powiat miejski Lublin,
- w województwie podkarpackim:
- gmina Narol w powiecie lubaczowskim.

4. Rumunija

Šios Rumunijos sritys:

- Zona oraşului Bucureşti,
- Judeţul Constanţa,
- Judeţul Satu Mare,
- Judeţul Tulcea,
- Judeţul Bacău,
- Judeţul Bihor,
- Judeţul Brăila,
- Judeţul Buzău,
- Judeţul Călăraşi,
- Judeţul Dâmboviţa,
- Judeţul Galaţi,
- Judeţul Giurgiu,
- Judeţul Ialomiţa,
- Judeţul Ilfov,
- Judeţul Prahova,
- Judeţul Sălaj,
- Judeţul Vaslui,
- Judeţul Vrancea,
- Judeţul Teleorman,
- Judeţul Mehedinţi,
- Judeţul Gorj,
- Judeţul Argeş,
- Judeţul Olt,
- Judeţul Dolj,
- Judeţul Arad,
- Judeţul Timiş,
- Judeţul Covasna,
- Judeţul Braşov,
- Judeţul Botoşani,
- Judeţul Vâlcea,
- Judeţul Iaşi,
- Judeţul Hunedoara,

- Județul Alba,
- Județul Sibiu,
- Județul Caraș-Severin,
- Județul Neamț,
- Județul Harghita,
- Județul Mureș,
- Județul Cluj,
- Județului Maramureș.

IV DALIS

Italija

Šios Italijos sritys:

- tutto il territorio della Sardegna.“
-

ISSN 1977-0723 (elektroninis leidimas)
ISSN 1725-5120 (popierinis leidimas)

Europos Sąjungos leidinių biuras
2985 Liuksemburgas
LIUKSEMBURGAS

LT